

**THE DEVELOPMENT OF THE INSTRUCTIONAL PACKAGES ENTITLED
“LOCAL CULTURES” BY USING GRAPHIC ORGANIZERS IN SOCIAL,
RELIGION, AND CULTURE LEARNING SUBJECT AREA
FOR PRATHOMSUKSA 5 STUDENTS**

Duangkamol Amminthon

**A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Education Program in Curriculum and Instruction**

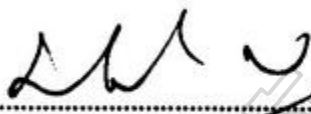
October 2014

Copyright of Buriram Rajabhat University

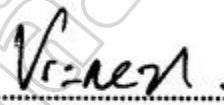

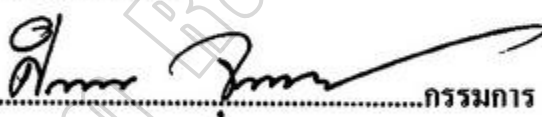
คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ได้พิจารณาวิทยานิพนธ์ของ นางสาวดวงกมล อ่ามिनทอน
เรียบร้อยแล้ว เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน ของมหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

คณะกรรมการสอบ

.....ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์ประสิทธิ์ สุวรรณรักษ์)

.....กรรมการ
(รองศาสตราจารย์มาลีนี จุฑาปะมา)
ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก

.....กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ประคอง กาญจนการุณ)
ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม

.....กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ศิราณี จุฑาปะมา)

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์อนุมัติให้รับวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่ง
ของการศึกษาตามหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน

.....คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. นฤมล สมคุณา)

24 ต.ค. 2557

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.

ชื่อเรื่อง	การพัฒนาชุดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่อง วัฒนธรรมท้องถิ่น กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม โดยใช้แผนผังกราฟิก สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5		
ผู้วิจัย	ดวงกมล อามินทอง		
ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์	รองศาสตราจารย์ มาลินี จุโฑปะมา	ที่ปรึกษาหลัก	
	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ประคอง กาญจนการุณ	ที่ปรึกษาร่วม	
ปริญญา	ครุศาสตรมหาบัณฑิต	สาขาวิชา	หลักสูตรและการสอน
สถานศึกษา	มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์	ปีที่พิมพ์	2557

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีความมุ่งหมายเพื่อ 1) พัฒนาชุดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่อง วัฒนธรรมท้องถิ่น โดยใช้แผนผังกราฟิก กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80 2) เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ก่อนเรียนและหลังเรียน ด้วยชุดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่อง วัฒนธรรมท้องถิ่น โดยใช้แผนผังกราฟิก และ 3) ศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ต่อการเรียนด้วยชุดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่อง วัฒนธรรมท้องถิ่น โดยใช้แผนผังกราฟิก กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนบ้านท่าม่วง อำเภอสตึก จังหวัดบุรีรัมย์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2556 จำนวน 1 ห้องเรียน จำนวน 29 คน โดยใช้การสุ่มอย่างง่ายโดยใช้ห้องเรียนเป็นหน่วยในการสุ่ม เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ 4 ชนิด ประกอบด้วย ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่อง วัฒนธรรมท้องถิ่น โดยใช้แผนผังกราฟิก กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 จำนวน 8 ชุด แผนการจัดการเรียนรู้ เพื่อใช้ประกอบ ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่อง วัฒนธรรมท้องถิ่น โดยใช้แผนผังกราฟิก สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 จำนวน 8 แผน แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเพื่อทดสอบความรู้ ความสามารถในการเรียนด้วยชุดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่อง วัฒนธรรมท้องถิ่น โดยใช้แผนผังกราฟิก สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 หลังเรียนด้วยชุดกิจกรรมการเรียนรู้ครบ 8 ชุด ซึ่งเป็นแบบปรนัยชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 30 ข้อ และ แบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่มีต่อการเรียนด้วย

ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่อง วัฒนธรรมท้องถิ่น โดยใช้แผนผังกราฟิก สำหรับนักเรียน
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ซึ่งเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ จำนวน 20 ข้อ
สถิติที่ใช้ ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และทดสอบ
สมมติฐาน โดยใช้ Dependent Samples t-test

ผลการวิจัยพบว่า

1. ประสิทธิภาพของชุดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่อง วัฒนธรรมท้องถิ่น โดยใช้แผนผังกราฟิก
กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5
มีประสิทธิภาพของ (E_1/E_2) เท่ากับ 85.78/85.86 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ คือ 80/80
2. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 หลังเรียนด้วยชุดกิจกรรม
การเรียนรู้ เรื่อง วัฒนธรรมท้องถิ่น โดยใช้แผนผังกราฟิก กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา
และวัฒนธรรม สูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01
3. ระดับความพึงพอใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่มีต่อชุดกิจกรรมการเรียนรู้
เรื่อง วัฒนธรรมท้องถิ่น โดยใช้แผนผังกราฟิก กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และ
วัฒนธรรม โดยภาพรวมมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด

TITLE	The Development of the Instructional Packages Entitled “Local Cultures” by Using Graphic Organizers in Social, Religion, and Culture Learning Subject Area for Prathomsuksa 5 Students		
AUTHOR	Duangkamol Amminthon		
THESIS ADVISORS	Associate Professor Malinee Chutopama	Major Advisor	
	Assistant Professor Prakong Karnjanakarun	Co- advisor	
DEGREE	Master of Education	MAJOR	Curriculum and Instruction
SCHOOL	Buriram Rajabhat University	YEAR	2014

ABSTRACT

The purposes of this research were 1) to develop the instructional packages entitled “Local cultures” by using graphic organizers in social, religion and culture learning subject area for Prathomsuksa 5 students to meet the criteria set at 80/80 ; 2) to compare the students’ learning achievement before and after learning through the instructional packages entitled “Local cultures” by using graphic organizers in social, religion and culture learning subject area for Prathomsuksa 5 students; and 3) to investigate the students’ satisfaction towards learning through the instructional packages entitled “Local cultures” by using graphic organizers in social, religion and culture learning subject area for Prathomsuksa 5 students. The samples of this study were 16 Prathomsuksa 5 students studying in in the first semester of academic year 2013 at Bantamuang School under Buriram Primary Educational Service Area Office 4 , selected by using simple random sampling technique. The instruments used in this study were 1) 8 instructional packages entitled “Local cultures” by using graphic organizers in social, religion and culture learning subject area for Prathomsuksa 5 students; 2) 8 lesson plans using the instructional packages ; 3) a 30-item achievement test with 4 multiple choices ; and 4) a 20-item with 5-rating scale of satisfaction questionnaire. The statistics used for data analysis were percentage, mean, standard deviation, E_1/E_2 and the hypothesis was tested by dependent samples t-test.

The results were as follows :

1. The instructional packages entitled "Local cultures" by using graphic organizers in social, religion and culture learning subject area for Prathomsuksa 5 students had an efficiency of 85.75/85.86 which was higher than the criteria set at 80/80.

2. The learning achievement of Prathomsuksa 5 students after learning through instructional packages entitled "Local cultures" by using graphic organizers in social, religion and culture learning subject area was higher than those of before learning with the significant difference at .001 level.

3. Prathomsuksa 5 students were satisfied with the instructional packages entitled "Local cultures" by using graphic organizers in social, religion and culture learning subject area as a whole at the highest level.

ประกาศคุณูปการ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้โดยได้รับความอนุเคราะห์จากบุคลากรหลายฝ่าย ผู้วิจัยขอขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ประสิทธิ์ สุวรรณรักษ์ ประธานกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ รองศาสตราจารย์ มาลินี จุโทปะมา ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ประคอง กาญจนการุณ ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ศิราณี จุโทปะมา กรรมการสอบ วิทยานิพนธ์ ที่กรุณาช่วยเหลือให้คำแนะนำ ตรวจสอบแก้ไขข้อบกพร่องตั้งแต่ต้นจนสำเร็จเรียบร้อย และขอขอบคุณบัณฑิตวิทยาลัย ที่ได้อำนวยความสะดวกในการประสานงานจัดทำวิทยานิพนธ์

ขอขอบพระคุณผู้ทรงคุณวุฒิ ทั้ง 3 ท่าน คือ นายอำนาจ พุทธชาติ วุฒิการศึกษา ค.ม. บริหารการศึกษา ตำแหน่ง ศึกษานิเทศก์ กลุ่มงานวัดและประเมินผล นายรังสิวุฒิ กลางสวัสดิ์ วุฒิการศึกษา ค.ม. บริหารการศึกษา ตำแหน่งผู้อำนวยการ โรงเรียนบ้านท่าม่วง วิทยฐานะ ผู้อำนวยการชำนาญการพิเศษ และ นายวิระชัย รุ่งรพีพรพงษ์ วุฒิการศึกษา ค.ศ.ม. เทคโนโลยีทางการศึกษา ตำแหน่ง ครู วิทยฐานะ ครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนบ้านท่าม่วง สำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 4 ซึ่งเป็นผู้เชี่ยวชาญ ในการกรุณาตรวจสอบ และแก้ไขเครื่องมือ ให้ข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์ต่อการทำงานวิทยานิพนธ์ครั้งนี้

ขอขอบพระคุณผู้อำนวยการ โรงเรียนบ้านท่าม่วง คณะครู นักเรียน ที่ให้ความอนุเคราะห์ ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในครั้งนี้เป็นอย่างดี

ขอขอบพระคุณ คุณพ่อ คุณแม่ ญาติพี่น้องและเพื่อนของผู้วิจัยทุกท่านที่คอยเป็นกำลังใจ และให้ความช่วยเหลือตลอดมา จนทำให้งานวิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จด้วยดี

คุณประโยชน์จากงานวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ขอมอบเป็นเครื่องบูชาพระคุณบิดา มารดา ครู อาจารย์ที่กรุณาสั่งสอน ให้ความรู้และสิ่งดีงามต่างๆ แก่ผู้วิจัยตลอดมา

ดวงกมล อามินทอน

สารบัญ

หน้า	
หน้าอนุมติ	ก
บทคัดย่อภาษาไทย	ข
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	ง
ประกาศคณูปการ	ฉ
สารบัญ	ช
สารบัญตาราง	ฉ
บทที่	หน้า
1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
ความมุ่งหมายของการวิจัย.....	3
สมมติฐานในการวิจัย.....	3
ความสำคัญของการวิจัย.....	4
ขอบเขตของการวิจัย.....	4
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	5
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	7
หลักสูตรแกนกลาง การศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551.....	8
ชุดกิจกรรมการเรียนรู้.....	14
การเรียนรู้แบบแผนผังกราฟิก.....	32
แผนจัดการเรียนรู้.....	38
ความพึงพอใจ.....	42

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	44
งานวิจัยในประเทศ.....	44
งานวิจัยต่างประเทศ.....	46
3 วิธีการดำเนินการวิจัย.....	48
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	48
เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล.....	48
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	55
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	56
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	60
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	60
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	60
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	61
5 สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	66
ความมุ่งหมายของการวิจัย.....	66
สมมติฐานของการวิจัย.....	67
วิธีดำเนินการวิจัย.....	67
สรุปผลการวิจัย.....	68
อภิปรายผล.....	69
ข้อเสนอแนะ.....	73
ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้.....	74
ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยในครั้งต่อไป.....	74

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
บรรณานุกรม.....	75
ภาคผนวก.....	83
ภาคผนวก ก ชุดกิจกรรมการเรียนรู้.....	84
ภาคผนวก ข แผนการจัดการเรียนรู้.....	217
ภาคผนวก ค แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน.....	282
ภาคผนวก ง	289
แบบประเมินความเหมาะสมของชุดกิจกรรมการเรียนรู้.....	290
แบบประเมินความเหมาะสมของแผนการจัดการเรียนรู้ สำหรับผู้เชี่ยวชาญ.....	292
แบบประเมินความสอดคล้อง (IOC) ระหว่างแบบทดสอบ วัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกับจุดประสงค์การเรียนรู้.....	294
แบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่เรียนด้วยชุดกิจกรรมการเรียนรู้.....	303
ภาคผนวก จ	305
ค่าความเหมาะสมของชุดกิจกรรมการเรียนรู้.....	306
ค่าความเหมาะสมของแผนการจัดการเรียนรู้.....	307
ค่าความสอดคล้อง (IOC) ของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน.....	309
ภาคผนวก ฉ	312
ค่าความยากง่าย (P) ค่าอำนาจจำแนก (B) และค่าความเชื่อมั่น (rcc).....	313
แสดงค่าประสิทธิภาพของแบบฝึกทักษะ 1:100 (ภาคสนาม).....	314
แสดงของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียน และหลังเรียน.....	316
แสดงผลการหาประสิทธิภาพของชุดกิจกรรมการเรียนรู้.....	318

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
ภาคผนวก ช	320
หนังสือขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญ.....	321
ขอความอนุเคราะห์ทดลองใช้เครื่องมือในการวิจัย.....	324
ประวัติย่อของผู้วิจัย.....	326

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
4.1	ประสิทธิภาพกระบวนการ (E_1) คะแนนชุดกิจกรรมการเรียนรู้ ...	61
4.2	ประสิทธิภาพผลลัพธ์ของคะแนนสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หลังเรียน	62
4.3	ประสิทธิภาพของชุดกิจกรรมการเรียนรู้	62
4.4	เปรียบเทียบคะแนนก่อนเรียนและหลังเรียน	63
4.5	ระดับความพึงพอใจของนักเรียน	64

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การเปลี่ยนแปลงของสังคมปัจจุบันกำลังก้าวเข้าสู่ยุคเศรษฐกิจสร้างสรรค์ เป็นปรากฏการณ์หนึ่งของสังคมที่มีการเปลี่ยนแปลง ด้านวัฒนธรรมในทุกมิติเช่น การแสดงออก เป็นต้น ดังนั้น การศึกษาเป็นสิ่งจำเป็นที่จะช่วยให้วัฒนธรรม ความเป็นอยู่ไม่เปลี่ยนแปลงไปจากเดิมมาก สภาพปัญหาด้านวัฒนธรรมส่งผลกระทบต่อสภาพการดำรง ชีวิตของนักเรียนอย่างชัดเจน จากพฤติกรรมการแสดงออกของวัย รุ่นปัจจุบัน ต้องมีมาตรการหรือนโยบายการศึกษานั้น และส่งเสริมให้มีการอนุรักษ์วัฒนธรรมไทยกันอย่างแพร่หลาย เพื่อจะสามารถปรับปรุง ซึ่ณะเปลี่ยนแปลงแก้ไขพฤติกรรมด้านวัฒนธรรมของนักเรียนเพื่อต้อนรับสภาพ เศรษฐกิจ ในยุคสร้างสรรค์และยังคงสภาพวัฒนธรรมที่ดีของชาติต่อไป

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม มีความสำคัญในการพัฒนาผู้เรียน ให้เกิดความเจริญงอกงามในด้านความรู้ของวิชาต่าง ๆ ในสาขาสังคมศาสตร์ ด้านทักษะกระบวนการ เช่น ทักษะทางวิชาการ ทักษะทางสังคม เป็นต้น ด้านเจตคติและค่านิยม เช่น รู้จักคิดวิเคราะห์ รู้จักทำงานเป็นกลุ่ม อนุรักษ์และพัฒนาศิลปวัฒนธรรมและสิ่งแวดล้อม เป็นต้น เพื่อให้ผู้เรียน เป็นพลเมืองดี มีเหตุผล คิดสร้างสรรค์มั่น ในคุณธรรม นำความรู้เพื่อการดำเนินชีวิตที่มีความสุข (กรมวิชาการ. 2544 : 9) แต่สภาพการณ์ที่ผ่านมานักเรียนส่วนมากไม่ได้รับการสอนให้รู้จักคิด ไม่ค่อยเห็นปรากฏการณ์ของการสอน “การคิด” ถึงแม้จะได้นำเอา วิธีการแบบต่าง ๆ หลายแบบเข้ามา ใช้ การเรียนการสอนของไทยเน้นการถ่ายทอดเนื้อหาใน ห้องเรียนและท่องจำจากตำราเป็นส่วนใหญ่ ผู้เรียนขาดประสบการณ์ และการศึกษาจากความเป็นจริงรอบตัว ขาดการคิดวิจารณ์ญาณ ขาดการนำ ประสบการณ์หรือข้อมูลมาสังเคราะห์ให้เป็นปัญญาสูงขึ้น และพบว่าครูผู้สอนส่วนใหญ่ ยังจัดการเรียนการสอน โดยไม่ยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลางแต่กลับยึด ตัวครู หลักสูตร เนื้อหาวิชา สื่อและ การวัดผลเป็นหลัก การมุ่งเน้นเนื้อหาทำให้ ผู้เรียน ไม่ได้พัฒนาสมอง ไม่ได้ใช้ความคิดและไม่ได้ สร้างความรู้ด้วยตนเอง (รุ่ง แก้วแดง. 2540 : 97 - 117 ; อ่างถึงในทิสนา แคมมณี. 2545 : 183)

ในการจัดการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ครูผู้สอนต้อง จัดการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาผู้เรียนด้านความรู้ ด้านทักษะและกระบวนการ ด้านคุณธรรม จริยธรรมและค่านิยม ในด้านความรู้ที่พบว่าความรู้ในกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและ วัฒนธรรมมีความกว้างขวางมาก ไม่มีใครที่จะสามารถเรียนทุกสิ่งทุกอย่างได้หมด และนี่คือปัญหา ที่สำคัญและรุนแรงมากของการเรียนกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

ที่พยายามจะให้เกิดการเรียนรู้ทุกสิ่งทุกอย่างในศาสตร์ที่ประกอบกันอยู่ในกลุ่มนี้ จากการที่กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรมมีเป้าหมายที่สำคัญคือให้ผู้เรียนเป็นพลเมืองดี ในวิถีประชาธิปไตย นอกจากนี้ให้ผู้เรียนมีความรู้แล้วยังต้องพัฒนา ผู้เรียนให้มีทักษะและกระบวนการ มีคุณธรรม จริยธรรมและค่านิยมอีกด้วย ครูผู้สอนจึงต้องใช้วิธีการที่เหมาะสมเพื่อให้บรรลุจุดมุ่งหมายดังกล่าว

ชุดกิจกรรมมีประโยชน์ต่อการจัดการเรียนการสอนทุกระดับ ถือว่าเป็นนวัตกรรมการสอนที่ได้รับความนิยมอย่างแพร่หลายและเป็นสื่อที่มีความเหมาะสมช่วยสร้างความสนใจ รวมทั้งช่วยส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดความเปลี่ยนแปลง พฤติกรรมการเรียนรู้ด้วยตนเองตามความสามารถของแต่ละคน ทำให้ผู้เรียนเกิดทักษะในการแสวงหาความรู้ไม่เมื่อหน้าในการเรียน มีส่วนร่วมในการเรียน และสร้างความมั่นใจให้แก่ครูเพราะชุดกิจกรรมมีการจัดระบบการใช้สื่อ ผลิตสื่อ และกิจกรรมการเรียนรู้รวมทั้งมีข้อเสนอแนะ การใช้สำหรับครู ทำให้ครูมีความพร้อมในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้จึงก่อให้เกิดประสิทธิภาพในการเรียนการสอนอย่างแท้จริง (ธัญสินี ฐานา. 2546 :18)

การจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ด้วยวิธีสอน โดยใช้ผังกราฟิก จะเป็นวิธีหนึ่ง ที่ช่วย แก้ปัญหาดังกล่าวได้ การสอน โดยใช้ผังกราฟิกเป็นเทคนิคที่ทำให้ผู้เรียนสามารถนำไปใช้ในการเรียนรู้เนื้อหาสาระต่าง ๆ จำนวนมาก เพื่อช่วยให้เกิดความเข้าใจในเนื้อหาสาระ ได้ง่ายขึ้น และช่วยให้ผู้เรียนสามารถจัดระบบ โครงสร้างของความรู้ที่เรียน ทำให้เข้าใจความสัมพันธ์ของความคิดรวบยอดของเนื้อหาสาระ ได้ดีขึ้น ในหลายกรณีที่ผู้เรียนมีความคิดริเริ่มหรือสร้างความคิดขึ้น ผังกราฟิกยังเป็นเครื่องมือทางการคิด ได้ดี เนื่องจากการสร้างความคิดซึ่งมีลักษณะเป็นนามธรรมอยู่ในสมอง จำเป็นต้องมีการแสดงออกมาให้เห็นเป็นรูปธรรม ผังกราฟิกเป็นรูปแบบของการแสดงออกของความคิดที่สามารถมองเห็นและอธิบายได้อย่างเป็นระบบ ชัดเจน และอย่างประหยัดเวลาด้วย (ทิตสนา แจมมณี. 2545 : 386) และวิธีสอน โดยใช้ผังกราฟิกช่วยให้ผู้เรียนเรียนรู้วิธีการจัดระบบ 3 ระดับความคิดของตนเอง รวมทั้งช่วยให้ผู้เรียนได้พัฒนาความคิดรวบยอดและความคิด สร้างสรรค์ อีกด้วย (กรมวิชาการ. 2544 : 257-259)

วิธีสอน โดยใช้ผังกราฟิกมีขั้นตอนสำคัญ 7 ขั้นตอน คือการทบทวน ความรู้เดิม การชี้แจงวัตถุประสงค์ ลักษณะของบทเรียน ความรู้ที่คาดหวังให้เกิดแก่ผู้เรียน การกระตุ้นให้ผู้เรียนตระหนักถึงความรู้เดิม เพื่อเตรียมสร้างความสัมพันธ์กับสิ่งที่เรียนและการจัดเนื้อหาสาระด้วยผังกราฟิก การนำเสนอตัวอย่างการจัดเนื้อหาสาระด้วยผังกราฟิกที่เหมาะสมกับลักษณะของเนื้อหาและความรู้ที่คาดหวัง ผู้เรียนรายบุคคลทำความเข้าใจเนื้อหาและฝึกใช้ผังกราฟิก การนำเสนอปัญหาให้ผู้เรียนใช้ผังกราฟิกเป็นกรอบในการแก้ปัญหา และ การทำความเข้าใจให้กระจ่างชัด (สุปรียา ดันสกุล. 2540 : 40 ; อ้างถึงในทิตสนา แจมมณี. 2545 : 234)

การใช้วิธีสอนโดยใช้แผนผังกราฟิก ด้วยการจัดการเรียนการสอนเป็นกลุ่มย่อย จะมีผลให้นักเรียนได้ทำงานร่วมกัน ปรึกษาหารือเพื่อแก้ปัญหาด้วยกันอย่างเป็นระบบ มีขั้นตอนมีเหตุผล เป็นการพัฒนาการคิดแก้ปัญหาเป็น นอกจากนี้จะก่อให้เกิดความสามัคคี มีความคิดเชิงสหวิทยาการ รวมทั้งส่งเสริมให้นักเรียนมีพัฒนาการในทุกด้าน สามารถตัดสินใจเลือกปฏิบัติในสิ่งที่ถูกต้องที่ควรได้นับว่าเป็นประโยชน์อย่างยิ่งที่จะนำไปใช้ได้ในชีวิตประจำวัน

จากสภาพแนวทางการพัฒนาดังกล่าวผู้วิจัยจึงมีสนใจที่จะพัฒนาชุดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่อง วัฒนธรรมท้องถิ่น กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม โดยใช้แผนผังกราฟิก สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้และส่งเสริมพฤติกรรมของนักเรียน เพื่อให้ดำรงวัฒนธรรมต่างๆ ในชุมชน ครอบครัว โรงเรียน ให้ตระหนักในสิ่งดีงามและมีจิตอนุรักษ์ประเพณีวัฒนธรรมในท้องถิ่นให้คงอยู่กับสังคมไทยและลูกหลานต่อไป

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อพัฒนาชุดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่อง วัฒนธรรมท้องถิ่น กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม โดยใช้แผนผังกราฟิก สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80
2. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ก่อนเรียนและหลังเรียน ด้วยชุดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่อง วัฒนธรรมท้องถิ่น กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม โดยใช้แผนผังกราฟิก
3. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ต่อการเรียนด้วยชุดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่อง วัฒนธรรมท้องถิ่น กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม โดยใช้แผนผังกราฟิก

สมมติฐานของการวิจัย

นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่เรียนด้วยชุดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่อง วัฒนธรรมท้องถิ่น กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม โดยใช้แผนผังกราฟิก มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน

ความสำคัญของการวิจัย

1. ได้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่อง วัฒนธรรมท้องถิ่น กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม โดยใช้แผนผังกราฟิก สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่มีประสิทธิภาพ ตามเกณฑ์ 80/80
2. เป็นแนวทางสำหรับครู และผู้ที่เกี่ยวข้องในการสร้างสื่อการเรียนรู้ในกลุ่มสาระ การเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม
3. เป็นแนวทางในการพัฒนาและปรับปรุงการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น

ขอบเขตของการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร ที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้เป็นนักเรียนประถมศึกษาปีที่ 5 ในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4 ตำบลท่าม่วง อำเภอสตึก ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2556 จำนวน 5 โรงเรียน ได้แก่โรงเรียนบ้านท่าม่วง จำนวน 29 คน โรงเรียนบ้านโนนยาง จำนวน 28 คน โรงเรียนบ้านท่าเรือ จำนวน 11 คน โรงเรียนบ้านโนนธาตุ จำนวน 10 คน โรงเรียน บ้านสำโรงพิมาน จำนวน 9 คน รวมจำนวน 5 ห้องเรียน

1.2 กลุ่มตัวอย่าง คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนบ้านท่าม่วง อำเภอสตึก จังหวัดบุรีรัมย์ จำนวน 29 คน โดยใช้การสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling)

2. ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย

2.1 ตัวแปรอิสระ ได้แก่ การเรียนด้วยชุดกิจกรรมการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม เรื่อง วัฒนธรรมท้องถิ่น โดยใช้แผนผังกราฟิก

2.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน

3. ระยะเวลาที่ใช้ในการทดลอง

การวิจัยครั้งนี้ดำเนินการวิจัยในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2556 โดยดำเนินการทดลอง และเก็บรวบรวมข้อมูลรวมเป็นเวลา 12 ชั่วโมงไม่นับรวมเวลาที่ใช้ในการทดสอบก่อนและ หลังเรียน

4. เนื้อหาที่ใช้ในการทดลอง

เป็นเนื้อหาสาระที่ใช้ในการวิจัย เป็นเนื้อหาตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษา ขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 จำนวน 8 ชุด ดังนี้

- ชุดที่ 1 ความหมายของวัฒนธรรม
- ชุดที่ 2 ความสำคัญของวัฒนธรรม
- ชุดที่ 3 วัฒนธรรมในเอเชีย
- ชุดที่ 4 วัฒนธรรมในประเทศ
- ชุดที่ 5 วัฒนธรรมในแต่ละภาค
- ชุดที่ 6 วัฒนธรรมแต่ละจังหวัด
- ชุดที่ 7 วัฒนธรรมในท้องถิ่น
- ชุดที่ 8 อนุรักษ์วัฒนธรรมไทยให้คงอยู่ในชุมชนและท้องถิ่น

นียมศัพท์เฉพาะ

1. ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ หมายถึง ชุดของสื่อประสมที่มีการนำสื่อและกิจกรรมหลายๆ อย่างมาประกอบกันเพื่อใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน โดยมีจุดประสงค์การเรียนรู้ที่ชัดเจน มีความสมบูรณ์ในตนเอง ทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ ครูมีการเตรียมความพร้อม ก่อนจัดกิจกรรมการเรียนรู้ทำให้ประสบความสำเร็จในการสอนของชุดกิจกรรมการเรียนรู้มี ส่วนประกอบ ได้แก่ คู่มือการใช้สำหรับนักเรียน คำสั่งและคำแนะนำ ใบความรู้ และใบงาน หรือ ใบกิจกรรม แบบฝึกหัดระหว่างเรียน แบบทดสอบหลังเรียน จัดทำจำนวน 8 ชุดดังนี้

- ชุดที่ 1 ความหมายของวัฒนธรรม
- ชุดที่ 2 ความสำคัญของวัฒนธรรม
- ชุดที่ 3 วัฒนธรรมในเอเชีย
- ชุดที่ 4 วัฒนธรรมในประเทศ
- ชุดที่ 5 วัฒนธรรมในแต่ละภาค
- ชุดที่ 6 วัฒนธรรมแต่ละจังหวัด
- ชุดที่ 7 วัฒนธรรมในท้องถิ่น
- ชุดที่ 8 อนุรักษ์วัฒนธรรมไทยให้คงอยู่ในชุมชนและท้องถิ่น

2. แผนผังกราฟิก หมายถึง เครื่องมือหรือแผนภาพที่ได้จากการนำข้อมูลดิบ หรือข้อมูล จากแหล่งต่างๆ มาจัดกระทำและนำเสนอข้อมูล โดยอาศัยทักษะการคิดต่างๆ ในการจัดกระทำข้อมูล ได้แก่ การคิดวิเคราะห์ การสังเกต เปรียบเทียบ เพื่อจัดเรียงลำดับ จัดประเภท และนำเสนอโดยใช้ ตัวเลข การใช้เส้น ข้อความ และรูปภาพ เพื่อให้เกิดความจำ และความเข้าใจในเนื้อหา

3. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึง คะแนนความสามารถในการเรียน ซึ่ง ได้จาก การทดสอบผลฤทธิ์ในการเรียนที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

4. แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึง แบบทดสอบ เพื่อวัดความสามารถใน การเรียนของนักเรียนก่อนเรียนและหลังเรียน ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเป็นแบบทดสอบแบบปรนัยชนิด เลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 30 ข้อ

5. แผนการจัดการเรียนรู้ หมายถึง เอกสารวางแผนการจัดการเรียนรู้ที่จัดทำขึ้นสำหรับ ประกอบการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนในกิจกรรมชุดกิจกรรมการเรียนรู้ สาระสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม เรื่อง วัฒนธรรมท้องถิ่น โดยใช้แผนผังกราฟิก

6. ประสิทธิภาพของชุดกิจกรรมการเรียนรู้ หมายถึง คุณภาพของชุดฝึกฝึกทักษะการเรียนรู้ ที่มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80

80 ตัวแรก (E_1) หมายถึง ประสิทธิภาพของกระบวนการ ได้ จากร้อยละคะแนนเฉลี่ย ของนักเรียนทั้งหมดที่ทำกิจกรรมด้วยชุดกิจกรรมการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม โดยใช้แผนผังกราฟิก

80 ตัวหลัง (E_2) หมายถึง ประสิทธิภาพของผลลัพธ์ ได้จากร้อยละของนักเรียนทั้งหมด ที่สามารถทำกิจกรรมแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่เรียนด้วยชุดกิจกรรม การเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม โดยใช้แผนผังกราฟิก

7. ความพึงพอใจ หมายถึง ความรู้สึก หรือเจตคติของนักเรียนที่มีต่อการเรียนรู้ชุดกิจกรรม การเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม โดยใช้แผนผังกราฟิก

8. นักเรียน หมายถึง นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4 ตำบลท่าม่วง อำเภอสตึก จังหวัดบุรีรัมย์ ภาคเรียนที่ 1 ปี การศึกษา 2556

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยในครั้งนี้ เพื่อพัฒนาชุดกิจกรรมการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม เรื่อง วัฒนธรรมท้องถิ่น โดยใช้การเรียนรู้แบบแผนผังกราฟิก สำหรับ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ผู้วิจัย ได้ศึกษาเอกสาร ตำรา และวิทยานิพนธ์ที่เกี่ยวข้อง เพื่อเป็น กรอบแนวคิดในการศึกษา ซึ่งจะนำเสนอตามลำดับหัวข้อต่อไปนี้

1. หลักสูตรแกนกลาง การศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

- 1.1 สาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม
- 1.2 มาตรฐานการเรียนรู้ และตัวชี้วัด ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5
- 1.3 คุณภาพผู้เรียน
- 1.4 คำอธิบายรายวิชา

2. ชุดกิจกรรมการเรียนรู้

- 2.1 ความหมายของชุดกิจกรรมการเรียนรู้
- 2.2 ประเภทของชุดกิจกรรมการเรียนรู้
- 2.3 องค์ประกอบของชุดกิจกรรมการเรียนรู้
- 2.4 ขั้นตอนการสร้างและการใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้
- 2.5 ลักษณะของชุดกิจกรรมการเรียนรู้
- 2.6 ประโยชน์ของชุดกิจกรรมการเรียนรู้

3. การเรียนรู้แบบแผนผังกราฟิก

- 3.1 ความหมายแผนผังกราฟิก
- 3.2 ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องแผนผังกราฟิก
- 3.3 รูปแบบของแผนผังกราฟิก
- 3.4 ขั้นตอนการเรียนแผนผังกราฟิก
- 3.5 ประโยชน์ของการเรียนรู้แบบแผนผังกราฟิก

4. แผนจัดการเรียนรู้

- 4.1 ความหมายของแผนจัดการเรียนรู้
- 4.1 ความสำคัญของแผนจัดการเรียนรู้
- 4.3 ประโยชน์ของแผนการจัดการเรียนรู้
- 4.4 การเตรียมการสอนและการปฏิบัติการสอน

5. ความพึงพอใจ
 - 5.1 ความหมายของความพึงพอใจ
 - 5.2 ทฤษฎีเกี่ยวกับความพึงพอใจ
 - 5.3 การวัดความพึงพอใจ
6. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
 - 6.1 งานวิจัยในประเทศ
 - 6.2 งานวิจัยต่างประเทศ

หลักสูตรแกนกลาง การศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน มุ่งพัฒนาผู้เรียนทุกคน ซึ่งเป็นกำลังของชาติให้เป็นมนุษย์ที่มีความสมดุลทั้งด้านร่างกาย ความรู้ คุณธรรม มีจิตสำนึกในความเป็นพลเมืองไทย และเป็นพลโลก ยึดมั่นในการปกครองตามระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข มีความรู้และทักษะพื้นฐาน รวมทั้งเจตคติ ที่จำเป็นต่อการศึกษาค้นคว้าประกอบอาชีพและการศึกษาตลอดชีวิต โดยมุ่งเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญบนพื้นฐานความเชื่อว่าทุกคนสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้เต็มตามศักยภาพ

สาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

สังคมโลกมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วตลอดเวลา กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ช่วยให้ผู้เรียนมีความรู้ ความเข้าใจ ว่ามนุษย์ดำรงชีวิตอย่างไร ทั้งในฐานะปัจเจกบุคคล และการอยู่ร่วมกันในสังคม การปรับตัวตามสภาพแวดล้อม การจัดการทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัด นอกจากนี้ ยังช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจถึงการพัฒนา เปลี่ยนแปลงตามยุคสมัย กาลเวลา ความเหตุปัจจัยต่างๆ ทำให้เกิดความเข้าใจในตนเอง และผู้อื่น มีความอดทน อดกลั้น ยอมรับในความแตกต่าง และมีคุณธรรม สามารถนำความรู้ไปปรับใช้ในการดำเนินชีวิต เป็นพลเมืองดีของประเทศชาติ และสังคมโลก กระทรวงศึกษาธิการ ได้กำหนดสาระ และมาตรฐานการเรียนรู้เป็นเกณฑ์ในการกำหนดคุณภาพผู้เรียน เมื่อเรียนจบการศึกษาขั้นพื้นฐานไว้

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรมว่าด้วยการอยู่ร่วมกันในสังคมที่มีความเชื่อมสัมพันธ์กัน และมีความแตกต่างกันอย่างหลากหลาย เพื่อช่วยให้สามารถปรับตนเองกับบริบทสภาพแวดล้อม เป็นพลเมืองดี มีความรับผิดชอบ มีความรู้ ทักษะ คุณธรรม และค่านิยมที่เหมาะสม โดยได้กำหนดสาระต่างๆ ไว้ ดังนี้ (หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน. 2551: 114

1. ศาสนา ศีลธรรมและจริยธรรม แนวคิดพื้นฐานเกี่ยวกับศาสนา ศีลธรรม จริยธรรม หลักธรรมของพระพุทธศาสนาหรือศาสนาที่ตนนับถือ การนำหลักธรรมคำสอน ไปปฏิบัติในการพัฒนาตนเอง และการอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข เป็นผู้กระทำความดี มีค่านิยมที่ดีงาม พัฒนาตนเองอยู่เสมอ รวมทั้งบำเพ็ญประโยชน์ต่อสังคมและส่วนรวม

2. หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรม และการดำเนินชีวิต ระบบการเมืองการปกครองในสังคมปัจจุบันการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ลักษณะและความสำคัญ การเป็นพลเมืองดี ความแตกต่างและความหลากหลายทางวัฒนธรรม ค่านิยม ความเชื่อ ปณิธานค่านิยมด้านประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข สิทธิ หน้าที่ เสรีภาพ การดำเนินชีวิตอย่างสันติสุข ในสังคมไทยและสังคมโลก

3. เศรษฐศาสตร์ การผลิต การแจกจ่าย และการบริโภคสินค้าและบริการ การบริหารจัดการทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัดอย่างมีประสิทธิภาพ การดำรงชีวิตอย่างมีดุลยภาพ และการนำหลักเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในชีวิตประจำวัน

4. ประวัติศาสตร์ เวลาและยุคสมัยทางประวัติศาสตร์ วิธีการทางประวัติศาสตร์ พัฒนาการของมนุษยชาติจากอดีตถึงปัจจุบัน ความสัมพันธ์และเปลี่ยนแปลงของเหตุการณ์ต่าง ๆ ผลกระทบที่เกิดจากเหตุการณ์สำคัญในอดีต บุคคลสำคัญที่มีอิทธิพลต่อการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ ในอดีต ความเป็นมาของชาติไทย วัฒนธรรมและภูมิปัญญาไทย แหล่งอารยธรรมที่สำคัญของโลก

5. ภูมิศาสตร์ ลักษณะของโลกทางกายภาพ ลักษณะทางกายภาพ แหล่งทรัพยากรและภูมิอากาศของประเทศไทย และภูมิภาคต่างๆ ของโลก การใช้แผนที่และเครื่องมือทางภูมิศาสตร์ ความสัมพันธ์กันของสิ่งต่างๆ ในระบบธรรมชาติ ความสัมพันธ์ของมนุษย์กับสภาพแวดล้อมทางธรรมชาติ และสิ่งที่มนุษย์สร้างขึ้น การนำเสนอข้อมูลภูมิสารสนเทศ การอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน

สาระและมาตรฐาน การเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม

สาระที่ 1 ศาสนา ศีลธรรม จริยธรรม

มาตรฐาน ส 1.1 รู้และเข้าใจประวัติ ความสำคัญ ศาสนา หลักธรรมของพระพุทธศาสนาหรือศาสนาที่ตนนับถือและศาสนาอื่น มีศรัทธาที่ถูกต้อง ยึดมั่น และปฏิบัติตามหลักธรรม เพื่ออยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข

มาตรฐาน ส 1.2 เข้าใจตระหนักและปฏิบัติตนเป็นศาสนิกชนที่ดี และธำรงรักษาพระพุทธศาสนาหรือศาสนาที่ตนนับถือ

สาระที่ 2 หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรม และการดำเนินชีวิตในสังคม-

มาตรฐาน ส 2.1 เข้าใจและปฏิบัติตนตามหน้าที่ของการเป็นพลเมืองดี มีค่านิยมที่ดีงาม และธำรงรักษาประเพณีและวัฒนธรรมไทย ดำรงชีวิตอยู่ร่วมกันในสังคมไทย และ สังคมโลกอย่างสันติสุข

มาตรฐาน ส 2.2 เข้าใจระบบการเมืองการปกครองในสังคมปัจจุบัน ชีตมัน ศรัทธา และธำรงรักษาไว้ซึ่งการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

สาระที่ 3 เศรษฐศาสตร์

มาตรฐาน ส 3.1 เข้าใจและสามารถบริหารจัดการทรัพยากรในการผลิตและการบริโภค การใช้ทรัพยากรที่มีอยู่จำกัดได้อย่างมีประสิทธิภาพและคุ้มค่า รวมทั้งเข้าใจหลักการของเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อการดำรงชีวิตอย่างมีดุลยภาพ

มาตรฐาน ส 3.2 เข้าใจระบบ และสถาบันทางเศรษฐกิจต่างๆ ความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจ และความจำเป็นของการร่วมมือกันทางเศรษฐกิจในสังคมโลก

สาระที่ 4 ประวัติศาสตร์

มาตรฐาน ส 4.1 เข้าใจความหมาย ความสำคัญของเวลาและยุคสมัยทางประวัติศาสตร์ สามารถใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์มาวิเคราะห์เหตุการณ์ต่าง ๆ อย่างเป็นระบบ

มาตรฐาน ส 4.2 เข้าใจพัฒนาการของมนุษยชาติจากอดีตจนถึงปัจจุบัน ในด้านความสัมพันธ์และการเปลี่ยนแปลงของเหตุการณ์อย่างต่อเนื่อง ตระหนักถึงความสำคัญและสามารถวิเคราะห์ผลกระทบที่เกิดขึ้น

มาตรฐาน ส 4.3 เข้าใจความเป็นมาของชาติไทย วัฒนธรรม ภูมิปัญญาไทย มีความรัก ความภูมิใจและธำรงความเป็นไทย

สาระที่ 5 ภูมิศาสตร์

มาตรฐาน ส 5.1 เข้าใจลักษณะของโลกทางกายภาพ และความสัมพันธ์ของสรรพสิ่งซึ่งมีผลต่อกันและกันในระบบของธรรมชาติ ใช้แผนที่และเครื่องมือทางภูมิศาสตร์ ในการค้นหา วิเคราะห์ สรุป และใช้ข้อมูลภูมิสารสนเทศอย่างมีประสิทธิภาพ

มาตรฐาน ส 5.2 เข้าใจปฏิสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์กับสภาพแวดล้อมทางกายภาพ ที่ก่อให้เกิดการสร้างสรรควัฒนธรรม มีจิตสำนึก และมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน

สรุปได้ว่า กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรมช่วยให้ผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจการดำรงชีวิตของมนุษย์ ทั้งในฐานะปัจเจกบุคคลและการอยู่ร่วมกันในสังคม การปรับตัวตามสภาพแวดล้อม การจัดการทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัด เข้าใจถึงการพัฒนาเปลี่ยนแปลงตามยุคสมัย กาลเวลา ตามเหตุปัจจัยต่าง ๆ เกิดความเข้าใจในตนเองและผู้อื่น มีความอดทนอดกลั้น ยอมรับในความแตกต่างและมีคุณธรรม สามารถนำความรู้ไปใช้ในการดำเนินชีวิต เป็นพลเมืองดีของประเทศชาติและสังคมโลก

คุณภาพผู้เรียน

หลักสูตรแกนกลาง พุทธศักราช 2551 คุณภาพนักเรียนในกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม เมื่อจบระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ดังนี้ (กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ. 2552 : 100)

1. มีความรู้เรื่องของจังหวัด ภาค และประเทศของตนเอง ทั้งเชิงประวัติศาสตร์ ลักษณะทางกายภาพ สังคมประเพณี และวัฒนธรรม รวมทั้งการเมือง การปกครอง และสภาพเศรษฐกิจ โดยเน้นความเป็นประเทศไทย
2. มีความรู้และความเข้าใจในเรื่องศาสนา ศิลปกรรม จริยธรรม ปฏิบัติตนตามหลักธรรมคำสอนของศาสนาที่ตนนับถือ รวมทั้งมีส่วนร่วมศาสนพิธี และพิธีกรรมทางศาสนามากยิ่งขึ้น
3. ปฏิบัติตนตามสถานภาพ บทบาท สิทธิหน้าที่ในฐานะพลเมืองดีของท้องถิ่น จังหวัด ภาค และประเทศ รวมทั้งได้มีส่วนร่วมในกิจกรรมตามขนบธรรมเนียมประเพณี และวัฒนธรรมของท้องถิ่นตนเอง มากยิ่งขึ้น
4. สามารถเปรียบเทียบเรื่องราวของจังหวัดและภาคต่างๆของประเทศไทยกับประเทศเพื่อนบ้าน ได้รับการพัฒนาแนวคิดทางสังคมศาสตร์ เกี่ยวกับศาสนา ศิลปกรรม จริยธรรม หน้าที่พลเมือง เศรษฐศาสตร์ ประวัติศาสตร์ และภูมิศาสตร์ เพื่อขยายประสบการณ์ไปสู่การทำความเข้าใจในภูมิภาค ชีวโลกตะวันออกและตะวันตกเกี่ยวกับศาสนา คุณธรรม จริยธรรม ค่านิยม ความเชื่อ ขนบธรรมเนียม ประเพณี วัฒนธรรม การดำเนินชีวิต การจัดระเบียบทางสังคม และการเปลี่ยนแปลงทางสังคมจากอดีต สู่ปัจจุบัน

สรุปได้ว่า คุณภาพของผู้เรียน เป็นตัวชี้วัดในระดับหนึ่งที่กำหนดแนวทางถึงความพร้อม ความรู้ ความเข้าใจพื้นฐาน ความสนใจ มุ่งมั่น รับผิดชอบและซื่อสัตย์ในการสืบเสาะหาความรู้ ตระหนักในคุณค่าของความรู้วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี เตรียมความพร้อมที่จะเข้าศึกษาในระดับมัธยมศึกษาต่อไป

คำอธิบายรายวิชา

คำอธิบายรายวิชา เป็นสิ่งชี้ให้เห็นถึงชั่วโมงของการเรียนรู้ ศึกษาและเรียนรู้ในเนื้อหาสาระ จุดประสงค์การเรียนรู้ กระบวนการเรียนรู้พร้อมทั้งมีจิตอนุรักษ์วัฒนธรรม ได้ศึกษาเกี่ยวกับคำอธิบายรายวิชา ซึ่งมีความหมายสำคัญดังนี้

หลักสูตรสถานศึกษาโรงเรียนบ้านท่าม่วง พุทธศักราช 2552 ได้แก้ไขปรับปรุงตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 (หลักสูตรสถานศึกษา. 2553 : 83) กำหนดคำอธิบายรายวิชากลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ไว้ดังนี้

รายวิชาพื้นฐาน

สังคมศึกษาฯ ส 15101 กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษาฯ ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 เวลา 80 ชั่วโมง

ศึกษา สังเกต รวบรวม ยกตัวอย่าง อธิบาย จำแนก อภิปราย วิเคราะห์ เปรียบเทียบ สรุป นำเสนอ เกี่ยวกับ ความสำคัญของศาสนาที่ตนนับถือในฐานะที่เป็นมรดกทางวัฒนธรรมและหลักในการพัฒนาประเทศชาติ พุทธประวัติ องค์ประกอบและความสำคัญของคัมภีร์ศาสนาตน ข้อคิดที่ได้จากประวัติสาวก ชาคค ศาสนิกชนตัวอย่างที่กำหนดให้ หลักธรรมของศาสนา พิธีกรรมตามศาสนาที่ตนนับถือ มรรยาทชาวพุทธ

เพื่อให้มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับความสำคัญของศาสนาที่ตนนับถือในฐานะที่เป็นมรดกทางวัฒนธรรมและหลักในการพัฒนาประเทศชาติ สรุปพุทธประวัติ อธิบายองค์ประกอบและความสำคัญของคัมภีร์ของศาสนาตน สรุปข้อคิดที่ได้จากประวัติสาวก ชาคค ศาสนิกชน ตัวอย่างที่กำหนดให้ ปฏิบัติตนตามหลักธรรมของศาสนา สามารถจัดพิธีกรรมตามศาสนาที่ตนนับถือ เห็นคุณค่าและสวดมนต์ แผ่เมตตา ปฏิบัติตนในศาสนพิธี พิธีกรรมของวันสำคัญทางศาสนา มีมรรยาทของความเป็นศาสนิกชนที่ดีตามที่กำหนด

สถานภาพ บทบาท สิทธิ เสรีภาพ หน้าที่พลเมืองดี สิทธิเด็ก วัฒนธรรมไทยที่มีผลต่อการดำเนินชีวิตในสังคมไทย ความสำคัญของภูมิปัญญาท้องถิ่นในชุมชน โครงสร้าง อำนาจหน้าที่ ความสำคัญของระบอบประชาธิปไตย โครงสร้าง อำนาจหน้าที่ ความสำคัญและวิธีการเข้าดำรงตำแหน่งของผู้บริหารขององค์กรส่วนท้องถิ่นรวมถึงประโยชน์ที่ชุมชนควรได้รับ เพื่อให้มีความรู้ ความเข้าใจสามารถยกตัวอย่างและปฏิบัติตนตามสถานภาพ บทบาท สิทธิ เสรีภาพ หน้าที่ในฐานะพลเมืองดี เสนอวิธีการปกป้องตนเองจากการละเมิดสิทธิเด็ก เห็นคุณค่าวัฒนธรรมไทยที่มีผลต่อการดำเนินชีวิตในสังคมไทย อนุรักษ์และเผยแพร่ภูมิปัญญาท้องถิ่นของชุมชน อธิบาย โครงสร้าง

อำนาจหน้าที่ความสำคัญของการปกครองส่วนท้องถิ่น ระบุบทบาทและหน้าที่และวิธีการเข้าดำรงตำแหน่งของผู้บริหารส่วนท้องถิ่น วิเคราะห์ประโยชน์ที่ชุมชนได้รับจากองค์กรส่วนท้องถิ่น

ปัจจัยในการผลิตสินค้าและบริการ หลักการของเศรษฐกิจพอเพียง หลักการและประโยชน์ของสหกรณ์หน้าที่ของธนาคาร ผลดีผลเสียของสินเชื่อ เพื่อให้มีความรู้ ความเข้าใจ สามารถอธิบายปัจจัยในการผลิตสินค้าและบริการ ประยุกต์หลักการของเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในครอบครัว โรงเรียน และชุมชน อธิบายหลักการและประโยชน์ของสหกรณ์ อธิบายหน้าที่ของธนาคาร จำแนกผลดีผลเสียของสินเชื่อ

ตำแหน่ง ระยะ ทิศ และลักษณะภูมิลักษณะที่สำคัญของภูมิภาคตน ความสัมพันธ์ของลักษณะทางกายภาพและลักษณะทางสังคม สภาพแวดล้อมทางกายภาพที่มีอิทธิพลต่อลักษณะการตั้งถิ่นฐานและการย้ายถิ่นของประชากร อิทธิพลของสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติที่ก่อให้เกิดวิถีชีวิตและการสร้างสรรค์วัฒนธรรมผลจากการรักษาและทำลายสภาพแวดล้อม แนวทางการรักษาสภาพแวดล้อมในภูมิภาคเพื่อให้มีความรู้ ความเข้าใจสามารถระบุตำแหน่ง ระยะ ทิศ และลักษณะภูมิลักษณะที่สำคัญของภูมิภาคตน อธิบายความสัมพันธ์ของลักษณะทางกายภาพและลักษณะทางสังคมในภูมิภาคตน วิเคราะห์สภาพแวดล้อมทางกายภาพที่มีอิทธิพลต่อลักษณะ การตั้งถิ่นฐานและการย้ายถิ่นของประชากร อธิบายอิทธิพลของสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติที่ก่อให้เกิดวิถีชีวิตและการสร้างสรรค์วัฒนธรรม นำเสนอตัวอย่างที่สะท้อนให้เห็นผลจากการรักษาและทำลายสภาพแวดล้อม เสนอแนวคิดในการรักษาสภาพแวดล้อมในภูมิภาคของตน

รหัสตัวชีวิต

ส ๑.๑ ป.๕/๑ ป.๕/๒ ป.๕/๓ ป.๕/๔ ป.๕/๕ ป.๕/๖ ป.๕/๗

ส ๑.๒ ป.๕/๑ ป.๕/๒ ป.๕/๓

ส ๒.๑ ป.๕/๑ ป.๕/๒ ป.๕/๓ ป.๕/๔

ส ๒.๒ ป.๕/๑ ป.๕/๒ ป.๕/๓

ส ๓.๑ ป.๕/๑ ป.๕/๒ ป.๕/๓

ส ๓.๒ ป.๕/๑ ป.๕/๒

ส ๕.๑ ป.๕/๑ ป.๕/๒ ป.๕/๓

ส ๕.๒ ป.๕/๑ ป.๕/๒ ป.๕/๓

รวม ๒๘ ตัวชีวิต

สรุปได้ว่าคำอธิบายรายวิชาสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม เป็นสิ่งสำคัญในการจัดการเรียนรู้ ทำให้ครูผู้สอนได้นำไปวิเคราะห์ตามเนื้อหาสาระ ที่จะวางแนวทางในการจัดการเรียนรู้และออกแบบหน่วยการเรียนรู้ พร้อมทั้งจัดทำจุดประสงค์ให้มีความสอดคล้อง

กับกระบวนการการเรียนรู้ด้วยชุดกิจกรรมการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม โดยใช้แผนผังกราฟิก มีจิตอนุรักษ์วัฒนธรรม และมีคุณธรรม จริยธรรมและค่านิยมที่เหมาะสม

ชุดกิจกรรมการเรียนรู้

ชุดกิจกรรม ถือว่าเป็นนวัตกรรมทางการศึกษาที่มีความสมบูรณ์ในตัวเองสามารถนำมาใช้ประกอบในการจัดการเรียนรู้ได้ดี นวัตกรรม คือ การเปลี่ยนความคิดสร้างสรรค์ ให้เป็นประดิษฐ์กรรมที่สังคมให้การยอมรับ สามารถทำให้สังคมมีทางเลือกที่ดีเพิ่มขึ้น นวัตกรรมทางการศึกษา คือ ประดิษฐ์กรรมด้านการเรียนรู้ มีความเป็นระบบ สมบูรณ์ในตัวเอง ประกอบด้วยกิจกรรมการเรียนรู้ที่ประยุกต์ จากทฤษฎีเทคนิคหรือรูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่เหมาะสม มีลักษณะโดดเด่นแปลกใหม่

ความหมายของชุดกิจกรรมการเรียนรู้

ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ ใช้ชื่อเรียกต่างกัน เช่น ชุดการสอน หรือชุดการเรียนสำเร็จรูป ชุดกิจกรรม ซึ่งเป็นชุดทางสื่อประสม ใช้สื่อต่างๆ หลายชนิดเป็นองค์ประกอบ เพื่อก่อให้เกิดความสมบูรณ์ในตนเองที่จัดขึ้นประกอบสำหรับหน่วยการเรียนรู้ ซึ่งมีนักการศึกษาหลายท่านได้ให้ความหมายไว้ต่างๆ กันดังนี้

อารีย์ ศรีเดือน (2547 : 24) กล่าวว่า ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ คือ ชุดการเรียนหรือชุดการสอน หมายถึง สื่อประสมที่ครูสร้างขึ้น เพื่อนำมาใช้ให้สอดคล้องกับเนื้อหาวิชาตามจุดประสงค์ของหลักสูตร เพื่อช่วยให้นักเรียนมีการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมการเรียนรู้ให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

บุญชม ศรีสะอาด (2549 : 50) กล่าวว่า ชุดกิจกรรมการเรียนรู้หรือชุดการสอน เป็นสื่อประสมที่ให้นักเรียนศึกษาและปฏิบัติกิจกรรมด้วยตนเองตามความสามารถ ในชุดการเรียนอาจประกอบด้วย บัตรเนื้อหา บัตรกิจกรรม แบบฝึก ฯลฯ เพื่อให้นักเรียนใช้ประกอบการเรียนในเรื่องนั้นๆ

ถาวรณ โสมแพน (2550 : 11) กล่าวว่า ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ เป็นสื่อการเรียน การสอน เป็นนวัตกรรมทางการศึกษามีลักษณะที่มีการจัดเป็นระบบมีขั้นตอนต่างๆ ที่ครูเป็นผู้สร้างขึ้น เพื่อให้นักเรียน ได้ศึกษาและปฏิบัติกิจกรรมด้วยตนเอง ตามความสามารถและความแตกต่างระหว่างบุคคล ให้เกิดการเรียนรู้ด้วยตนเองตามขั้นตอนที่ระบุไว้เป็นการจัดการเรียนรู้ที่เน้นนักเรียนเป็นศูนย์กลาง โดยมีครูเป็นที่ปรึกษาให้คำแนะนำช่วยเหลือเพื่อส่งเสริมให้นักเรียนประสบความสำเร็จและบรรลุตามวัตถุประสงค์

สุวิทย์ มูลคำ และอรทัย มูลคำ (2550ก : 51) กล่าวว่า ชุดกิจกรรมการเรียนรู้เป็น กระบวนการเรียนรู้จากชุดกิจกรรมการเรียนรู้ เป็นสื่อการสอนที่เป็นลักษณะของสื่อประสม (Multi – media) เป็นการใช้สื่อตั้งแต่สองชนิดขึ้นไปรวมกัน เพื่อให้ให้นักเรียนได้รับความรู้ที่ต้องการ โดยอาจจัดขึ้นสำหรับหน่วยการเรียนรู้ตามหัวข้อเนื้อหาและประสบการณ์ของแต่ละหน่วยที่ต้องการ จะให้นักเรียนได้เรียนรู้ อาจจัดเอาไว้เป็นชุดๆ บรรจุในกล่อง ซองหรือกระเป๋า ชุดกิจกรรมการเรียนรู้แต่ละชุดประกอบด้วยเนื้อหาสาระ บัตรคำสั่ง ใบงาน วัสดุอุปกรณ์ เอกสาร ใบความรู้ เครื่องมือหรือสื่อที่จำเป็นสำหรับจัดกิจกรรมต่างๆ รวมทั้งแบบประเมินผลการเรียนรู้

ไกรฤกษ์ พลพา (2551 : 11) กล่าวว่า ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ หมายถึง สื่อการสอนที่ ครูผู้สอนสร้างขึ้นเพื่อนำมาใช้ในกิจกรรมการเรียนการสอน ให้สอดคล้องกับเนื้อหาวิชาตาม จุดประสงค์การเรียนรู้ของหลักสูตร ซึ่งประกอบไปด้วย ชื่อกิจกรรม คู่มือการปฏิบัติกิจกรรม เนื้อหา สาระ กิจกรรมการเรียนรู้ และแบบประเมินผล เพื่อเป็นเครื่องมือให้นักเรียนได้ศึกษา และปฏิบัติ กิจกรรมด้วยตนเอง เพื่อช่วยให้นักเรียนมีการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมการเรียนรู้ สามารถทำกิจกรรม แบบรายบุคคลหรือทำกิจกรรมแบบกลุ่ม โดยครูเป็นผู้คอยให้คำแนะนำช่วยเหลือทำให้นักเรียนเกิด การเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพมากที่สุด

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช (2551 : 14 - 15) กล่าวว่า ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ หรือชุด การสอน ตรงกับ ภาษาอังกฤษว่า Instructional Package เป็นสื่อประสมประเภทหนึ่งซึ่งมี จุดมุ่งหมายเฉพาะเรื่องที่สอน แม้ชุดการเรียนการสอนจะเป็นเรื่องที่ยากใหม่สำหรับบางคน แต่นักการศึกษาไทยได้มีแนวคิดการทำชุดการเรียนการสอนมาเป็นเวลานาน แม้จะยังไม่มีการใช้ คำว่า “ชุดการเรียนการสอน” ขึ้นมาก็ตาม ชุดการเรียนการสอนเป็นสื่อประสมที่ได้จัดระบบการผลิตและ การนำสื่อการสอนที่สอดคล้องกับวิชาหน่วย หัวเรื่อง และวัตถุประสงค์เพื่อช่วยให้นักเรียน เปลี่ยน พฤติกรรมการเรียนรู้มีประสิทธิภาพ

วรวิทย์ นิเทศศิลป์ (2551 : 269) กล่าวว่า ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ หรือ ชุดการสอน หมายถึง ระบบการผลิตและนำสื่อประสมที่สอดคล้อง มาใช้กับวิชาหรือหน่วยหรือหัวเรื่องเพื่อช่วย ให้ การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมการเรียนรู้เป็น ไปอย่างมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

กู๊ด (Good, 1973 : 306 ; อ้างถึงใน ไกรฤกษ์ พลพา. 2551 : 9) กล่าวว่า ชุดกิจกรรม การเรียนรู้ หมายถึง โปรแกรมการสอนที่ทุกอย่างจัดไว้โดยเฉพาะ โดยแต่ละหน่วย ประกอบด้วย วัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ในการเรียนการสอน คู่มือ เนื้อหา แบบทดสอบ และมีการกำหนดจุดมุ่งหมาย การเรียนการสอนไว้ครบถ้วน

บราวน์ และคณะ (Brown et al. 1973 : 338 ; อ้างถึงใน กมลรัตน์ เทพิน. 2549 : 41) ได้ให้ความหมายของ ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ ไว้ว่า เป็นชุดของสื่อแบบประสม ที่สร้างขึ้นเพื่อช่วยเหลือครูให้สามารถสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ ในกลุ่มมักจะประกอบด้วยสิ่งของหลายอย่าง เช่น ภาพโปรงใส ฟิล์มสตริป ภาพเหมือน โปสเตอร์ สไลด์ และแผนภูมิ บางชุด อาจประกอบได้เพียงอย่างเดียว บางชุดอาจจะเป็นโปรแกรมที่มีบัตรคำสั่งให้นักเรียนเรียนด้วยตนเอง

ฮุสตัน (Houston. 1977 : 10 ; อ้างถึงใน วรวิทย์ นิเทศศิลป์. 2551 : 268)

กล่าวว่า ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ หมายถึง ชุดของประสบการณ์ที่จะช่วยอำนวยความสะดวกให้กับนักเรียน เพื่อสัมฤทธิ์ผลตามจุดมุ่งหมายเฉพาะ ซึ่งชุดการสอนอาจมีรูปแบบต่างๆ กัน

จากความหมายของชุดฝึกทักษะที่กล่าวมา สรุปได้ว่า ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ หมายถึง ชุดของสื่อประสมที่มีการนำสื่อและกิจกรรมหลายๆอย่างมาประกอบกันเพื่อใช้ ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน โดยมีจุดประสงค์การเรียนรู้ที่ชัดเจน มีความสมบูรณ์ในตนเอง ทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ

ประเภทของชุดกิจกรรมการเรียนรู้

การที่ผู้สร้างจะตัดสินใจว่าจะสร้างชุดกิจกรรมการเรียนรู้ในรูปแบบใดนั้น จะต้องศึกษารูปแบบและประเภทของชุดกิจกรรมการเรียนรู้ว่ามีอยู่ที่ประเภท ในแต่ละประเภทมีจุดมุ่งหมายในการใช้แตกต่างกันตามแต่ละประเภทของชุดกิจกรรมการเรียนรู้ นั้น มีนักการศึกษาหลายท่านได้แบ่งประเภทของชุดกิจกรรมการเรียนรู้ไว้ดังนี้

บุญเกื้อ ควรหาเวช (2545 : 94 - 97) แบ่งชุดกิจกรรมการเรียนรู้ออกเป็น 3 ประเภท คือ

1. ชุดกิจกรรมประกอบคำบรรยาย เป็นชุดกิจกรรมสำหรับผู้สอนจะใช้สอนนักเรียนเป็นกลุ่มใหญ่ หรือเป็นกิจกรรมการสอนที่ต้องการปูพื้นฐานให้นักเรียนส่วนใหญ่ได้รู้และเข้าใจในเวลาเดียวกัน มุ่งในการขยายเนื้อหาสาระให้ชัดเจนยิ่งขึ้น ชุดกิจกรรมแบบนี้จะช่วยให้ผู้สอนลดการพูดให้น้อยลง และเป็นการใช้สื่อการสอนที่มีความพร้อมอยู่ในชุดกิจกรรมในการเสนอเนื้อหามากขึ้น สื่อที่ใช้ อาจ ได้แก่ รูปภาพ แผนภูมิ หรือกิจกรรมที่กำหนดไว้ เป็นต้น

2. ชุดกิจกรรมแบบกลุ่มกิจกรรม เป็นชุดกิจกรรมสำหรับให้นักเรียนเรียนร่วมกันเป็นกลุ่มเล็กๆ ประมาณ 5 - 7 คน โดยใช้สื่อการสอนที่บรรจุไว้ในชุดกิจกรรมแต่ละชุด มุ่งที่จะฝึกทักษะในเนื้อหาวิชาที่เรียน และให้นักเรียนมีโอกาสทำงานร่วมกัน ชุดกิจกรรมชนิดนี้มักจะใช้สอนแบบกิจกรรมกลุ่ม เช่น การสอนแบบศูนย์การเรียน เป็นต้น

3. ชุดกิจกรรมแบบรายบุคคล หรือชุดกิจกรรมตามเอกัตภาพเป็นชุดกิจกรรมสำหรับเรียนด้วยตนเองเป็นรายบุคคล คือ นักเรียนจะต้องศึกษาหาความรู้ ตามความสามารถ และความสนใจของตนเอง อาจเรียนที่โรงเรียนหรือที่บ้านก็ได้ ส่วนมากมักจะมุ่งให้นักเรียนได้ทำความเข้าใจใน

เนื้อหาวิชาที่เรียนเพิ่มเติม นักเรียนสามารถจะประเมินผลการเรียนด้วยตนเองได้ด้วยชุดกิจกรรม
ชนิดนี้ อาจจะจัดในลักษณะของหน่วยการสอนย่อยหรือโมดูลก็ได้

ถาวร ลักษณะ (2547 : 15) แบ่งชุดการสอน หรือชุดกิจกรรมการเรียนรู้ เป็น 3 ประเภท
ดังนี้

1. ชุดการสอน หรือชุดกิจกรรมการเรียนรู้รายบุคคล เป็นชุดการสอนที่นักเรียนศึกษาและ
ปฏิบัติกิจกรรมด้วยตนเองตามลำดับขั้นที่ระบุไว้ในชุดการสอน
2. ชุดการสอน หรือชุดกิจกรรมการเรียนรู้แบบกลุ่ม แบ่งนักเรียนออกเป็นกลุ่ม กลุ่มละ
4 - 6 คน ปฏิบัติกิจกรรมตามที่ระบุไว้ในชุดการสอนซึ่งการสอนแบบนี้จะช่วยฝึกให้นักเรียนได้ฝึก
การทำงานเป็นกลุ่ม
3. ชุดการสอน หรือชุดกิจกรรมการเรียนรู้ ประกอบการบรรยายของครู เป็นชุดการสอน
ที่ครูผู้สอนใช้ประกอบคำบรรยาย เพื่อปูพื้นฐานความรู้ให้นักเรียนเข้าใจเนื้อหาสาระในเวลาเดียวกัน

สุวิทย์ มูลคำ และอรทัย มูลคำ (2550ฯ : 52 - 53) ได้แบ่ง ชุดการสอนหรือชุดกิจกรรม
การเรียนรู้ ออกเป็น 3 ประเภท ดังนี้

1. ชุดการสอน หรือชุดกิจกรรมการเรียนรู้ ประกอบคำบรรยายของครูเป็นชุดการสอน
สำหรับนักเรียนกลุ่มใหญ่ หรือเป็นการสอนที่มุ่งเน้นการปูพื้นฐานให้ทุกคนรับรู้และเข้าใจในเวลา
เดียวกัน มุ่งในการขยายเนื้อหาสาระให้ชัดเจนยิ่งขึ้น ชุดกิจกรรม การเรียนรู้แบบนี้ ลดเวลา
ในการอธิบายของครูผู้สอนให้พบน้อยลง เพิ่มเวลาให้นักเรียนได้ปฏิบัติมากขึ้น โดยใช้สื่อที่มีอยู่
พร้อมในชุดกิจกรรมการเรียนรู้ ในการนำเสนอเนื้อหาต่างๆ สิ่งสำคัญ คือ สื่อที่นำมาใช้จะต้องให้
นักเรียนได้เห็นชัดเจนทุกคน และมีโอกาสได้ใช้ครบทุกคน หรือทุกกลุ่ม

2. ชุดการสอน หรือชุดกิจกรรมการเรียนรู้แบบกิจกรรมกลุ่มหรือชุดการสอน
สำหรับการเรียนเป็นกลุ่มย่อย เป็นชุดการสอนต่างๆ ที่บรรจุไว้ในชุดการสอนแต่ละชุดมุ่งที่จะฝึก
ทักษะในเนื้อหาวิชาที่เรียน โดยให้นักเรียนมีโอกาสร่วมกันชุดการสอนชนิดนี้มักใช้
ในการสอนแบบกิจกรรมกลุ่ม

3. ชุดการสอน หรือชุดกิจกรรมการเรียนรู้รายบุคคล หรือตามเอกัตภาพเป็นชุดกิจกรรม
การเรียนรู้ ที่เรียนด้วยตนเองเป็นรายบุคคล คือ นักเรียนจะต้องศึกษาหาความรู้ตามความต้องการ
และความสนใจของตนเองอาจจะเรียนที่โรงเรียนหรือเรียนที่บ้านก็ได้จุดประสงค์หลัก คือ มุ่งทำ
ความเข้าใจกับเนื้อหาวิชาเพิ่มเติม และ นักเรียนสามารถประเมินผลการเรียนด้วยตนเองได้

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช (2551 : 7) เสนอแนวคิดในการแบ่งชุดการเรียนการสอน หรือชุดกิจกรรมการเรียนรู้ มี 4 ประเภท ใหญ่ๆ คือ

1. ชุดการเรียนการสอนหรือชุดกิจกรรมการเรียนรู้ ประกอบคำบรรยายเป็นชุดการเรียนการสอนที่มุ่งช่วยขยายเนื้อหาสาระการสอนแบบบรรยายให้ชัดเจนขึ้น ช่วยให้ผู้สอนพูดน้อยลง และให้สื่อการสอนทำหน้าที่แทนชุดการสอนแบบบรรยายนี้ นิยมใช้กับการฝึกอบรมและการสอนในระดับอุดมศึกษาที่ยังถือว่า การสอนแบบบรรยายยังมีบทบาทสำคัญในการถ่ายทอดความรู้แก่นักเรียน

2. ชุดการเรียนการสอนหรือชุดกิจกรรมการเรียนรู้แบบกลุ่มกิจกรรมเป็นชุดการเรียนการสอน ที่มุ่งให้นักเรียนได้ประกอบกิจกรรมกลุ่ม เช่น ในการสอนแบบศูนย์การเรียนการสอนแบบกลุ่มสัมพันธ์ เป็นต้น

3. ชุดการเรียนการสอนหรือชุดกิจกรรมการเรียนรู้รายบุคคล เป็นชุดการเรียนการสอนที่มุ่งให้นักเรียนสามารถศึกษาหาความรู้ด้วยตนเองตามความแตกต่างระหว่างบุคคลอาจเป็นการเรียนในโรงเรียน หรือที่บ้านก็ได้ เพื่อให้นักเรียนก้าวไปข้างหน้าตาม ความสามารถ ความสนใจ และความพร้อมของนักเรียน ชุดการเรียนการสอนรายบุคคลนี้อาจออกมาในรูปของหน่วยการสอนย่อย หรือ “โมดูล”

4. ชุดการเรียนการสอนหรือชุดกิจกรรมการเรียนรู้ทางไกล เป็นชุดการเรียนการสอนที่ผู้สอนกับนักเรียนอยู่ต่างถิ่นต่างเวลากัน มุ่งสอนให้นักเรียนศึกษาได้ด้วยตนเอง โดยไม่ต้องมาเข้าชั้นเรียนประกอบด้วย สื่อประเภทสิ่งพิมพ์ รายการวิทยุกระจายเสียงวิทยุโทรทัศน์ ภาพยนตร์ และการสอนเสริมตามศูนย์การศึกษา เช่น ชุดการเรียนการสอนทางไกลมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ นักการศึกษาได้แบ่งประเภทของ ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ไว้ สรุปได้ว่า ประเภทของ ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ เป็น 4 ประเภท คือ

1. ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ประกอบการบรรยาย เป็นชุดการเรียนการสอนสำหรับครูใช้ประกอบการสอนแบบบรรยาย ช่วยให้ผู้สอนพูดน้อยลง
2. ชุดกิจกรรมการเรียนรู้แบบกลุ่มกิจกรรม เป็นชุดการเรียนการสอนที่มุ่งให้นักเรียนได้ประกอบกิจกรรมกลุ่มเป็นกลุ่มย่อย
3. ชุดกิจกรรมการเรียนรู้รายบุคคล หรือชุดการเรียนการสอนแบบเรียนด้วยตนเอง เป็นชุดการเรียนการสอนที่มุ่งให้นักเรียนสามารถศึกษาหาความรู้ด้วยตนเองตามความแตกต่างระหว่างบุคคล นักเรียนสามารถประเมินผลการเรียนได้ด้วยตนเอง
4. ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ทางไกล เป็นชุดการเรียนการสอนที่ผู้สอนกับนักเรียนอยู่ ต่างถิ่นต่างเวลากัน มุ่งสอนให้นักเรียนศึกษาได้ด้วยตนเอง โดยไม่ต้องมาเข้าชั้นเรียน

องค์ประกอบของชุดกิจกรรมการเรียนรู้

ในการสร้างชุดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อนำมาใช้ในการเรียนการสอนวิชาต่างๆ ผู้สร้างจะต้องศึกษาองค์ประกอบของชุดกิจกรรมการเรียนรู้ ว่ามีองค์ประกอบหลักอะไรบ้าง เพื่อจะได้นำมากำหนดองค์ประกอบของชุดกิจกรรมการเรียนรู้ที่สร้างขึ้น ซึ่งนักการศึกษาหลายท่าน ได้กล่าวถึงองค์ประกอบของชุดกิจกรรมการเรียนรู้แตกต่างกันออกไป ประกอบด้วย ส่วนประกอบสำคัญต่างๆ ดังนี้

บุญเกื้อ ควรหาเวช (2542 : 95 – 97 ; อ้างถึงใน อรสา เอี่ยมสอาด. 2548 : 16) ได้กล่าวว่า องค์ประกอบที่สำคัญๆ ภายในชุดกิจกรรมการเรียนรู้ สามารถจำแนกออกเป็น 4 ส่วน ดังนี้

1. คู่มือครู เป็นคู่มือและแผนการสอนสำหรับผู้สอนหรือนักเรียนตามแต่ละชนิดของชุดกิจกรรมการเรียนรู้
2. บัตรคำสั่งหรือคำแนะนำ เป็นส่วนที่บอกให้นักเรียนดำเนินการเรียนหรือประกอบกิจกรรมแต่ละอย่างตามขั้นตอนที่กำหนดไว้
3. เนื้อหาสาระและสื่อ เป็นสื่อการสอนต่างๆ ที่บรรจุอยู่ในชุดกิจกรรมการเรียนรู้ ตามบัตรคำที่กำหนดไว้
4. แบบประเมินผล เป็นแบบประเมินผลที่อยู่ในชุดกิจกรรมการเรียนรู้ อาจจะเป็นแบบฝึกหัดให้เติมคำในช่องว่าง เลือกคำตอบที่ถูกต้อง จับคู่ ดูจากการทดลองหรือให้ทำกิจกรรม เป็นต้น

ทศนา แคมมณี (2545 : 10-12) ได้กล่าวถึงองค์ประกอบในการจัดทำชุดกิจกรรมการเรียนรู้ ดังนี้

1. ชื่อชุดกิจกรรม หมายถึง ชื่อกิจกรรมส่งเสริมศักยภาพการเรียนรู้ทางวิทยาศาสตร์
2. ชื่อหน่วย หมายถึง หัวข้อย่อย ที่ประกอบขึ้นเป็นชุดกิจกรรมส่งเสริมศักยภาพการเรียนรู้ทางด้านวิทยาศาสตร์ ในแต่ละชุดกิจกรรม
3. คำชี้แจง สำหรับนักเรียนในการปฏิบัติกิจกรรมในชุดกิจกรรม หมายถึง ข้อเสนอแนะในการเรียนรู้ด้วยตนเอง จากชุดกิจกรรมของนักเรียน
4. สาระการเรียนรู้ หมายถึง เนื้อหารายละเอียดของหน่วยการเรียนรู้ในชุดกิจกรรม
5. ตัวบ่งชี้ในการเรียนรู้ หมายถึง การระบุพฤติกรรมการเรียนรู้ ของเนื้อหาในหน่วยย่อยของชุดกิจกรรมตามที่หลักสูตรกำหนด
6. เวลาที่ใช้ หมายถึง ระยะเวลาที่ใช้ในการปฏิบัติกิจกรรมในแต่ละหน่วยของชุดกิจกรรม

7. กิจกรรมการเรียนรู้ในหน่วย หมายถึงการกำหนดงานที่จะให้นักเรียนปฏิบัติ
8. สื่อและอุปกรณ์ที่ใช้ หมายถึง วัสดุอุปกรณ์ที่ใช้กับการเรียนการสอนในชุดกิจกรรม
9. การประเมินผล หมายถึง การทดสอบความสามารถของนักเรียนหลังจากเรียนด้วยหน่วยการเรียนรู้ในชุดกิจกรรม

บุญชม ศรีสะอาด (2549 : 50 -51) กล่าวว่า องค์ประกอบสำคัญของชุดการสอนหรือชุดกิจกรรมการเรียนรู้ มีดังนี้

1. คู่มือ สำหรับผู้สอนและนักเรียนที่ใช้ชุดการสอน
2. คำสั่ง เพื่อเป็นแนวทางในการเรียน
3. เนื้อหาบทเรียนที่อยู่ในรูปแบบต่างๆ เช่น เทป ชุดการ์ตูน ฯลฯ
4. กิจกรรม ที่กำหนดให้นักเรียน ได้ทำหรือค้นคว้าต่อจากที่เรียนแล้ว
5. แบบทดสอบสำหรับการประเมินผลเกี่ยวกับเนื้อหาของบทเรียนนั้น

สุวิทย์ มูลคำ และอรทัย มูลคำ (2550ค : 52) กล่าวว่าไว้ ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ มีองค์ประกอบสำคัญ 4 ประการ ได้แก่

1. คู่มือครู เป็นคู่มือหรือแผนการสอนสำหรับผู้สอนสำหรับผู้สอน ใช้ศึกษาและปฏิบัติตามขั้นตอนต่างๆ ซึ่งมีรายละเอียดชี้แจงไว้อย่างชัดเจน เช่น การนำเข้าสู่บทเรียน การจัดชั้นเรียน บทบาทนักเรียน เป็นต้น ลักษณะของคู่มืออาจจัดทำเป็นเล่มหรือแผ่นพับก็ได้

2. คำสั่ง หรือบัตรงาน เป็นเอกสารที่บอกให้นักเรียนประกอบกิจกรรม แต่ละอย่างตามขั้นตอนที่กำหนดไว้ บรรจุอยู่ในชุดกิจกรรมการเรียนรู้ บัตรคำสั่ง หรือบัตรงาน จะมีครบตามจำนวนกลุ่มหรือจำนวนนักเรียน ซึ่งจะประกอบด้วย คำอธิบายในเรื่องที่จะศึกษา คำสั่งให้นักเรียนประกอบกิจกรรมและการสรุปบทเรียน การจัดทำบัตรคำสั่งหรือบัตรงาน ส่วนใหญ่นิยมใช้กระดาษแข็ง ขนาด 6 X 8 นิ้ว

3. เนื้อหาสาระและสื่อการเรียนประเภทต่างๆ จัดในรูปแบบของสื่อการสอนที่หลากหลาย อาจแบ่ง ได้เป็น 2 ประเภท

- 3.1 ประเภทเอกสารสิ่งพิมพ์ เช่น หนังสือ วารสาร บทความใบความรู้ (Fact Sheet) ของเนื้อหาเฉพาะเรื่อง บทเรียนโปรแกรม เป็นต้น

- 3.2 ประเภทโสตทัศนูปกรณ์ เช่น รูปภาพ แผนภาพ แผนภูมิ สมุดภาพ เทป บันทึกเสียง สไลด์ (Slide) วิดิทัศน์ (Video) ซีดีรอม (CD-Rom) โปรแกรมคอมพิวเตอร์ช่วยสอน (CAI) เป็นต้น

4. แบบประเมินผล เป็นแบบทดสอบที่ใช้วัดและประเมินความรู้ด้วยตนเองทั้งก่อนเรียน และหลังเรียน อาจจะเป็นแบบทดสอบชนิดจับคู่เลือกตอบหรือกาเครื่องหมายถูกผิดได้

วรวิทย์ นิเทศศิลป์ (2551 : 275) กล่าวถึง องค์ประกอบสำคัญของชุดการสอนหรือ ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ ดังนี้

1. มีรายละเอียดเกี่ยวกับขั้นตอนในการใช้ชุดการสอน สิ่งที่จะต้องเตรียมตลอดจน กระบวนการของการเรียนการสอน
 2. คู่มือการเรียนสำหรับนักเรียน ประกอบด้วยคำแนะนำในการเรียนคำสั่ง กิจกรรมที่ผู้ ต้องปฏิบัติ ตลอดจนการเรียนการสอน
 3. เนื้อหาและสื่อการสอนแบบประสม กิจกรรมการเรียนการสอนวัตถุประสงค์ทั่วไปและ วัตถุประสงค์ของเนื้อหาในแต่ละตอน
 4. นักเรียนเป็นผู้กระทำกิจกรรมด้วยตนเอง และเรียนได้ตามความสามารถ ความสนใจ หรือความต้องการของตนเอง
 5. ช่วยแก้ปัญหาเรื่องการขาดแคลนครูและคุณภาพการเรียนรู้ได้
 6. ให้ความสะดวกแก่ครูผู้สอน และช่วยให้ครูมีความมั่นใจในการสอนของตนเอง
- ฮุสตัน และคณะ (Houston et al. 1972 : 10 -15 ; อ้างถึงใน ธัญสินี ฐานา. 2546 : 12) ได้กล่าวถึงองค์ประกอบของชุดการเรียนไว้ ดังนี้

1. คำชี้แจง (Prospectus) ในส่วนนี้จะอธิบายถึง ความสำคัญของจุดมุ่งหมาย ขอบข่ายของ ชุดการเรียนการสอน สิ่งที่นักเรียนต้องมีความรู้ก่อนเรียนและขอบข่ายของกระบวนการทั้งหมด ในชุดการเรียน
2. จุดมุ่งหมาย (Objective) คือ ข้อความที่แจ่มชัด ไม่กำกวม ที่กำหนดว่านักเรียนจะ ประสบความสำเร็จอะไรหลังจากที่เรียนแล้ว
3. การประเมินผลเบื้องต้น (Pre – Assessment) มีจุดประสงค์ 2 ประการ คือเพื่อให้ทราบว่านักเรียนอยู่ในขั้นการเรียนจากชุดการเรียนการสอนนั้น และเพื่อดูว่าเขาได้ สัมฤทธิ์ผลตามจุดประสงค์เพียงใด การประเมินเบื้องต้นนี้อาจอยู่ในรูปของการทดสอบแบบ ข้อเขียน ปากเปล่า การทำงาน ปฏิบัติตอบสนองต่อการตอบคำถามง่ายๆ เพื่อให้รู้สึกถึงความ ต้องการและความสนใจ
4. การกำหนดกิจกรรม (Enabling Activities) คือ การกำหนดแนวทางและวิธีการ เพื่อไปสู่จุดประสงค์ที่ตั้งไว้ โดยให้นักเรียนได้มีส่วนร่วมในกิจกรรมนั้น
5. การประเมินขั้นสุดท้าย (Post – Assessment) เป็นข้อทดสอบ เพื่อวัดผลการเรียน หลังจากการเรียนแล้ว

ควน (Duane, 1973 : 169) ได้นำเสนอโครงสร้างพื้นฐานของชุดกิจกรรมการเรียนรู้หรือชุดการสอน ที่คล้ายคลึงกันทุกรูปแบบมีอยู่ 7 ประการ คือ

1. จุดมุ่งหมายหรือเนื้อหาที่จะต้องเรียน
2. บรรยายเนื้อหา
3. จุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรม
4. กิจกรรมในการเรียนการสอน
5. อุปกรณ์ที่ใช้ในการเรียนการสอน
6. เครื่องมือวัดผลระหว่างเรียนและหลังเรียน
7. คู่มือครู

จากการที่มีนักการศึกษาหลายท่าน ได้ศึกษาเกี่ยวกับองค์ประกอบของชุดกิจกรรมการเรียนรู้ สรุปได้ว่า องค์ประกอบของชุดกิจกรรมการเรียนรู้จะคล้ายคลึงกัน มีองค์ประกอบหลักที่สำคัญ คือ ชื่อกิจกรรม คำชี้แจง จุดประสงค์ของกิจกรรม แนวคิดของ ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ เวลาที่ใช้ แบบทดสอบก่อนเรียน วัสดุอุปกรณ์ เนื้อหา กิจกรรม คำถามท้ายกิจกรรม คำเฉลยท้ายกิจกรรม และความรู้เพิ่มเติมสำหรับครู

ขั้นตอนการสร้างและใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้

การสร้างชุดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ดีต้องมีขั้นตอนการสร้างที่สอดคล้องกับผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง สาระการเรียนรู้ กำหนดกิจกรรมและสื่อให้เหมาะสม ซึ่งมีนักการศึกษา กล่าวถึงขั้นตอนการสร้างชุดกิจกรรมการเรียนรู้ ไว้ดังนี้

สุกิจ ศรีพรหม (2541 : 69 - 70) และวรวิทย์ นิเทศศิลป์ (2551 : 272) ได้นำเสนอหลักการสร้างชุดการสอน หรือชุดกิจกรรมการเรียนรู้ ไว้ 10 ขั้นตอน ดังนี้

1. การกำหนดหมวดหมู่ เนื้อหา และประสบการณ์ อาจกำหนดเป็นหมวดวิชา หรือบูรณาการเป็นแบบสหวิทยาการตามที่เหมาะสม
2. กำหนดหน่วยการสอน โดยการแบ่งเนื้อหาวิชาที่ครูจะถ่ายทอดความรู้ให้กับนักเรียนได้ในหนึ่งสัปดาห์หรือหนึ่งครั้ง
3. กำหนดหัวเรื่องในการสอนแต่ละหน่วย ผู้สอนจะให้ประสบการณ์อะไรบ้างกับนักเรียนกำหนดออกมาประมาณ 4-6 หัวข้อ
4. กำหนดมโนทัศน์และหลักการให้สอดคล้องกับหัวเรื่อง และสรุปรวมแนวคิดสาระ หลักเกณฑ์ที่สำคัญไว้เพื่อเป็นแนวทางในการจัดเนื้อหาการสอนให้สอดคล้องกัน
5. กำหนดจุดประสงค์ให้สอดคล้องกับหัวเรื่อง ควรกำหนดเป็นจุดประสงค์ทั่วไปแล้วเปลี่ยนแปลงเป็นจุดประสงค์เชิงพฤติกรรมไว้ทุกครั้ง

6. กำหนดกิจกรรมการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับจุดประสงค์เชิงพฤติกรรม โดยใช้แบบทดสอบอิงเกณฑ์ เพื่อให้ผู้สอนทราบว่าหลังจากที่ผ่านกิจกรรมการเรียนการสอนแล้ว นักเรียนได้เปลี่ยนแปลงพฤติกรรมตามที่ตั้งวัตถุประสงค์ไว้หรือไม่

7. กำหนดแบบประเมินผล ต้องประเมินผลให้สอดคล้องกับจุดประสงค์เชิงพฤติกรรม โดยใช้แบบทดสอบอิงเกณฑ์ เพื่อให้ผู้สอนทราบว่าหลังจากที่ผ่านกิจกรรมการเรียนการสอนแล้ว นักเรียนได้เปลี่ยนแปลงพฤติกรรมตามที่ตั้งวัตถุประสงค์ไว้หรือไม่

8. เลือกและผลิตสื่อการสอน วัสดุ อุปกรณ์ และวิธีการใช้ ซึ่งถือว่าเป็นสื่อการสอน ควรจัดไว้เป็นหมวดหมู่ ก่อนที่นำไปทดลองและหาประสิทธิภาพ

9. หาประสิทธิภาพของชุดการสอน เพื่อทราบว่า ชุดการสอนที่สร้างขึ้นนั้นมี ประสิทธิภาพ ผู้สร้างจะต้องกำหนดเกณฑ์ล่วงหน้า โดยคำนึงถึงหลักการที่ว่า การเรียนรู้ เป็นกระบวนการเพื่อช่วยให้การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของนักเรียนบรรลุผล

10. การใช้ชุดการสอนหรือชุดกิจกรรมการเรียนรู้ ชุดการสอนที่ได้รับการปรับปรุง และมีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้ สามารถนำไปสอนนักเรียนตามประเภทของชุดการสอน และตามระดับการศึกษา ซึ่งในการนำชุดการสอนไปใช้มีขั้นตอน คือ

10.1 ให้นักเรียนทำแบบทดสอบก่อนเรียน เพื่อพิจารณาพื้นฐานความรู้เดิมของ นักเรียน

10.2 ชี้นำเข้าสู่บทเรียน

10.3 ชี้นำประกอบกิจกรรมการเรียนการสอน (ชั้นสอน)

10.4 ชี้นำสรุปผลการสอน เพื่อสรุปมโนทัศน์และหลักการที่สำคัญ

10.5 ทำแบบทดสอบหลังเรียน เพื่อดูพฤติกรรมการเรียนรู้ที่เปลี่ยนไป

สุรชัย จามรเนียม (2548 : 25 - 26) กล่าวถึงขั้นตอน ในการสร้างชุดกิจกรรมการเรียนรู้

ดังนี้

1. การกำหนดหัวข้อเรื่องที่ต้องการทำในรูปกิจกรรม

2. ศึกษาหลักสูตรและเอกสารต่างๆ เพื่อเป็นแนวทางในการทำ

3. กำหนดรูปแบบของชุดกิจกรรมเพื่อที่จะสามารถดำเนินการได้อย่างถูกต้อง

4. กำหนดจุดประสงค์ในชุดกิจกรรมนั้นๆ

5. กำหนดสื่อและอุปกรณ์ที่จำเป็นต้องใช้

6. ออกแบบกิจกรรมในเรื่องนั้นๆ โดยคำนึงถึงตัวนักเรียนเป็นหลักทั้งด้านสติปัญญา

ความสามารถ ความแตกต่างระหว่างบุคคล ฯลฯ

7. จัดทำใบงานหรือแบบฝึกหัดที่ใช้ในชุดกิจกรรม เพื่อเป็นการฝึกฝนและตรวจสอบความเข้าใจของนักเรียน

8. กำหนดรูปแบบการประเมินผล โดยให้สอดคล้องกับจุดประสงค์ที่ตั้งไว้ให้อยู่ในรูปแบบทดสอบ แบบสอบถาม การสัมภาษณ์ การประเมินจากรายงานหรือชิ้นงาน

วัฒนา อรุณวัฒนะ (2548 : 10 ; อ้างอิงมาจาก บัณฑิต. 1974 : 85) กล่าวไว้ สรุปได้ว่า ขั้นตอนในการสร้างชุดกิจกรรมการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ มีดังนี้

1. ขั้นตอนในการผลิตชุดกิจกรรมการเรียนรู้วิทยาศาสตร์

1.1 ศึกษาหลักสูตร สาระ มาตรฐานการเรียนรู้ คำอธิบายรายวิชา หน่วยการจัดการเรียนรู้ และแผนการจัดการเรียนรู้ แล้วกำหนดเนื้อหาและกิจกรรม

1.2 กำหนดหน่วยการสอน แบ่งเนื้อหาเพื่อให้ผู้สอนสามารถถ่ายทอดความรู้ให้แก่ให้นักเรียนให้เสร็จสมบูรณ์ภายในการสอน 1 ครั้ง

1.3 กำหนดหัวเรื่อง ต้องกำหนดหัวเรื่องแต่ละครั้งว่าจะจัดประสบการณ์ใดบ้างแก่นักเรียน

1.4 กำหนดคตินิยมและหลักการซึ่งสอดคล้องกับหน่วยการสอนแต่ละเรื่อง

1.5 กำหนดวัตถุประสงค์ในการผลิตชุดกิจกรรมการเรียนรู้วิทยาศาสตร์เน้นความสอดคล้องกับหัวเรื่อง โดยเขียนเป็นวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรม

1.6 กำหนดกิจกรรมการเรียนรู้ ต้องพิจารณาให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรมที่นักเรียน จะต้องประกอบกิจกรรมนั้น ต้องสามารถทำให้กิจกรรมการเรียนรู้บรรลุตามจุดประสงค์ที่ตั้งไว้

1.7 กำหนดแบบประเมินผล โดยใช้แบบทดสอบเพื่อผู้สอนจะได้ทราบว่าหลังจากการดำเนินกิจกรรมแล้วนักเรียนเกิดการเรียนรู้ตามวัตถุประสงค์หรือไม่

1.8 เลือกและผลิตสื่อการสอน ให้สอดคล้องกับเนื้อหาและกิจกรรมสื่อควรจัดเป็นหมวดหมู่และจัดไว้ในซองก่อนนำไปหาประสิทธิภาพ

1.9 ทดสอบประสิทธิภาพชุดกิจกรรมการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ เมื่อสร้างชุดกิจกรรมการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ ควรนำไปหาประสิทธิภาพตามหลักการที่ว่า การเรียนรู้เป็นการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม

เกณฑ์ที่กำหนดให้ เป็น E_1/E_2

E_1 คือ ค่าประสิทธิภาพของกระบวนการ คิดเป็นร้อยละ

E_2 คือ ค่าประสิทธิภาพของผลลัพธ์หรือพฤติกรรมที่นักเรียน

ได้เรียน โดยใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ คิดเป็นร้อยละของการทดสอบหลังเรียน โดยค่า E_1/E_2 ต้องไม่ต่ำกว่า 80/80

2. การใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ หลังจากการสร้างชุดกิจกรรมการเรียนรู้ สามารถปรับปรุงแก้ไขได้ตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้

2.1 ขั้นทดสอบก่อนเรียน เพื่อตรวจสอบความรู้พื้นฐาน ประสิทธิภาพเดิมของนักเรียน

2.2 ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน เป็นการแนะนำในการใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้

2.3 ขั้นประกอบกิจกรรม เปิดโอกาสให้นักเรียนดำเนินกิจกรรมได้ด้วยตนเอง

2.4 ขั้นสรุปและวัดผลหลังเรียน ทำให้ทราบความก้าวหน้าของการเรียน

3. การวิเคราะห์ระบบ ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ คือ สื่อประกอบการเรียน ที่เป็นสื่อประสมมีความสมบูรณ์ในตัว ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ที่สร้างขึ้นจะมีประสิทธิภาพ เชื่อถือได้จำเป็นต้องนำเอาวิธีวิเคราะห์ระบบซึ่งเป็นวิธีวิทยาศาสตร์ ที่สามารถกำหนดขั้นตอนการทำงานอย่างมีระบบแบบแผนมีความต่อเนื่อง ผู้ปฏิบัติสามารถตรวจสอบและหาข้อบกพร่องแต่ละตอนได้โดยละเอียด วิธีวิเคราะห์ระบบเป็นกระบวนการคิดอย่างมีเหตุผล เรียก System Approach มีขั้นตอน ดังนี้

3.1 ขั้นปัญหาที่ต้องการแก้ไอนั้น คืออะไร

3.2 ขั้นกำหนดเป้าหมายเพื่อแก้ไขปัญหา โดยสามารถปฏิบัติหรือเห็นการกระทำได้

3.3 ขั้นการสร้างเครื่องมือ กระทำหลังจากตั้งเป้าหมายแล้วเพื่อใช้วัดได้ทุกระยะ

3.4 ขั้นการกำหนดทางเลือกหรือวิธีแก้ปัญหาเพื่อใช้ดำเนินการให้บรรลุเป้าหมาย

3.5 ขั้นทดลอง เพื่อเลือกวิธีที่ดีที่สุดใช้เป็นหนทางไปสู่เป้าหมายที่ตั้งไว้

3.6 ขั้นวัดและประเมินผล โดยนำเครื่องมือที่สร้างขึ้นมาประเมินว่าสามารถใช้ปฏิบัติงานตามเป้าหมายได้หรือไม่เพียงไรเพื่อปรับปรุงแก้ไข

3.7 ขั้นปรับปรุง นำข้อบกพร่องที่ได้จากการประเมินผลมาปรับปรุงแก้ไขก่อนนำออกมาใช้

4. การหาประสิทธิภาพชุดกิจกรรมการเรียนรู้ เพื่อเป็นการประกันชุดกิจกรรมการเรียนรู้ที่สร้างขึ้นว่า มีประสิทธิภาพจริงตามที่มุ่งหวัง ต้องนำชุดกิจกรรมการเรียนรู้ไปทดลองใช้ตามขั้นตอนที่กำหนดไว้ แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขก่อนนำไปใช้จริง

สุวิทย์ มูลคำ และอรทัย มูลคำ (2550ค : 53 - 55) ได้เสนอขั้นตอนในการสร้างชุดกิจกรรมการเรียนรู้ ไว้ดังนี้

1. กำหนดเรื่องเพื่อทำชุดการสอน อาจจะกำหนดตามหลักสูตร หรือกำหนดเรื่องให้มีขึ้นมาก็ได้ การจัดแบ่งเรื่องย่อยจะขึ้นอยู่กับลักษณะของเนื้อหาวิชา และลักษณะของการใช้ชุดการสอนนั้นๆ การแบ่งเนื้อเรื่องเพื่อชุดการสอนในแต่ละระดับ ไม่เหมือนกัน
2. กำหนดหมวดหมู่ เนื้อหาและประสบการณ์ อาจกำหนดเป็นหมวดวิชาหรือจะนำบูรณาการแบบสหวิทยาการ ได้ตามความเหมาะสม
3. จัดหน่วยการสอน จะแบ่งเป็นกี่หน่วย ในหน่วยหนึ่งๆ จะใช้เวลาเท่าใด ควรพิจารณาให้เหมาะสมกับวัยและระดับนักเรียน
4. กำหนดหัวเรื่อง จัดแบ่งหน่วยการสอนเป็นหัวข้อย่อยๆ เพื่อความสะดวกแก่การเรียนรู้ ซึ่งแต่ละหน่วยควรประกอบด้วยหัวข้อย่อยหรือประสบการณ์ประมาณ 4 - 6 ข้อ
5. กำหนดความคิดรวบยอดหรือหลักการ ต้องกำหนดให้ชัดเจนว่า จะให้นักเรียนเกิดความคิดรวบยอดหรือสามารถสรุปหลักการ แนวคิดอะไร
6. กำหนดจุดประสงค์การสอน หมายถึง จุดประสงค์ทั่วไป และจุดประสงค์เชิงพฤติกรรม ทั้งการกำหนดเกณฑ์การตัดสินสัมฤทธิ์การเรียนรู้ไว้ให้ชัดเจน
7. กำหนดกิจกรรมการเรียนรู้ ต้องกำหนดให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรมซึ่งจะเป็นแนวทางในการเลือกและผลิตสื่อการสอน กิจกรรมการเรียนรู้ หมายถึง กิจกรรมทุกอย่างที่นักเรียนปฏิบัติ เช่น การอ่าน การทำกิจกรรมตามบัตรคำสั่ง การตอบคำถาม การเขียนภาพ การทดลอง การเล่นเกม การแสดงความคิดเห็น การทดสอบ เป็นต้น
8. กำหนดแบบประเมินผล ต้องออกแบบประเมินผล ให้ตรงกับวัตถุประสงค์ เชิงพฤติกรรม โดยใช้การสอบแบบอิงเกณฑ์ (การวัดผลที่ยึดเกณฑ์หรือเงื่อนไข) ที่กำหนดไว้ในวัตถุประสงค์โดยไม่มีหารนำไปเปรียบเทียบกับคนอื่น) เพื่อให้ผู้สอนทราบว่า หลังจากผ่านกิจกรรมมาเรียบร้อยแล้วนักเรียน ได้เปลี่ยนพฤติกรรมการเรียนรู้ตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้มากน้อยเพียงใด
9. เลือกและผลิตสื่อการสอน วัสดุอุปกรณ์และวิธีการที่ผู้สอนใช้ถือเป็นสื่อการสอนทั้งสิ้น เมื่อผลิตสื่อการสอนในแต่ละหัวเรื่องเรียบร้อยแล้วควรจัดสื่อการสอนเหล่านั้นแยกออกเป็นหมวดหมู่ในกล่อง/แฟ้มที่เตรียมไว้ ก่อนนำไปหาประสิทธิภาพ เพื่อหาความตรง ความเที่ยงก่อนนำไปใช้ เราเรียกสื่อการสอน แบบนี้ว่า “ชุดกิจกรรมการเรียนรู้” โดยปกติรูปแบบของชุดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ดีควรมีขนาดมาตรฐาน เพื่อความสะดวกในการใช้และความเป็นระเบียบเรียบร้อยในการเก็บรักษาโดยพิจารณาในด้านต่างๆ เช่น การใช้ประโยชน์ ความประหยัด ความคงทนถาวร ความน่าสนใจ ความทันสมัย ทันเหตุการณ์ความสวยงาม เป็นต้น

10. สร้างแบบทดสอบก่อนและหลังเรียนพร้อมทั้งเฉลย การสร้างข้อสอบ เพื่อทดสอบก่อนและหลังเรียนควรสร้างให้ครอบคลุมเนื้อหาและกิจกรรมที่กำหนดให้เกิดการเรียนรู้ โดยพิจารณาจากจุดประสงค์การเรียนรู้เป็นสำคัญ ข้อสอบไม่ควรมากเกินไปแต่ควรเน้นกรอบความรู้สำคัญในประเด็นหลักมากกว่ารายละเอียดปลีกย่อย หรือถามเพื่อความจำเพียงอย่างเดียว และเมื่อสร้างเสร็จแล้วควรทำเฉลยไว้ให้พร้อมก่อนส่งไปหาประสิทธิภาพของชุดกิจกรรมการเรียนรู้

11. หาประสิทธิภาพของชุดกิจกรรมการเรียนรู้ เมื่อสร้างชุดกิจกรรมการเรียนรู้เสร็จเรียบร้อยแล้ว ต้องนำชุดการเรียนรู้ต่างๆ ไปทดสอบโดยวิธีการต่างๆ ก่อนนำไปใช้จริง เช่น ทดลองใช้เพื่อปรับปรุงแก้ไขให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความถูกต้องความครอบคลุมและความตรงเนื้อหาเป็นต้น

จากการศึกษาขั้นตอนการสร้างชุดกิจกรรมการเรียนรู้ สรุปได้ว่า ชุดกิจกรรมการเรียนรู้มีขั้นตอนการสร้างตามลำดับขั้นตอน คือ กำหนดเรื่อง หมายคหุ่เนื้อหา หน่วยการสอน กำหนดหัวเรื่อง ความคิดรวบยอด จุดประสงค์การสอน กำหนดกิจกรรมการเรียนรู้ กำหนดแบบประเมินผล เลือกและผลิตสื่อการสอน สร้างข้อสอบก่อนและหลังเรียนพร้อมเฉลย และหาประสิทธิภาพของชุดกิจกรรมการเรียนรู้

ขั้นตอนการใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้

เพื่อให้การใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ในการเรียนการสอนประสบความสำเร็จตามมุ่งหวัง วัฒนาพร ระงับทุกข์ (2545 : 91 - 92) ได้กล่าวถึง ขั้นตอนการนำชุดกิจกรรมการเรียนรู้ไปใช้ในการเรียนการสอนไว้ดังนี้

1. การทดสอบก่อนเรียนเพื่อดูพฤติกรรมเบื้องต้น อันเป็นพื้นฐานการเรียนรู้ของนักเรียน
2. ช้่นนำเข้าสู่บทเรียน เนื่องจากการนำเข้าสู่บทเรียนเป็นการสร้างแรงจูงใจให้นักเรียนกระตือรือร้น มีความต้องการที่จะเรียน ซึ่งขึ้นอยู่กับเทคนิคของผู้สอนด้วยในการที่จะนำเข้าสู่บทเรียนให้เข้าใจ
3. ช้่นประกอบกิจกรรมครูต้องอธิบายให้นักเรียนเข้าใจการทำกิจกรรมก่อนลงมือสอน
4. สรุปบทเรียน ครูจะเป็นคนนำในการสรุปบทเรียนซึ่งอาจทำได้ โดยการถามหรือให้นักเรียนเล่าสรุปความเข้าใจ หรือทำกิจกรรมอื่น ที่ทำให้แน่ใจว่า นักเรียนรู้ม โนมติหรือหลักการตามที่กำหนด
5. ประเมินการเรียนรู้ โดยการทำข้อสอบอีกครั้ง เพื่อประเมินดูว่า นักเรียนบรรลุตามจุดประสงค์ที่กำหนดไว้หรือไม่ เพื่อจะได้ปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องของนักเรียนในกรณีที่ไม่ผ่านจุดประสงค์ที่กำหนดข้อใดข้อหนึ่ง ถ้านักเรียนผ่านจุดประสงค์ทุกข้อก็ให้เรียนก้าวหน้าต่อไป

สุวิทย์ มูลคำ และอรทัย มูลคำ (2550ค : 56) กล่าวว่า การใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้จะใช้ตามประเภทและจุดประสงค์ที่ทำขึ้นมีขั้นตอนโดยสรุป ดังนี้

1. ขั้นทดสอบก่อนเรียนให้นักเรียนได้ทดสอบก่อนเรียน เพื่อพิจารณาพื้นความรู้เดิมของนักเรียน อาจใช้เวลาประมาณ 10 - 15 นาที และควรเฉลยผลการทดสอบให้นักเรียนแต่ละคนทราบพื้นฐานความรู้ของตน
2. ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน เพื่อเป็นการสร้างแรงจูงใจให้นักเรียนเกิดความกระตือรือร้นที่จะเรียนรู้
3. ขั้นประกอบกิจกรรมการเรียนรู้ ผู้สอนจะต้องชี้แจงหรืออธิบายให้นักเรียนเข้าใจอย่างละเอียดทุกขั้นตอนก่อนลงมือทำกิจกรรม
4. ขั้นสรุปบทเรียน ผู้สอนนำสรุปบทเรียน ซึ่งอาจทำได้โดยการถาม หรือให้นักเรียนสรุปความเข้าใจหรือสาระที่ได้จากการเรียนรู้ เพื่อให้แน่ใจว่านักเรียนมีความคิดรวบยอดตามหลักการที่กำหนด
5. ประเมินผลการเรียน โดยการทำข้อสอบหลังเรียน เพื่อประเมินดูว่านักเรียนบรรลุตามจุดประสงค์หรือไม่ เพื่อจะได้ปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องของนักเรียนในกรณีที่ยังไม่ผ่านจุดประสงค์ที่กำหนดข้อใดข้อหนึ่ง

จากการใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ศึกษาขั้นตอนการสร้างชุดกิจกรรมการเรียนรู้สรุปได้ว่า ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ มีขั้นตอนการใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ ตามลำดับขั้นตอนดังนี้ ขั้นทดสอบก่อนเรียน ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน ขั้นประกอบกิจกรรมการเรียนรู้ ขั้นสรุปบทเรียน ขั้นประเมินผลการเรียน

ลักษณะของชุดกิจกรรมการเรียนรู้

การที่ผู้สอนจะเลือกนำชุดกิจกรรมการเรียนรู้ ไปถ่ายทอดกับผู้เรียนต้องศึกษาลักษณะของชุดกิจกรรมนั้นด้วย เพื่อให้มีความเหมาะสมกับผู้เรียน และมีประสิทธิภาพต่อชุดกิจกรรม จึงมีผู้อธิบายลักษณะของชุดกิจกรรมการเรียนรู้ไว้หลายท่าน ดังนี้

เอมอร์ สารานุกรม (2548 : 40) กล่าวถึง ลักษณะของชุดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ดีว่า ควรมีลักษณะที่เรียนได้ง่าย เหมาะสมกับพื้นความรู้เดิมของนักเรียน ตรงตามหลักสูตร สื่อมีความน่าสนใจ ถูกต้องตามเนื้อหา มีวิธีการใช้อย่างละเอียด กิจกรรมสนุกสนาน และข้อสำคัญได้ผ่านการทดลองหาประสิทธิภาพของชุดการเรียนการสอนแล้ว

กิตติชัย ปัญญารมย์ (2549 : 29) กล่าวถึง ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ที่คตินั้นจะต้องสามารถจัดการเรียนรู้ให้กับนักเรียนได้ตรงตามจุดมุ่งหมายที่ตั้งไว้ สามารถเชื่อมโยงสัมพันธ์กับประสบการณ์เดิมของนักเรียนได้เป็นอย่างดี มีคำแนะนำหรือวิธีการใช้ที่ละเอียด ง่ายต่อการเข้าใจ สามารถดึงดูดความสนใจของนักเรียนได้เป็นอย่างดี และประกอบด้วยวิธีการสอนที่หลากหลายไม่ซ้ำซาก

สมิธ (Smith. 1997 : 45 ; อ้างถึงใน กิตติชัย ปัญญารมย์. 2549 : 28) กล่าวถึง ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ที่คตินั้นต้องมีสิ่งที่ดึงดูดความสนใจของนักเรียน เช่น มีสีต่างๆ มีภาพ ประกอบตามความจำเป็น รวบรวมสื่อและเรื่องราวต่างๆ ใสในกล่องขนาดเหมาะสม จะทำให้สะดวกต่อการเก็บรักษา และการนำไปใช้

จากความเห็นของนักการศึกษา ดังกล่าว สามารถสรุปลักษณะของชุดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ดีได้ดังนี้ ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ดีต้องประกอบด้วยสื่อหลายๆ อย่างในรูปแบบสื่อประสม เพื่อดึงดูดความสนใจของนักเรียน ประกอบด้วยวิธีการสอนที่หลากหลายมีการแบ่งเนื้อหาเป็นขั้นตอนตามลำดับความยากง่าย เหมาะสมกับประสบการณ์เดิมของนักเรียนสะดวกในการเก็บรักษา และการนำไปใช้

ประโยชน์ของชุดกิจกรรมการเรียนรู้

การที่ผู้สอนจะเลือกใช้ ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ เพื่อช่วยให้การจัดการเรียนการสอนนั้น ผู้สอนก็ต้องรู้ถึงคุณค่า หรือประโยชน์ของชุดกิจกรรมการเรียนรู้ ได้มีผู้รู้และนักการศึกษาหลายท่านที่กล่าวถึงคุณค่าของชุดกิจกรรมการเรียนรู้ ไว้ดังนี้

กุศยา แสงเดช (2545 : 10 – 11) กล่าวถึง ประโยชน์ของชุดกิจกรรมการเรียนรู้ ไว้ดังนี้

1. ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ จะช่วยทำให้กระบวนการเรียนรู้มีประสิทธิภาพ เพราะชุดกิจกรรมการเรียนรู้ผลิตขึ้นจากบุคคลที่มีความรู้ ความชำนาญหลายด้าน เช่น ครูผู้เชี่ยวชาญในสาขาวิชานั้น นักโสตทัศนศึกษา ได้ร่วมกันผลิตและมีการทดลองใช้จนแน่ใจว่ามีผลดี จึงนำออกมาใช้ทั่วไป

2. ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ จะช่วยลดภาระของผู้สอน เมื่อมีชุดกิจกรรม

การเรียนรู้ ผู้สอนจะดำเนินการตามคำแนะนำที่กำหนดให้ใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ตามลำดับขั้น แต่ละขั้นจะมีอุปกรณ์กิจกรรมตลอดจนข้อเสนอแนะไว้ให้พร้อม ผู้สอนไม่จำเป็นต้องทำใหม่หรือทำเพิ่ม นำไปใช้ได้ทันที

3. ช่วยให้ความรู้ในแนวเดียวกัน เดิมการสอนเมื่อมีผู้สอนหลายคนในวิชาเดียวกัน ก็อาจเกิดความแตกต่างในด้านประสิทธิภาพของการสอน การมีชุดกิจกรรมการเรียนรู้จะช่วยแก้ปัญหาในเรื่องนี้ได้

4. ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ มีจุดมุ่งหมายที่ชัดเจนที่เป็นพฤติกรรม มีข้อเสนอแนะกิจกรรมการใช้สื่อการเรียนและข้อทดสอบประเมินผลพฤติกรรมของนักเรียนไว้อย่างพร้อมมูล

5. ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ ทำให้นักเรียนสามารถทดสอบด้วยตนเอง หลังเรียน นักเรียนจะทดสอบความสำเร็จของตนเองว่าบรรลุจุดมุ่งหมายที่ตั้งไว้ โดยการทำข้อสอบหลังเรียน แล้วตรวจคำตอบด้วยตนเอง ข้อทดสอบหลังเรียนแบ่งเป็น 2 ประเภท คือ

5.1 ข้อสอบที่นักเรียนตรวจคำตอบด้วยตนเอง

5.2 ข้อสอบที่ครูเป็นผู้ตรวจคำตอบ

พรทิพย์ แก้วใจดี (2545 : 20) กล่าวถึง ประโยชน์ของชุดกิจกรรมการเรียนรู้ ไว้ดังนี้

1. ช่วยส่งเสริมให้เกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมการเรียนรู้ด้วยตนเอง ตามจุดประสงค์อย่างมีประสิทธิภาพ โดยยึดนักเรียนเป็นศูนย์กลาง
2. นักเรียนมีส่วนร่วมในการปฏิบัติกิจกรรมต่างๆ ตามความสามารถของแต่ละบุคคล
3. นักเรียนทราบผลการปฏิบัติกิจกรรมนั้นๆ อย่างรวดเร็ว
4. ทำให้ไม่เกิดความเบื่อหน่ายหรือเกิดความท้อถอยในการเรียน เพราะนักเรียนมีสิทธิ์ที่จะกลับไปศึกษาเรื่องที่ตนเองไม่เข้าใจใหม่ได้

รัชสิณี สุานา (2546 : 21) กล่าวถึงประโยชน์ของชุดกิจกรรมการเรียนรู้ คือ

ช่วยส่งเสริมให้นักเรียนเกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมการเรียนรู้ด้วยตนเอง ตามจุดประสงค์ที่ตั้งไว้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ โดยผู้สอนคำนึงถึงนักเรียนเป็นสำคัญให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการปฏิบัติกิจกรรมนั้นๆ อย่างไม่เบื่อหน่ายและไม่ท้อถอยต่อการเรียน อีกทั้งยังเป็นการช่วยฝึกการทำงานร่วมกับผู้อื่น เพื่อให้นักเรียนอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข

วารุณี วงศ์ใหญ่ (2547 : 29) กล่าวถึง ประโยชน์ของชุดกิจกรรมการเรียนรู้ว่ามีประโยชน์ มีความจำเป็นและความสำคัญมากที่ช่วยให้ครูผู้สอนสามารถดำเนินกิจกรรมการเรียนการสอนได้อย่างมีคุณภาพ สามารถถ่ายทอดเนื้อหาวิชาการ ได้ดี แก้ปัญหาความแตกต่างระหว่างบุคคล และการเรียนรู้จะเกิดขึ้น ได้ดี เมื่อนักเรียนมีส่วนร่วมอย่างกระตือรือร้นในกระบวนการเรียนรู้ การเรียนรู้ อย่างดีเลิศจะเกิดขึ้น ได้ดี เมื่อนักเรียนมีส่วนร่วมอย่างกระตือรือร้น ในกระบวนการเรียนรู้ การเรียนรู้ที่ดีเลิศจะเกิดขึ้นจากการ ได้คิด ได้สัมผัส ได้ตัดสินใจและลงมือปฏิบัติ

ถาวรณ โสมแพน (2550 : 1) กล่าวถึง ประโยชน์ของชุดกิจกรรมการเรียนรู้ ดังนี้

1. คุณค่าต่อตัวนักเรียน

1.1 ส่งเสริมให้นักเรียนสามารถเรียนรู้ด้วยตนเองตามความสามารถ ตามความสนใจ ตามอัธยาศัย โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล

1.2 นักเรียนมีโอกาสแสดงความคิดเห็น แสวงหาความรู้ด้วยตนเองฝึกความรับผิดชอบและนักเรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมที่เน้นนักเรียนเป็นสำคัญ

1.3 เป็นอิสระในการเรียน นักเรียนมีโอกาสศึกษาสิ่งที่จะทำให้เกิดการเรียนรู้ได้อย่างกว้างขวาง เพราะเป็นอิสระปราศจากผู้สอน เรียนได้ในเวลาที่ต้องการ ไม่จำกัดสถานที่

1.4 ได้ฝึกและรู้คำตอบทันที และสามารถทำความเข้าใจใหม่ได้ตอบผิดไม่มีใครเยาะเย้ย

1.5 ฝึกทักษะการอ่าน ไม่ต้องคอยให้ครูอธิบาย ไม่ต้องเบื่อกับครูอธิบายซ้ำซาก

1.6 สีสันจากภาพในชุดกิจกรรมทำให้นักเรียนสนใจไม่เบื่อ ได้รับคำแนะนำในการทำกิจกรรมแสวงหาความรู้เพิ่มเติมจากแหล่งเรียนรู้อื่นๆ

1.7 การทำกิจกรรมนักเรียนสามารถรู้ผลรับการเสริมแรงทันที เป็นแรงกระตุ้นให้นักเรียนอยากศึกษาค้นคว้าต่อไป

2. คุณค่าของผู้จัดกิจกรรมการเรียนรู้

2.1 สร้างความมั่นใจ และช่วยลดภาระของผู้สอน

2.2 ช่วยให้ผู้จัดกิจกรรมการเรียนรู้ถ่ายถอดเนื้อหา และประสบการณ์ที่ซับซ้อนมีลักษณะเป็นนามธรรมสูงไม่สามารถถ่ายทอดด้วยการบรรยายได้

2.3 แก้ไขปัญหาการขาดแคลนครูเพราะชุดการสอนช่วยให้นักเรียนสามารถเรียนรู้ด้วยตนเอง

2.4 ใช้สอนซ่อมเสริมนักเรียนที่เรียนไม่ทันได้

2.5 ส่งเสริมการจัดการศึกษานอกโรงเรียนและจัดการศึกษาตลอดชีวิต เพราะนักเรียนสามารถนำชุดกิจกรรมไปเรียนได้ทุกสถานที่ ทุกเวลา ไม่จำกัดสถานที่

จากที่กล่าวมาข้างต้นพอสรุปได้ว่า ประโยชน์ของชุดกิจกรรมการเรียนรู้ จะช่วยเพิ่มประสิทธิภาพในการสอนของครูและส่งเสริมการเรียนของนักเรียนให้เกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมการเรียนรู้ โดยเปิดโอกาสให้นักเรียนได้ศึกษาและปฏิบัติกิจกรรมจากชุดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยตนเอง โดยยึดนักเรียนเป็นสำคัญ นักเรียนจะมีส่วนร่วมในการปฏิบัติกิจกรรมต่างๆ และเรียนรู้จากประสบการณ์ตรงซึ่งก่อให้เกิดประโยชน์ต่อนักเรียนมากยิ่งขึ้น

การเรียนรู้แบบแผนผังกราฟิก

กระบวนการเรียนรู้แผนผังกราฟิก เป็น โครงสร้างความคิด หรือ โครงสร้างภาพรวม ถ่วงหน้า (Presenting first) เพื่อใช้สำหรับอ่านและทำความเข้าใจเนื้อหาจากตำรา หลังจากนั้น มีแผนภาพแบบต่างๆเกิดขึ้นมากกว่า 20 ชนิด รวมทั้ง โครงสร้างภาพรวมที่นำมาใช้ทำความเข้าใจ บทความที่มีความยาวมากๆ โดยนำเสนอข้อมูลในรูปแบบ โดอะแกรม และรูปภาพต่างๆ ใช้เป็นการจัด กิจกรรมการเรียนรู้เพื่อให้เกิดประสบการณ์โดยตรง และการสอนที่มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล มากยิ่งขึ้น

ความหมายของแผนผังกราฟิก

คลาร์ก (Clarke. 1991 : 37 - 38) ได้ให้ความหมายว่า “ผังกราฟิกเป็นแบบของ ความคิดที่ผู้สอนหรือผู้เรียนหรือทั้งผู้สอนและผู้เรียนสร้างขึ้นเพื่อแสดงความคิดความเข้าใจ ออกมาเป็นรูปธรรม ว่าผู้เรียนกำลังคิดอะไรจากการอ่านเนื้อหาวิชา”

สุปรียา ดันสกุล (2540 : 6) ได้ให้ความหมายว่า “ผังกราฟิกเป็นสิ่งที่แสดง ออกเป็นภาพขององค์ประกอบที่สำคัญของเนื้อหา เป็นรูปแบบของความคิดที่ผู้สอนและผู้เรียน สร้างขึ้น เพื่อแสดงความคิดออกมาเป็นรูปธรรม

ทิสนา แจมมณี (2543 : 2) ได้อธิบายความหมายของผังกราฟิกไว้ดังนี้ “ผังกราฟิก เป็นแผนผังทางความคิด ประกอบไปด้วยความคิดหรือข้อมูลสำคัญๆ ที่เชื่อมโยงกันอยู่ในรูปแบบ ต่างๆ ซึ่งทำให้เห็น โครงสร้างของความรู้หรือเนื้อหาสาระนั้นๆ เป็นเทคนิคที่ผู้เรียนสามารถนำ ไปใช้ในการเรียนรู้เนื้อหาสาระต่างๆ จำนวนมาก เพื่อช่วยให้เกิดความเข้าใจในเนื้อหาสาระนั้น ได้ง่ายขึ้น เร็วขึ้นและจดจำได้นาน”

พิมพันธ์ เตะหุคุปต์ (2544 : 129) ได้กล่าวว่า “ผังกราฟิก คือ แบบของการ สื่อสาร เพื่อให้นำเสนอข้อมูลที่ได้จากการรวบรวมอย่างเป็นระบบ มีความเข้าใจง่าย กระชับ กะทัดรัด ผังกราฟิกนั้น ได้มาจากการนำข้อมูลดิบ หรือความรู้จากแหล่งต่างๆ มาทำการจัดกระทำ ข้อมูล ในการจัดกระทำข้อมูลต้องใช้ทักษะการคิด เช่น การสังเกต การเปรียบเทียบ การแยกแยะ การจัดประเภท การเรียงลำดับ การใช้ตัวเลข เช่น ค่าความถี่ ค่าเฉลี่ย การสรุป จากนั้นจึงมีการเลือกแบบผังกราฟิก เพื่อนำเสนอข้อมูลที่จัดกระทำแล้วตามเป้าหมายหรือ วัตถุประสงค์ที่ผู้นำเสนอต้องการ”

ศรีจรรยา บุญเลิศ (2545 : 18 - 19) ได้กล่าวว่า ผังกราฟิก หมายถึง แบบของ การสื่อสาร โดยสื่อสารออกมาในลักษณะของรูปภาพ กราฟไคอะแกรม ซึ่งข้อมูลที่จะนำเสนอ นั้น ได้ถูกจัดกระทำด้วยวิธีการต่างๆ ที่ต้องผ่านกระบวนการคิดขั้นสูงมาแล้ว ซึ่งผังกราฟิกนั้นเป็นสิ่งที่ แสดงความคิดที่เป็นนามธรรมให้ออกมาเป็นภาพหรือไคอะแกรม ช่วยทำให้เกิดความเข้าใจง่าย ขึ้น เร็วขึ้น และจดจำในสิ่งที่เรียนรู้ได้นาน และการเลือกแบบผังกราฟิกเพื่อนำเสนอข้อมูลนั้น เลือกให้เหมาะสมกับวัตถุประสงค์ที่ผู้นำเสนอต้องการ แแผนผังกราฟิกให้เหมาะสมกับสิ่งที่เรียน และสามารถประยุกต์ใช้ได้โดยไม่สิ้นสุดเป็นรูปแบบความคิดที่ผู้สอนและนักเรียนสร้างขึ้น

จากความหมายของแผนผังกราฟิกที่กล่าวมา สรุปได้ว่า แผนผังกราฟิก หมายถึง เครื่องมือ หรือแผนภาพที่ได้จากการนำข้อมูลดิบ หรือจากแหล่งต่างๆ มาทำการจัดกระทำข้อมูลและนำเสนอ ข้อมูล โดยอาศัยทักษะการคิดต่างๆ ในการจัดกระทำข้อมูล ได้แก่ การคิดวิเคราะห์ การสังเกต เปรียบเทียบ จัดเรียงลำดับ จัดประเภท และการใช้ตัวเลข เพื่อให้เกิดความจำและความเข้าใจใน เนื้อหา เป็นเทคนิคที่ผู้เรียนสามารถนำไปใช้ในการเรียนรู้เนื้อหาสาระต่างๆ จำนวนมาก เพื่อช่วยให้ เกิดความเข้าใจในเนื้อหาสาระนั้น ได้ง่ายขึ้น เร็วขึ้นและจดจำได้นาน

ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องของแผนผังกราฟิก

สุรางค์ โค้วตระกูล (2545 : 216 - 219 , 256 - 257) ได้กล่าว ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องของแผนผังกราฟิก ดังนี้

1. ทฤษฎีการเรียนรู้ที่มีความหมาย

ทฤษฎีการเรียนรู้ที่มีความหมายเป็นการเรียนรู้ที่เรียนอย่างมีความเข้าใจ และมีความหมาย โดยผู้เรียนเห็นความสัมพันธ์สิ่งๆ ใหม่ซึ่งอาจจะเป็นความคิดรวบยอด (Concept) หรือความรู้ใหม่ใน โครงสร้างทางสติปัญญา (Cognitive Structure) กับความรู้เดิมที่อยู่ในสมองของ ผู้เรียน แล้วได้เก็บไว้ในความทรงจำ ดังต่อไปนี้

1.1 สิ่ง (Material) ที่จะต้องเรียนรู้จะต้องมีความหมาย หมายความว่าต้องเป็นสิ่งที่มี ความสัมพันธ์กับสิ่งที่เคยเรียนรู้แล้ว และเก็บไว้ใน โครงสร้างพุทธิปัญญา (Cognitive Structure)

1.2 ผู้เรียนจะต้องมีประสบการณ์ และมีความคิดที่จะเชื่อมโยงหรือจัดกลุ่มสิ่งที่เรียนรู้ ใหม่ให้สัมพันธ์กับความรู้หรือสิ่งที่เรียนรู้เดิม

1.3 ความตั้งใจของผู้เรียนและการที่ผู้เรียนมีความรู้-คิดที่จะเชื่อมโยงสิ่งที่เรียนรู้ใหม่ ให้มีความสัมพันธ์กับ โครงสร้างพุทธิปัญญา (Cognitive Structure) ที่อยู่ในความทรงจำแล้ว

1.4 Subordinate Learning เป็นการเรียนรู้โดยการรับอย่างมีความหมายโดยใช้ Correlative Subsumption กระบวนการ Derivative Subsumption เป็นการเชื่อมโยงสิ่งที่เรียนรู้ใหม่ กับหลักการหรือกฎเกณฑ์ที่เคยเรียนรู้แล้ว

1.5 Super Ordinate Learning เป็นการเรียนรู้โดยการใช้วิธีอนุมาน ผู้เรียนอาจจะจัดกลุ่มสิ่งที่เรียนรู้ใหม่เข้ากับความคิดรวบยอด และคลุมความคิดรวบยอดที่เรียนใหม่

1.6 Combinatorial Learning การเรียนรู้ประเภทนี้หมายถึงการเรียนรู้หลักการกฎเกณฑ์ต่าง ๆ เชิงผสมในวิชาคณิตศาสตร์ หรือวิทยาศาสตร์ โดยให้เหตุผลหรือจากการสังเกต การเรียนรู้ที่มีความหมาย เกิดจากกระบวนการคลุกซิมข้อมูลใหม่เข้าสู่โครงสร้างทางปัญญาที่ถูกจัดเก็บอย่างเป็นระเบียบ โดยผู้สอนสามารถทำให้สิ่งที่เรียนมีประสิทธิภาพด้วย การสรุปบทเรียน ซึ่งมีลักษณะของความคิดรวบยอด เพื่อให้ผู้เรียนมองเห็นความสัมพันธ์เชื่อมโยงข้อมูลใหม่เข้าด้วยกัน และนำไปสู่การเชื่อมโยงกับสิ่งที่มีอยู่ในโครงสร้างทางปัญญา

2. ทฤษฎีสคีมา (Schema Theory) เป็นโครงสร้างของความคิดในสมอง ซึ่งมีการจัดกลุ่มข้อมูลเกี่ยวกับความรู้ประสบการณ์ที่มี ข้อมูลเหล่านี้นำไปในการตีความข้อมูลใหม่ ปรับข้อมูลใหม่ให้เข้ากับข้อมูลเดิมที่มีอยู่แล้วเก็บข้อมูลนั้นไว้ต่อไป Piaget ได้อธิบายว่า สติปัญญาของบุคคลประกอบด้วยองค์ประกอบที่สำคัญ 3 ประการ คือ โครงสร้างทางปัญญา (Cognitive Structure) หน้าที่ทางปัญญา (Cognitive Functions) และ เนื้อหาทางปัญญา (Cognitive Content) โดยองค์ประกอบทั้ง 3 นี้ทำงานประสานกัน โดยโครงสร้างทางปัญญา ที่ทำให้เกิดความเข้าใจในสิ่งที่เรียน โครงสร้างทางปัญญานี้มีกิจกรรมที่เรียกว่า หน้าที่ทางปัญญา ได้แก่ การจัดระเบียบความรู้ในสมองโดยรับเอาความรู้ใหม่เข้าไปพร้อมกับความรู้เดิมให้เหมาะสมกับความรู้ใหม่ (Accommodation) นอกจากนี้ โครงสร้างความรู้ยังมีเนื้อหาทางปัญญา ที่เป็นความรู้เดิม หากโครงสร้างเนื้อหาทางปัญญานั้นสอดคล้องกับสิ่งที่เรียนใหม่ ผู้เรียนจะรับรู้เรื่องได้เร็วกว่าผู้ที่ไม่เคยมีประสบการณ์ความรู้ทางเนื้อหานั้นมาก่อน จากแนวคิดของ Piaget ได้สอดคล้องกับแนวคิดของ Ausubel ที่ว่า การเรียนรู้ที่มีความหมายจะเกิดขึ้นได้เมื่อผู้เรียนสามารถเชื่อมโยงความรู้ใหม่เข้ากับความรู้เดิมที่มีอยู่แล้ว ในโครงสร้างทางปัญญาของผู้เรียน

3. ทฤษฎี Information Processing การที่ผู้เรียนสามารถเรียบเรียง รวบรวมจัดระบบความรู้ให้เป็นระเบียบ เพื่อที่จะเรียกข้อมูลได้ในเวลาที่ต้องการ ความรู้พื้นฐานในการใช้ Information Processing มีดังนี้

3.1 การเรียนรู้สิ่งใดก็ตามผู้เรียนสามารถควบคุมอัตราความเร็วของการเรียนรู้ และขั้นตอนของการเรียนรู้ได้

3.2 การเรียนรู้เป็นการเปลี่ยนแปลงความรู้ของผู้เรียน ทั้งทางด้านปริมาณและคุณภาพ ซึ่งหมายความว่า นอกจากผู้เรียนจะเพิ่มจำนวนของสิ่งที่เรียนรู้ ผู้เรียนจะสามารถเรียบเรียงและรวบรวมให้เป็นระเบียบ เพื่อจะเรียกใช้ในเวลาที่ต้องการได้ กระบวนการประมวลผลสารจากการรู้ และจำ

ส่วนที่ 1 : การเข้ารหัส (Encoding) ขั้นแรกของการเรียนรู้ของมนุษย์ คือการรับรู้ข้อมูลข่าวสารด้วยอวัยวะสัมผัส เช่น การได้ยิน การเห็น จากสิ่งเร้าภายนอก อวัยวะสัมผัสจะเก็บสารข้อมูลบางส่วนไว้ในหน่วยบันทึก (Sensory Register) ซึ่งอาจจะอยู่ในรูปเสียงก้อง หรือภาพติดตา ถ้าหากสารข้อมูลมีมากก็เลือกรับรู้ (Perception) และใส่ใจ (Attention) เฉพาะข้อมูลบางอย่าง

ส่วนที่ 2 : การเก็บจำชั่วคราว (Temporary Storage) หลังจากที่รับรู้และใส่ใจต่อสารข้อมูลอย่างใดอย่างหนึ่งแล้ว สารนั้นก็จะถูกส่งไปยังหน่วยความจำระยะสั้น (Short-Term Memory) ซึ่งมีหน่วยความจำซึ่งจำกัด

ส่วนที่ 3 : การเก็บจำถาวร (Permanent Storage) สารข้อมูลจากหน่วยความจำชั่วคราวที่มีคุณค่าบางส่วน จะถูกส่งไปยังหน่วยเก็บจำถาวรหรือหน่วยเก็บจำระยะยาว (Long-Term Memory) ซึ่งมีศักยภาพที่จะเก็บจำข้อมูลไว้ได้มากมาย การที่ผู้สอนเข้าใจเกี่ยวกับการทำงานของระบบต่าง ๆ ในประมวลสาร ไม่ว่าจะเป็นเรื่องของความใส่ใจ การเข้ารหัส การเก็บจำชั่วคราว การเก็บจำถาวร ตลอดจนการนำข้อมูลมาใช้ นั่นคือการทำหน้าที่ได้ทำความเข้าใจในแง่มุมที่สำคัญของความคิด (พรณี ช.เจนจิต. 2545 : 223)

จากทฤษฎีแผนผังกราฟิกที่กล่าวมา สรุปได้ว่า ทฤษฎีทั้ง 3 ทฤษฎี จัดการเรียนการสอนในรูปแบบจากประสบการณ์ การคิดรวบยอด การจัดระเบียบความรู้ในสมอง โดยรับเอาความรู้ใหม่เข้าไปรวมกับความรู้เดิมให้เหมาะสมกับความรู้ใหม่ เพื่อประสิทธิภาพในการเรียน

รูปแบบของแผนผังกราฟิก

แผนผังกราฟิกที่นิยมใช้กัน โดยทั่วไปมีจำนวนมาก และจะมีจำนวนมากเพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ เนื่องจากการค้นพบกราฟิกแบบใหม่ ๆ นักวิชาการได้นำเสนอถึงรูปแบบของผังกราฟิกดังต่อไปนี้

คาแกน (Kagan. 1998 : 3 - 4) ได้เสนอผังกราฟิกแบบต่างๆ ดังนี้

1. ผังกราฟิกที่มีวัตถุประสงค์ของการนำเสนอข้อมูลที่เป็นมโนทัศน์ เช่น
 - 1.1 ผังความคิด (Mind Map)
 - 1.2 ผังมโนทัศน์ (Concept Map)
2. ผังกราฟิกที่มีวัตถุประสงค์ของการนำเสนอข้อมูลที่เป็นการเปรียบเทียบเช่น
 - 2.1 เวนนีโคอะแกรม (Venn Diagram)
 - 2.2 ทีชาร์ท (T-chart)
3. ผังกราฟิกที่มีวัตถุประสงค์ของการนำเสนอข้อมูลที่เป็นเหตุเป็นผล เช่น แผนผังก้างปลา (Fish Bone)
4. ผังกราฟิกที่มีวัตถุประสงค์ของการนำเสนอข้อมูลที่เป็นการเรียงลำดับเหตุการณ์ หรือขั้นตอน เช่น

4.1 ผังเรียงลำดับ (Chain)

4.2 ผังวัฏจักร (Cyclical Map)

วัฒนาพร ระงับทุกข์ (2545ก : 100) ได้นำเสนอผังกราฟิกไว้ดังนี้

1. ความคิด (Mind Map) ผังความคิด เป็นผังที่แสดงความสัมพันธ์ของสาระหรือความคิดต่าง ๆ ให้เห็นเป็น โครงสร้างในภาพรวม โดยใช้ เส้น คำ ระยะห่างจากจุดศูนย์กลาง สี เครื่องหมาย รูปทรงเรขาคณิต และภาพ แสดงความหมายและความเชื่อมโยงของความคิดหรือสาระนั้นๆ

2. ผังมโนทัศน์ (Concept Map) ผังมโนทัศน์ เป็นผังที่แสดงความคิดรวบยอดหรือความคิดรวบยอดใหญ่ไว้ตรงกลาง และแสดงความสัมพันธ์ระหว่างความคิดรวบยอดใหญ่และความคิดรวบยอดย่อย ๆ เป็นลำดับชั้น ด้วยเส้นเชื่อมโยง

3. ผังวัฏจักร (Circle or Cyclical Map) ผังวัฏจักร เป็นผังที่แสดงลำดับขั้นตอนที่ต่อเนื่องกันเป็นวงกลม หรือวัฏจักร โดยทิศทางของวงจรหรือระบบเป็นไปในทิศทางใด ขึ้นอยู่กับลูกศรที่ใช้เป็นสัญลักษณ์สื่อความหมาย แสดงความสัมพันธ์เกี่ยวข้องกันขององค์ประกอบต่าง ๆ ในข้อมูลนั้นเป็นการคิดแบบเป็นกระบวนการต่อเนื่องเป็นวงจรหรือวงกลม เป็นลักษณะแผนผังนำเสนอขั้นตอนต่าง ๆ ที่สัมพันธ์ เรียงตามลำดับเป็นวงกลม โดยในวงกลมจะไม่มีจุดเริ่มต้นหรือจุดจบ

ทิสนา แคมมณี (2547 : 396) ได้นำเสนอผังกราฟิก เป็นผังวีโคอะแกรม (Vee Diagram) ผังรูปตัววี เป็นเครื่องมือที่ในการศึกษาธรรมชาติความรู้ และผลผลิตของความรู้ใน วิชาวิทยาศาสตร์ แผนผังรูปตัววีเป็นแบบที่แสดงความสัมพันธ์ระหว่างทฤษฎีกับวิธีการความคิดกับการสังเกต และวิธีการเชื่อมโยงความเข้าใจระหว่างกิจกรรมการทดลองกับเนื้อหาในตำราเรียน

จากรูปแบบแผนผังกราฟิกต่างๆ ที่นักวิชาการ ได้กล่าวมาข้างต้นสรุปได้ว่า รูปแบบแผนผังกราฟิกมีลักษณะ ขั้นตอนในการศึกษาที่แตกต่างกันไปตามแบบนั้นๆ

ประโยชน์ของการใช้ผังกราฟิก

ประโยชน์ของการใช้ผังกราฟิก มีนักการศึกษาหลายท่าน กล่าวถึงประโยชน์ของการใช้เทคนิคผังกราฟิก ไว้ดังนี้

พิมพันธ์ เคะชะคุปต์ (2544 : 126 - 127) ได้กล่าวถึงประโยชน์ของการใช้ผังกราฟิกไว้ดังนี้

1. เป็นการพัฒนาการคิดในระดับสูง คือ ฝึกผู้เรียนให้ใช้การวิเคราะห์การสังเคราะห์ การประเมิน การเปรียบเทียบ การจัดกลุ่ม การสร้างมโนทัศน์ การสร้างแบบแผนเป็นต้น

2. ช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจในสิ่งที่เรียน

3. ช่วยให้ผู้เรียนสามารถจำได้เป็นความจำแบบถาวร เพราะผู้เรียนใช้การคิดในการจัดกระทำข้อมูล ซึ่งเป็นสิ่งที่ทำให้เกิดความเข้าใจอย่างแท้จริง และการได้เห็น ได้วาดภาพเมื่อมีการออกแบบผังกราฟิก เพื่อนำเสนอข้อมูลหรือความรู้ เป็นสิ่งที่ช่วยให้ผู้จัดทำผังกราฟิกจำเนื้อหาความรู้ได้นาน

4. ช่วยให้ผู้เรียนพัฒนาปัญหา การใช้ผังกราฟิกเพื่อนำเสนอข้อความรู้ เป็นการพัฒนาปัญหา 3 ด้านดังนี้

4.1 ด้านภาษา (Verbal Linguistic)

4.2 ด้านตรรก หรือคณิตศาสตร์ (Logical /Mathematical)

4.3 ด้านมิติสัมพันธ์ (Visual/Spatial)

ณัฐฉิ กิจรุ่งเรือง วัชรินทร์ เสถียรยานนท์ และวัชนีย์ เชาวต์ดำรงค์ (2545 : 36) การสอนโดยใช้ผังกราฟิกทำให้ผู้เรียนสามารถนำไปใช้ในการเรียนรู้เนื้อหาสาระต่าง ๆ จำนวนมากเพื่อช่วยให้เกิดความเข้าใจในเนื้อหาสาระได้ง่ายขึ้น และช่วยให้ผู้เรียนสามารถจัดระบบโครงสร้างของความรู้ที่เรียน ทำให้เข้าใจความสัมพันธ์ของความคิดรวบยอดของเนื้อหาสาระได้ดีขึ้น

ทิสนา แคมมณี (2545 : 234) ผู้เรียนจะมีความเข้าใจในเนื้อหาสาระที่เรียนและจดจำสิ่งที่เรียนรู้ได้ดี นอกจากนั้นยังได้เรียนรู้การใช้ผังกราฟิกในการเรียนรู้ต่าง ๆ ซึ่งผู้เรียนสามารถนำไปใช้ในการเรียนรู้เนื้อหาสาระอื่น ๆ ได้อีกมาก

กรมวิชาการ (2543 : 14) เป็นการฝึกให้ผู้เรียนจัดกลุ่มความคิดรวบยอดของคน เพื่อให้เห็นภาพรวมของความคิด เห็นความสัมพันธ์ของความคิดรวบยอดเป็นภาพ สามารถเก็บไว้ในหน่วยความจำได้ง่าย

จากประโยชน์ของการใช้เทคนิคผังกราฟิกที่นักการศึกษาหลายท่านกล่าวไว้ สรุปได้ว่าการใช้เทคนิคผังกราฟิก เป็นเครื่องมือที่ช่วยให้ผู้เรียน ประมวลข้อความรู้ที่อยู่ในลักษณะกระจัดกระจายให้เป็นระเบียบ อยู่ในรูปแบบที่อธิบายให้เข้าใจง่าย ช่วยให้เกิดความเข้าใจในข้อความรู้นั้นได้เร็วขึ้นและจดจำได้นาน เป็นการช่วยให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ ช่วยในด้านการคิด เนื่องจากเป็นแบบของการแสดงออกของความคิดที่มีลักษณะเป็นนามธรรมที่อยู่ในสมองให้ออกมาเป็นรูปธรรมที่สามารถมองเห็นและอธิบายได้อย่างเป็นระบบชัดเจน ช่วยให้ผู้เรียนพัฒนาปัญญาอย่างหลากหลาย

แผนจัดการเรียนรู้

ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน จำเป็นอย่างยิ่งที่ผู้สอนต้องมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับแผนการจัดการเรียนรู้ สามารถออกแบบและจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้เพื่อให้การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนบรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้

ความหมายของแผนการจัดการเรียนรู้

แผนการจัดการเรียนรู้ คือ การนำวิชาหรือกลุ่มประสบการณ์ที่ต้องทำการสอน ตลอดภาคเรียนมาสร้างเป็นแผนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน การใช้สื่อ อุปกรณ์การสอน การวัดและการประเมินผล สำหรับเนื้อหาสาระและจุดประสงค์การเรียนการสอนย่อยๆ ให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์หรือจุดเน้นของหลักสูตร สภาพผู้เรียน ความพร้อมของ โรงเรียนในด้านวัสดุอุปกรณ์ และตรงกับชีวิตจริงในท้องถิ่น ซึ่งถ้ากล่าวอีกนัยหนึ่ง แผนการสอนคือ การเตรียมการสอนเป็นลายลักษณ์อักษรไว้ล่วงหน้า หรือ คือการบันทึกการสอนตามปกติตนเอง (กรมวิชาการ. 2545ก : 3)

อาภรณ์ ใจเที่ยง (2540 : 202) ได้ให้ความหมายแผนการจัดการเรียนรู้ไว้ว่า หมายถึงแผนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน การใช้สื่อการสอน การวัดผลและประเมินผลให้สอดคล้องกับเนื้อหาและจุดประสงค์ที่กำหนดไว้ในหลักสูตร

วัฒนาพร ระงับทุกข์ (2542 : 1) ให้ความหมายของแผนการสอนว่าแผนการสอน หมายถึงแผนการหรือโครงการที่จัดทำเป็นลายลักษณ์อักษร เพื่อใช้ในการปฏิบัติการสอนในรายวิชาใดวิชาหนึ่ง เป็นการเตรียมการสอนอย่างมีระบบและเป็นเครื่องมือที่ช่วยให้ครูพัฒนาการจัดการเรียนการสอนไปสู่จุดประสงค์การเรียนรู้ และจุดหมายของหลักสูตร ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2543 : 133) ให้ความหมายของแผนการสอนว่า หมายถึง การวางแผนจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อเป็นแนวดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนแต่ละครั้ง โดยกำหนดสาระสำคัญ จุดประสงค์ เนื้อหา กิจกรรมการเรียนการสอน สื่อ ตลอดจนการวัดผลและการประเมินผล

กรมวิชาการ (2545 : 73) ได้ให้ความหมายของแผนการจัดการเรียนรู้ คือผลของการเตรียมการวางแผนการจัดการเรียนการสอนอย่างเป็นระบบ โดยนำสาระและมาตรฐานการเรียนรู้ คำอธิบายรายวิชา และกระบวนการเรียนรู้ โดยเขียนเป็นแผนการจัดการเรียนรู้ให้เป็นไปตามศักยภาพของผู้เรียน

จากความหมายแผนการจัดการเรียนรู้ข้างต้น สรุปได้ว่า เอกสารวางแผนการจัดการเรียนรู้ที่จัดทำขึ้นสำหรับประกอบการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนในกิจกรรมชุดฝึกทักษะ สาระสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม เรื่อง วัฒนธรรมท้องถิ่น โดยใช้แผนผังกราฟิก แผนการจัดการเรียนรู้

การวางแผนการจัดกิจกรรมเป็นลายลักษณ์อักษรไว้ล่วงหน้าอย่างละเอียด เพื่อเป็นแนวทางในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ซึ่งมีเนื้อหา กิจกรรมการเรียนการสอน สื่อการสอน และวิธีวัดผล ประเมินผลที่ชัดเจน

ความสำคัญของแผนการจัดการเรียนรู้

สมนึก ภักทิษณี (2546 : 5) ได้กล่าวถึงลักษณะที่ดีของแผนต้องมีขั้นตอน ดังนี้

1. เนื้อหาต้องเขียนเป็นรายคาบ หรือรายชั่วโมงตารางสอน โดยเขียนให้สอดคล้องกับชื่อเรื่องให้อยู่ในโครงการสอน และเขียนเฉพาะเนื้อหาสาระสำคัญพอสังเขป (ไม่ควรบันทึกแผนการสอนอย่างละเอียดมาก ๆ เพราะจะทำให้เกิดความเบื่อหน่าย)
2. ความคิดรวบยอด (Concept) หรือหลักการสำคัญ ต้องเขียนให้ตรงกับเนื้อหาที่จะสอนส่วนนี้ถือว่าเป็นหัวใจของเรื่องครูต้องทำความเข้าใจในเนื้อหาที่จะสอนจนสามารถเขียนความคิดรวบยอดได้อย่างมีคุณภาพ
3. จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม ต้องเขียนให้สอดคล้อง กลมกลืนกับความคิดรวบยอด มิใช่เขียนตามอำเภอใจ มิใช่เขียนสอดคล้องเฉพาะเนื้อหาที่จะสอนเท่านั้นเพราะจะได้เฉพาะพฤติกรรมที่เกี่ยวกับความรู้ความจำ สมองหรือการพัฒนาของนักเรียนจะไม่ได้รับการพัฒนาเท่าที่ควร
4. กิจกรรมการเรียนการสอน โดยยึดเทคนิคการสอนต่างๆ ที่จะช่วยให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้
5. สื่อที่ใช้ควรเลือกให้สอดคล้องกับเนื้อหา สื่อดังกล่าวต้องช่วยให้นักเรียนเกิดความเข้าใจในหลักการได้ง่าย
6. วัดผล โดยคำนึงถึงเนื้อหา ความคิดรวบยอด จุดประสงค์เชิงพฤติกรรมและช่วงที่ทำการวัด (ก่อนเรียน ระหว่างเรียน หลังเรียน) เพื่อตรวจสอบว่าการสอนของครูบรรลุจุดมุ่งหมายที่ตั้งไว้หรือไม่

ประโยชน์ของแผนการจัดการเรียนรู้

แผนการสอนและใช้แผนการสอนที่จัดทำขึ้น เพื่อนำไปใช้สอนในคราวต่อไป แผนการสอนดังกล่าวจะเกิดประโยชน์ดังนี้ (สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. 2544 : 134)

1. ครูรู้วัตถุประสงค์ของการสอน
2. ครูจัดกิจกรรมการเรียนการสอนด้วยความมั่นใจ
3. ครูจัดกิจกรรมการเรียนการสอนได้เหมาะสมกับวัยของผู้เรียน

4. ครูจัดกิจกรรมการเรียนการสอนได้อย่างมีคุณภาพ

5. ถ้าครูประจำชั้นไม่ได้สอน ครูที่มาทำการสอนแทนสามารถสอนแทนได้ตามจุดประสงค์ที่กำหนด

การวางแผนการจัดการเรียนรู้

การวางแผนการจัดการเรียนรู้ หมายถึง การตีความหมายของหลักสูตร และการกำหนดรายละเอียดของหลักสูตรที่จะต้องนำมาจัดการเรียนการสอน ให้แก่ผู้เรียน ผลจากการวางแผนจะได้คู่มือที่ใช้เป็นแนวทาง เรียกว่ากำหนดการสอน ประกอบด้วยกิจกรรม ดังนี้ (สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ, 2544 : 2 – 7)

1. ศึกษาวิเคราะห์หลักสูตร ได้แก่ หลักการ จุดหมาย โครงสร้าง เวลาเรียน แนวดำเนินการในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้ตอบสนองจุดประสงค์การเรียนรู้ และจุดมุ่งหมายของหลักสูตร การวัดและการประเมินการเรียน คำอธิบายในแต่ละกลุ่มประสบการณ์ ซึ่งระบุเนื้อหาที่ต้องให้นักเรียนได้เรียน ตามลำดับขั้นตอนกระบวนการที่ต้องให้นักเรียนได้ฝึกปฏิบัติ และจุดประสงค์การเรียนรู้ที่ต้องการให้เกิดการเรียนรู้

2. ศึกษาความสอดคล้องสัมพันธ์กันกับองค์ประกอบแต่ละส่วนของหลักสูตร

3. ลำดับความคิดรวบยอดที่จัดให้นักเรียนแต่ละระดับชั้น ได้เรียนรู้ก่อนหลัง โดยพิจารณาขอบข่ายเนื้อหา และกิจกรรมที่กำหนดไว้ในคำอธิบายรายวิชา

4. กำหนดผลที่ต้องการให้เกิดกับนักเรียน เมื่อได้เรียนรู้ความคิดรวบยอดแต่ละเรื่องแล้ว

5. กำหนดกิจกรรมการเรียนการสอนตามลำดับขั้นตอนที่กำหนดไว้ในคำอธิบายรายวิชา หรืออาจพิจารณาจากกิจกรรมที่เหมาะสมกับเนื้อหาสาระ

6. กำหนดเวลาเรียนให้เหมาะสมกับขอบข่ายเนื้อหาสาระหรือความคิดรวบยอดจุดประสงค์การเรียนรู้และกิจกรรมที่กำหนดไว้

7. รวบรวมรายละเอียดตามกิจกรรมข้อ 1 – 6 จัดทำเป็นเอกสารที่เรียกว่ากำหนดการสอนหรือแนวการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ใช้เป็นแนวทางในการเตรียมแผนการสอนต่อไป

การเตรียมการสอนและการปฏิบัติการสอน

การเตรียมการสอนเริ่มด้วยการจัดทำแผนการสอน ซึ่งเป็นผลมาจากการวางแผน มาสร้างเป็นแผนการสอนย่อยๆ องค์ประกอบที่สำคัญของแผนการสอน ควรมีดังนี้ (สำลี รักสุทธี, 2541 : 7)

1. สาระสำคัญ

2. จุดประสงค์การเรียนรู้

3. เนื้อหา
 4. กิจกรรมการเรียนการสอน
 5. สื่อการเรียนการสอน
 6. การวัดและประเมินผลการเรียน
- รายละเอียดแผนการเรียนรู้

แผนการเรียนรู้ (Lesson Plan) ประกอบด้วย 9 หัวข้อ โดยการบูรณาการของหน่วยศึกษานิเทศก์ (สำลี รักสุทธี. 2541 : 136 – 137)

1. สาระสำคัญ (Concept) เป็นความคิดรวบยอดหรือหลักการของเรื่องหนึ่งที่ต้องการให้เกิดกับนักเรียน เมื่อเรียนตามแผนการสอนแล้ว
2. จุดประสงค์การเรียนรู้ (Learning Objective) เป็นการกำหนดจุดประสงค์ที่ต้องการให้เกิดกับผู้เรียน เมื่อเรียนจบตามแผนการสอนแล้ว
3. เนื้อหา (Content) เป็นเนื้อหาที่จัดกิจกรรมและต้องการให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้
4. กิจกรรมการเรียนการสอน (Instructional Activities) เป็นการสอนขั้นตอนหรือกระบวนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ซึ่งนำไปสู่จุดประสงค์ที่กำหนด
5. สื่อและอุปกรณ์ (Instructional Media) เป็นสื่อ และอุปกรณ์ที่ใช้ในกิจกรรมการเรียนการสอน ที่กำหนดไว้ในแผนการสอน
6. การวัดผลและประเมินผล (Measurement and Evaluation) เป็นการกำหนดขั้นตอนหรือวิธีการวัดและประเมินผล ว่านักเรียนบรรลุจุดประสงค์ตามที่ระบุไว้ในกิจกรรมการเรียนการสอน แยกเป็นก่อนสอน ระหว่างสอน และหลังสอน
7. กิจกรรมเสนอแนะ เป็นกิจกรรมที่บันทึกการตรวจแผนการสอน
8. ข้อเสนอแนะของผู้บังคับบัญชา เป็นการบันทึกตรวจแผนการสอนเพื่อเสนอแนะหลังจากได้ตรวจสอบความถูกต้อง การกำหนดรายละเอียดในหัวข้อต่างๆ ในแผนการสอน
9. บันทึกการสอน เป็นการบันทึกของผู้สอน หลังจากนำแผนการสอนไปใช้แล้ว เพื่อเป็นการปรับปรุงและใช้ในคราวต่อไป มี 3 หัวข้อ คือ
 - 9.1 ผลการเรียนรู้ เป็นการบันทึกผลการเรียนด้านสุขภาพและปริมาณทั้ง 3 ด้าน คือ ด้านพุทธิพิสัย จิตพิสัย และทักษะพิสัย ซึ่งกำหนดในขั้นกิจกรรมการเรียนการสอนและการประเมิน
 - 9.2 ปัญหาและอุปสรรค เป็นการบันทึก ปัญหาและอุปสรรคที่เกิดขึ้น
ในขณะที่สอน ก่อนสอน และหลังทำการสอน
 - 9.3 ข้อเสนอแนะ / แนวทางแก้ไข เป็นการบันทึกข้อเสนอแนะเพื่อแก้ไขปรับปรุงการเรียนการสอน ให้เกิดการเรียนรู้ บรรลุจุดประสงค์ของบทเรียนที่หลักสูตรกำหนด

ความพึงพอใจ

ความพึงพอใจเป็นขั้นตอนสุดท้ายหลังจากการทำกิจกรรมการเรียนรู้ เพื่อให้ทราบถึงความพอใจ ความต้องการ ความรู้สึก ต่อภารกิจหรือสิ่งนั้นๆ ให้เป็นแนวทางในการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงให้ดีขึ้นและพึงพอใจมากยิ่งขึ้น

ความหมายของความพึงพอใจ

จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องพบว่า มีผู้ที่กล่าวถึง ความหมายของความพึงพอใจ ไว้ดังนี้

รักพงษ์ วงษ์ธานี (2546 : 65) ได้ให้ความหมาย ความพึงพอใจ คือความรู้สึกที่ดีหรือทัศนคติในทางที่ดีของบุคคล ซึ่งมักเกิดจากการได้รับการตอบสนองตามที่ตนเองต้องการ จะเกิดความรู้สึกที่ดีในสิ่งนั้น ตรงกันข้ามหากความต้องการของตนเองไม่ได้รับการตอบสนอง ความไม่พึงพอใจก็จะเกิดขึ้น

โชคชัย ชยวิช (2547 : 143 - 144) ให้ความหมายของความพึงพอใจว่าเป็นผลลัพธ์จากการเปรียบเทียบระหว่างการรับรู้ในการทำงานของผลิตภัณฑ์กับความคาดหวัง

พิมพ์มล แสนนาม (2553 : 69) ได้ให้ความหมายไว้ว่า ความพึงพอใจ หมายถึง ความรู้สึกพอใจของบุคคลที่มีต่อบุคคลหรือกิจกรรมที่ปฏิบัติ เป็นการคิดเชิงบวก ซึ่งเกิดจากการตอบสนองตามความต้องการของตนเองทั้งด้านวัตถุและจิตใจ มีความกระตือรือร้นในการปฏิบัติและมีความรู้สึกเป็นสุขเมื่อได้ปฏิบัติ

สนอง พรหมโนนศรี (2553 : 43) ได้ให้ความหมายไว้ว่า ความพึงพอใจ หมายถึง ความรู้สึกนึกคิด หรือเจตคติของบุคคลที่มีต่อการทำงานหรือการปฏิบัติกิจกรรมในเชิงบวก ดังนั้น ความพึงพอใจในการเรียนรู้จึง หมายถึง ความรู้สึกพอใจ ชอบใจในการร่วมปฏิบัติกิจกรรมการเรียนการสอน และต้องการดำเนินกิจกรรมนั้น ๆ จนบรรลุผลสำเร็จ

เสาวลักษณ์ พานทอง (2553 : 42) ได้ให้ความหมายไว้ว่า ความพึงพอใจ หมายถึง อารมณ์ ความรู้สึกนึกคิด หรือทัศนคติในทางที่ดีของบุคคลที่มีต่อการทำงานหรือการปฏิบัติกิจกรรม และเป็นพฤติกรรมในเชิงบวก ดังนั้น ความพึงพอใจในการเรียนรู้จึงหมายถึง ความรู้สึกรัก ชอบพอใจ เต็มใจในการร่วมปฏิบัติกิจกรรมการเรียน จนประสบผลสำเร็จหรือบรรลุเป้าหมาย

อุทัยพรรณ สุขใจ (2545 : 7) ความพึงพอใจ หมายถึง ความรู้สึกหรือทัศนคติของบุคคลที่มีต่อ สิ่งใดสิ่งหนึ่ง โดยอาจจะเป็นไปในเชิงประเมินค่า ว่าความรู้สึกหรือทัศนคติต่อสิ่งหนึ่งสิ่งใดนั้น เป็นไปในทางบวกหรือทางลบ

จากความหมาย ความพึงพอใจ โดยสรุปได้ว่า ความพึงพอใจ หมายถึง ความพอใจ ชอบใจ และมีความสุข ที่ความ ต้องการ หรือเป้าหมาย ที่ตั้งใจไว้บรรลุผลหรือสมหวังนั่นเอง สำหรับ

นักเรียนแล้วก็ใช้สื่อคอมพิวเตอร์ช่วยสอนส่วนใหญ่ก็ย่อมจะมีความต้องการหรือความคาดหวังว่าสื่อคอมพิวเตอร์ช่วยสอนจะสามารถช่วยให้ตัวเองสามารถเข้าใจบทเรียนได้ดียิ่งขึ้นหรือได้ผลการเรียนดีขึ้นนั่นเอง ซึ่งสามารถวัดได้จากแบบสอบถามวัดระดับความพึงพอใจ หรือผลการสอบ

ทฤษฎีเกี่ยวกับความพึงพอใจ

นักวิชาการ ได้พัฒนาทฤษฎีที่อธิบายองค์ประกอบของความพึงพอใจ และอธิบายความสัมพันธ์ระหว่างความพึงพอใจกับปัจจัยอื่น ๆ ไว้หลายทฤษฎี

มาสโลว์ (Maslow, 1970 : 69-80) ได้เสนอทฤษฎีลำดับขั้นของความต้องการ (Need-Hierarchy Theory) โดยตั้งอยู่บนสมมุติฐานเกี่ยวกับพฤติกรรมของมนุษย์ ดังนี้

1. ลักษณะความต้องการของมนุษย์ ได้แก่

- 1.1 ความต้องการของมนุษย์เป็นไปตามลำดับขั้น โดยเริ่มจากระดับความต้องการขั้นต่ำไปสู่ความต้องการขั้นสูง
- 1.2 มนุษย์มีความต้องการอยู่เสมอ เมื่อมีความต้องการอย่างหนึ่งได้รับการตอบสนองแล้ว ก็จะมีความต้องการสิ่งใหม่เข้ามาทดแทน
- 1.3 เมื่อความต้องการระดับหนึ่งได้รับการตอบสนองแล้วจะไม่เกิดพฤติกรรมต่อสิ่งนั้น แต่จะมีความต้องการในระดับสูงเข้ามาแทนเป็นแรงจูงใจให้เกิดพฤติกรรมนั้น
- 1.4 ความต้องการที่เกิดขึ้นอาศัยซึ่งกันและกัน มีลักษณะควบคู่กัน คือเมื่อความต้องการอย่างหนึ่งยังไม่หมดสิ้นไปก็จะมีความต้องการอย่างหนึ่งเกิดขึ้นมา

2. ลำดับความต้องการของมนุษย์ มี 5 ระดับ ดังนี้

- 2.1 ความต้องการทางกาย (Physiological Needs) เป็นความต้องการเบื้องต้นเพื่อความอยู่รอดของชีวิต เช่น ความต้องการอาหาร น้ำ อากาศ เครื่องนุ่งห่ม ยารักษาโรค ที่อยู่อาศัย ความต้องการทางเพศ
- 2.2 ความต้องการความปลอดภัย (Safety) เป็นความรู้สึกที่ต้องการความมั่นคงปลอดภัยในปัจจุบันและอนาคต ซึ่งรวมถึงความเจริญก้าวหน้าและอบอุ่นใจ
- 2.3 ความต้องการทางสังคม (Social or Belonging Needs) ได้แก่ ความต้องการจะเข้าร่วมและได้รับการยอมรับในสังคม ความเป็นมิตรและความรักเพื่อน
- 2.4 ความต้องการที่จะได้รับการยกย่อง หรือมีชื่อเสียง (Esteem Needs) ได้แก่ ความต้องการจะเข้าร่วมและได้รับการยอมรับในสังคม ความเป็นมิตรและความรักจากเพื่อน
- 2.5 ความต้องการที่จะได้รับความสำเร็จในชีวิต (Self Actualization) เป็นความต้องการระดับสูงสุดของมนุษย์ ส่วนมากเป็นเรื่องของความอยากจะเป็น อยากจะได้ตามความคิดของตนเองแต่ไม่สามารถเสาะแสวงหาได้

การวัดความพึงพอใจ

เนื่องจากความพึงพอใจเป็นทัศนคติในทางบวกของบุคคลที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง การจะวัดว่าบุคคล มีความรู้สึกพึงพอใจหรือไม่พึงพอใจ จึงมีความจำเป็นที่จะต้องสร้างเครื่องมือที่ช่วยในการวัดทัศนคตินั้น นักวิชาการหลายท่านได้กล่าวถึงเครื่องมือวัดความพึงพอใจไว้ สรุปได้ดังนี้

ภณิกา ชัยปัญญา (2541 : 50 ; อ้างถึงใน องค์การณั้ แทนประยูทธ. 2548 : 9) ได้กล่าวไว้ว่าการวัดความพึงพอใจนั้น สามารถทำได้หลายวิธีดังต่อไปนี้

1. การใช้แบบสอบถาม โดยผู้ออกแบบสอบถาม เพื่อต้องการทราบความคิดเห็น ซึ่งสามารถกระทำได้ในลักษณะกำหนดคำตอบให้เลือก หรือตอบคำถามอิสระ คำถามดังกล่าว อาจถามความพอใจในด้านต่าง ๆ
2. การสัมภาษณ์ เป็นวิธีการวัดความพึงพอใจทางตรง ซึ่งต้องอาศัยเทคนิคและวิธีการที่ดีจะได้ข้อมูลที่เป็นจริง
3. การสังเกต เป็นวิธีวัดความพึงพอใจโดยการสังเกตพฤติกรรมของบุคคลเป้าหมาย ไม่ว่าจะแสดงออกจากการพูดจา กริยา ท่าทาง วิธีนี้ต้องอาศัยการกระทำอย่างจริงจัง และสังเกตอย่างมีระเบียบแบบแผน

สรุปได้ว่า การวัดความพึงพอใจเป็นการตรวจสอบทัศนคติของบุคคลที่มีต่อสิ่งหนึ่งสิ่งใด ซึ่งสามารถใช้เครื่องมือวัดได้หลายแบบ เช่น วิธีการสังเกต การสัมภาษณ์ การใช้แบบสอบถาม ซึ่งวิธีที่นิยมใช้ในปัจจุบันวิธีหนึ่ง คือ แบบลิเคิร์ต (Likert Scale) ประกอบด้วยข้อความที่แสดงถึงทัศนคติของบุคคลที่มีต่อสิ่งเร้าอย่างใดอย่างหนึ่ง แล้วมีคำตอบที่แสดงถึงระดับความรู้สึก 5 คำตอบ เช่น มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับชุดกิจกรรมการเรียนรู้ และการเรียนรู้แบบแผนผังกราฟิกผู้วิจัยได้รวบรวมทั้งงานวิจัยในประเทศ และต่างประเทศ ซึ่งผู้วิจัยได้ทำการศึกษาเกี่ยวกับชุดกิจกรรมการเรียนรู้และการเรียนรู้แบบแผนผังกราฟิก ไว้ดังนี้

งานวิจัยในประเทศ

มีขวัญ ธรรมสโรช (2546 : บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่องผลของวิธีสอนโดยใช้ผังกราฟิกต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่องสิ่งแวดล้อม ในกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรมของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนยุพราชวิทยาลัย จังหวัดเชียงใหม่ ผลการวิจัยพบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนด้วยการใช้วิธีสอน โดยใช้ผังกราฟิกเรื่อง

สิ่งแวดล้อม ในกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรมหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนจากการประเมินตามสภาพจริงเป็นระดับคุณภาพอยู่ในระดับ 2 ขึ้นไปและผ่านเกณฑ์ทุกคน

กมลณัฐ ศรีพนม (2549 : บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ผลการสอนโดยใช้ผังกราฟิกที่มีผลต่อการคิดอย่างมีเหตุมีผลและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่องการปกครองระบอบประชาธิปไตย ในกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนบ้านหนองฉิม (สิงห์จันทร์บำรุง) จังหวัดชัยภูมิ ผลการวิจัยพบว่า 1) ความคิดวิเคราะห์ของนักเรียนที่สอนโดยใช้ผังกราฟิกเรียนการปกครองระบอบประชาธิปไตย หลังการเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และ 2) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่ได้รับการสอน โดยใช้ผังกราฟิก เรื่องการปกครองระบอบประชาธิปไตย หลังการเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

บุษรา คาโอะ (2549 : บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ผลของการสรุปบทเรียนโดยใช้ผังกราฟิกที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำกว่าเกณฑ์ ผลการวิจัยพบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำกว่าเกณฑ์ หลังได้รับการสอน โดยวิธีใช้เทคนิค ผังกราฟิกในการสรุปบทเรียนสูงกว่าก่อน ได้รับการสอนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำกว่าเกณฑ์ หลังได้รับการสอนแบบปกติสูงกว่าก่อนได้รับการสอนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำกว่าเกณฑ์ที่ได้รับการสอน โดยวิธีใช้เทคนิคผังกราฟิกในการสรุปบทเรียน ไม่แตกต่างกันกับนักเรียนที่ได้รับการสอนแบบปกติ

อัสหน๊ะ บือราเห็ง (2549 : บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ผลของการสรุปบทเรียน โดยใช้ผังกราฟิกที่มีต่อความคิดเชิงสาเหตุ และผล และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสังคมศึกษาของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ผลการวิจัยพบว่า 1) นักเรียนกลุ่มที่สรุปบทเรียน โดยใช้ผังกราฟิกแบบผังก้างปลา มีความคิดเชิงสาเหตุและผลหลังการเรียนสูงกว่าก่อนการเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 2) มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสังคมศึกษาหลังการเรียนสูงกว่าก่อนการเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 3) มีความคิดเชิงสาเหตุและผลสูงกว่านักเรียนกลุ่มที่สรุปบทเรียนแบบปกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 4) มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสังคมศึกษาสูงกว่านักเรียนกลุ่มที่สรุปบทเรียนแบบปกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001

วรรณพร ยิ้มงาม (2551 : บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การพัฒนารูปแบบการเรียน การสอน โดยใช้ผังกราฟิกในวิชาวิทยาศาสตร์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ผลการวิจัย พบว่า 1) นักเรียนที่เรียนโดยใช้รูปแบบการเรียนการสอนโดยใช้ผังกราฟิก มีผลสัมฤทธิ์ทาง การเรียนวิชาวิทยาศาสตร์มีคะแนนหลังการเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 2) นักเรียนที่เรียนโดยใช้รูปแบบการเรียนการสอนโดยใช้ผังกราฟิก มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วิชาวิทยาศาสตร์ สูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดทางสถิติที่ระดับ .01

สุรชาติพิศ คนโทพรมราช (2552 : บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ผลการสืบเสาะหา ความรู้โดยใช้ผังกราฟิกประกอบที่มีผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิทยาศาสตร์ และความคงทนใน การเรียนรู้ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ผลการวิจัยพบว่า 1) นักเรียนที่รับการสอนแบบสืบ เสาะหาความรู้โดยใช้ผังกราฟิกประกอบที่มีผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หลังเรียนสูงกว่าก่อน เรียน 2) นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 9 คนคิดเป็นร้อยละ 100 ของนักเรียนทั้งหมดมี ผลสัมฤทธิ์วิชาวิทยาศาสตร์ หลังเรียนผ่านเกณฑ์ตั้งแต่ร้อยละ 75 ของคะแนนเต็ม 3) นักเรียนชั้น ประถมศึกษาปีที่ 1 ที่ได้รับการสอนแบบสืบเสาะหาความรู้โดยใช้ผังกราฟิกประกอบมีความคงทน ในการเรียนรู้

งานวิจัยต่างประเทศ

เรนี (Renee. 2002 : บทคัดย่อ) ศึกษาการแสดงความเข้าใจผ่านแผนผังกราฟิกพบว่าการใช้ ผังกราฟิกเป็นเครื่องมือใช้ประเมินความเข้าใจในการเรียนรู้ดีกว่าการใช้แบบทดสอบการประเมิน แบบดั้งเดิมจากการทดลองในนักเรียนเกรด 7 โรงเรียนประถมเฮอ์เบอร์ท ฮูฟเวอร์ สหรัฐอเมริกา แบ่งเป็นนักเรียนชาย 9 คน และนักเรียนหญิง 7 คน อายุระหว่าง 12 – 13 ปีในการเรียนรู้ 16 หัวข้อ เป็นเวลา 8 สัปดาห์จากการวิเคราะห์พบว่ามีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 การใช้ผังกราฟิกอธิบายความเข้าใจในการเรียนรู้สามารถประเมินความเข้าใจการอ่านความพึงพอใจ ในการเรียน ความชำนาญในการอ่าน เจตคติของผู้เรียน และการแนะนำคำศัพท์ในห้องเรียน

เจสสิกา (Jessica. 2002 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษา การนำผังกราฟิกมาใช้ในการแนะนำคำศัพท์ เปรียบเทียบกับการแนะนำคำศัพท์โดยใช้ปากเปล่า ใช้พจนานุกรม และการเขียนคำศัพท์ กลุ่มตัวอย่างเป็นเด็กชายเกรด 7 อายุระหว่าง 12 – 13 ปี และมีสถานะทางเศรษฐกิจสังคมปานกลาง ในสหรัฐอเมริกา จำนวน 10 คน ออกเป็น 2 กลุ่มๆละ 5 คน โดยนักเรียนทั้งสองกลุ่มมีความสามารถ พื้นฐานเท่ากัน ทำการสอนเป็นเวลา 8 สัปดาห์จากการประเมิน โดยการให้ผู้เรียนเขียน และการจับคู่ คำคำศัพท์ ผลปรากฏว่า ผู้เรียนมีการเรียนรู้ได้ดีกว่าการแนะนำคำศัพท์แบบเดิมอย่างมีนัยสำคัญทาง สถิติที่ระดับ 0.05

โกเคน (Goaden. 2005 : บทคัดย่อ) ศึกษาผลการใช้ผังกราฟิกในการปรับปรุงการอ่าน และความเข้าใจนักเรียนเกรด 3 โรงเรียนประถมศึกษาคาโกดา วาลเลย์ ประเทศสวีเดน จำนวน 4 คน ที่มีปัญหาในการอ่านเป็นเวลา 14 วัน โดยใช้ผังกราฟิกในการอ่านอย่างสม่ำเสมอ 120 นาที ถึง 240 นาทีต่อสัปดาห์ที่โรงเรียน และอ่านที่บ้านภายใต้ความดูแลของผู้ปกครอง โดยไม่จำกัดว่าวารสาร นิตยสาร หนังสือพิมพ์และหนังสืออื่น พบว่า ผังกราฟิกสามารถ ทำให้นักเรียนเข้าใจได้มากขึ้น ผู้วิจัยได้วิจัยต่อพบว่านักเรียน คนแรกมีความเข้าใจ ในเดือนที่ 6 ร้อยละ 77 และเพิ่มมากขึ้น ในเดือนที่ 7 เป็นร้อยละ 84 นักเรียนคนที่ สองมีความเข้าใจในเดือนแรกร้อยละ 78 และเพิ่มขึ้นในเดือนที่ 2 เป็นร้อยละ 80 นักเรียนคนที่สามมีความเข้าใจในเดือนที่ 3 ร้อยละ 80 และเพิ่มขึ้นในเดือนที่ 4 เป็นร้อยละ 82 นักเรียนคนที่สี่มีความเข้าใจในเดือนที่ 3 ร้อยละ 86 และเพิ่มขึ้นในเดือนที่ 4 เป็นร้อยละ 90

อาซาน (Asan. 2007 : บทคัดย่อ) ศึกษาเกี่ยวกับแผนที่ความคิดในห้องเรียนวิทยาศาสตร์: กรณีศึกษานักเรียนเกรดห้า เพื่อศึกษาของแผนที่ความคิดต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นที่ห้าในห้องวิทยาศาสตร์ กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียน 23 คน จากนักเรียน 193 คนของนักเรียนโรงเรียนประถมศึกษาคาโกดา เมืองแทรมซอน ประเทศตุรกี ปีการศึกษา 2005 นักเรียนถูกทดสอบ โดยเครื่องมือสามอย่าง ได้แก่ 1) ข้อสอบแบบเลือกตอบจำนวน 20 ข้อ 2) แผนที่ความคิดที่นักเรียนสร้างขึ้น โดยมีการให้คะแนนแบบ รูบิค จำนวน 22 แผนที่ความคิด และ 3) คำถามในการสัมภาษณ์นักเรียนในกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมถูกทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน หลังจากนักเรียนทั้งสองกลุ่มหลังเรียน พบว่า มีความแตกต่างกัน โดยมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ผลจากการวิจัยชี้ให้เห็นว่าแผนที่ความคิดมีประโยชน์ในการเชื่อมโยงข้อมูล สร้างพื้นฐานความรู้ด้วยตนเอง ซึ่งมีผลต่อความสำเร็จของนักเรียนในห้องเรียนวิทยาศาสตร์ และการศึกษาวิทยาศาสตร์ในอนาคต

จากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับแผนผังกราฟิก พบว่า การใช้เทคนิคแผนผังกราฟิกในการจัดการเรียนการสอนนั้นจะสามารถช่วยให้พัฒนาทักษะการเรียนรู้ต่างๆ ของนักเรียน พัฒนาความสามารถในการคิด ความสามารถในการรวบรวมข้อมูล และเชื่อมโยงความคิดทำให้มีความเข้าใจในเนื้อหาที่เรียนมากขึ้น และมีผลต่อผู้เรียนทำให้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

ในการวิจัยเรื่อง การพัฒนาชุดกิจกรรมการเรียนรู้วัฒนธรรมท้องถิ่น กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม โดยใช้แผนผังกราฟิก สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 เป็นการวิจัยเชิงทดลองซึ่งผู้วิจัยได้กำหนดวิธีการดำเนินการตามลำดับขั้นตอนต่อไปนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การวิเคราะห์ข้อมูล
5. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้เป็นนักเรียนประถมศึกษาปีที่ 5 ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4 ตำบลท่าม่วง อำเภอสตึก ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2556 จำนวน 5 โรงเรียน ได้แก่โรงเรียนบ้านท่าม่วง จำนวน 29 คน โรงเรียนบ้านโนนยาง จำนวน 28 คน โรงเรียนบ้านท่าเรือ จำนวน 11 คน โรงเรียนบ้านโนนธาตุ จำนวน 10 คน โรงเรียนบ้านลำโรงพิมาน จำนวน 9 คน รวมจำนวน 5 ห้องเรียน

1.2 กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่าง คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนบ้านท่าม่วง อำเภอสตึก จังหวัดบุรีรัมย์ จำนวน 29 คน ใช้การสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) โดยการจับสลาก

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล เป็นเครื่องมือที่ผู้วิจัยได้สร้างขึ้น ประกอบด้วย

1. ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม เรื่อง วัฒนธรรมท้องถิ่น สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 จำนวน 8 ชุด

2. แผนการจัดการเรียนรู้ เพื่อใช้ประกอบชุดกิจกรรมการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม เรื่อง วัฒนธรรมท้องถิ่น โดยใช้แผนผังกราฟิก สำหรับนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 จำนวน 8 แผน

3. แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น เพื่อใช้ทดสอบวัดความสามารถในการเรียนด้วยชุดกิจกรรมการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม เรื่อง วัฒนธรรมท้องถิ่น โดยใช้แผนผังกราฟิก สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 หลังเรียนด้วยชุดกิจกรรมการเรียนรู้ ครบ 8 ชุด ซึ่งเป็นปรนัยชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 30 ข้อ

4. แบบสอบถามความพึงพอใจสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่มีต่อชุดกิจกรรมการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม เรื่อง วัฒนธรรมท้องถิ่น โดยใช้แผนผังกราฟิก เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scales) 5 ระดับ จำนวน 20 ข้อ

ขั้นตอนการสร้างและการหาคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. การสร้างชุดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่องวัฒนธรรมท้องถิ่น กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม โดยใช้แผนผังกราฟิก สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ผู้วิจัย ได้ดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

1.1 ศึกษาหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 และหลักสูตรสถานศึกษาโรงเรียนบ้านท่าม่วง กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม สารหน้าที่พลเมือง วัฒนธรรม และการดำเนินชีวิตในสังคม คำอธิบายรายวิชา มาตรฐานการเรียนรู้ สาระแกนกลาง และตัวชี้วัด ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

1.2 ศึกษาแนวคิด หลักการ ทฤษฎี เอกสารหลักสูตร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง วิธีการสร้างชุดฝึกทักษะการเรียนรู้

1.3 กำหนดขอบเขตของเนื้อหาสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม เพื่อสร้างชุดฝึกทักษะ สารหน้าที่พลเมือง วัฒนธรรม และการดำเนินชีวิตในสังคม เรื่อง วัฒนธรรมท้องถิ่น

1.4 สร้างชุดกิจกรรมการเรียนรู้ เรียนรู้ เรื่องวัฒนธรรมท้องถิ่น กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม โดยใช้แผนผังกราฟิก สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 จำนวน 8 ชุด ประกอบด้วย

ชุดที่ 1 ความหมายของวัฒนธรรม

ชุดที่ 2 ความสำคัญของวัฒนธรรม

ชุดที่ 3 วัฒนธรรมในเอเชีย

ชุดที่ 4 วัฒนธรรมในประเทศ

ชุดที่ 5 วัฒนธรรมในแต่ละภาค

ชุดที่ 6 วัฒนธรรมแต่ละจังหวัด

ชุดที่ 7 วัฒนธรรมในท้องถิ่น

ชุดที่ 8 อนุรักษ์วัฒนธรรมไทยให้คงอยู่ในชุมชนและท้องถิ่น

1.5 นำชุดกิจกรรมการเรียนรู้เรียนรู้ เรื่องวัฒนธรรมท้องถิ่น กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม โดยใช้แผนผังกราฟิก สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่เสร็จแล้ว เสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อพิจารณาตรวจสอบ และให้ข้อเสนอแนะแล้ว นำมาปรับปรุงแก้ไขให้ถูกต้อง

1.6 นำชุดกิจกรรมการเรียนรู้เรียนรู้ เรื่องวัฒนธรรมท้องถิ่น กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม โดยใช้แผนผังกราฟิก สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์แล้ว พร้อมกับแบบประเมิน ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ ไปให้ผู้เชี่ยวชาญ เพื่อประเมินคุณภาพของชุดกิจกรรมการเรียนรู้ ในด้านจุดประสงค์การเรียนรู้ด้านเนื้อหา และการประเมินผล โดยใช้แบบประเมินชนิดมาตราส่วน ประมาณค่า (Rating Scales) 5 ช่วง (บุญชม ศรีสะอาด, 2545 : 99 - 100)

คะแนน 5 หมายถึง มีความเหมาะสมมากที่สุด

คะแนน 4 หมายถึง มีความเหมาะสมมาก

คะแนน 3 หมายถึง มีความเหมาะสมปานกลาง

คะแนน 2 หมายถึง มีความเหมาะสมน้อย

คะแนน 1 หมายถึง มีความเหมาะสมน้อยที่สุด

ซึ่งมีผู้เชี่ยวชาญ 3 คน ประกอบด้วย

1.6.1 นายอานวย พุทธชาติ วุฒิการศึกษา ค.ม.บริหารการศึกษา
ตำแหน่ง ศึกษานิเทศก์ กลุ่มงานวัดและประเมินผล สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
บุรีรัมย์ เขต 4

1.6.2 นายรังสิวุฒิ กลางสวัสดิ์ วุฒิการศึกษา ค.ม.บริหารการศึกษา
ตำแหน่งผู้อำนวยการ โรงเรียนบ้านท่าม่วง วิทยฐานะ ผู้อำนวยการพิเศษ
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4

1.6.3 นายวีระชัย รุ่งรพีพรพงษ์ วุฒิการศึกษา กศ.ม. เทคโนโลยีทางการศึกษา
ตำแหน่ง ครู วิทยฐานะ ครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนบ้านท่าม่วง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4

1.7 นำคะแนนจากแบบประเมินชุดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่องวัฒนธรรมท้องถิ่น กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม โดยใช้แผนผังกราฟิก สำหรับนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ของผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 คน มาหาค่าเฉลี่ย แล้วนำไปเทียบกับเกณฑ์ การประเมิน ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด. 2545 : 74)

ค่าเฉลี่ย	ระดับความคิดเห็น
4.51 - 5.00	เหมาะสมในระดับมากที่สุด
3.51 - 4.50	เหมาะสมในระดับมาก
2.51 - 3.50	เหมาะสมในระดับปานกลาง
1.51 - 2.50	เหมาะสมในระดับน้อย
1.00 - 1.50	เหมาะสมในระดับน้อยที่สุด

โดยกำหนดเกณฑ์การผ่านจะต้องมีคะแนนเฉลี่ย 3.50 ขึ้นไป (บุญชม ศรีสะอาด. 2545 : 74) ผลการประเมินชุดกิจกรรมการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม โดยใช้แผนผังกราฟิก สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 พบว่า มีค่าเฉลี่ยในภาพรวม เท่ากับ 4.84 แสดงว่าชุดกิจกรรมการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม โดยใช้แผนผังกราฟิก สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 มีความเหมาะสมในระดับมากที่สุด (ภาคผนวก จ)

1.8 ปรับปรุงชุดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่องวัฒนธรรมท้องถิ่น กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม โดยใช้แผนผังกราฟิก สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ (ข้อ 1.6.1 – 1.6.3) ซึ่งได้แนะนำ เรื่อง เนื้อหา ปรับในเหมาะสมกับ ระยะเวลา

1.9 นำชุดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่องวัฒนธรรมท้องถิ่น กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม โดยใช้แผนผังกราฟิก สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ทั้ง 8 ชุด ที่ปรับปรุงเรียบร้อยแล้วไปทดลอง (Try – out) หาประสิทธิภาพร่วมกับแผนการจัดการเรียนรู้ทั้ง 8 ชุด โดยใช้กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนบ้าน โนนยาง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4 ภาคเรียนที่ 1 ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง ซึ่งมีขั้นตอนการหาคุณภาพ ดังนี้

1.9.1 ขั้นตอนทดลองแบบ 1:1 ผู้วิจัยได้ทำการทดลองเพื่อหาคุณภาพของชุดกิจกรรม การเรียนรู้ เรื่องวัฒนธรรมท้องถิ่น กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม โดยใช้แผนผังกราฟิก สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ไปทดลองใช้โดยนักเรียน 3 คน

เป็นนักเรียนที่มีระดับการความรู้และความสามารถ เก่ง ปานกลาง และอ่อน ประเภทละ 1 คน เพื่อพิจารณาเกี่ยวกับภาษา ความยากง่ายความเป็นไปได้ของเวลาที่ใช้ และความเหมาะสมของชุดกิจกรรมการเรียนรู้ เก็บรวบรวมข้อมูลโดยการสังเกต สัมภาษณ์ผู้เรียน ตลอดจนการเรียนรู้ในชุดกิจกรรมการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม เรื่อง วัฒนธรรมท้องถิ่น สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 เสร็จแล้วให้นักเรียนทำแบบทดสอบหลังเรียน

1.9.2 ชั้นทดลองแบบ 1:10 ผู้วิจัยทำการทดลองเพื่อหาประสิทธิภาพของชุดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยใช้นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่ได้รับปรับปรุงแก้ไขจากการทดลองแบบ 1:1 ไปทดลองใช้กับนักเรียนที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง โดยการสุ่มนักเรียนจำนวน 9 คน ที่มีผลการเรียนเฉลี่ยคละกัน ได้แก่ นักเรียนเก่ง 3 คน นักเรียนปานกลาง 3 คน และนักเรียนอ่อน 3 คน โดยนำชุดกิจกรรมการเรียนรู้ ให้นักเรียนใช้ทีละชุด พบว่า เนื้อหา กิจกรรมมากเกินไป จึงได้ปรับปรุงแก้ไขอีกครั้งหนึ่ง เพื่อนำไปทดลองต่อไป

1.9.3 ทดลองแบบ 1:100 ผู้วิจัยทำการทดลองเพื่อหาประสิทธิภาพของชุดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยใช้นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โดยใช้นักเรียน 1 ห้องเรียนจำนวน 30 คน เสมือนการทดลองแต่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง โดยนำชุดกิจกรรมการเรียนรู้ ให้นักเรียนทีละชุดแล้วเก็บรวบรวมคะแนนเพื่อคิดคำนวณหาค่าทางสถิติ ผลปรากฏว่ามีประสิทธิภาพ เท่ากับ 86.21/85.11 (ภาคผนวก จ)

1.10 นำชุดกิจกรรมการเรียนรู้เรียนรู้ เรื่องวัฒนธรรมท้องถิ่น กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม โดยใช้แผนผังกราฟิก สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วให้อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ตรวจอีกครั้ง แล้วนำมาปรับปรุง เพื่อให้มีความสมบูรณ์

1.11 นำชุดกิจกรรมการเรียนรู้ เรียนรู้ เรื่องวัฒนธรรมท้องถิ่น กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม โดยใช้แผนผังกราฟิก สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่ปรับปรุงแก้ไขเรียบร้อยแล้วจัดพิมพ์เป็นฉบับสมบูรณ์แล้วนำไปใช้กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 29 คน

2. การสร้างแผนการจัดการเรียนรู้ ผู้วิจัย ได้ดำเนินการสร้าง และหาคุณภาพตามขั้นตอนดังนี้

2.1 ศึกษาเนื้อหาจากหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 เพื่อทำความเข้าใจเกี่ยวกับสาระการเรียนรู้ มาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัด การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน การวัดและการประเมินผล

2.2 ศึกษาค้นคว้า วิธีการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ เนื้อหาสาระการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ศึกษาคำอธิบายรายวิชา หนังสือแบบเรียนเอกสารประกอบหลักสูตร และคู่มือการจัดการเรียนการสอน

2.3 เขียนแผนการจัดการเรียนรู้ โดยใช้แผนผังกราฟิก ยึดขั้นตอนการเรียนรู้ ให้สอดคล้องกับมาตรฐานการเรียนรู้ชั้นปี และตัวชี้วัดชั้นปี สาระการเรียนรู้ชั้นปี การวัดและการประเมินผล จำนวน 8 แผน ประกอบด้วย

2.4 นำแผนการจัดการเรียนรู้ที่สร้างเสร็จแล้ว เสนออาจารย์ปริกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อวิจารณ์ตรวจสอบความถูกต้อง และให้ข้อเสนอแนะ

2.5 นำการจัดการเรียนรู้ที่ปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปริกษาวิทยานิพนธ์ไปให้ผู้เชี่ยวชาญชุดเดิม เพื่อประเมินความเหมาะสมของแผนการจัดการเรียนรู้ ประกอบด้วย สาระสำคัญ จุดประสงค์ เนื้อหา การจัดกระบวนการเรียนรู้ สื่อการสอน การวัดและประเมินผล โดยใช้เกณฑ์การประเมิน 5 ระดับ คือ เหมาะสมน้อยที่สุด เหมาะสมน้อย เหมาะสมปานกลาง เหมาะสมมาก เหมาะสมมากที่สุด

ค่าเฉลี่ย	ระดับความคิดเห็น
4.51-5.00	เหมาะสมในระดับมากที่สุด
3.51-4.50	เหมาะสมในระดับมาก
2.51-3.50	เหมาะสมในระดับปานกลาง
1.51-2.50	เหมาะสมในระดับน้อย
1.00-1.50	เหมาะสมในระดับน้อยที่สุด

โดยกำหนดเกณฑ์การผ่านจะต้องมีคะแนนเฉลี่ย 3.50 ขึ้นไป ผลการประเมินแผนการจัดการเรียนรู้ พบว่า มีค่าเฉลี่ยในภาพรวม เท่ากับ 4.90 แสดงว่าแผนการจัดการเรียนรู้ มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด (ภาคผนวก จ)

2.6 ปรับปรุง แก้ไขแผนการจัดการเรียนรู้ตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ แล้วนำไปพิมพ์เป็นฉบับสมบูรณ์ เพื่อนำไปทดลองสอนร่วมกับชุดกิจกรรมการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม โดยใช้แผนผังกราฟิก สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2555 โรงเรียนบ้านท่าม่วง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4 จำนวน 29 คน

3. การสร้างแบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

3.1 ศึกษา และวิเคราะห์หลักแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ในกลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

3.2 ศึกษาวิธีการสร้างแบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนตามหลักแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

3.3 ศึกษาการวัดและประเมินผลการเรียนหลักแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

3.4 สร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เป็นแบบปรนัยเลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 1 ฉบับ จำนวน 60 ข้อ แต่ต้องการใช้จริง 30 ข้อ

3.5 นำแบบทดสอบที่สร้างขึ้นเสร็จแล้วเสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ตรวจสอบความถูกต้อง และให้ข้อเสนอแนะ

3.6 นำแบบทดสอบที่ได้สร้างขึ้น ไปให้ผู้เชี่ยวชาญชุดเดิมประเมินด้านเนื้อหา การวัด และประเมินผล ตรวจสอบความถูกต้อง ความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา ความสอดคล้องกับตัวชี้วัด ตรวจสอบการใช้ภาษา และหลักการสร้างข้อสอบที่ดี โดยกำหนดเกณฑ์การให้คะแนนดังนี้

ให้คะแนน +1 เมื่อแน่ใจว่าข้อนั้น วัดได้ตรงตามวัตถุประสงค์การเรียนรู้

ให้คะแนน 0 เมื่อไม่แน่ใจว่าข้อนั้น วัดได้ตรงตามวัตถุประสงค์การเรียนรู้

ให้คะแนน -1 เมื่อแน่ใจว่าข้อนั้น วัดได้ไม่ตรงกับวัตถุประสงค์การเรียนรู้

3.7 นำแบบทดสอบที่ได้รับจากผู้เชี่ยวชาญมาคำนวณหาค่า IOC (Index of Item – Objective Congruence) (สมนึก กัททิษฐี. 2549 : 218 : 220) แล้วเลือกข้อสอบที่ค่า IOC ตั้งแต่ 0.5 – 1.00 ซึ่งแสดงว่า แบบทดสอบที่สร้างขึ้นมีความเที่ยงตรงในการวัดตามจุดประสงค์เชิงพฤติกรรม ผลการประเมินของผู้เชี่ยวชาญ ผ่านเกณฑ์ทุกข้อมีค่า IOC ระหว่าง 0.67 ถึง 1.00 และคัดเลือกแบบทดสอบไว้จำนวน 30 ข้อ(ภาคผนวก จ)

3.8 นำแบบทดสอบไปทดลองใช้ (Try out) กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 31 คน โรงเรียนบ้านท่าม่วง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4 ที่เคยเรียนมาแล้ว

3.9 วิเคราะห์แบบทดสอบ เพื่อหาความยากง่าย (P) และหาค่าอำนาจจำแนก (B) เป็นรายข้อ โดยคัดเลือกแบบทดสอบที่ค่าความยากง่ายตั้งแต่ 0.20 – 0.80 และค่าอำนาจจำแนกระหว่าง 0.20 – 1.00 จำนวน 30 ข้อ ผลการวิเคราะห์ผ่านเกณฑ์ทุกข้อ โดยมีความยากง่ายระหว่าง 0.47 - 0.53 และค่าอำนาจจำแนก ระหว่าง 0.41 - 0.59 แล้วนำแบบทดสอบ จำนวน 30 ข้อ หาค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับ โดยใช้วิธีการของโลเวท (Lovett) ได้ความเชื่อมั่นทั้งฉบับ เท่ากับ 0.83 (ภาคผนวก ฉ)

3.10 นำแบบทดสอบ ไปจัดพิมพ์เป็นฉบับสมบูรณ์เพื่อใช้ในการทดลอง

4. การสร้างแบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อชุดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่อง วัฒนธรรมท้องถิ่น กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม โดยใช้แผนผังกราฟิก สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ผู้วิจัยดำเนินการดังนี้

4.1 การกำหนดกรอบเนื้อหา แนวคิด และขอบข่ายโครงสร้างของคำถามในด้านเนื้อหา รูปแบบ โดยศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้ได้แบบสอบถามที่ครอบคลุมเนื้อหาทุกด้าน

4.2 นำข้อมูลที่ได้จากการศึกษามาสร้างแบบสอบถามความพึงพอใจ มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด

4.3 นำแบบสอบถามความพึงพอใจที่ได้สร้างขึ้นเสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ตรวจสอบความถูกต้อง และให้คำแนะนำ

4.4 นำแบบสอบถามความพึงพอใจที่ปรับปรุงแก้ไขแล้ว ให้ผู้เชี่ยวชาญชุดเดิม ตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงประจักษ์ (Face Validity) แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไข

4.5 นำแบบสอบถามความพึงพอใจ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่มีต่อชุดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยใช้แผนผังกราฟิก ตามเกณฑ์ที่กำหนด ไปเสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ตรวจสอบความถูกต้อง และให้คำแนะนำอีกครั้งหนึ่ง

4.6 นำแบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนที่เรียนด้วยชุดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่อง วัฒนธรรมท้องถิ่น กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม โดยใช้แผนผังกราฟิก สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ไปจัดพิมพ์เป็นฉบับสมบูรณ์ เพื่อนำไปใช้กับกลุ่มตัวอย่างที่เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนบ้านท่าม่วง จำนวน 29 คนต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ทำการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้

1. รูปแบบการทดลอง

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงทดลอง ใช้แบบแผนการวิจัยแบบ One Group Pre-test Post-test Design

การทดลอง	Pre-test	Treatment	Post-test
กลุ่มทดลอง	T ₁	X	T ₂

สัญลักษณ์ที่ใช้ในแบบแผนการทดลอง

T₁ หมายถึง สอบก่อนทดลอง

X หมายถึง การเรียนด้วยชุดฝึกทักษะ

T₂ หมายถึง สอบหลังทดลอง

2. ขั้นตอนในการดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยดำเนินการทดลอง เก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง มีขั้นตอนการดำเนิน ดังนี้

2.1 ก่อนทำการวิจัย ผู้วิจัยได้ทำความเข้าใจกับนักเรียน เกี่ยวกับขั้นตอนการใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม โดยใช้แผนผังกราฟิก

2.2 ทดสอบก่อนเรียน (Pre-test) กับกลุ่มตัวอย่าง เพื่อวัดความรู้พื้นฐาน โดยใช้แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน จำนวน 30 ข้อ และเก็บรวบรวมคะแนน เพื่อคำนวณหาค่าสถิติ

2.3 ผู้วิจัยเป็นผู้ดำเนินการจัดการสอนด้วยตนเอง ตามแผนการจัดการเรียนรู้ที่กำหนด และใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ ประกอบการเรียนการสอนตามที่ระบุในแผนการจัดการเรียนรู้ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2556 ใช้เวลา 12 ชั่วโมง ไม่รวมเวลาทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน

2.4 เมื่อจบบทเรียนให้นักเรียนทดสอบหลังเรียน (Post-test) โดยใช้แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนฉบับเดียวกันกับที่ทดสอบก่อนเรียน เพื่อความก้าวหน้าของการเรียน และเก็บรวบรวมคะแนน เพื่อหาค่าสถิติ

2.5 แจกแบบสอบถามความพึงพอใจให้นักเรียนคนละ 1 ฉบับ เพื่อให้นักเรียนแสดงความคิดเห็นต่อชุดกิจกรรมการเรียนรู้และเก็บรวบรวมข้อมูลคะแนนเพื่อหาค่าสถิติ

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. สถิติพื้นฐาน

1.1 ค่าร้อยละ (Percentage)

1.2 ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) จากสูตร ดังนี้

$$\text{สูตร } \bar{X} = \frac{\sum x}{N}$$

เมื่อ \bar{X} แทน ค่าเฉลี่ย

$\sum X$ แทน ผลรวมของคะแนนทั้งหมดทั้งหมดในกลุ่ม

N แทน จำนวนคะแนนในกลุ่ม

1.3 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) จากสูตร

$$S.D. = \sqrt{\frac{N \sum x^2 - (\sum x)^2}{N(N-1)}}$$

เมื่อ	S.D.	แทน	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน
	X	แทน	คะแนนแต่ละตัว
	N	แทน	จำนวนคะแนนในกลุ่ม
	\sum	แทน	ผลรวม
	B	แทน	คะแนนเต็มหลังเรียน
	N	แทน	จำนวนผู้เรียน

2. สถิติที่ใช้ในการหาคุณภาพของเครื่องมือ ได้แก่

2.1 การหาประสิทธิภาพของชุดกิจกรรมการเรียนรู้ E_1/E_2 มีสูตรการคำนวณ ดังนี้

2.1.1 การคำนวณหาประสิทธิภาพของกระบวนการ

$$\text{สูตร } E_1 = \frac{\sum X}{N} \times 100$$

เมื่อ	E_1	แทน	ประสิทธิภาพของกระบวนการ
	$\sum X$	แทน	คะแนนรวมของชุดฝึกทักษะ
	A	แทน	คะแนนเต็มของชุดฝึกทักษะ
	N	แทน	จำนวนผู้เรียน

2.1.2 การคำนวณหาประสิทธิภาพของผลลัพธ์

$$\text{สูตร } E_2 = \frac{\sum F}{B} \times 100$$

เมื่อ	E_2	แทน	ประสิทธิภาพของผลลัพธ์
	$\sum F$	แทน	คะแนนรวมหลังเรียน
	B	แทน	คะแนนเต็มหลังเรียน
	N	แทน	จำนวนผู้เรียน

2.2 การหาคุณภาพของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โดยใช้สถิติ

2.2.1 การหาความเที่ยงตรง (Content Validity) ตามเนื้อหาของแบบทดสอบแต่ละข้อ โดยใช้สูตร IOC เป็นค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อสอบกับจุดประสงค์ (ล้วน สายยศ และ อังคณา สายยศ. 2543 : 247 – 249)

$$IOC = \frac{\sum R}{N}$$

เมื่อ IOC แทน ดัชนีความสอดคล้องระหว่างจุดประสงค์ เนื้อหาหรือระหว่างข้อสอบกับวัตถุประสงค์

$\sum R$ แทน ผลรวมของคะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ

N แทน จำนวนผู้เชี่ยวชาญ

2.2.2 การหาค่าความยากง่าย (Difficulty: P) ของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โดยใช้สูตร ดังนี้ (สมนึก กัททิชณี. 2549 : 212)

$$P = \frac{R}{N}$$

เมื่อ P แทน ค่าความยากง่ายของข้อสอบ

R แทน จำนวนคนตอบถูก

N แทน จำนวนคนทั้งหมด

2.2.3 การหาค่าอำนาจจำแนก (Discrimination) จากสูตรดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด. 2545 : 90)

$$B = \frac{U}{N_1} - \frac{U}{N_2}$$

เมื่อ B แทน ค่าอำนาจจำแนก

U แทน จำนวนผู้สอบผ่านเกณฑ์ที่ตอบถูก

L แทน จำนวนผู้สอบไม่ผ่านเกณฑ์ที่ตอบถูก

N_1 แทน จำนวนผู้สอบผ่านเกณฑ์

N_2 แทน จำนวนผู้สอบไม่ผ่านเกณฑ์

2.2.4 การหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของชุดกิจกรรมการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม โดยใช้แผนผังกราฟิก สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 จากสูตรดังนี้ (สมนึก ภัททิยธนี. 2549 : 230)

$$r_{cc} = 1 - \frac{K \sum X_i - \sum X_i^2}{(K-1) \sum (X_i - C)^2}$$

เมื่อ	r_{cc}	แทน	ความเชื่อมั่นของแบบทดสอบ
	K	แทน	จำนวนข้อสอบ
	X_i	แทน	คะแนนของแต่ละคน
	C	แทน	คะแนนเกณฑ์หรือจุดตัดของแบบสอบถาม

3. สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐาน

ทดสอบความมีนัยสำคัญทางสถิติของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่เรียนด้วยชุดกิจกรรมการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม โดยใช้แผนผังกราฟิก ก่อนเรียนและหลังเรียน โดยใช้สูตร Dependent Samples t-test ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด. 2545 : 112)

$$t = \frac{\sum D}{\sqrt{\frac{N \sum D^2 - (\sum D)^2}{N-1}}}$$

เมื่อ	t	แทน	ค่าสถิติที่ใช้เปรียบเทียบกับค่าวิกฤติทราบความมีนัยสำคัญ
	D	แทน	ค่าผลต่างระหว่างคะแนนก่อนเรียน และหลังเรียน
	N	แทน	จำนวนนักเรียนในกลุ่มตัวอย่าง

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การพัฒนาชุดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่องวัฒนธรรมท้องถิ่น โดยใช้แผนผังกราฟิก กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 เป็นการวิจัยเชิงทดลอง ปรากฏผลการวิเคราะห์ข้อมูลที่จะนำเสนอตามลำดับหัวข้อ ดังนี้

1. สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล
2. การวิเคราะห์ข้อมูล
3. ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

เพื่อให้เกิดความเข้าใจในการแปลความหมายและการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลได้ถูกต้อง ผู้วิจัยได้กำหนดความหมายของสัญลักษณ์ในการวิเคราะห์ข้อมูล ดังต่อไปนี้

N	แทน	จำนวนนักเรียนกลุ่มตัวอย่าง
\bar{X}	แทน	ค่าเฉลี่ย
S.D.	แทน	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
E_1	แทน	ประสิทธิภาพของกระบวนการของชุดกิจกรรมการเรียนรู้
E_2	แทน	ประสิทธิภาพของผลลัพธ์ของชุดกิจกรรมการเรียนรู้
t	แทน	สถิติที่ใช้ในการทดสอบ
**	แทน	มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้นำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับขั้นตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 วิเคราะห์หาประสิทธิภาพของชุดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่อง วัฒนธรรมท้องถิ่น โดยใช้แผนผังกราฟิก กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80

ตอนที่ 2 วิเคราะห์เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนก่อนเรียนและหลังเรียนด้วยชุดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่อง วัฒนธรรมท้องถิ่น โดยใช้แผนผังกราฟิก สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

ตอนที่ 3 วิเคราะห์ระดับความพึงพอใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่มีต่อการเรียนด้วยชุดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่อง วัฒนธรรมท้องถิ่น โดยใช้แผนผังกราฟิก

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยเรื่อง การพัฒนาชุดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่อง วัฒนธรรมท้องถิ่น โดยใช้แผนผังกราฟิก สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูลได้ดังนี้

ตอนที่ 1 วิเคราะห์หาประสิทธิภาพของชุดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่อง วัฒนธรรมท้องถิ่น โดยใช้แผนผังกราฟิก กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80 ปรากฏผลดังตาราง 4.1

ตาราง 4.1 ประสิทธิภาพกระบวนการ (E_1) คะแนนชุดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่อง วัฒนธรรมท้องถิ่น โดยใช้แผนผังกราฟิก กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

ชุดที่	จำนวนนักเรียน	คะแนนเต็ม	$\sum X$	\bar{X}	S.D	ร้อยละ
1	29	10	243	8.38	1.15	83.79
2	29	10	248	8.55	0.69	85.52
3	29	10	256	8.83	0.80	88.28
4	29	10	248	8.55	0.69	85.52
5	29	10	242	8.34	0.86	83.45
6	29	10	251	8.66	0.55	86.55
7	29	10	253	8.72	0.75	87.24
8	29	10	249	8.59	0.82	85.86
รวม	-	80	1990	68.62	1.95	85.78
คะแนนเฉลี่ยร้อยละ						85.78

จากตาราง 4.1 พบว่า นักเรียนได้คะแนนเฉลี่ยในระหว่างเรียนด้วยชุดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่อง วัฒนธรรมท้องถิ่น โดยใช้แผนผังกราฟิก กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 เท่ากับ 68.62 จากคะแนนเต็ม 80 คะแนนเฉลี่ยคิดเป็นร้อยละ 85.78 แสดงว่ามีประสิทธิภาพของกระบวนการ (E_1) เท่ากับ 85.78

ตาราง 4.2 ประสิทธิภาพผลลัพธ์ของคะแนนสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียน
ของนักเรียนที่เรียนด้วยชุดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่อง วัฒนธรรมท้องถิ่น
โดยใช้แผนผังกราฟิก กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

คะแนนสอบ	จำนวนนักเรียน	คะแนนรวม
27	5	135
26	13	338
25	10	250
24	1	24
รวม	29	747
\bar{X}		25.76
S.D.		2.94
ร้อยละ		85.86

จากตาราง 4.2 พบว่า นักเรียนได้คะแนนเฉลี่ยจากการทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์
ทางการเรียนที่เรียนด้วยชุดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่อง วัฒนธรรมท้องถิ่น โดยใช้แผนผังกราฟิก
กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5
เท่ากับ 25.76 จากคะแนนเต็ม 30 คะแนน คะแนนเฉลี่ยคิดเป็นร้อยละ 85.78 แสดงว่ามี
ประสิทธิภาพของผลลัพธ์ (E_2) เท่ากับ 85.78

ตาราง 4.3 ประสิทธิภาพของชุดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่อง วัฒนธรรมท้องถิ่น
โดยใช้แผนผังกราฟิก กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม
สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ตามเกณฑ์ 80/80

ชุดกิจกรรมการเรียนรู้	คะแนนเต็ม	\bar{X}	S.D.	ค่าประสิทธิภาพ
ประสิทธิภาพของกระบวนการ (E_1)	80	68.62	1.95	85.78
ประสิทธิภาพของผลลัพธ์ (E_2)	30	25.76	0.79	85.86

จากตาราง 4.3 พบว่า ประสิทธิภาพของกระบวนการและประสิทธิภาพของผลลัพธ์ของชุดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่อง วัฒนธรรมท้องถิ่น โดยใช้แผนผังกราฟิก กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 มีประสิทธิภาพ (E_1/E_2) เท่ากับ 85.78/85.86 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่ตั้งไว้

ตอนที่ 2 วิเคราะห์เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนก่อนเรียนและหลังเรียนด้วยชุดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่อง วัฒนธรรมท้องถิ่น โดยใช้แผนผังกราฟิก กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ดังแสดงในตาราง 4.4

ตาราง 4.4 เปรียบเทียบคะแนนก่อนเรียนและหลังเรียนด้วยชุดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่อง วัฒนธรรมท้องถิ่น โดยใช้แผนผังกราฟิก กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

การทดสอบ	N	\bar{X}	S.D.	t-test
ก่อนเรียน	29	14.90	2.83	19.22**
หลังเรียน	29	25.76	0.79	

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 4.4 พบว่า นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนด้วยชุดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่อง วัฒนธรรมท้องถิ่น โดยใช้แผนผังกราฟิก กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 สูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ตอนที่ 3 วิเคราะห์ความพึงพอใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่มีต่อการเรียนด้วยชุดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่อง วัฒนธรรมท้องถิ่น โดยใช้แผนผังกราฟิก กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ดังตาราง 4.5

ตาราง 4.5 ระดับความพึงพอใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่มีต่อการเรียนด้วยชุดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่อง วัฒนธรรมท้องถิ่น โดยใช้แผนผังกราฟิก กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

ข้อที่	ระดับความพึงพอใจ		ความหมาย
	\bar{X}	S.D.	
1. รูปแบบมีความสวยงาม น่าสนใจ คึงดูใจน่าเรียน	4.48	0.51	มากที่สุด
2. คำแนะนำการใช้มีขั้นตอนชัดเจน สามารถปฏิบัติได้ด้วยตนเอง	4.86	0.35	มากที่สุด
3. เนื้อหาเข้าใจง่าย	4.79	0.41	มากที่สุด
4. เนื้อหามีความต่อเนื่อง โดยเริ่มจากง่ายไปหายาก	4.66	0.48	มากที่สุด
5. การนำเสนอเนื้อหา มีลำดับขั้นตอน	4.76	0.44	มากที่สุด
6. ขนาดของภาพประกอบ การวางรูปแบบสวยงาม ชัดเจน	4.90	0.31	มากที่สุด
7. ความเหมาะสมด้านเวลาที่ใช้ในการเรียน	4.93	0.26	มากที่สุด
8. นักเรียนสามารถเรียนรู้ได้ตรงตามตัวชี้วัด	4.69	0.47	มากที่สุด
9. ช่วยเร้าความสนใจ เกิดความภาคภูมิใจในท้องถิ่น	4.93	0.26	มากที่สุด
10. ภาษาที่ใช้เข้าใจง่าย	4.76	0.44	มากที่สุด
11. นักเรียนเข้าใจเนื้อหาที่เรียนมากขึ้น	4.69	0.47	มากที่สุด
12. ทำให้ไม่เบื่อหน่ายในการเรียน	4.72	0.45	มากที่สุด
13. เนื้อหาน่าติดตามให้เกิดความทึกรวยอคและสร้างองค์ความรู้ได้	4.83	0.38	มากที่สุด
14. ได้ความรู้และสามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้	4.76	0.44	มากที่สุด
15. นักเรียนได้ลงมือปฏิบัติจริง	4.69	0.47	มากที่สุด
16. มีความเหมาะสมกับกิจกรรมการเรียนรู้	4.79	0.41	มากที่สุด
17. การวัดผลประเมินผลตรงตามตัวชี้วัด	4.93	0.26	มากที่สุด
18. สามารถประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้	4.76	0.44	มากที่สุด
19. ทำให้นักเรียนชอบวิชาสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม มากขึ้น	4.93	0.26	มากที่สุด
20. สร้างบรรยากาศทางการเรียนให้ดีขึ้น	4.72	0.45	มากที่สุด
รวมเฉลี่ย	4.78	0.39	มากที่สุด

จากตาราง 4.5 พบว่า นักเรียนมีความพึงพอใจต่อชุดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.78$, S.D. = 0.39) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ทุกข้ออยู่ในระดับมากที่สุดเช่นกัน ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดได้แก่ ข้อ 7. ความเหมาะสมด้านเวลาที่ใช้ในการเรียน ข้อ 9. ช่วยสร้างความสนใจ เกิดความภาคภูมิใจในท้องถิ่น ข้อ 17. การวัดผลประเมินผลตรงตามตัวชี้วัด และข้อ 19. ทำให้นักเรียนชอบวิชาสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรมมากขึ้น ($\bar{x} = 4.93$, S.D. = 0.26)

) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดได้แก่ ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ข้อ 1. รูปแบบมีความสวยงาม น่าสนใจ ดึงดูดใจนักเรียน ($\bar{x} = 4.48$, S.D. = 0.51)

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยในครั้งนี้ เพื่อพัฒนาชุดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่อง วัฒนธรรมท้องถิ่น โดยใช้แผนผังกราฟิก สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ซึ่งผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัยพบสรุปได้ตามลำดับขั้นตอน ดังนี้

1. ความมุ่งหมายของการวิจัย
2. สมมติฐานของการวิจัย
3. วิธีดำเนินการวิจัย
4. สรุปผลการวิจัย
5. อภิปรายผล
6. ข้อเสนอแนะ
 - 6.1 ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้
 - 6.2 ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อพัฒนาชุดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่อง วัฒนธรรมท้องถิ่น โดยใช้แผนผังกราฟิก กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80
2. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ก่อนเรียนและหลังเรียนด้วยชุดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่อง วัฒนธรรมท้องถิ่น โดยใช้แผนผังกราฟิก กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม
3. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่มีต่อการเรียนด้วยชุดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่อง วัฒนธรรมท้องถิ่น โดยใช้แผนผังกราฟิก กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

สมมติฐานของการวิจัย

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่เรียนด้วยชุดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่อง วัฒนธรรมท้องถิ่น โดยใช้แผนผังกราฟิก หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร ที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 กลุ่มโรงเรียน สดึก 5 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4 ปีการศึกษา 2556 จำนวน 10 ห้องเรียน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียน บ้านท่าม่วง อำเภอสตึก จังหวัดบุรีรัมย์ จำนวน 29 คน ปีการศึกษา 2556 จำนวน 1 ห้องเรียน ได้มาโดยการสุ่มอย่างง่าย โดยใช้ห้องเรียนเป็นหน่วยในการสุ่ม

2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้ เป็นเครื่องมือที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น มี 4 ชนิด ประกอบด้วย ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่อง วัฒนธรรมท้องถิ่น โดยใช้แผนผังกราฟิก กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 จำนวน 8 ชุด แผนการจัดการเรียนรู้ จำนวน 8 แผน แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ซึ่งเป็นแบบปรนัยชนิดเลือกตอบ 4 คำเลือก จำนวน 30 ข้อ แบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนซึ่งเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด จำนวน 20 ข้อ

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้ ได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2556 โดยเก็บรวบรวมข้อมูลกับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนบ้านท่าม่วง ตำบลท่าม่วง อำเภอสตึก สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4 ใช้รูปแบบการทดลองแบบ One Group Pretest Posttest Design โดยดำเนินการตามลำดับขั้นตอน คือ ทำการปฐมนิเทศชี้แจงเกี่ยวกับขั้นตอนการใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้และทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียน จำนวน 30 ข้อ และเก็บรวบรวมข้อมูล เพื่อคำนวณหาค่าทางสถิติ เสร็จแล้วผู้วิจัยดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนด้วยตนเอง ตามแผนการจัดการเรียนรู้ที่กำหนด และใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ประกอบการเรียนการสอนที่ระบุไว้ ในระหว่างเรียนได้เก็บคะแนนการทำกิจกรรมและ

การทำแบบทดสอบหลังเรียนไว้ เมื่อเรียนจบเนื้อหาทั้งหมดแล้วให้ทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนฉบับเดิม เพื่อวัดความก้าวหน้าของการเรียน และให้นักเรียนตอบแบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อชุดกิจกรรมการเรียนรู้

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลการพัฒนาชุดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่อง วัฒนธรรมท้องถิ่น โดยใช้แผนผังกราฟิก กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ตามขั้นตอน ดังนี้

1. วิเคราะห์หาประสิทธิภาพของชุดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่อง วัฒนธรรมท้องถิ่น โดยใช้แผนผังกราฟิก กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ตามเกณฑ์ 80/80 วิเคราะห์โดยหาประสิทธิภาพของกระบวนการ และประสิทธิภาพของผลลัพธ์ (E_1/E_2)

2. วิเคราะห์เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียนด้วยชุดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่อง วัฒนธรรมท้องถิ่น โดยใช้แผนผังกราฟิก กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โดยใช้ค่าสถิติ Dependent Samples t-test

3. วิเคราะห์ระดับความพึงพอใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่มีต่อชุดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่อง วัฒนธรรมท้องถิ่น โดยใช้แผนผังกราฟิก กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม วิเคราะห์โดยการหาค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

สรุปผลการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การพัฒนาชุดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่อง วัฒนธรรมท้องถิ่น โดยใช้แผนผังกราฟิก สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 สรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

1. ประสิทธิภาพของชุดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่อง วัฒนธรรมท้องถิ่น โดยใช้แผนผังกราฟิก กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 มีประสิทธิภาพของ (E_1/E_2) เท่ากับ 85.78/85.86 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ คือ 80/80

2. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 หลังเรียนด้วยชุดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่อง วัฒนธรรมท้องถิ่น โดยใช้แผนผังกราฟิก กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม สูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

3. ระดับความพึงพอใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่มีต่อชุดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่อง วัฒนธรรมท้องถิ่น โดยใช้แผนผังกราฟิก กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม โดยภาพรวมมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด

อภิปรายผล

จากผลการวิจัย เรื่อง การพัฒนาชุดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่อง วัฒนธรรมท้องถิ่น โดยใช้แผนผังกราฟิก กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 สามารถอภิปรายผลได้ ดังนี้

1. การหาประสิทธิภาพของชุดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่อง วัฒนธรรมท้องถิ่น โดยใช้แผนผังกราฟิก กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 มีประสิทธิภาพ เท่ากับ 85.78/85.86 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ คือ 80/80 ทั้งนี้ เป็นเพราะ ผู้วิจัยได้สร้างชุดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยใช้การเรียนรู้แบบแผนผังกราฟิก ที่มีกระบวนการออกแบบ และพัฒนาอย่างเป็นระบบมีวิธีการที่เหมาะสม โดยเริ่มจากการศึกษา เอกสารต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการสร้างชุดกิจกรรมการเรียนรู้ เทคนิค วิธีการ เนื้อหา และงานวิจัย ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาชุดกิจกรรมการเรียนรู้ เพื่อเป็นแนวทางในการสร้าง ได้ผ่านการตรวจสอบ แก้ไขข้อบกพร่องจากผู้เชี่ยวชาญ ผ่านการตรวจสอบหาคุณภาพ 3 ครั้ง และปรับปรุงแก้ไขให้ สมบูรณ์ก่อนนำไปใช้จริง และชุดกิจกรรมการเรียนรู้ที่พัฒนาขึ้น เป็นนวัตกรรมที่มีความเหมาะสม สอดคล้องกับวัยระดับสติปัญญา และความสามารถของนักเรียนและตอบสนองต่อกระบวนการ เรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ได้เป็นอย่างดี นักเรียน ได้ฝึกการทำงานเป็นกลุ่มให้นักเรียน ที่มีความสามารถแตกต่างกันทำงานร่วมกัน ได้พัฒนาความคิดอย่างอิสระ รู้จักการแสวงหาความรู้ ด้วยตนเอง ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของสุวิทย์ มูลคำ และอรทัย มูลคำ (2550 : 51) กล่าวว่า ชุดกิจกรรมการเรียนรู้เป็นกระบวนการเรียนรู้จากชุดกิจกรรมการเรียนรู้ เป็นสื่อการสอนที่เป็น ลักษณะของสื่อประสม (Multi - media) เป็นการใช้สื่อตั้งแต่สองชนิดขึ้นไปร่วมกัน เพื่อให้ นักเรียน ได้รับความรู้ที่ต้องการ โดยอาจจัดขึ้นสำหรับหน่วยการเรียนรู้ตามหัวข้อเนื้อหาและประสบการณ์ ของแต่ละหน่วยที่ต้องการจะให้นักเรียนได้เรียนรู้ อาจจัดเอาไว้เป็นชุดๆ บรรจุในกล่อง ของหรือ กระเป๋า ชุดกิจกรรมการเรียนรู้แต่ละชุดประกอบด้วยเนื้อหาสาระ บัตรคำสั่ง ใบงาน วัสดุอุปกรณ์ เอกสาร ใบความรู้ เครื่องมือหรือสื่อที่จำเป็นสำหรับจัดกิจกรรมต่างๆ รวมทั้งแบบประเมินผล การเรียนรู้ สอดคล้องกับแนวคิดของ วรวิทย์ นิเทศศิลป์ (2551 : 275) กล่าวถึง องค์ประกอบสำคัญของชุดกิจกรรมการเรียนรู้ไว้ว่า มีรายละเอียดเกี่ยวกับขั้นตอน ในการใช้ชุดการสอน สิ่งที่จะต้อง เตรียมตลอดจนกระบวนการของการเรียนการสอน คู่มือการเรียนรู้สำหรับนักเรียน ประกอบด้วย คำแนะนำในการเรียนคำสั่ง กิจกรรมที่ผู้ต้องปฏิบัติ ตลอดจนการเรียนการสอน เนื้อหาและสื่อการ

สอนแบบประสม กิจกรรมการเรียนการสอนวัตถุประสงค์ทั่วไปและวัตถุประสงค์ของเนื้อหาในแต่ละตอน นักเรียนเป็นผู้กระทำกิจกรรมด้วยตนเอง และเรียนได้ตามความสามารถ ความสนใจหรือความต้องการของตนเอง สอดคล้องกับแนวคิดของกุศยา แสงเดช (2545 : 10 – 11) กล่าวถึงประโยชน์ของชุดกิจกรรมการเรียนรู้ว่าจะช่วยทำให้กระบวนการเรียนรู้มีประสิทธิภาพ ช่วยลดภาระของผู้สอน ผู้สอนจะดำเนินการตามคำแนะนำที่กำหนดให้ใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ตามลำดับขั้น ช่วยให้ความรู้ในแนวเดียวกัน มีจุดมุ่งหมายที่ชัดเจนที่เป็นพฤติกรรม มีข้อเสนอแนะกิจกรรมการใช้สื่อการเรียนและข้อทดสอบประเมินผลพฤติกรรมของนักเรียน ไว้อย่างพร้อมมูล ทำให้นักเรียนสามารถทดสอบด้วยตนเอง หลังเรียน นักเรียนจะทดสอบความสำเร็จของตนเองว่าบรรลุจุดมุ่งหมายที่ตั้งไว้ และสอดคล้องกับแนวคิดของไกรฤกษ์ พลพา (2551 : 11) กล่าวว่าชุดกิจกรรมการเรียนรู้ หมายถึง สื่อการสอนที่ครูผู้สอนสร้างขึ้นเพื่อนำมาใช้ในกิจกรรมการเรียนการสอน ให้สอดคล้องกับเนื้อหาวิชาตามจุดประสงค์การเรียนรู้ของหลักสูตร ซึ่งประกอบไปด้วยสื่อกิจกรรม คู่มือการปฏิบัติกิจกรรม เนื้อหาสาระ กิจกรรมการเรียนรู้ และแบบประเมินผล เพื่อเป็นเครื่องมือให้นักเรียนได้ศึกษา และปฏิบัติกิจกรรมด้วยตนเอง เพื่อช่วยให้นักเรียนมีการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมการเรียนรู้ สามารถทำกิจกรรมแบบรายบุคคลหรือทำกิจกรรมแบบกลุ่ม โดยครูเป็นผู้คอยให้คำแนะนำช่วยเหลือทำให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพมากที่สุด ผลการวิจัยสอดคล้องกับงานวิจัยของกมลฉัตร ศรีพนม (2549 : บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ผลการสอนโดยใช้ผังกราฟิกที่มีผลต่อการคิดอย่างมีเหตุมีผลและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่องการปกครองระบอบประชาธิปไตย ในกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนบ้านหนองจิม (สิงห์จันทร์บำรุง) จังหวัดชัยภูมิ ผลการวิจัยพบว่า

- 1) ความคิดวิเคราะห์ของนักเรียนที่สอนโดยใช้ผังกราฟิกเรียนการปกครองระบอบประชาธิปไตย หลังการเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และ 2) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่ได้รับการสอน โดยใช้ผังกราฟิก เรื่องการปกครองระบอบประชาธิปไตย หลังการเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และสอดคล้องกับงานวิจัยของ อัสหะนี บือราเหิง (2549 : บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ผลของการสรุปบทเรียน โดยใช้ผังกราฟิกที่มีต่อความคิดเชิงสาเหตุ และผล และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสังคมศึกษาของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ผลการวิจัยพบว่า 1) นักเรียนกลุ่มที่สรุปบทเรียน โดยใช้ผังกราฟิกแบบผังก้างปลา มีความคิดเชิงสาเหตุและผลหลังการเรียนสูงกว่าก่อนการเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 2) มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสังคมศึกษาหลังการเรียนสูงกว่าก่อนการเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 3) มีความคิดเชิงสาเหตุและผลสูงกว่านักเรียนกลุ่มที่สรุปบทเรียนแบบปกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 4) มีผลสัมฤทธิ์ทาง

การเรียนวิชาสังคมศึกษาสูงกว่านักเรียนกลุ่มที่สรุปทเรียนแบบปกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 จึงสรุปได้ว่า ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยใช้การเรียนรู้แบบแผนผังความคิด สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 เป็นสื่อประกอบการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่มีความสอดคล้องกับมาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัด สอดคล้องกับเนื้อหา และช่วยให้ผู้เรียนแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง สามารถนำไปใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวันได้

2. เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนด้วยชุดกิจกรรมการเรียนรู้

เรื่อง วัฒนธรรมท้องถิ่น สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 สูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งแสดงให้เห็นว่า ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นมีประสิทธิภาพในการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน โดยสามารถกระตุ้นให้นักเรียนแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง และสนใจในการเรียนมากขึ้น ทั้งนี้เนื่องจากผู้วิจัยได้สร้างชุดกิจกรรมการเรียนรู้ ได้ศึกษาแนวคิด หลักการ ทฤษฎี เอกสารหลักสูตร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง มีการเลือกประเภทของชุดกิจกรรมที่มีความเหมาะสมกับวัยของผู้เรียน กำหนดขอบข่ายเนื้อหาสาระ ได้ชัดเจนเข้าใจง่าย กำหนดองค์ประกอบของชุดกิจกรรมการเรียนรู้ได้ชัดเจน เช่น คู่มือการใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ คำชี้แจงในการใช้ กำหนดกิจกรรม โดยเรียงจากเนื้อหาที่ง่ายไปยาก มีรูปภาพประกอบเพื่อเร้าความสนใจในการเรียนรู้ของนักเรียน นักเรียนสามารถนำชุดกิจกรรมการเรียนรู้ไปศึกษาเพิ่มเติมที่บ้าน หรือนอกเวลาเรียนก็ได้ และผู้วิจัยก็ดำเนินการสร้างชุดกิจกรรมการเรียนรู้ตามหลักการของ ทิศนา ขัมมณี (2543 : 2) ได้อธิบายความหมายของผังกราฟิกไว้ดังนี้ “ผังกราฟิก เป็นแผนผังทางความคิด ประกอบไปด้วยความคิดหรือข้อมูลสำคัญ ที่เชื่อมโยงกันอยู่ในรูปแบบต่างๆ ซึ่งทำให้เห็นโครงสร้างของความรู้หรือเนื้อหาสาระนั้นๆ เป็นเทคนิคที่ผู้เรียนสามารถนำไปใช้ในการเรียนรู้ เนื้อหาสาระต่างๆ จำนวนมาก เพื่อช่วยให้เกิดความเข้าใจในเนื้อหาสาระนั้น ได้ง่ายขึ้น เร็วขึ้นและจดจำได้นาน” ศรีจรยา บุญเลิศ (2545 : 18 - 19) ได้กล่าวว่า ผังกราฟิก หมายถึง สิ่งที่แสดงความคิดที่เป็นนามธรรมให้ออกมาเป็นภาพหรือ ไดอะแกรม ช่วยทำให้เกิดความเข้าใจง่ายขึ้น เร็วขึ้น และจดจำในสิ่งที่เรียนรู้ได้นาน และการเลือกแบบผังกราฟิกเพื่อนำเสนอข้อมูลนั้น เลือกให้เหมาะสมกับวัตถุประสงค์ที่ผู้นำเสนอต้องการ แผนผังกราฟิกให้เหมาะสมกับสิ่งที่เรียน และสามารถประยุกต์ใช้ได้อย่างไม่สิ้นสุดเป็นรูปแบบความคิดที่ผู้สอนและนักเรียนสร้างขึ้น กรมวิชาการ (2543 : 14) เป็นการฝึกให้ผู้เรียนจัดกลุ่มความคิดรวบยอดของตน เพื่อให้เห็นภาพรวมของความคิด เห็นความสัมพันธ์ของความคิดรวบยอดเป็นภาพ สามารถเก็บไว้ในหน่วยความจำได้ง่าย ปัญญาธรมย์ (2549 : 29) กล่าวถึง ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ที่คืนนั้นจะต้องสามารถจัดการเรียนรู้ให้กับนักเรียนได้ตรงตามจุดมุ่งหมายที่ตั้งไว้ สามารถเชื่อมโยงสัมพันธ์กับประสบการณ์เดิมของนักเรียนได้เป็นอย่างดี

มีคำแนะนำหรือวิธีการใช้ที่ละเอียด ง่ายต่อการเข้าใจ สามารถดึงดูดความสนใจของนักเรียนได้เป็นอย่างดี และประกอบด้วยวิธีการสอนที่หลากหลายไม่ซ้ำซาก อีกทั้งยังสอดคล้องกับงานวิจัยโกเดน (Goaden, 2005 : บทคัดย่อ) ศึกษาผลการใช้ผังกราฟิกในการปรับปรุงการอ่านและความเข้าใจ นักเรียนเกรด 3 โรงเรียนประถมศึกษาคาโกดา วาลเลย์ ประเทศสวีเดน จำนวน 4 คน ที่มีปัญหาในการอ่านเป็นเวลา 14 วัน โดยใช้ผังกราฟิกในการอ่านอย่างสม่ำเสมอ 120 นาที ถึง 240 นาทีต่อสัปดาห์ที่โรงเรียน และอ่านที่บ้านภายใต้ความดูแลของผู้ปกครอง โดยไม่จำกัดว่าวารสาร นิตยสาร หนังสือพิมพ์และหนังสืออื่น พบว่า ผังกราฟิกสามารถ ทำให้นักเรียนเข้าใจ ได้มากขึ้น ผู้วิจัยได้วิจัยต่อพบว่านักเรียน คนแรกมีความเข้าใจ ในเดือนที่ 6 ร้อยละ 77 และเพิ่มมากขึ้นในเดือนที่ 7 เป็นร้อยละ 84 นักเรียนคนที่ สองมีความเข้าใจในเดือนแรกร้อยละ 78 และเพิ่มขึ้นในเดือนที่ 2 เป็นร้อยละ 80 นักเรียนคนที่สามมีความเข้าใจในเดือนที่ 3 ร้อยละ 80 และเพิ่มขึ้นในเดือนที่ 4 เป็นร้อยละ 82 นักเรียนคนที่สี่มีความเข้าใจในเดือนที่ 3 ร้อยละ 86 และเพิ่มขึ้นในเดือนที่ 4 เป็นร้อยละ 90

3. ระดับความพึงพอใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่มีต่อการเรียนด้วยชุดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่อง วัฒนธรรมท้องถิ่น โดยใช้แผนผังกราฟิก กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โดยภาพรวมมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้เป็นเพราะผู้วิจัยมีการวิเคราะห์เนื้อหา และจัดแบ่งเนื้อหาออกเป็นส่วนย่อย ๆ เรียงจากเนื้อหาง่ายไปหายาก มีความต่อเนื่องตามลำดับขั้นตอน รูปภาพที่สวยงาม ช่วยให้ผู้เรียนมีความสนใจมากขึ้น เนื้อหาสาระในชุดกิจกรรมการเรียนรู้นั้นมีเกร็ดความรู้ สรุปความรู้เพื่อให้นักเรียนมีความรู้ ความเข้าใจเนื้อหาแต่ละตอนเป็นอย่างดี กิจกรรมการเรียนรู้แต่ละกิจกรรมเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติจริง ตรวจสอบความรู้ด้วยตนเองตามความสามารถ ช่วยให้ผู้เรียนใส่ใจต่อการเรียน และเรียนรู้ที่จะรับผิดชอบการเรียนรู้ด้วยตนเอง สอดคล้องกับผลการศึกษาของ อุทัยพรรณ สุขใจ (2545 : 7) จากผลการวิจัยดังกล่าวสอดคล้องกับผลการวิจัยของ มิ่งขวัญ ธรรมสโรช (2546 : บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่องผลของวิธีสอน โดยใช้ผังกราฟิกต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่องสิ่งแวดล้อม ในกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรมของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนยุพราชวิทยาลัย จังหวัดเชียงใหม่ ผลการวิจัยพบว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนด้วยการ ใช้วิธีสอน โดยใช้ผังกราฟิกเรื่องสิ่งแวดล้อม ในกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรมหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนจากการประเมินตามสภาพจริงเป็นระดับคุณภาพอยู่ในระดับ 2 ขึ้นไปและผ่านเกณฑ์ทุกคน และสอดคล้องกับงานวิจัยของ เรณี (Rence, 2002 : บทคัดย่อ) ศึกษาการแสดงความเข้าใจผ่านแผนผังกราฟิกพบว่าการ ใช้ผังกราฟิกเป็นเครื่องมือใช้

ประเมินความเข้าใจในการเรียนรู้ดีกว่าการใช้แบบทดสอบการประเมินแบบดั้งเดิมจากการทดลอง
 ในนักเรียนเกรด 7 โรงเรียนประถมเฮอริเบอรัท ฮูฟเวอร์ สหรัฐอเมริกา แบ่งเป็นนักเรียนชาย 9 คน
 และนักเรียนหญิง 7 คน อายุระหว่าง 12 – 13 ปีในการเรียนรู้ 16 หัวข้อ เป็นเวลา 8 สัปดาห์จาก
 การวิเคราะห์พบว่ามีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 การใช้ผังกราฟิกอธิบาย
 ความเข้าใจในการเรียนรู้สามารถประเมินความเข้าใจการอ่านความพึงพอใจในการเรียน
 ความชำนาญในการอ่าน เจตคติของผู้เรียน และการแนะนำคำศัพท์ในห้องเรียน สรุปโดยภาพรวม
 การพัฒนาชุดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยใช้การเรียนรู้แบบแผนผังความคิด เป็นการส่งเสริมให้นักเรียน
 ได้แสดงความสามารถและพัฒนาตนเองได้อย่างเต็มที่โดยเป็นไปตามธรรมชาติ ตามความถนัดและ
 ความสนใจเน้นในเรื่องคุณธรรมและกระบวนการเรียนรู้อย่างมีขั้นตอน ทั้งในเรื่องที่เกี่ยวกับชุมชน
 ของตนเอง ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ศิลปวัฒนธรรม ภูมิปัญญาไทย ความรู้และทักษะด้านภาษา
 การประกอบอาชีพ เพื่อให้สามารถนำไปใช้ในการดำรงชีวิตได้อย่างมีความสุข เป็นพื้นฐานของ
 การศึกษาทักษะ กระบวนการ เป็นการเรียนรู้ที่เกิดได้ทุกเวลา เกิดการพัฒนาทั้งด้านร่างกาย สติปัญญา
 อารมณ์และสังคมอย่างสมบูรณ์ สามารถประเมินผลการเรียนรู้ควบคู่ไปกับการร่วมกิจกรรม
 ความเหมาะสมกับวัยและระดับความสามารถของนักเรียนเอง นักเรียนสามารถคิดเป็น ทำเป็น
 แก้ปัญหาได้

ดังนั้นการเรียน โดยใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ เป็นวิธีการสอนที่เหมาะสมที่จะใช้ในการจัด
 กิจกรรมการเรียนสอนวิชาสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ทำให้สามารถพัฒนาความสามารถ
 ทางสติปัญญา สามารถพัฒนาการปรับตัวเพื่อให้เป็นสมาชิกที่ดีในสังคมได้ดี และการเรียนรูปแบบ
 แผนผังความคิด ช่วยให้ผู้เรียนสามารถจำได้เป็นความจำแบบถาวร เพราะผู้เรียนใช้การคิดในการจัด
 กระทำข้อมูล ซึ่งเป็นสิ่งที่ทำให้เกิดความเข้าใจอย่างแท้จริง ผู้เรียนจะมีความเข้าใจในเนื้อหาสาระที่
 เรียนและจดจำสิ่งที่เรียนรู้ได้ดี นอกจากนั้นยังได้เรียนรู้การใช้ผังกราฟิกในการเรียนรู้ต่าง ๆ ซึ่ง
 ผู้เรียนสามารถนำไปใช้ในการเรียนรู้เนื้อหาสาระอื่น ๆ ได้อีกมาก จึงมีประสิทธิภาพในการพัฒนา
 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและเจตคติในการเรียนสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรมได้เป็นอย่างดี

ข้อเสนอแนะ

จากการวิจัยเพื่อพัฒนาชุดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่อง วัฒนธรรมท้องถิ่น โดยใช้แผนผัง
 กราฟิก กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม สำหรับนักเรียน
 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะดังนี้

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. การใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้แต่ละชุด มีกิจกรรมที่หลากหลายให้นักเรียนปฏิบัติ หากนักเรียนไม่สนใจ หรือขาดความกระตือรือร้นจะทำให้นักเรียนปฏิบัติกิจกรรมไม่เสร็จทันตามเวลา ดังนั้นครูควรชี้แจงให้นักเรียนเห็นความสำคัญของการใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ เพื่อให้เสร็จทันเวลา และมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น
2. การใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้แต่ละครั้ง พบว่านักเรียนกลุ่มอ่อนจะทำกิจกรรมไม่เสร็จทันตามเวลาที่กำหนด ครูควรชี้แจงให้นักเรียนร่วมมือกันทำงานเป็นกลุ่ม และวางแผนแลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกัน โดยให้นักเรียนเก่งช่วยเหลือคนที่อ่อนกว่าจะทำให้ผลงานของกลุ่มประสบความสำเร็จและผลงานออกมาดีด้วย
3. ในระหว่างปฏิบัติกิจกรรมนักเรียนกลุ่มอ่อนมักจะไม่ค่อยแสดงความคิดเห็นเป็นผู้ตามมากกว่าผู้นำ ครูจึงควรเตรียมคำถามเพื่อกระตุ้นให้นักเรียนเกิดทักษะการคิด และสร้างบรรยากาศเป็นกันเอง เพื่อให้นักเรียนกล้าแสดงออก และเป็นผู้นำในบางโอกาส เพื่อให้เกิดแนวคิดและทักษะในการแก้ปัญหา เรียนรู้อย่างมีความสุข สามารถนำไปใช้ในชีวิต และอยู่ในสังคมได้

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยในครั้งต่อไป

1. การจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบแผนผังความคิด สามารถพัฒนาทักษะการคิด รวมทั้งผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและพฤติกรรมการเรียนของนักเรียนอย่างได้ผล ดังนั้น ควรมีการวิจัยเกี่ยวกับการเรียนรู้โดยใช้แผนผังความคิด ในเนื้อหาอื่น ๆ ของกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรมในระดับชั้นอื่น ๆ ด้วย
2. ควรทำการวิจัยเพื่อสร้างชุดกิจกรรมการเรียนรู้ และใช้เทคนิค ด้วยวิธีการเรียนรู้แบบต่าง ๆ ในสาระการเรียนรู้อื่นให้มากยิ่งขึ้น
3. ควรมีการศึกษาผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบอื่น ๆ ที่ใช้ในการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความสามารถในด้านอื่น ๆ ของผู้เรียน
4. ควรมีการศึกษาเปรียบเทียบผลของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยชุดกิจกรรมการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม โดยใช้แผนผังความคิดกับนวัตกรรมการเรียนรู้แบบอื่น ๆ ต่อไป

บรรณานุกรม

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
Buriram Rajabhat University

บรรณานุกรม

- กมลฉัตร ศรีพนม. (2549). ผลการสอนโดยใช้ผังกราฟิกที่มีผลต่อการคิดอย่างมีเหตุมีผลและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่องการปกครองระบอบประชาธิปไตย ในกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน) นนทบุรี : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- กมลรัตน์ เทพิน. (2549). ผลการใช้ชุดกิจกรรมฝึกทักษะการอ่านภาษาอังกฤษตามกระบวนการบทบาทสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (สาขาหลักสูตรและการสอน) สกลนคร : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ. (2552). สรุปย่อรายงานการวิจัย. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- กรมวิชาการ. (2543). เอกสารชุดเทคนิคการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่ผู้เรียนสำคัญที่สุด : การสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง. กรุงเทพมหานคร โรงพิมพ์การศาสนา.
- _____ . (2544). คู่มือการจัดการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม. กรุงเทพมหานคร โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์ (ร.ส.พ.).
- _____ . (2545). หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2544 . กรุงเทพมหานคร โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์ (ร.ส.พ.).
- _____ . (2546). การจัดสาระการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและ วัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-6 ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544. กรุงเทพมหานคร โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- _____ . (2554). หลักสูตรแกนกลาง การศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551. กรุงเทพมหานคร โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์ (ร.ส.พ.).
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2551). หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551. กรุงเทพฯ. โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.

- กิตติชัย ปัญญารมย์. (2549). การพัฒนาชุดกิจกรรมการเรียนรู้รูปแบบ 4 MAT เรื่อง ป่าชุมชน เพื่อส่งเสริมเจตคติต่อการการอนุรักษ์ป่าชุมชนและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน) สกลนคร : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- กฤษยา แสงเดช. (2545). ผิดพลาด! การอ้างอิงการเชื่อมโยงหลายมิติไม่ถูกต้อง. กรุงเทพฯ : แม็ค.
- ไกรฤกษ์ พลพา. (2551). ชุดกิจกรรมแบบปฏิบัติการคณิตศาสตร์เพื่อป้องกันความผิดพลาดที่ผิดพลาด เรื่อง เรียงสับเปลี่ยน (Permutation) ของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 1. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (สาขาวิชาการมัธยมศึกษา) กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- โชคชัย ชบรวัช. (2547). ครูพันธุ์ใหม่ ครูผู้สร้างเยาวชน ครูผู้สร้างอนาคตของชาติ. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์วรรณสาส์น.
- ณัฐวดี กิรุ่งเรือง. (2545). ผู้เรียนเป็นสำคัญและการเขียนแผนจัดการเรียนรู้ของครูมืออาชีพ. กรุงเทพฯ : สถาพรบุ๊คส์.
- ถาวร ลักษณ์ะ. (2547). การพัฒนาชุดการสอนคณิตศาสตร์ เรื่องสถิติ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน) นครสวรรค์ : บัณฑิตวิทยาลัย สถาบันราชภัฏนครสวรรค์.
- ทิตนา แคมณี. (2543). “การคิดและการสอนคิด” ในประมวลบทความนวัตกรรมเพื่อการเรียนรู้ สำหรับครูยุคปฏิรูปการศึกษา. 77-100. พิมพ์ เคหะคุปต์ และคณะ. บรรณาธิการ. กรุงเทพฯ : คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ธัญสินี ฐานา. (2546). การพัฒนาชุดกิจกรรมคณิตศาสตร์เพื่อแก้ไขข้อบกพร่องทางด้านทักษะกระบวนการคิดคำนวณของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน) กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร.
- บุญแก้ว ควรวาเวช. (2542ก). นวัตกรรมทางการศึกษา. กรุงเทพฯ : ภาควิชาเทคโนโลยีการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร.

- _____ . (2542 ข). นวัตกรรมการศึกษา. กรุงเทพฯ : ภาควิชาเทคโนโลยีทางการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2545). การวิจัยเบื้องต้น. พิมพ์ครั้งที่ 7. กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาสน์.
- _____ . (2549). วิธีการทางสถิติสำหรับการวิจัย เล่ม 1. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : ภาควิชาพื้นฐานของการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- บุษรา คาโอ๊ะ. (2549). ผลของการสรุปทเรียนโดยใช้ผังกราฟิกที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4. ศศ.ม. (สาขาการประถมศึกษา) ปัตตานี : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี.
- ประสิทธิ์ สุวรรณรักษ์. (2542). ระเบียบวิธีวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์. บุรีรัมย์ : คณะครุศาสตร์ สถาบันราชภัฏบุรีรัมย์.
- พรทิพย์ แก้วใจดี. (2545). การพัฒนาชุดกิจกรรมที่ใช้ในห้องปฏิบัติการคณิตศาสตร์เพื่อส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์ต่อการเรียนคณิตศาสตร์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. (สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน) กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- พิมพ์นธ์ เฉชะคุปต์. (2544). การเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ:แนวคิดวิธีและเทคนิคการสอน 1. กรุงเทพฯ : เดอะมาสเตอร์กรุ๊ป แมเนจเม้นท์.
- _____ . (2544). แนวคิดและแนวปฏิบัติสำหรับครูมัธยมเพื่อการปฏิรูปการศึกษา. กรุงเทพฯ : คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- พิมพ์มล แสนนาม. (2553). การพัฒนาชุดกิจกรรมฝึกการอ่านภาษาไทยเชิงวิเคราะห์ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย. วิทยานิพนธ์ ศ.ม. (สาขาหลักสูตรและการสอน) สกจนคร : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- ภณิศา ชัยปัญญา. (2541). ความพึงพอใจของเกษตรกรต่อกิจกรรมไร่นาสวนผสมภายใต้โครงการ ปรับโครงสร้างและระบบการผลิตการเกษตรของจังหวัดเชียงราย. วิทยานิพนธ์ วท.ม. (สาขาวิทยาศาสตร์) เชียงใหม่ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- ภัทริยา งามนุช. (2545 ก). วัฒนธรรมนักศึกษาในยุคเศรษฐกิจสร้างสรรค์.
Students' Culture in the Age of Creative Economy. มหาวิทยาลัยกรุงเทพ.
- _____ . (2545 ข). ศาสตร์การสอน องค์ความรู้เพื่อการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ. กรุงเทพฯ : ด่านสุทธาการพิมพ์.

- ภักทริยา งามมุข. (2547). ศาสตร์การสอน องค์ความรู้เพื่อการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่มี
ประสิทธิภาพ. กรุงเทพฯ : ด่านสุทธาคารพิมพ์.
- มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช. (2551). การพัฒนาแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน.
เอกสารสอน (สาขาวิชาศึกษาศาสตร์) มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.
- มิ่งขวัญ ธรรมสโรช. (2546). ผลของวิธีสอนโดยใช้ผังกราฟิกต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
เรื่องสิ่งแวดล้อม ในกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรมของนักเรียน
ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (สาขาหลักสูตรและการสอน) เชียงใหม่
: บัณฑิตวิทยาลัย
- รักพงษ์ วงษ์ธานี. (2546). เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนความคงทนในการเรียน
และความพึงพอใจ ในการเรียนโดยการใช้โปรแกรมบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน
วิชาวิทยาศาสตร์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและ
วิธีเรียนต่างกัน. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (สาขาหลักสูตรและการสอน) มหาสารคาม :
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- ราชบัณฑิตยสถาน. (2546). พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน. กรุงเทพฯ : นานมีบุ๊คส์
พับลิเคชันส์.
- ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. (2543). เทคนิควิจัยทางการศึกษา. กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น.
- ถาวรณ โสมแพน. (2550). การศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้วิทยาศาสตร์และความสามารถ
ในการคิดวิเคราะห์นักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่ได้รับการสอนโดยใช้ชุดกิจกรรม
วิทยาศาสตร์เพื่อส่งเสริมการคิดวิเคราะห์. วิทยานิพนธ์ กศ.ม.
(สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน) กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร.
- วรรณพร อึ้งงาม. (2551). การพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนโดยใช้ผังกราฟิกในวิชา
วิทยาศาสตร์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (สาขาหลักสูตร
และการสอน) กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม.
- รววิทย์ นิเทศศิลป์. (2551). สื่อและนวัตกรรมแห่งการเรียนรู้. กรุงเทพฯ : บริษัท สกายบุ๊คส์
- จำกัศ. วัชনীย์ เชาว์ดำรงค์. (2545). รูปแบบการพัฒนาลักษณะความเป็นครูวิชาชีพของนิสิต
นักศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ ศึกษาศาสตร์. วิทยานิพนธ์ปริญญาคุุณภีบัณฑิต (สาขาจิตวิทยา
การศึกษา) : บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- วัฒนา อรุณวัฒน์. (2548). การสอนวิทยาศาสตร์ ที่ 5 เน้นทักษะกระบวนการ. กรุงเทพฯ :
เดอะมาสเตอร์กรุ๊ปแมนเนจเม้นท์.

- วัฒนา อรุณวัฒนะ. (2548). การศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิทยาศาสตร์และคุณธรรม จริยธรรม ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ที่เรียนจากชุดกิจกรรมวิทยาศาสตร์. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน) กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร.
- วัฒนาพร ระงับทุกข์. (2542). แผนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง. กรุงเทพฯ : บริษัท แอล.ที.เพรส จำกัด.
- _____. (2545 ก). แผนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช.
- _____. (2545 ข). การจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาดำเนินการศึกษาระดับพื้นฐาน พุทธศักราช 2544. กรุงเทพฯ : พริกหวานกราฟิก.
- วารุณี วงศ์ใหญ่. (2547). การสร้างชุดการเรียนรู้วิชาคณิตศาสตร์ เรื่อง ตรรกศาสตร์สำหรับนักเรียน ที่เป็นสามเณร ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนวัดห้วยหวังวิทยา อำเภอเชียงคำ จังหวัดพะเยา. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (สาขาคณิตศาสตร์) เชียงราย : บัณฑิตวิทยาลัย สถาบันราชภัฏเชียงราย.
- ศรีจรรยา บุญเลิศ. (2545). ผลของการสรุปบทเรียนโดยใช้ผังกราฟิกที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการ เรียนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิตของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. (สาขาหลักสูตรและการสอน) มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์. สถาบันพัฒนาความก้าวหน้า. (2545). เอกสารประกอบการอบรมยุทธศาสตร์การปรับวิธีเรียน การเปลี่ยนวิธีสอนเพื่อเตรียมครูสู่ความก้าวหน้าในอนาคต. กรุงเทพฯ : สถาบันพัฒนาความก้าวหน้า.
- สนอง พรหม โนนศรี. (2553). การพัฒนาแบบฝึกทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์ โดยใช้นิทานพื้นบ้าน เรื่อง พิณฑทอง กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (สาขาหลักสูตรและการสอน) : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- สมนึก ภัททิยธนี. (2546). การวัดผลการศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 5. กทม. : ประสานการพิมพ์.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2544). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542. กรุงเทพฯ : พริกหวานกราฟิก.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2543). รายงานการวิจัย รูปแบบการจัดการศึกษา สำหรับผู้มีความสามารถพิเศษ ด้านทักษะความคิดระดับสูง. กรุงเทพฯ : รัตนพรชัย.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2545). แผนการศึกษาแห่งชาติ (พ.ศ.2545 – 2559). กรุงเทพมหานคร สำนักพิมพ์บริษัทพริกหวานกราฟิก.

- สำลี รักสุทธี. (2541). การเปรียบเทียบผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ภาษาไทยด้านการอ่านเชิงวิเคราะห์และการเขียนสื่อความระหว่างการใช้แผนผังความคิดกับนวัตกรรมแบบเปิดของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (หลักสูตรและการสอน) มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- สุรชาติพย์ คนโทพรมราช. (2552). ผลการสืบเสาะหาความรู้โดยใช้ผังกราฟิกประกอบที่มีผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิทยาศาสตร์ และความคงทนในการเรียนรู้ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม. (สาขาศึกษาศาสตร์) มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- สุปรียา ดันสกุล. (2540). ผลของการใช้รูปแบบการจัดข้อมูลด้วยแผนภาพที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความสามารถในการแก้ปัญหา. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบัณฑิต (สาขาจิตวิทยาการศึกษา) : บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุรัชย์ จามรเนียม. (2548). ผลการใช้ชุดกิจกรรมคณิตศาสตร์ บูรณาการเชิงเนื้อหาเรื่องพื้นที่ผิวและปริมาตร ที่มีต่อความสนใจในวิชาคณิตศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน) กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร.
- สุรางค์ ไคว์ตระกูล. (2545). จิตวิทยาการศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 9. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุวิทย์ มูลคำ และอรทัย มูลคำ. (2550 ก). กลยุทธ์การสอนคิดวิเคราะห์. กรุงเทพฯ : ภาพพิมพ์. (2550 ข). 19 วิธีการจัดการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาความรู้ และทักษะ. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ภาพพิมพ์.
- _____. (2550 ค). 21 วิธีจัดการเรียนรู้ เพื่อพัฒนากระบวนการคิด. พิมพ์ครั้งที่ 6. กรุงเทพฯ : ภาพพิมพ์.
- เสาวลักษณ์ พานทอง. (2553). ผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ภาษาไทยการอ่านเชิงวิเคราะห์ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โดยใช้แผนผังความคิด. การศึกษาค้นคว้าอิสระ กศ.ม. (หลักสูตรและการสอน) มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2551). กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- หลักสูตรสถานศึกษา. (2553). คำอธิบายรายวิชากลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม. นุริรัมย์ : สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานุริรัมย์ เขต 4.
- อาภรณ์ ใจเที่ยง. (2540). หลักการสอน. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : โอเคเอ็นสโตร์.

- อารีย์ ศรีเดือน. (2547). การพัฒนาชุดกิจกรรมคณิตศาสตร์แบบปฏิบัติการ เรื่อง การประยุกต์เพื่อส่งเสริมความสามารถในการคิดอย่างมีเหตุผล. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (สาขาหลักสูตรและการสอน) กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- อุทัยพรรณ สุคใจ. (2545). ความพึงพอใจของผู้ใช้บริการที่มีต่อการให้บริการขององค์การ โทรศัพท์แห่งประเทศไทยจังหวัดชลบุรี. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. (สาขาวิชาสังคมวิทยาประยุกต์) มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- เอมอร สํารายจักร. (2548). การพัฒนาชุดการเรียนการสอน เรื่อง การบวก ลบ จำนวนที่มี ผลลัพธ์ และตัวตั้งไม่เกิน 100 สำหรับนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2. วิทยานิพนธ์ ก.ม. (สาขาหลักสูตรและการสอน) สกลนคร : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- อัสหน๊ะ บือราเหิง. (2549). ผลของการสรุปทเรียนโดยใช้ผังกราฟิกที่มีต่อความคิดเชิงสาเหตุ และผล และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสังคมศึกษาของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. (จิตวิทยาการศึกษา) : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี .
- Asan, A. (2007). "Concept Mapping in Science Case Study of Fifth Grade Students." **Education Technology & Society**. 10 (1) : 186 - 195.
- Clarke, J. M. (1991). "Using Visual Organizers to Focus on Think." **Journal of Reading**. 34 (7) : 526 - 534.
- Duane, J. E. (1973). **Individualized Instruction-programmed and Materials**. New Jersey : Education Technology Publication.
- Goaden, J. H. (2005). **Using Comprehension Frames (Graphic Organizers) to Impact Students' Reading Comprehension**. Ph.D. (Mathematical Sciences), Black Hills State University, U.S.A.
- Jessica, J. S. (2002). **The Ues of Graphic Organizers in Vocabulary Instuction**. M. A. (International Business), New York : Kean University, U.S.A .
- Maslow, A. (1970). **Motivation and Personality**. New York : Harper and Row.
- Renee, D. B. (2002). **Balancing Comprehension Through Graphic Organnizers**. M. A. (Curriculum and Instruction), New York : Kean University, U.S.A.

ภาคผนวก

มหาวิทยาลัยสุโขทัย
Buriram Rajabhat University

ภาคผนวก

มหาวิทยาลัยสุโขทัย
Buriram Rajabhat University

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
Buriram Rajabhat University

ภาคผนวก ก
ชุดกิจกรรมการเรียนรู้

ชุดกิจกรรมการเรียนรู้

ชุดที่ 1

เรื่อง ความหมายของวัฒนธรรม

สาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

นางสาวดวงกมล อามีนทอน

ครู โรงเรียนบ้านท่าม่วง

เผยแพร่โดยโครงการพัฒนาการเรียนการสอน ปี ๒๕๖๓

คู่มือสำหรับนักเรียน
ชุดที่ 1
ความหมายของวัฒนธรรม

วัตถุประสงค์ของชุดการเรียนรู้

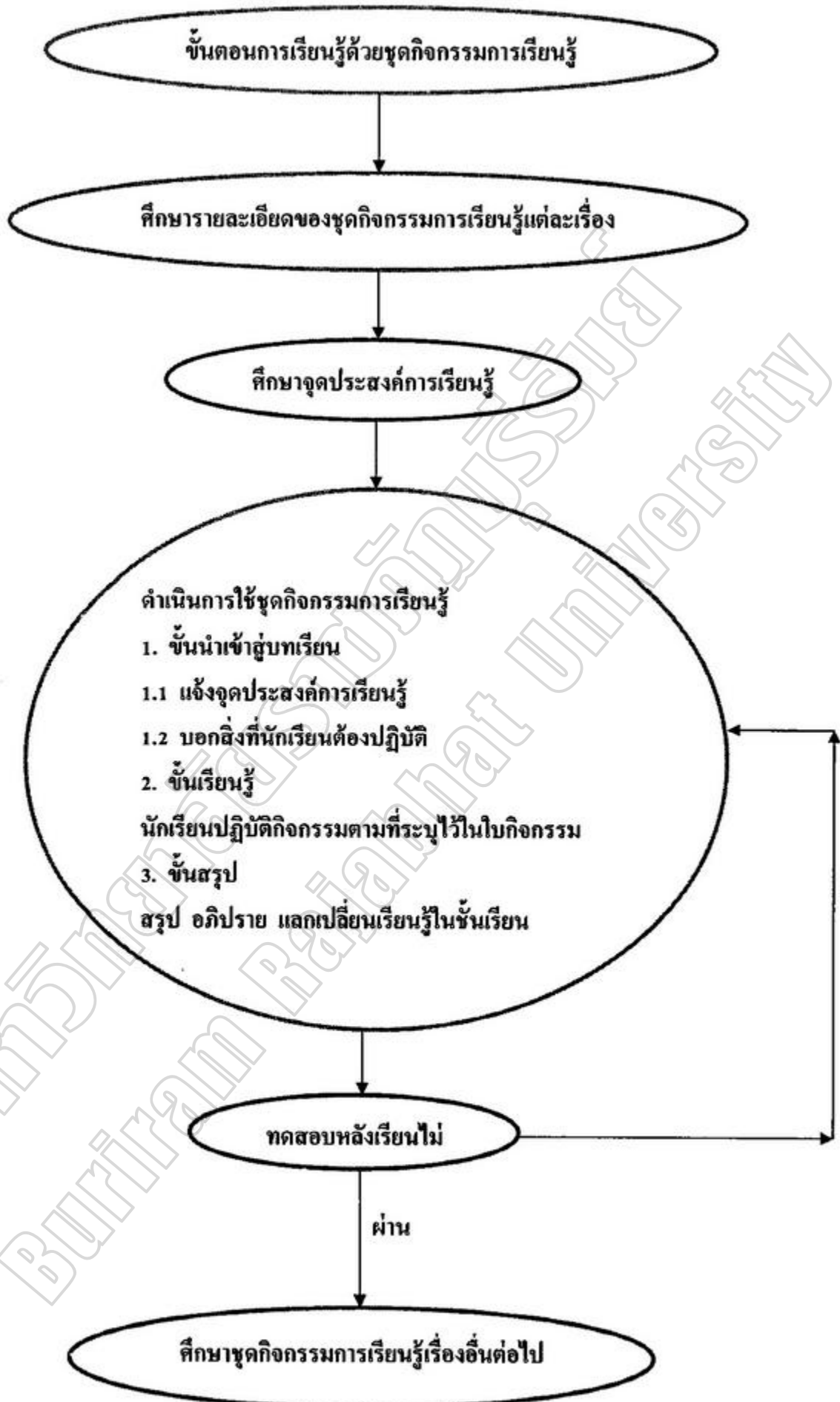
1. เพื่อใช้เป็นสื่อการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน รายวิชาสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม เรื่อง ความหมายของวัฒนธรรม
2. เพื่อพัฒนากระบวนการจัดการเรียนรู้และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
3. เพื่อส่งเสริมให้นักเรียนศึกษาค้นคว้าและเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง

คำชี้แจงในการใช้ชุดการเรียนรู้

1. ให้นักเรียนปฏิบัติตามขั้นตอน ที่กำหนดไว้ด้วยความตั้งใจและมีความซื่อสัตย์ต่อตนเอง
2. ถ้านักเรียนสงสัย ไม่เข้าใจหรือมีปัญหา สามารถขอคำแนะนำจากครูผู้สอนได้ตลอดเวลา
3. เมื่อนักเรียนศึกษาและปฏิบัติกิจกรรมจากชุดกิจกรรมการเรียนรู้ ชุดที่ 1 จบแล้วให้นักเรียนทำแบบทดสอบหลังเรียน
4. ในการเรียนด้วยชุดกิจกรรมการเรียนรู้ ชุดที่ 1 ใช้เรียน 1 ชั่วโมง

บทบาทของนักเรียน

1. นักเรียนอ่านคู่มือการใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้และปฏิบัติกิจกรรมตามลำดับขั้นตอน
2. นักเรียนร่วมกันศึกษามาตรฐานการเรียนรู้ คำชี้วัดและสาระการเรียนรู้ในชุดกิจกรรมการเรียนรู้ทั้งหมดอย่างละเอียด พร้อมทั้งทำแบบฝึกปฏิบัติ
3. นักเรียนควรมีการวางแผนการทำงาน แบ่งหน้าที่และร่วมกันปฏิบัติ กิจกรรม หากเกิดข้อสงสัย ไม่เข้าใจหรือมีปัญหา นักเรียนควรขอคำแนะนำจาก ครูผู้สอน
4. ในการปฏิบัติกิจกรรมการเรียนรู้ นักเรียนควรปฏิบัติงานให้ทันเวลาที่กำหนดให้
5. ขั้นตอนสุดท้ายของการเรียนรู้ด้วยชุดกิจกรรมการเรียนรู้ นักเรียนต้องทำแบบทดสอบหลังเรียน
6. นักเรียนควรมีความร่วมมือร่วมใจ มีความสามัคคี ร่วมกันแสดงความคิดเห็น และยอมรับเสียงส่วนใหญ่ในการปฏิบัติกิจกรรมกลุ่มและมีความรับผิดชอบในการทำงาน

ชุดกิจกรรมการเรียนรู้

ชุดที่ 1 ความหมายของวัฒนธรรม

สาระสำคัญ

วัฒนธรรม คือ สิ่งที่มีมนุษย์สร้างขึ้นมา ร่วมกัน ในวิถีชีวิตความเป็นอยู่อย่างเป็นระเบียบ เพื่อให้สังคมดำรงอยู่ได้สืบต่อไป

จุดประสงค์การเรียนรู้

1. นักเรียนบอกความหมายของวัฒนธรรมได้ถูกต้อง
2. นักเรียนอธิบายความแตกต่างระหว่างวัฒนธรรมเมืองกับวัฒนธรรมชนบทได้
3. นักเรียนมีความรักวัฒนธรรมท้องถิ่นของตน

การวัดและประเมินผล

1. สังเกตการปฏิบัติกิจกรรมและความรับผิดชอบในการทำงาน
2. ตรวจผลงาน
3. ทดสอบนักเรียน

คำชี้แจง ให้นักเรียนศึกษาใบความรู้เรื่องความหมายของวัฒนธรรม

ความหมายของวัฒนธรรม

วัฒนธรรม หมายถึง ทุกสิ่ง ทุกอย่างที่มนุษย์สร้างขึ้นมา นับตั้งแต่ภาษา ขนบธรรมเนียมประเพณี ศาสนา กฎหมาย ศิลปะ จริยธรรม วัฒนธรรมเป็นเครื่องมือที่มนุษย์คิดค้นขึ้นมาเพื่อช่วยให้มนุษย์สามารถดำรงอยู่ต่อไปได้ เพราะการจะมีชีวิตอยู่ในโลกนี้ได้มนุษย์จะต้องรู้จักใช้ประโยชน์จากธรรมชาติและจะต้องรู้จักควบคุมความประพฤติของมนุษย์ด้วยกัน วัฒนธรรม คือคำตอบที่มนุษย์ในสังคมคิดขึ้นมาเพื่อแก้ปัญหาเหล่านี้

วัฒนธรรม หมายถึง ลักษณะที่แสดงถึงความเจริญงอกงาม ความเป็นระเบียบ ความกลมเกลียว ก้าวหน้าของชาติและศีลธรรมอันดีงามของประชาชน ทำให้เกิดความเจริญงอกงาม ให้มีความดีงามขึ้น ไม่ใช่เพียงแต่รับมรดกกันมา แต่จะต้องรักษาของเดิมที่ดี แก้ไขดัดแปลงของเดิมที่ควรแก้ หรือคัดแปลงวางมาตรฐานความคิดความงามขึ้นใหม่ แล้วส่งเสริมให้เป็น ลักษณะที่ดีประจำชาติสืบต่อไปจนถึงอนุชนรุ่นหลัง

วัฒนธรรม คือ สิ่งที่มนุษย์เปลี่ยนแปลงปรับปรุง หรือผลิตสร้างขึ้น เพื่อความเจริญงอกงามในวิถีแห่งชีวิต ของส่วนรวม วัฒนธรรม คือ วิถีแห่งชีวิตของมนุษย์ในส่วนรวม ที่ถ่ายทอดกันได้ เรียนกันได้เอาอย่างกันได้

วัฒนธรรม คือ ความคิดเห็นความรู้สึกรู้สึกความประพฤติและกิริยาอาการหรือการกระทำใด ๆ ของมนุษย์ในส่วน รวมลงรูปเป็นพิมพ์เดียวกัน และสำแดงออกมาให้ปรากฏเป็นภาษาศิลปะ ความเชื่อถือ ระเบียบประเพณี เป็นต้น

เนื้อหาของวัฒนธรรม

1. วัฒนธรรมเป็นพฤติกรรมที่เกิดจากการเรียนรู้
2. วัฒนธรรมมีลักษณะเป็นสังเหนืออินทรีย์ (superorganic)
3. วัฒนธรรมเป็นมรดกทางสังคม
4. วัฒนธรรมเป็นแบบแผนของการดำเนินชีวิต

องค์ประกอบของวัฒนธรรม

วัฒนธรรมเป็นผลจากการที่มนุษย์ได้เข้าควบคุมธรรมชาติและพฤติกรรมของมนุษย์ ทำให้เกิดการจัดระเบียบทางสังคม ระบบความเชื่อ ศิลปกรรม

ค่านิยมและวิทยาการต่าง ๆ อาจแยก องค์ประกอบของวัฒนธรรมได้เป็น 4 ประการ

1. องค์คติ (concept) บรรดาความคิด ความเชื่อ ความเข้าใจ ความคิดเห็น ตลอดจนอุดมการณ์ต่าง ๆ
2. องค์พิธีการ (usage) หมายถึง ขนบธรรมเนียมประเพณีที่แสดงออกในรูปพิธีกรรม
3. องค์การ (organization) หมายถึง กลุ่มที่มีการจัดอย่างเป็นระเบียบหรือมีโครงสร้างอย่างเป็นทางการ มีการวางกฎเกณฑ์ระเบียบข้อบังคับและวัตถุประสงค์ไว้อย่างแน่นอน
4. องค์วัตถุ (instrumental and symbolic objects) ได้แก่ วัฒนธรรมทาง วัตถุทั้งหลาย เช่น บ้าน โบสถ์ วิหาร รวมตลอดถึงเครื่องมือเครื่องใช้ต่าง ๆ

สรุป วัฒนธรรม หมายถึง วิธีการดำเนินชีวิต (The way of life) ของคนในสังคม นับตั้งแต่วิถีกิน วิถีอยู่ วิถี แต่งกาย วิถีทำงาน วิถีพักผ่อน วิถีแสดงอารมณ์ วิถีสื่อความ วิถีจราจร และขนส่ง วิถีอยู่ร่วมกันเป็นหมู่คณะ วิถี แสดงความสุขทางใจ และหลักเกณฑ์การดำเนินชีวิต โดยแนวทางการแสดงออกถึงวิถีชีวิตนั้นอาจเริ่มมาจาก เอกชนหรือคณะบุคคลทำเป็นตัวแบบ แล้วต่อมาคนส่วนใหญ่ก็ปฏิบัติสืบทอดกันมา วัฒนธรรมย่อมเปลี่ยนแปลง ไปตามเงื่อนไขและกาลเวลาเมื่อมีการประดิษฐ์หรือค้นพบสิ่งใหม่ วิถีใหม่ที่ใช้แก้ปัญหาและตอบสนองความต้องการของสังคมได้ดีกว่า ซึ่งอาจทำให้สมาชิกของสังคมเกิดความนิยม และในที่สุดอาจเลิกใช้ วัฒนธรรมเดิม ดังนั้นการรักษาหรือธำรงไว้ซึ่งวัฒนธรรมเดิมจึงต้องมีการปรับปรุงเปลี่ยนแปลง หรือพัฒนาวัฒนธรรมให้ เหมาะสมมีประสิทธิภาพตามยุคสมัย

ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ 1 เรื่อง ความหมายของวัฒนธรรม
ใบกิจกรรมที่ 1

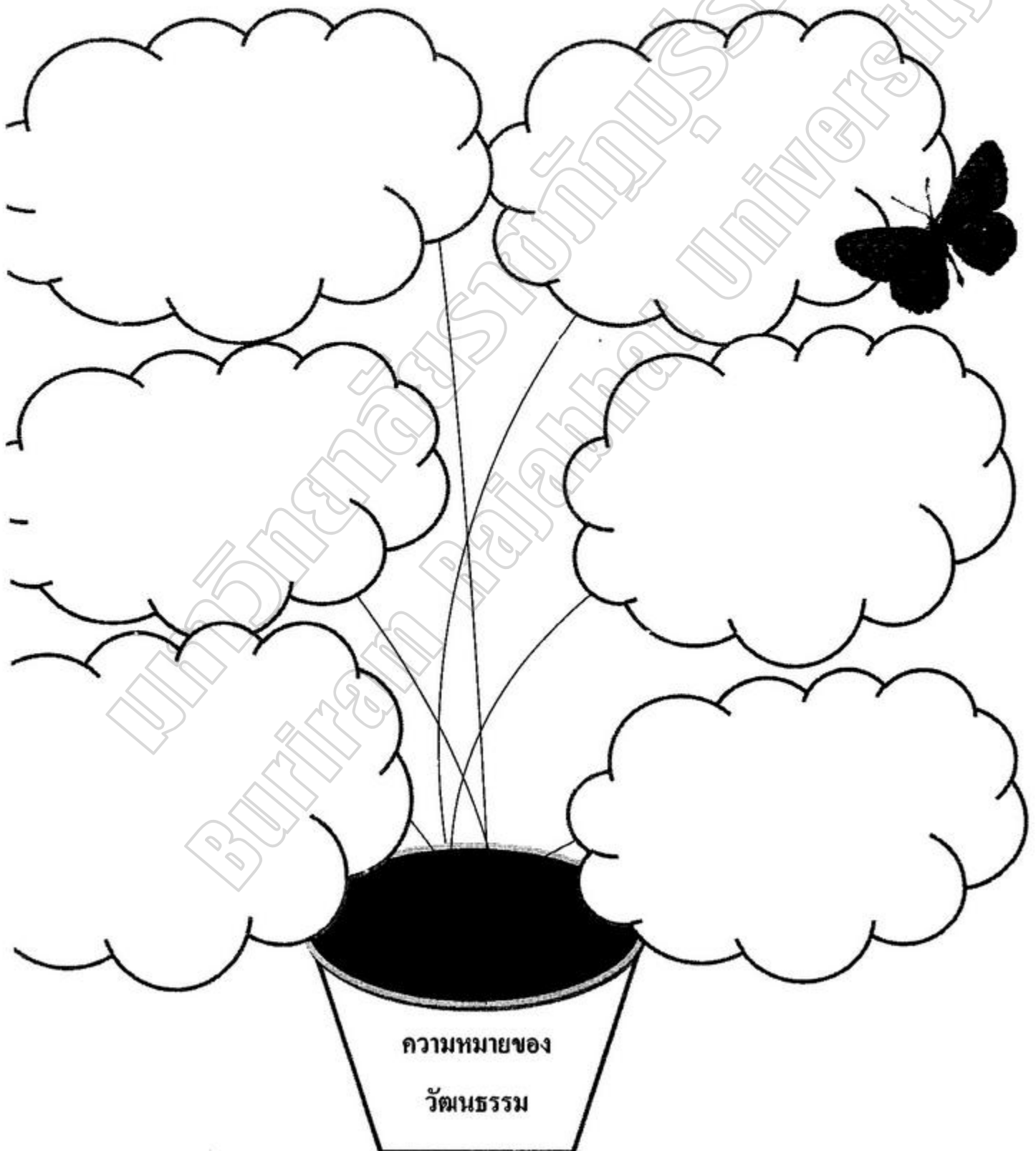
ความหมายและองค์ประกอบ ของวัฒนธรรม

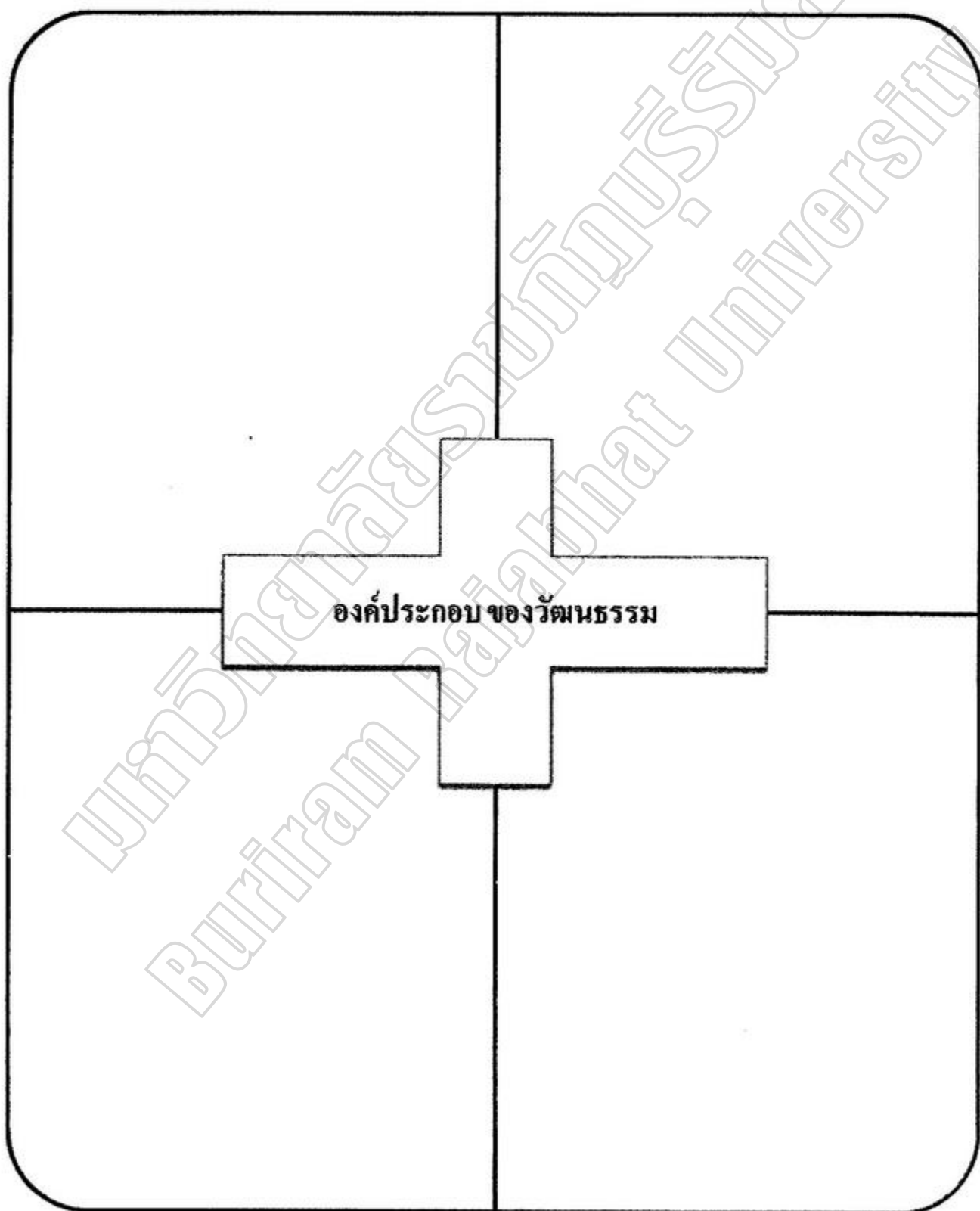
ชื่อ - สกุล

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

คำชี้แจง ให้นักเรียนเขียนความหมาย และองค์ประกอบของวัฒนธรรม ในช่องว่างให้ถูกต้อง

(5 คะแนน)

ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ 1 เรื่อง ความหมายของวัฒนธรรม
ใบกิจกรรมที่ 3
ความแตกต่างของยุควัฒนธรรมอดีตและปัจจุบัน

คำชี้แจง ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มศึกษาใบความรู้แล้วเขียนผังความคิด เรื่อง ความแตกต่างของวัฒนธรรมในอดีตกับปัจจุบัน (5 คะแนน)

วัฒนธรรมยุคอดีต	วัฒนธรรมยุคปัจจุบัน

แบบทดสอบหลังเรียน
กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม
เรื่อง ความหมายของวัฒนธรรม

เวลา 10 นาที จำนวน 10 ข้อ คะแนนเต็ม 10 คะแนน

คำชี้แจง ให้นักเรียนเขียนเครื่องหมายกากบาท (X) ทับอักษร ก ข ค หรือ ง หน้าคำตอบที่ถูกต้องที่สุดลงในกระดาษคำตอบ

1. ข้อใด ไม่ จัดเป็นองค์ประกอบสำคัญของวัฒนธรรมทางจิตใจ

ก. ศาสนา	ข. ศิลปกรรม
ค. คติธรรม	ง. มนุษยธรรม

2. ข้อใด มีใช้ ลักษณะของวัฒนธรรม

ก. แบบพฤติกรรมของพฤติกรรมของมนุษย์	ข. เกิดจากการเรียนรู้
ค. เป็นมรดกทางสังคม	ง. เป็นสิ่งที่แก้ไขเปลี่ยนแปลงไม่ได้

3. ประเพณีที่บรรพชน ได้ถือปฏิบัติกันมาตั้งแต่อดีตกาลถ้าใครฝ่าฝืน ไม่ปฏิบัติตามถือว่าเป็นความผิด และ ถูกสังคมลงโทษ เป็นความหมายของข้อใด

ก. ประเพณี	ข. ขนบประเพณี
ค. จารีตประเพณี	ง. ธรรมเนียมประเพณี

4. ความเจริญในทางวิชาความรู้ที่เกี่ยวกับความนิยมความงดงาม และความไพเราะจัดเป็นวัฒนธรรมทางใด

ก. ทางจิตใจ	ข. ทางสุนทรีย์
ค. ทางภาษาและวรรณคดี	ง. ทางขนบธรรมเนียมประเพณี

5. ข้อใดเป็นความหมายของคำว่า วัฒนธรรม ตามพจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542

ก. สิ่งดี ๆ ที่ปฏิบัติสืบต่อกันมา	ข. ความเจริญในทางวิชาความรู้
ค. ระเบียบแบบแผนในการปฏิบัติ	ง. สิ่งที่ทำให้เจริญงอกงามแก่หมู่คณะ

6. ข้อใดอธิบายความหมายของคำว่า “วัฒนธรรม” ในเชิงสังคมวิทยาได้ถูกต้องที่สุด

- ก. สิ่งจำเป็นในการดำรงชีวิตของมนุษย์
- ข. สิ่งดีที่สร้างความเจริญงอกงามให้แก่สังคม
- ค. สิ่งที่มีมนุษย์สร้างขึ้นและมีการถ่ายทอดไปสู่รุ่นอื่น
- ง. วิถีชีวิตและความคิดถึงงามของคนในอดีตที่ควรแก่การอนุรักษ์ไว้

7. ความสามารถของมนุษย์ในข้อใดถือว่าเป็นปัจจัยสำคัญที่สุดที่ก่อให้เกิดวิวัฒนาการทางวัฒนธรรม

- ก. ความสามารถในการประดิษฐ์คิดค้น
- ข. ความสามารถในการใช้สัญลักษณ์
- ค. ความสามารถในการจดจำ
- ง. ความสามารถในการติดต่อสื่อสาร

8. องค์ประกอบของวัฒนธรรมมีกี่ประการ

- ก. 4 ประการ
- ข. 5 ประการ
- ค. 3 ประการ
- ง. 6 ประการ

9. ข้อใด ไม่ใช่ ค่านิยมดั้งเดิมของไทย

- ก. ความกตัญญู
- ข. ความเสมอภาค
- ค. ความเป็นอิสระ
- ง. ความเมตตากรุณา

10. เครื่องมือหาปลาเช่น ลอบ ไช้ แห จัดเป็นวัฒนธรรมทางใด

- ก. ทางวัตถุ
- ข. ทางสุนทรีย์
- ค. ทางภาษาและวรรณคดี
- ง. ทางขนบธรรมเนียมประเพณี

ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ 1 ความหมายของวัฒนธรรม

กระดาษคำตอบชุดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ 1

แบบทดสอบหลังเรียน

คำชี้แจง ให้นักเรียนกาเครื่องหมาย X ลงในช่อง ก ข ค และ ง ข้อที่ถูกที่สุด

กระดาษคำตอบ แบบทดสอบหลังเรียน

ข้อ	ก	ข	ค	ง	ข้อ	ก	ข	ค	ง
1					6				
2					7				
3					8				
4					9				
5					10				

โชคดีนะค่ะทุกคน

เฉลยกิจกรรมที่ 1-2
และแบบทดสอบหลังเรียน

มหาวิทยาลัยสุโขทัย
Buriram Rajabhat University

เฉลยใบกิจกรรมที่ 1

ความหมายและองค์ประกอบ ของวัฒนธรรม

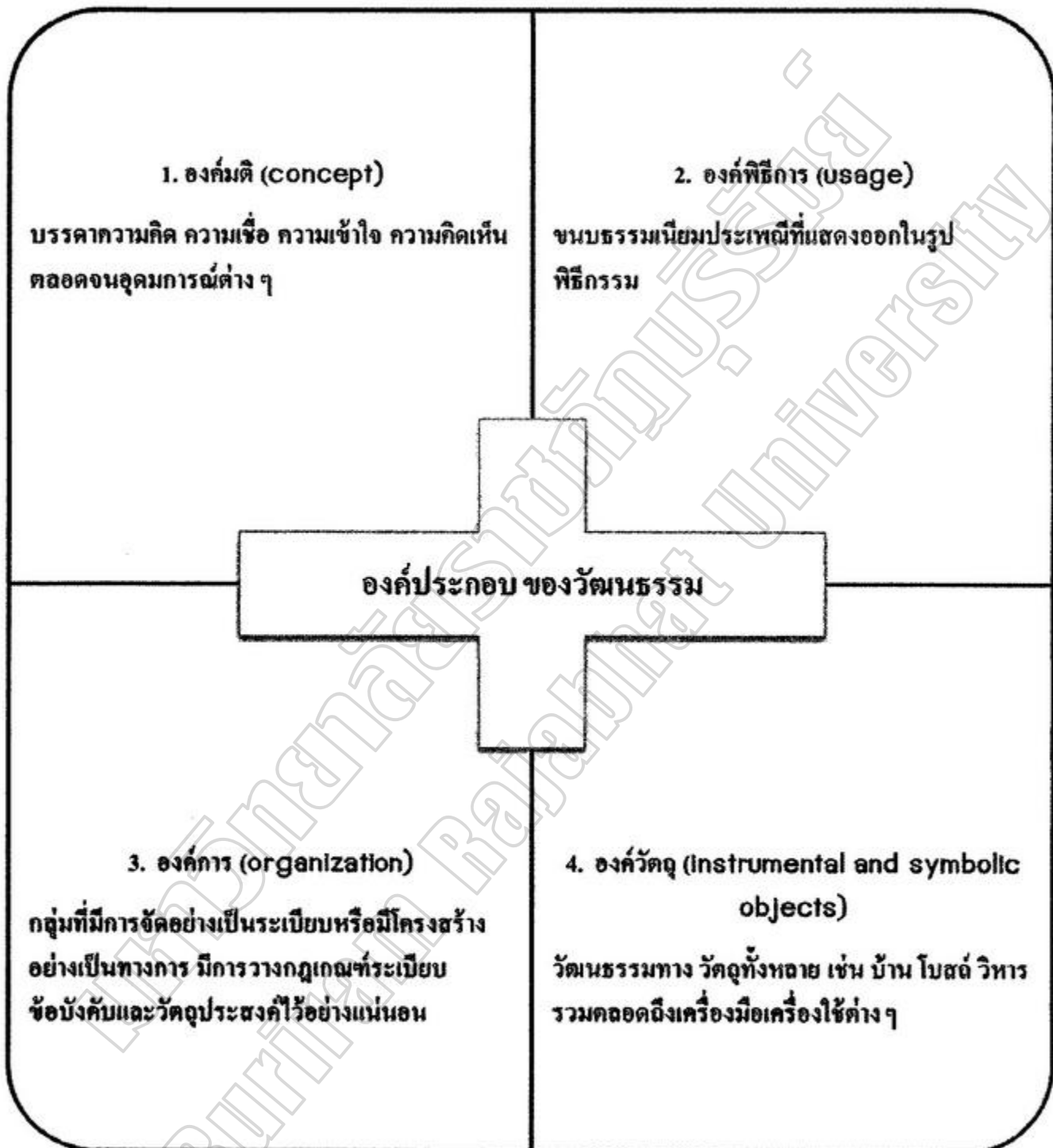
ชื่อ - สกุล

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

คำชี้แจง ให้นักเรียนเขียนความหมาย และองค์ประกอบของวัฒนธรรม ในช่องว่างให้ถูกต้อง

(5 คะแนน)

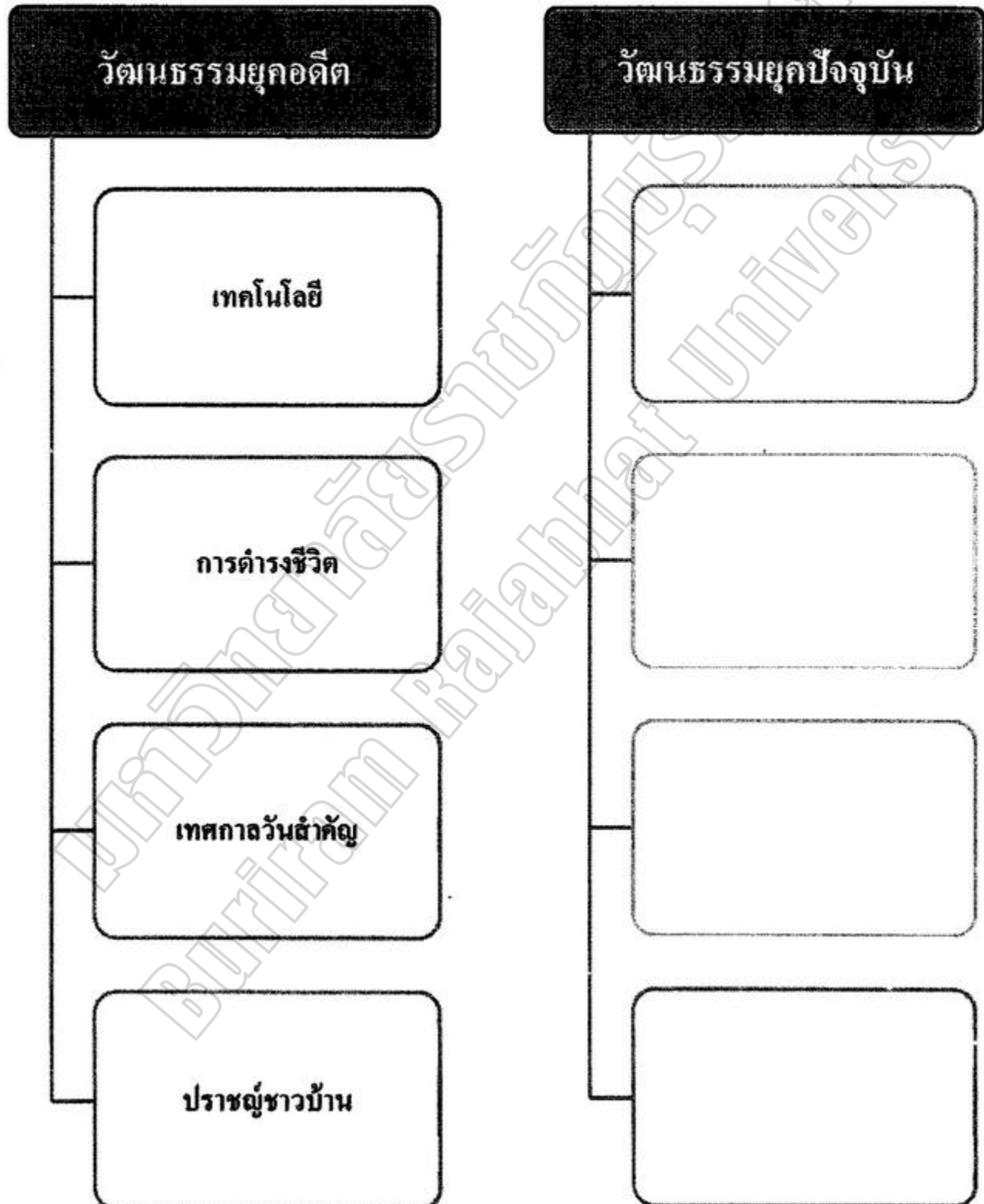

ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ 1 เรื่อง ความหมายของวัฒนธรรม

เฉลยใบกิจกรรมที่ 3

ความแตกต่างของยุควัฒนธรรมอดีตและปัจจุบัน

คำชี้แจง ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มศึกษาใบความรู้แล้วเขียนส่งความคิด เรื่อง ความแตกต่างของวัฒนธรรมในอดีตกับปัจจุบัน (5 คะแนน)

ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ 1 ความหมายของวัฒนธรรม**เฉลยแบบทดสอบหลังเรียน**

ข้อ	คำตอบ	ข้อ	คำตอบ
1	ง	6	ค
2	ข	7	ก
3	ค	8	ก
4	ข	9	ค
5	ง	10	ก

ชุดกิจกรรมการเรียนรู้

ชุดที่ 2

เรื่อง ความสำคัญของวัฒนธรรม
 กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม
 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

นางสาวดวงกมล อ่ำมีนาจน

ครู โรงเรียนบ้านบางพลอง

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 2

คู่มือสำหรับนักเรียน

ชุดที่ 2

ความสำคัญของวัฒนธรรม

วัตถุประสงค์ของชุดการเรียนรู้

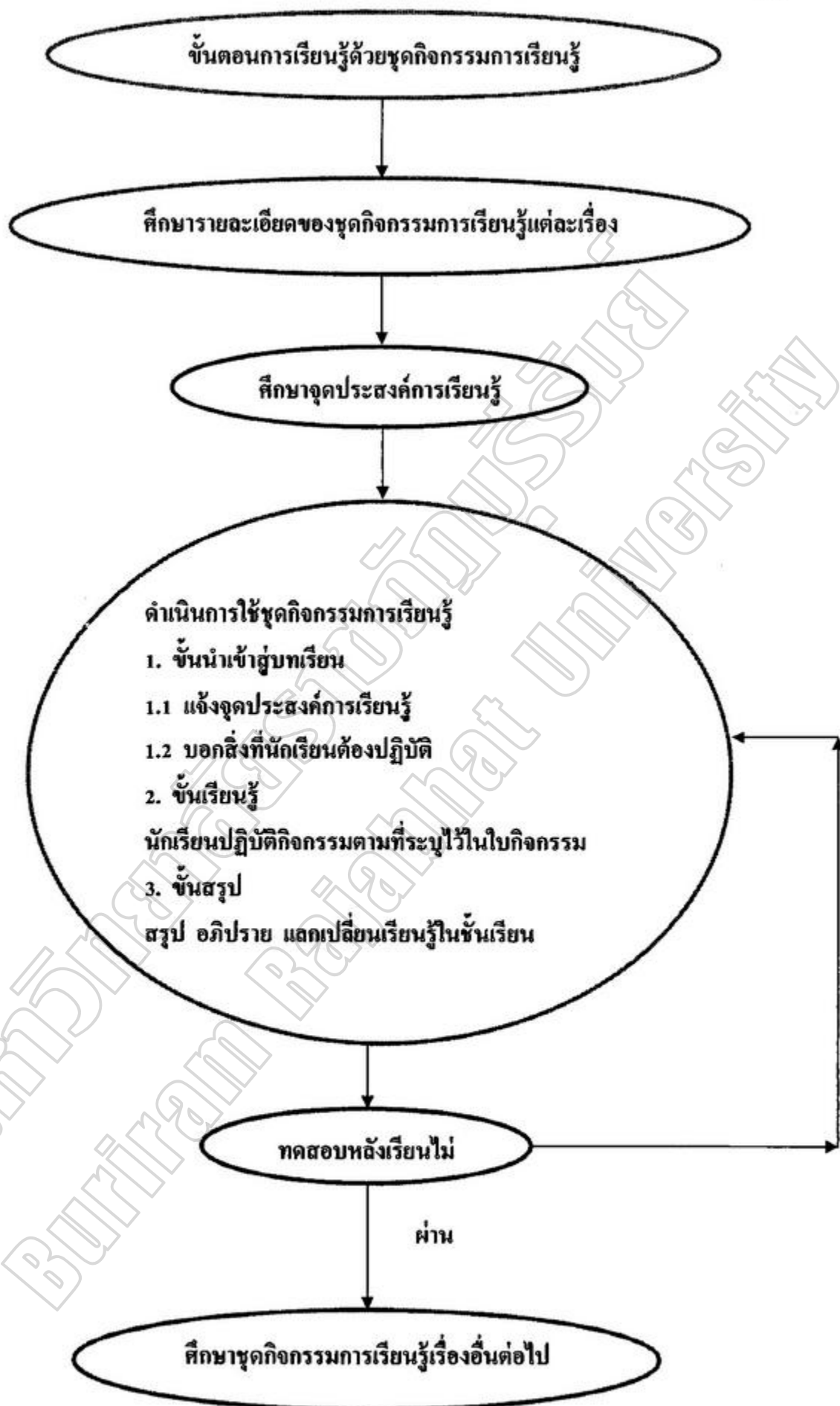
1. เพื่อใช้เป็นสื่อการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน รายวิชาสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม เรื่อง ความสำคัญของวัฒนธรรม
2. เพื่อพัฒนากระบวนการจัดการเรียนรู้และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
3. เพื่อส่งเสริมให้นักเรียนศึกษาค้นคว้าและเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง

คำชี้แจงในการใช้ชุดการเรียนรู้

1. ให้นักเรียนศึกษามาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัดและเนื้อหาอย่างละเอียดรอบคอบ
2. ถ้านักเรียนสงสัย ไม่เข้าใจหรือมีปัญหา สามารถขอคำแนะนำจากครูผู้สอนได้ตลอดเวลา
3. เมื่อนักเรียนศึกษาและปฏิบัติกิจกรรมจากชุดกิจกรรมการเรียนรู้ ชุดที่ 2 จบแล้วให้นักเรียนทำแบบทดสอบหลังเรียน
4. ในการเรียนรู้ด้วยชุดกิจกรรมการเรียนรู้ ชุดที่ 2 นักเรียนมีเวลาเรียน 1 ชั่วโมง

บทบาทของนักเรียน

1. นักเรียนอ่านคู่มือการใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้และปฏิบัติกิจกรรมตามลำดับขั้นตอน
2. นักเรียนร่วมกันศึกษามาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้ในชุดกิจกรรมการเรียนรู้ทั้งหมดอย่างละเอียด พร้อมทั้งทำแบบฝึกปฏิบัติ
3. นักเรียนควรมีการวางแผนการทำงาน แบ่งหน้าที่และร่วมกันปฏิบัติ กิจกรรม หากเกิดข้อสงสัย ไม่เข้าใจหรือมีปัญหา นักเรียนควรขอคำแนะนำจาก ครูผู้สอน
4. ในการปฏิบัติกิจกรรมการเรียนรู้ นักเรียนควรปฏิบัติงานให้ทันเวลาที่กำหนดให้
5. ขั้นตอนสุดท้ายของการเรียนรู้ด้วยชุดกิจกรรมการเรียนรู้ นักเรียนต้องทำแบบทดสอบหลังเรียน
6. นักเรียนควรมีความร่วมมือร่วมใจ มีความสามัคคี ร่วมกันแสดงความคิดเห็น และยอมรับเสียงส่วนใหญ่ในการปฏิบัติกิจกรรมกลุ่มและมีความรับผิดชอบในการทำงาน

ชุดกิจกรรมการเรียนรู้

ชุดที่ 2 ความสำคัญของวัฒนธรรม

สาระสำคัญ

วัฒนธรรมเป็นวิถีชีวิตหรือการดำเนินชีวิตของกลุ่มใดกลุ่มหนึ่ง ซึ่งหมายถึง ความคิด ศิลปะ วรรณคดี คณิตรี ปรัชญา ศิลธรรม จรรยา ภาษา กฎหมาย ความเชื่อ ขนบธรรมเนียมประเพณีและสิ่งต่างๆที่มนุษย์สร้างขึ้น ซึ่งได้ถ่ายทอดให้กับคนรุ่นต่อๆมา เป็นเรื่องของการเรียนรู้จากคนกลุ่มหนึ่งไปยังคนอีกกลุ่มหนึ่ง ซึ่งถ้าสิ่งใดก็เก็บไว้ สิ่งใดควรแก้ก็แก้ไขกันให้ดีขึ้น เพื่อจะได้ส่งเสริมให้มีลักษณะที่ดีประจำชาติต่อไป ในลักษณะนี้วัฒนธรรมจึงเป็นการแสดงออกซึ่งความเจริญอกงาม ความเป็นระเบียบเรียบร้อย และศิลปกรรมอันดีงามของประชาชน

จุดประสงค์การเรียนรู้

1. นักเรียนบอกความสำคัญของวัฒนธรรมได้ถูกต้อง
2. นักเรียนอธิบายความสำคัญของวัฒนธรรมได้

การวัดและประเมินผล

1. สังเกตการปฏิบัติกิจกรรมและความรับผิดชอบในการทำงาน
2. ตรวจผลงาน
3. ทดสอบนักเรียน

ใบความรู้

เรื่อง ความสำคัญของวัฒนธรรม

คำชี้แจง ให้นักเรียนศึกษาใบความรู้เรื่องความสำคัญของวัฒนธรรม

วัฒนธรรมเป็นวิถีชีวิตหรือการดำเนินชีวิตของกลุ่มใดกลุ่มหนึ่ง ซึ่งหมายรวมถึง ความคิด ศิลปะ วรรณคดี ดนตรี ประชญา ศิลธรรม จรรยา ภาษา กฎหมาย ความเชื่อ ขนบธรรมเนียมประเพณีและสิ่งต่างๆ ที่มนุษย์สร้างขึ้น ซึ่งได้ถ่ายทอดให้กับคนรุ่นต่อ ๆ มา เป็นเรื่องของการเรียนรู้จากคนกลุ่มหนึ่งไปยังคนอีกกลุ่มหนึ่ง ถ้าสิ่งใดที่ดีก็เก็บไว้ สิ่งใดที่ควรแก้ก็แก้ไขกันให้ดีขึ้น เพื่อจะได้ส่งเสริม ให้มีลักษณะที่ดีต่อไป วัฒนธรรมเป็นการแสดงออกถึงความเจริญ ออกงาม ความเป็นระเบียบเรียบร้อย และศีลธรรมอันดีงามของมนุษย์

วัฒนธรรมมีความสำคัญดังนี้

1. ทำให้สังคมมีระเบียบ สมาชิกในสังคมดำเนินชีวิตไปในทิศทางเดียวกันตามบรรทัดฐานของสังคม
2. ช่วยสร้างความเจริญแก่สังคม วัฒนธรรมจะถูกสร้างสรรค์ให้เหมาะสมกับสภาพสังคมนั้นๆ
3. สร้างความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันให้แก่สมาชิกในสังคม ส่งผลให้สังคมดำรงอยู่ได้อย่างมั่นคง
4. วัฒนธรรมเป็นตัวกำหนดรูปแบบของสถาบัน เช่น รูปแบบของครอบครัว

จะเห็นลักษณะของครอบครัวแต่ละสังคมต่างกันไป เนื่องจากวัฒนธรรมในสังคมเป็นตัวกำหนดรูปแบบ เช่น วัฒนธรรมไทยกำหนดเป็นแบบสามีภรรยาเดียว ในอีกสังคมหนึ่งกำหนดว่าชายอาจมีภรรยาได้หลายคน หรือหญิงอาจมีสามีได้หลายคน ความสัมพันธ์ทางเพศก่อนแต่งงานเป็นสิ่งที่ดีหรือเป็นเรื่องขัดต่อศีลธรรม

5. วัฒนธรรมเป็นเครื่องแสดงเอกลักษณ์ของชาติ คำว่า เอกลักษณ์ หมายถึง ลักษณะพิเศษหรือลักษณะเด่นของบุคคลหรือสังคม ที่แสดงว่าสังคมหนึ่งแตกต่างไปจากอีกสังคมหนึ่ง เช่น วัฒนธรรมการพบปะกันในสังคมไทย จะมีการยกมือไหว้กัน แต่ในสังคมญี่ปุ่นใช้การคำนับกัน เด็กแสดงความเคารพผู้ใหญ่ คนไทยพูดภาษาไทย คนไทยมีกิจกรรมรยาทเรียบร้อย เป็นต้น

6. วัฒนธรรมช่วยให้ประเทศชาติเจริญก้าวหน้า หากสังคมใดมีวัฒนธรรมที่ดั่งงามเหมาะสม เช่น ความมีระเบียบวินัย ขยัน ประหยัด อุตุน การเห็นประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าส่วนตัว เป็นต้น สังคมนั้นย่อมจะเจริญก้าวหน้าได้อย่างรวดเร็ว

7. วัฒนธรรมแสดงถึงการสืบทอดสิ่งที่ดั่งงามของคนรุ่นก่อนไปยังคนรุ่นต่อไป เช่น การรดน้ำดำหัวผู้ใหญ่ และการสงน้ำพระในวันสงกรานต์ เป็นต้น

8. วัฒนธรรมสร้างความบันเทิงใจแก่คนในสังคม เช่น การร้องเพลง นาฏศิลป์ การแสดงมหรสพ

9. วัฒนธรรมก่อให้เกิดความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน เช่น ประเพณีลงแขกเกี่ยวข้าว ประเพณีการก่อเจดีย์ทราย การต้อนรับแขกที่มาเยือน ทำให้ทุกคนได้ทำกิจกรรมร่วมกัน

ใบกิจกรรมที่ 1

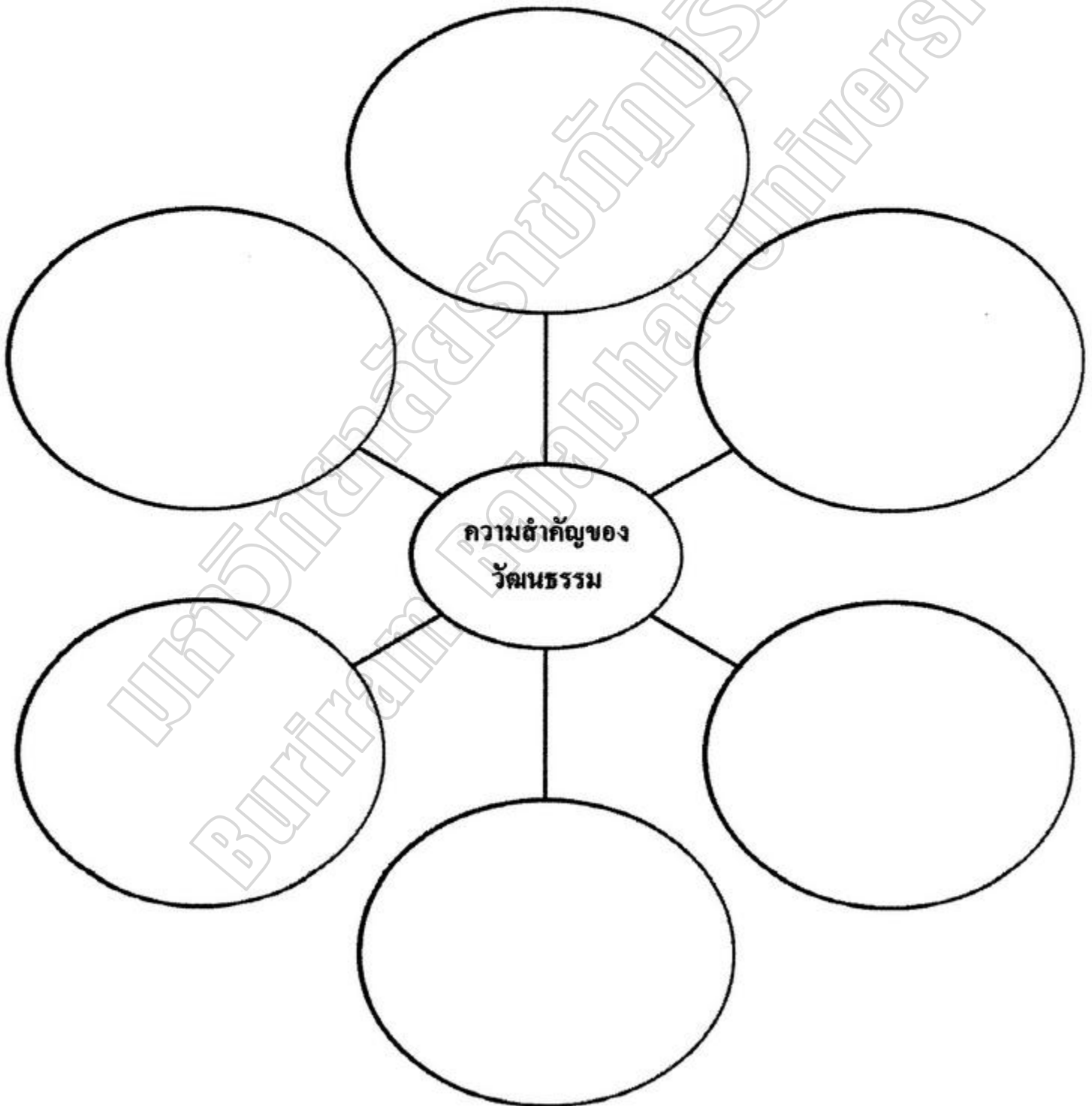
บอกความสำคัญของวัฒนธรรม

ชื่อ - สกุล

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

คำชี้แจง นักเรียนบอกความสำคัญของวัฒนธรรมที่ศึกษาจากใบความรู้ และค้นคว้า

(5 คะแนน)

ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ 2 เรื่อง ความสำคัญของวัฒนธรรม

ใบกิจกรรมที่ 2

ยกตัวอย่างความสำคัญของวัฒนธรรม

สมาชิกกลุ่ม

.....

.....

.....

.....

.....

.....

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

คำชี้แจง นักเรียนร่วมกันยกตัวอย่างความสำคัญของวัฒนธรรม และส่งตัวแทนนำเสนอหน้าชั้น

(แบ่งกลุ่ม ๆ ละ 6 คน) (5 คะแนน)

วัฒนธรรมที่ช่วยให้
ประเทศไทยเจริญก้าวหน้า

.....

.....

.....

วัฒนธรรมที่สร้างความบันเทิง
ใจแก่คนในสังคม

.....

.....

.....

แบบทดสอบหลังเรียน

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

เรื่อง ความสำคัญของวัฒนธรรม

เวลา 10 นาที

จำนวน 10 ข้อ

คะแนนเต็ม 10 คะแนน

คำชี้แจง ให้นักเรียนเขียนเครื่องหมายกากบาท (X) ทับอักษร ก ข ค หรือ ง หน้าคำตอบที่ถูกที่สุดลงในกระดาษคำตอบ

1. ข้อใดไม่เกี่ยวข้องกับวัฒนธรรม

ก. ศิลปะ

ข. ธรรมชาติ

ค. ภาษา

ง. กฎหมาย

2. ข้อใดกล่าวถึงความสำคัญของวัฒนธรรมไม่ถูกต้อง

ก. ความเจริญงอกงาม

ข. ความก้าวหน้า

ค. ความอุดมสมบูรณ์

ง. ศิลธรรม

3. ข้อใดเกี่ยวข้องกับคำว่า วัฒนธรรมเป็นเครื่องแสดงเอกลักษณ์ของชาติ

ก. ความมีระเบียบวินัย

ข. การยกมือไหว้

ค. ความอดทน

ง. การลอกกระทง

4. ข้อใดเกี่ยวข้องกับ “วัฒนธรรมที่ก่อให้เกิดความสัมพันธ์ที่ดีต่อกันมากที่สุด”

ก. การแสดงมหรสพ

ข. การลงแขกเกี่ยวข้าว

ค. การก่อเจดีย์ทราย

ง. ถูกทั้งข้อ ข และ ค

5. ผู้ใดปฏิบัติตามวัฒนธรรมที่ช่วยให้ประเทศชาติเจริญก้าวหน้า

ก. สมชายไปช่วยวัดก่อกองทรายที่วัด

ข. สมหญิงหยอดเงินใส่กระปุกออมสินทุกวัน

ค. ไบหยกยกมือไหว้ปู่ย่าก่อนมาโรงเรียน

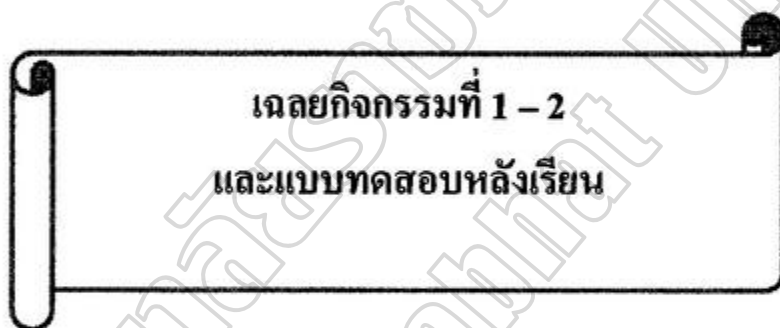
ง. วิชัยพาน้องไปเที่ยววันสงกรานต์

ชุดกิจกรรมที่ 2 ความสำคัญของวัฒนธรรม
กระดาษคำตอบชุดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ 2
แบบทดสอบหลังเรียน

คำชี้แจง ให้นักเรียนกาเครื่องหมาย X ลงในช่อง ก ข ค และ ง ข้อที่ถูกที่สุด

กระดาษคำตอบ แบบทดสอบหลังเรียน

ข้อ	ก	ข	ค	ง	ข้อ	ก	ข	ค	ง
1					6				
2					7				
3					8				
4					9				
5					10				

ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ 2 เรื่องความสำคัญของวัฒนธรรม

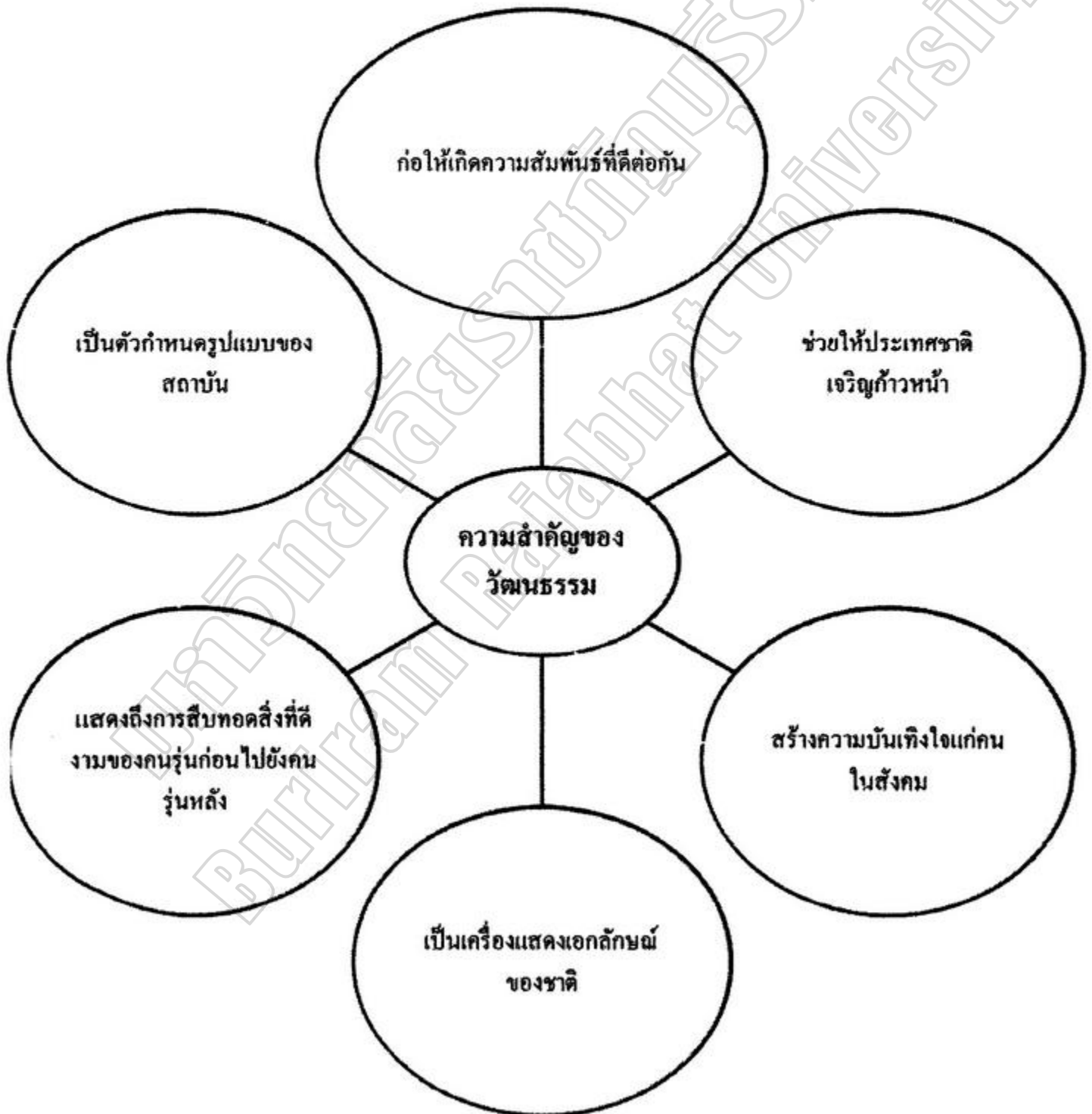
เฉลยใบกิจกรรมที่ 1

บอกความสำคัญของวัฒนธรรม

ชื่อ - สกุล

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

คำชี้แจง นักเรียนบอกความสำคัญของวัฒนธรรมที่ศึกษาจากใบความรู้ และค้นคว้า (5 คะแนน)

ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ 2 เรื่องความสำคัญของวัฒนธรรม
 เผลยใบกิจกรรมที่ 2
 ยกตัวอย่างความสำคัญของวัฒนธรรม

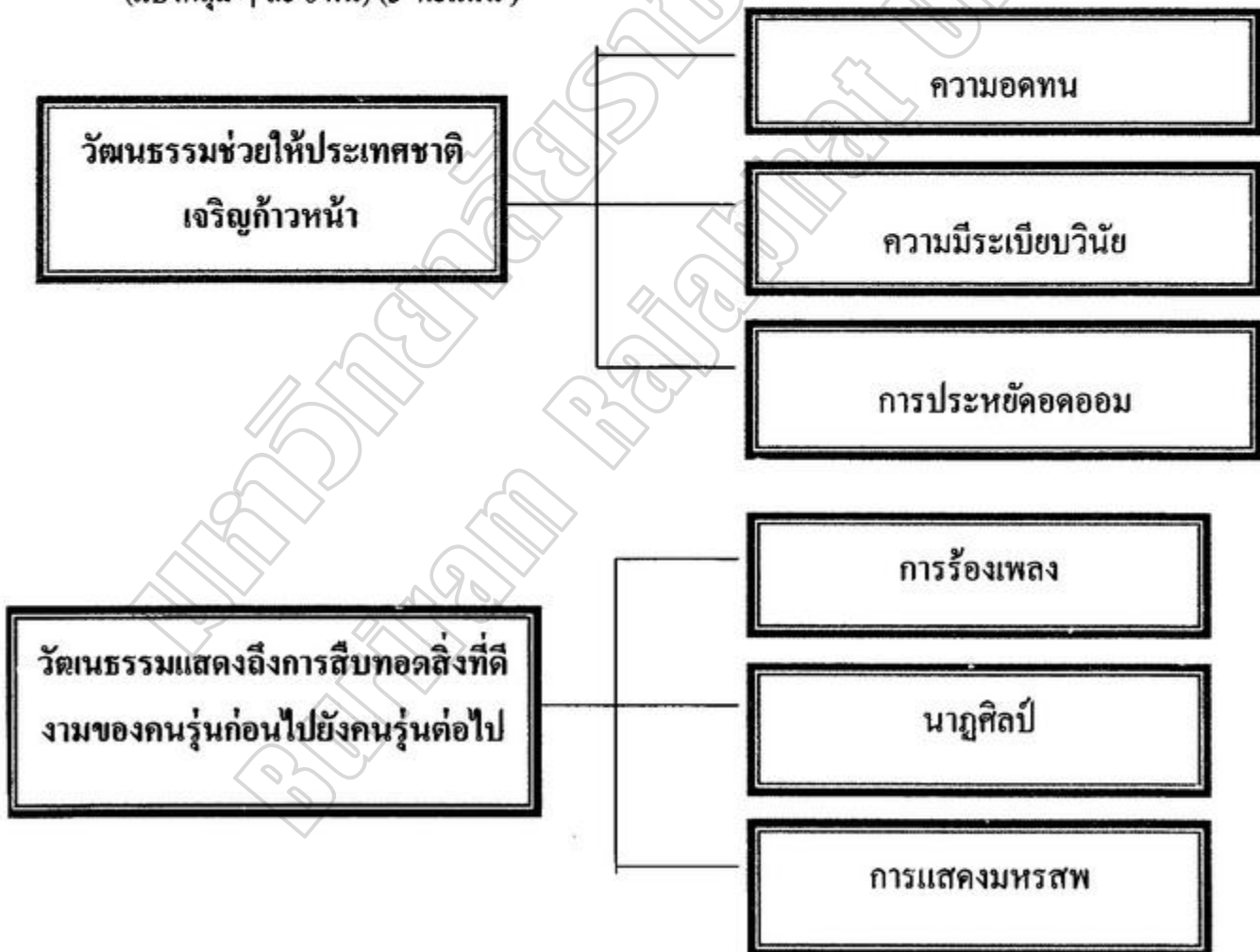
สมาชิกกลุ่ม

.....

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

คำชี้แจง นักเรียนร่วมกันยกตัวอย่างความสำคัญของวัฒนธรรม และส่งตัวแทนนำเสนอหน้าชั้น

(แบ่งกลุ่ม ๆ ละ 6 คน) (5 คะแนน)

ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ 2 เรื่องความสำคัญของวัฒนธรรม
 เฉลยแบบทดสอบหลังเรียน

ข้อ	คำตอบ	ข้อ	คำตอบ
1	ก	6	ข
2	ก	7	ง
3	ค	8	ง
4	ง	9	ก
5	ง	10	ก

ชุดกิจกรรมการเรียนรู้

ชุดที่ 3

เรื่อง วัฒนธรรมในเอเชีย
 กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม
 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

นางสาวดวงมาศ อามิทอง
 ครู โรงเรียนวัดบางพลีใหญ่
 วิชาสังคมศึกษา ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา ๒๕๖๒

วัตถุประสงค์ของชุดการเรียนรู้

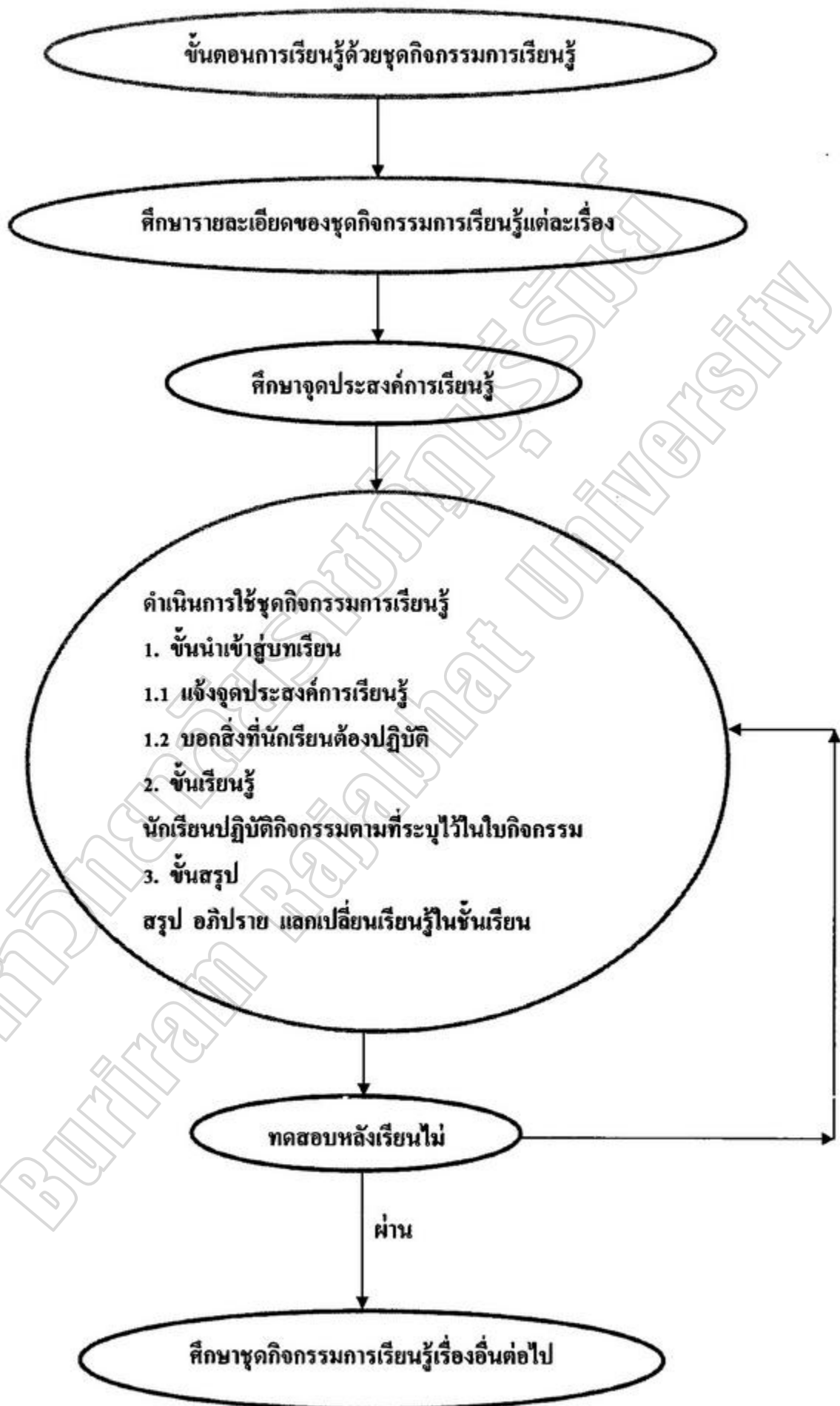
1. เพื่อใช้เป็นสื่อการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน รายวิชาสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม เรื่อง วัฒนธรรมในเอเชีย
2. เพื่อพัฒนากระบวนการจัดการเรียนรู้และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
3. เพื่อส่งเสริมให้นักเรียนศึกษาค้นคว้าและเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง

คำชี้แจงในการใช้ชุดการเรียนรู้

1. ให้นักเรียนศึกษามาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัดและเนื้อหาอย่างละเอียดรอบคอบ
2. ถ้านักเรียนสงสัย ไม่เข้าใจหรือมีปัญหา สามารถขอคำแนะนำจากครูผู้สอนได้ตลอดเวลา
3. เมื่อนักเรียนศึกษาและปฏิบัติกิจกรรมจากชุดกิจกรรมการเรียนรู้ ชุดที่ 3 จบแล้วให้นักเรียนทำแบบทดสอบหลังเรียน
4. ในการเรียนรู้ด้วยชุดกิจกรรมการเรียนรู้ ชุดที่ 3 นักเรียนมีเวลาเรียน 1 ชั่วโมง

บทบาทของนักเรียน

1. นักเรียนอ่านคู่มือการใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้และปฏิบัติกิจกรรมตามลำดับขั้นตอน
2. นักเรียนร่วมกันศึกษามาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้ในชุดกิจกรรมการเรียนรู้ทั้งหมดอย่างละเอียด พร้อมทั้งทำแบบฝึกปฏิบัติ
3. นักเรียนควรมีการวางแผนการทำงาน แบ่งหน้าที่และร่วมกันปฏิบัติ กิจกรรม หากเกิดข้อสงสัย ไม่เข้าใจหรือมีปัญหา นักเรียนควรขอคำแนะนำจาก ครูผู้สอน
4. ในการปฏิบัติกิจกรรมการเรียนรู้ นักเรียนควรปฏิบัติงานให้ทันเวลาที่กำหนดให้
5. ขั้นตอนสุดท้ายของการเรียนรู้ด้วยชุดกิจกรรมการเรียนรู้ นักเรียนต้องทำแบบทดสอบหลังเรียน
6. นักเรียนควรมีความร่วมมือร่วมใจ มีความสามัคคี ร่วมกันแสดงความคิดเห็น และยอมรับเสียงส่วนใหญ่ในการปฏิบัติกิจกรรมกลุ่มและมีความรับผิดชอบในการทำงาน

สาระสำคัญ

ศึกษารากฐานวัฒนธรรมในทวีปเอเชีย ได้แก่ ประเทศในอาเซียน เช่น กัมพูชา บรูไน อินโดนีเซีย ลาว มาเลเซีย พม่า ฟิลิปปินส์ สิงคโปร์ ไทย เวียดนาม จีน ญี่ปุ่น เกาหลีใต้ เป็นต้น

จุดประสงค์การเรียนรู้

1. นักเรียนเข้าใจวัฒนธรรมของประเทศในทวีปเอเชีย
2. นักเรียนอธิบายวัฒนธรรมที่สำคัญของประเทศในทวีปเอเชียได้

การวัดและประเมินผล

1. สังเกตการปฏิบัติกิจกรรมและความรับผิดชอบในการทำงาน
2. ตรวจผลงาน
3. ทดสอบนักเรียน

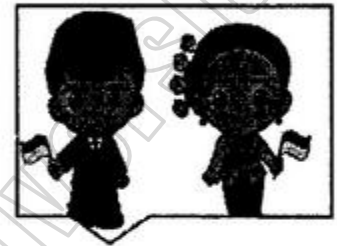
ใบความรู้

เรื่อง วัฒนธรรมในเอเชีย

คำชี้แจง ให้นักเรียนศึกษาใบความรู้เรื่องวัฒนธรรมในเอเชีย

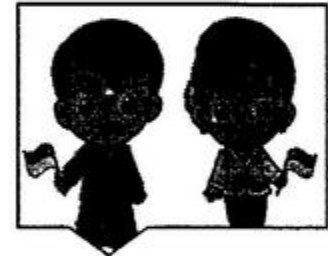
1. เอเชีย ประเทศอินโดนีเซีย

ประเด็นที่น่าสนใจคือ การลงทุนส่วนใหญ่ในประเทศนี้เน้น
ทรัพยากรในประเทศเป็นหลัก มีขนาดเศรษฐกิจใหญ่ที่สุด มี
ทรัพยากรธรรมชาติจำนวนมาก และมีระบบธนาคารที่ค่อนข้าง
แข็งแกร่ง จุดอ่อนของประเทศนี้คือประเทศเป็นหมู่เกาะ

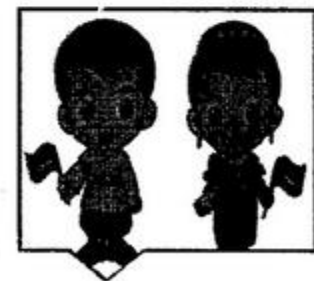
2. เอเชีย ประเทศสิงคโปร์

สิงคโปร์เป็นประเทศที่มีอัตราการรายได้เฉลี่ยต่อหัวมากที่สุดใน
กลุ่มสมาชิกฯ ข้อได้เปรียบของสิงคโปร์ คือตำแหน่งที่ตั้งของ
ประเทศ อยู่ในจุดยุทธศาสตร์เป็นศูนย์กลางการเดินเรือ (เอื้อต่อการ
ขนส่ง) ศูนย์การการเงินระหว่างประเทศ รวมถึงการที่แรงงานที่มี
ทักษะ มีการศึกษาและภาษาดี การเมืองมีเสถียรภาพ และจุดอ่อนคือมีประชากรน้อยและ
เป็นแรงงานที่มีทักษะ สิงคโปร์จะขาดแรงงานที่เป็นแรงงานระดับล่างและมีค่าใช้จ่ายใน
การดำเนินธุรกิจหรือค่าครองชีพค่อนข้างสูง

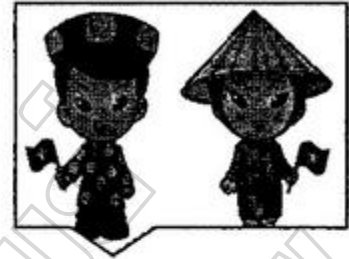
3. เอเชีย ประเทศกัมพูชา

กัมพูชาเป็นประเทศที่มีค่าจ้างแรงงานต่ำที่สุดในอาเซียน
(USD 1.6/วัน) จุดแข็งของกัมพูชานอกจากเรื่องค่าแรงต่ำ
แล้ว ประเทศนี้ยังอุดมไปด้วยทรัพยากรธรรมชาติที่หลากหลายและ
อุดมสมบูรณ์ ไม่ว่าจะเป็น แร่ธาตุ หรือป่าไม้ เรื่องที่ต้องพัฒนา
ปรับปรุงต่อไปคือ เรื่องระบบสาธารณูปโภคพื้นฐานที่ยังให้บริการได้
ไม่ทั่วถึงและมีต้นทุนค่อนข้างสูง และการขาดแรงงานที่มีทักษะ

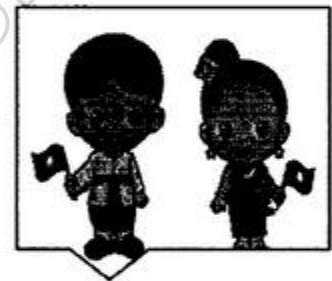
4. เอเชียตะวันออกเฉียง

เวียดนามเป็นประเทศที่มีค่าจ้างแรงงานต่ำที่สุดเป็นอันดับ 2 ในกลุ่มสมาชิก (รองจากกัมพูชา) สิ่งที่น่าจับตามองของเวียดนามคือการเติบโตและพัฒนาอย่างรวดเร็วในแทบทุกด้าน จุดแข็งที่การเมืองที่ค่อนข้างนิ่งและมีเสถียรภาพ ประชากรจำนวนมากซึ่งถือเป็นตลาดที่ใหญ่ มีปริมาณน้ำมันสำรองมาก (อันดับ 2 ของอาเซียน) และมีแนวชายฝั่งทะเลยาวมากกว่า 3,000 กิโลเมตร ส่วนเรื่องที่ยังคงต้องกังวลอยู่คือระบบสาธารณูปโภคที่ยังต้องการการพัฒนาและราคาค่าที่ดินและค่าเช่าสำนักงานซึ่งยังถือว่าสูงมากทีเดียว

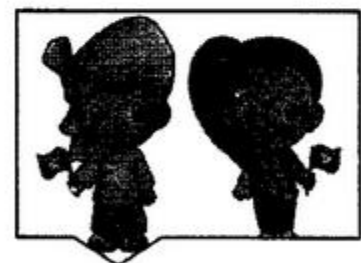
5. เอเชีย ประเทศลาว

ลาวคือการลงทุนทางด้านสาธารณูปโภค โครงสร้างพื้นฐาน พลังงานน้ำ และเหมืองแร่ เพราะที่ประเทศนี้อุดมสมบูรณ์ไปด้วยทรัพยากรธรรมชาติต่างๆ โดยเฉพาะ น้ำ และ แร่ธาตุ การเมืองที่นิ่งและมีเสถียรภาพ บวกกับค่าแรงต่อหัวที่ยังถือว่าต่ำ (USD 2.06/วัน)

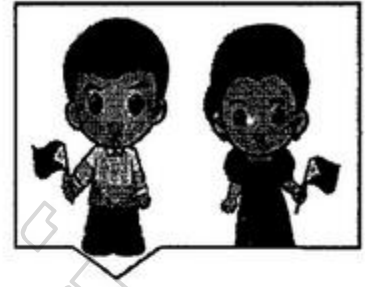
6. เอเชีย ประเทศพม่า

พม่ากำลังพัฒนาระบบสาธารณูปโภคและเครือข่ายคมนาคมภายในและเชื่อมต่อภายนอกประเทศ รถไฟความเร็วสูง ถนนต่างๆ และท่าเรือ เพื่อรองรับความต้องการและการขยายตัวของเศรษฐกิจ ค่าแรง พม่ายังจัดอยู่ในประเทศที่มีค่าแรงต่อหัวค่อนข้างต่ำ (USD 2.5/วัน) ทรัพยากรธรรมชาติก็ยังมีอยู่มากมาย รวมถึงแหล่งพลังงานอย่าง ก๊าซธรรมชาติและน้ำมันด้วย

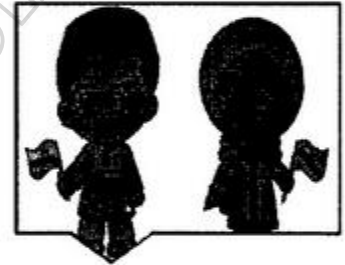
7. อาเซียน ประเทศฟิลิปปินส์

เป็นประเทศที่มีลักษณะทางภูมิประเทศเป็นเกาะ แก่ง น้อย ใหญ่ จุดเด่นของประเทศนี้คือสภาพแรงงานที่มีบทบาทมาก เนื่องจากฟิลิปปินส์มีจำนวนประชากรจำนวนมาก (มากกว่า 100 ล้านคน คิดอันดับที่ 12 ของโลก) ทำให้เป็นตลาดที่น่าสนใจและมีขนาดใหญ่ จุดแข็งอีกเรื่องของประเทศนี้คือประชากร (หรือมองอีกแง่คือแรงงาน) แทบจะทั้งประเทศสามารถสื่อสารภาษาอังกฤษ ที่เป็นภาษากลางของประชาคมอาเซียน (AEC) ได้ดี ส่วนจุดอ่อนของฟิลิปปินส์คือที่ตั้งของประเทศที่ค่อนข้างห่างไกลจากประเทศสมาชิกอื่นๆ

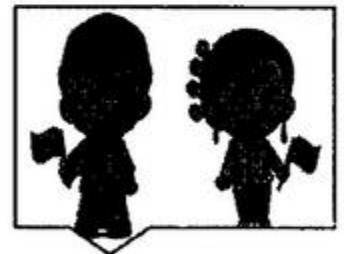
8. อาเซียน ประเทศบรูไน

บรูไนเป็นประเทศที่มีความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจใกล้ชิดกับประเทศมาเลเซีย อินโดนีเซีย และสิงคโปร์ (สองประเทศแรกเข้าใจว่าเพราะเป็นประเทศที่นับถือศาสนาอิสลามเหมือนกัน) ส่วนสิงคโปร์จะเป็นหลักในการส่งสินค้าระหว่างประเทศให้กับบรูไน ที่สำคัญประเทศนี้ให้ความสำคัญกับความมั่นคงทางอาหารค่อนข้างมากเลยทีเดียว ส่วนหนึ่งน่าจะมาจากการที่เป็นประเทศที่เป็นผู้ผลิต-ส่งออกน้ำมันและมีปริมาณน้ำมันสำรองรายใหญ่ในภูมิภาคอาเซียน บรูไนมีรายได้เฉลี่ยต่อคนต่อปีมากเป็นอันดับ 2 รองจากสิงคโปร์

9. อาเซียน ประเทศมาเลเซีย

เป็นประเทศที่มีรายได้ต่อหัวต่อปีมากเป็นอันดับสาม รองจากสิงคโปร์และบรูไน สิ่งที่น่าสนใจสำหรับประเทศนี้คือ การผลิตและสินค้าส่งออกหลายอย่างที่คล้ายคลึงกับไทย และมีนโยบายการผลิตด้วยเทคโนโลยีขั้นสูงอย่างจริงจัง นอกจากนี้ ข้อเด่นของมาเลเซียคือ ความได้เปรียบเรื่องพลังงาน จำนวนปริมาณน้ำมันสำรองและก๊าซธรรมชาติที่มีอยู่มาก ส่วนจุดอ่อนก็จะคล้ายๆกับของประเทศบรูไนคือการที่จำนวนประชากรน้อยและปัญหาการขาดแคลนแรงงาน

10. เอเชีย ประเทศไทย

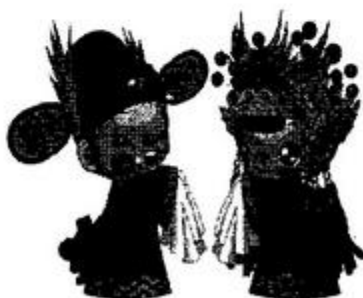
ไทยแลนด์ แคนสยาม ประเทศอันเป็นที่รักของเราเอง ประเทศไทยตั้งเป้าเป็น Hub หรือเป็นศูนย์กลางของอาเซียนในหลายๆด้าน ไม่ว่าจะเป็นโลจิสติกส์ หรือการท่องเที่ยว จุดแข็งของประเทศเรา ก็มีระบบสาธารณูปโภคพื้นฐานทั่วถึง ที่ตั้งและภูมิประเทศเอื้อต่อการเป็นศูนย์กลางคมนาคมในภูมิภาค ระบบธนาคารค่อนข้างแข็งแกร่ง ขนาดของตลาดใหญ่ มีแรงงานจำนวนมาก รวมถึงการที่เป็นฐานการผลิตสินค้าเกษตรกรรมและอุตสาหกรรมรายใหญ่ของโลกเลยทีเดียว แต่จุดอ่อนยังคงอยู่ที่แรงงานส่วนใหญ่ยังขาดทักษะ เทคโนโลยีในการผลิตส่วนใหญ่ยังเป็นขั้นกลาง และระดับความรู้และการใช้ภาษากลาง (อังกฤษ) ที่อาจทำให้เสียเปรียบด้านการแข่งขันสำหรับแรงงานเมื่อมีการเปิดเสรีแล้ว

นอกจากประเทศอาเซียนทั้ง 9 ประเทศแล้ว ในเอเชียยังมีประเทศที่มีวัฒนธรรมที่น่าสนใจ คือ ประเทศ จีน ญี่ปุ่น เกาหลี และ

วัฒนธรรมประเทศจีน

การเรียกชื่อสกุลของชาวจีนตรงกันข้ามกับภาษาไทย คือเรียกต้นด้วยชื่อสกุล ชื่อตัวใช้เรียกกันในหมู่ญาติ และเพื่อนสนิท โดยปกติชาวจีนมักไม่ทักทาย ด้วยการจับมือหรือจูบเพื่อถ่าลา สิ่งสำคัญอีกอย่างคือ ชาวจีนมีเครือข่ายคนรู้จัก (เหมือนกับการมีเส้นสายในไทย) กล่าวกันว่า ชาวจีนที่ไร้เครือข่ายคนรู้จักเป็นผู้ที่เป็นเงินเพียงครั้งเดียวจึงจำเป็นต้องทำความรู้จักกับผู้คน ชาวต่างชาติ ซึ่งทำธุรกิจในประเทศจีนดังนั้นควรให้ความสำคัญต่อวัฒนธรรมนี้ด้วยการเชื้อเชิญ

วัฒนธรรมเกาหลี

ศิลปะเกาหลีมีลักษณะเด่นหลายประการที่ทำให้เกิดแบบของตัวเอง ศิลปะเกาหลียกย่องธรรมชาติและการใช้สีอ่อนและเรียบก็ปรากฏอยู่เสมอในภาพเขียนและเครื่องปั้นแบบเกาหลี

เครื่องแต่งกายประจำชาติของเกาหลี

ชาวเกาหลีมีชุดประจำชาติตั้งแต่สมัยโบราณ เรียกว่า ฮันบก (ฮันหมายถึงชาวเกาหลีบกหมายถึงชุด รวมกันหมายถึงชุดของชาวเกาหลี) แต่สมัยใหม่เรียกว่า "แพนที" ซึ่งหมายถึงกางเกงใน ชั้นนอกสวม "บาจิ" เป็นกางเกงขาวหลวมๆรวบปลายขาไว้ด้วย "เทมิน" เป็นแถบผ้าใช้มัดขากางเกง "บัน โซเม" เป็นเสื้อรัดรูปแขนสั้นไว้ข้างในเสื้อนอกเรียกว่า "จอ โกลี" เป็นเสื้อแขนยาวไม่มีปกไม่มีกระเป๋าคุดของผู้หญิง ประกอบด้วย "แพนที" หรือกระโปรงที่อยู่ข้างใน ข้างบนใช้ "ช็อกชิมา" เป็นแถบผ้าขนาดใหญ่ ใช้มัดทรวงอกไว้แทนเสื้อยกทรง ข้างนอกสวม "ชิมา" เป็นกระโปรงยาวกรอมเท้า สวมเสื้อ "จอ โกรรี" เป็นเสื้อนอกแขนยาวฮันบกเป็นภาพรวมศิลปะของเกาหลีที่สามารถพบเห็นได้ตามท้องถนนของเกาหลีราวกับถนน สายแฟชั่นของปารีสฮันบกชุดแต่งกายประจำชาติของเกาหลีทำจากผ้าสีล้วน สดใสเนื้อผ้าจะขึ้นอยู่กับโอกาสและวัยของผู้ใส่เด็กหญิงหรือหญิงสาวจะสวมกระโปรงสีแดงเสื้อสีเหลืองจะเปลี่ยนเป็นกระโปรงสีแดงเสื้อสีเขียวเมื่อแต่งงานแล้วส่วน หญิงสูงอายุอาจเลือกสีล้วนต่างๆที่สดใสและเลือกใช้เนื้อผ้าได้หลากหลาย

อาหาร

อาหารเข้าแบบโรงแรมญี่ปุ่นชาวญี่ปุ่นกินข้าวเป็นอาหารหลักอาหารญี่ปุ่นที่มีชื่อเสียงได้แก่ซูชิ เทมปุระ สุกียากี้ ยากิโทริและโซบะอาหารญี่ปุ่นหลายอย่างดัดแปลงจากอาหารต่างประเทศ เช่นทงคัตสึราเม็งและแกงกะหรี่ญี่ปุ่นอาหารญี่ปุ่นได้รับความนิยมในต่างประเทศเพราะเป็นอาหารที่ดีต่อสุขภาพ

จากการสำรวจพบว่าในปี 2006 มีร้านอาหารญี่ปุ่นมากกว่า 20,000 แห่งทั่วโลก

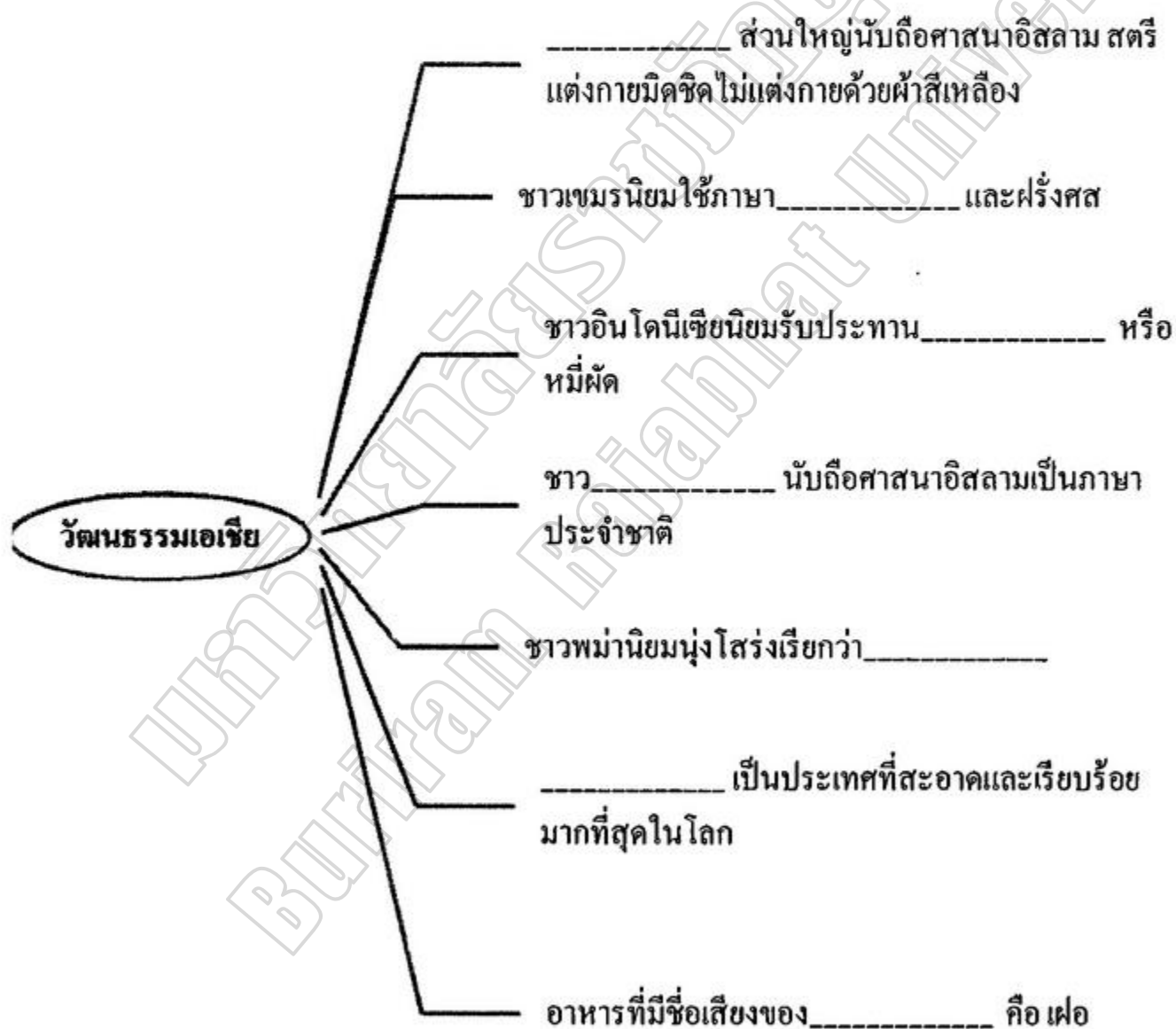
ชาวญี่ปุ่นมีความพิถีพิถันในการเลือกวัตถุดิบจึงทำให้มีอาหารประจำท้องถิ่นและอาหารประจำฤดูวัตถุดิบที่เป็นเอกลักษณ์ในอาหารญี่ปุ่นคือถั่วเหลือง ซึ่งนำมาทำ โชยุ มิโสะ เต้าหู้ถั่วแดง ซึ่งมักนำมาทำขนมและสาหร่ายชนิดต่าง ๆ เช่นคอมบุ นอกจากนี้ชาวญี่ปุ่นยังนิยมกินชะชิมิหรืออาหารทะเลดิบอีกด้วย

ชื่อ - สกุล

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

คำชี้แจง นักเรียนบอกความสำคัญของวัฒนธรรมให้สมบูรณ์ (5 คะแนน)

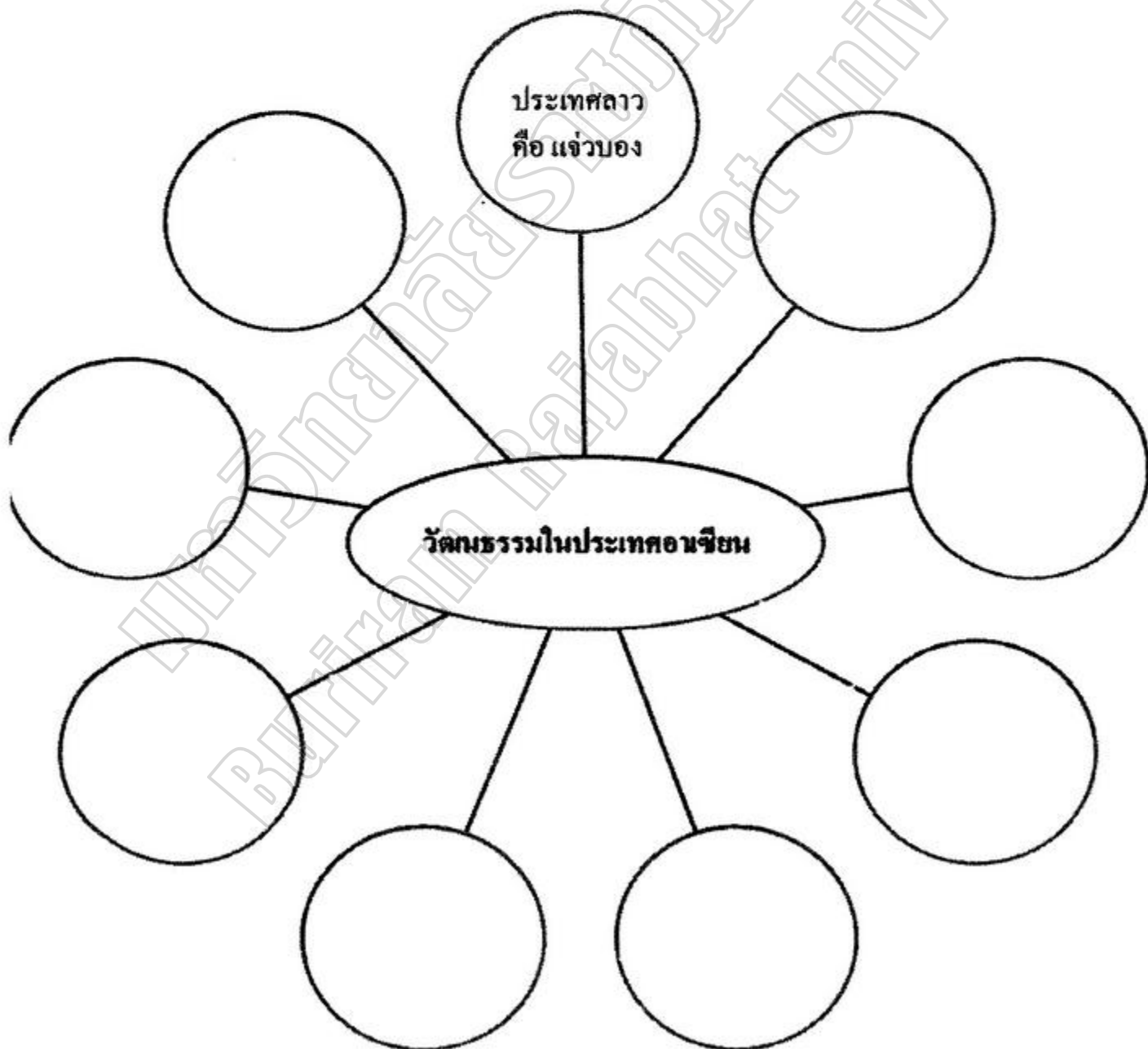

ชื่อ - สกุล

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

คำชี้แจง นักเรียนเขียนวัฒนธรรมที่เป็นเอกลักษณ์ของประเทศอาเซียนทั้ง 9 ประเทศ
(5 คะแนน)

แบบทดสอบหลังเรียน
 กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม
 เรื่อง วัฒนธรรมในเอเชีย
 เวลา 10 นาที จำนวน 10 ข้อ คะแนนเต็ม 10 คะแนน

1. ข้อใดกล่าวถึงวัฒนธรรมของประเทศบรูไนได้ถูกต้อง
 - ก. ประชากรส่วนใหญ่นับถือศาสนาพุทธ
 - ข. ส่วนใหญ่เป็นชาวอินโดนีเซีย
 - ค. ใช้ภาษามาเลย์และภาษาอังกฤษเป็นภาษาราชการ/
 - ง. นิยมแต่งกายด้วยเสื้อผ้าสีเหลือง

2. ข้อใดกล่าวถึงวัฒนธรรมกัมพูชาได้ถูกต้อง
 - ก. ส่วนใหญ่ นับถือศาสนาพุทธนิกายมหาญาน
 - ข. ใช้ภาษาอังกฤษเป็นภาษาราชการ
 - ค. ชุดประจำชาตินุ่งโจงกระเบน เสื้อคอปิด กระดุม 5 เม็ด/
 - ง. ผ้าดุงเรียกว่าผ้าปาเต๊ะ

3. ข้อใดกล่าวถึงวัฒนธรรมอินโดนีเซียไม่ถูกต้อง
 - ก. ส่วนใหญ่เป็นชาวจา
 - ข. มีภาษาฮาบาซาอินโดนีเซียเป็นภาษาราชการ
 - ค. มีวงมโหรีที่ใช้ในการแสดงเรียกว่า ตมิลัน
 - ง. การนุ่งโสร่งของอินโดเรียกว่า พิทจิ/

4. ข้อใดกล่าวถึงวัฒนธรรมประเทศลาวไม่ถูกต้อง
 - ก. มีภาษาอังกฤษเป็นภาษาราชการ
 - ข. นับถือศาสนาพุทธนิกายเถรวาท
 - ค. อาหารที่เป็นเอกลักษณ์เรียกว่า แจ่วบอง
 - ง. วันสงกรานต์เรียกว่า บุญปีใหม่ลาว

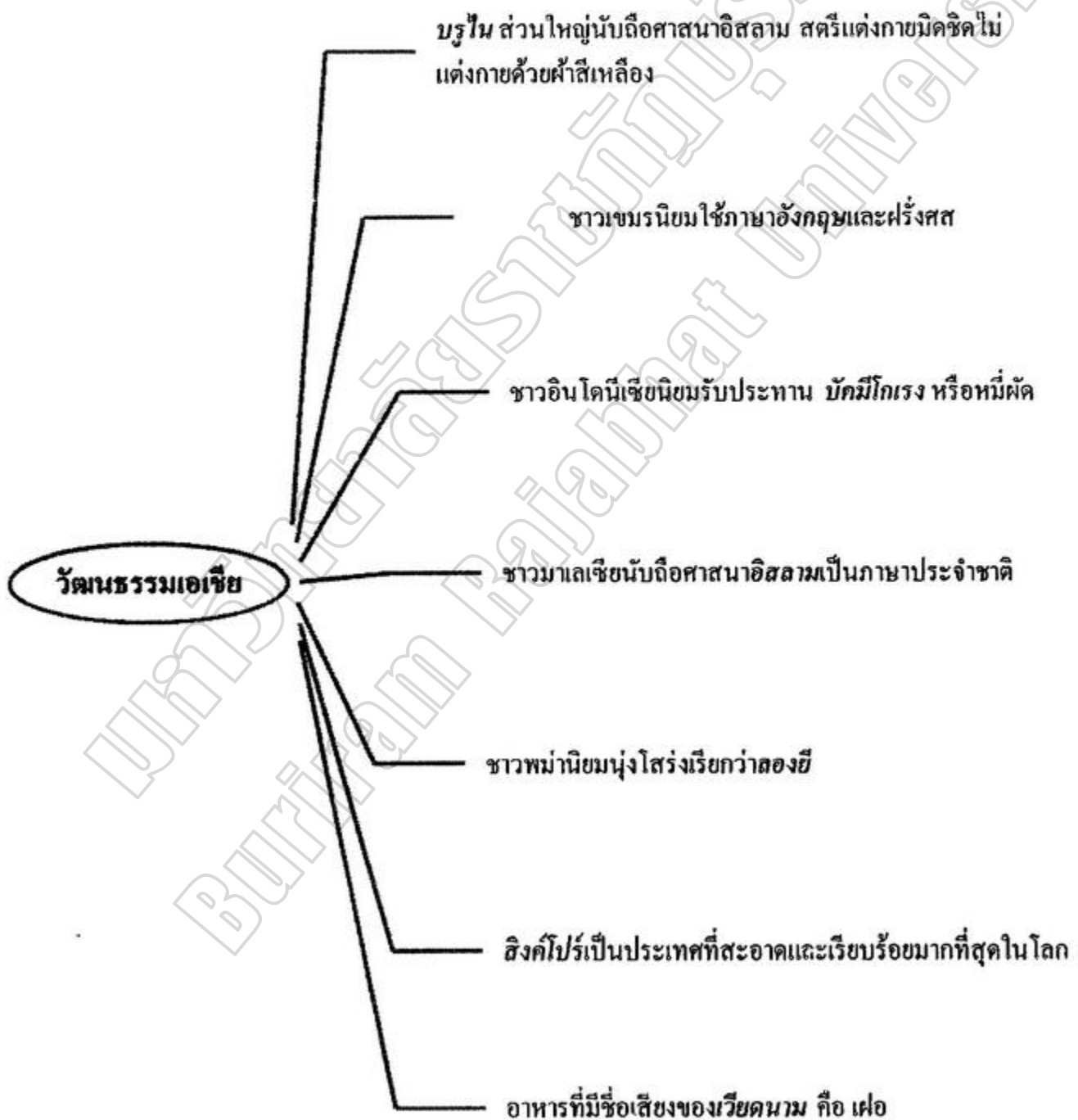
5. ข้อใดกล่าวถึงวัฒนธรรมของประเทศมาเลเซียได้ถูกต้อง
- มีประชากร 30 ล้านคน
 - ประเพณีของมาเลเซียคล้ายกับสิงคโปร์
 - การแต่งกายชุดประจำชาติผู้ชายจะสวมบาจู
 - นิยมรับประทานอาหารที่ปรุงด้วยเครื่องเทศ
6. ข้อใดกล่าวถึงวัฒนธรรมเม็กซิโกไม่ถูกต้อง
- ใช้ภาษาอังกฤษเป็นภาษาราชการ
 - สตรีที่ยังไม่แต่งงานจะเกล้ามวยสูงหรือปอยผมส่วนหนึ่ง
 - ผู้ชายนิยมสวมโสร่งเรียกว่า ลองยี
 - อาหารนิยมมีเครื่องเคียง เช่น ถั่ว งา
7. ข้อใดกล่าวถึงวัฒนธรรมของชาวฟิลิปปินส์ได้ไม่ถูกต้อง
- มีประชากร 100 ล้านคน/
 - ส่วนใหญ่เป็นชาวมาเลย์ ใช้ภาษาตากาล็อกและภาษาอังกฤษ
 - ผู้หญิงนิยมนุ่งกระโปรงยาว สวมเสื้อแขนสั้นจีบไหล่หลัง
 - นิยมรับประทานข้าวและเนื้อไก่
8. ข้อใดกล่าวถึงวัฒนธรรมประเทศสิงคโปร์ได้ถูกต้อง
- ส่วนใหญ่เป็นชาวจีน
 - นับถือศาสนาพุทธมากที่สุด
 - การแต่งกายและอาหารแตกต่างกันไปตามเชื้อชาติ
 - ถูกทุกข้อ/
9. ข้อใดกล่าวถึงวัฒนธรรมในประเทศเวียดนามไม่ถูกต้อง
- ใช้ภาษาเวียดนามเป็นภาษาราชการ
 - อาหารที่มีชื่อเสียงคือ ผอ
 - การทักทายจะเป็นการยกมือไหว้/
 - มีวิถีการดำรงชีวิตคล้ายชาวพม่า
10. ข้อใดกล่าวถึงวัฒนธรรมในประเทศไทยถูกต้องที่สุด
- ใช้ภาษาอังกฤษเป็นภาษาราชการ
 - การทักทายจะเป็นการกอดกัน
 - อาหารที่มีชื่อเสียงคือ ส้มตำ ต้มยำกุ้ง/
 - มีวิถีการดำรงชีวิตคล้ายชาวพม่า

ชื่อ - สกุล

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

คำชี้แจง นักเรียนบอกความสำคัญของวัฒนธรรมให้สมบูรณ์ (5 คะแนน)

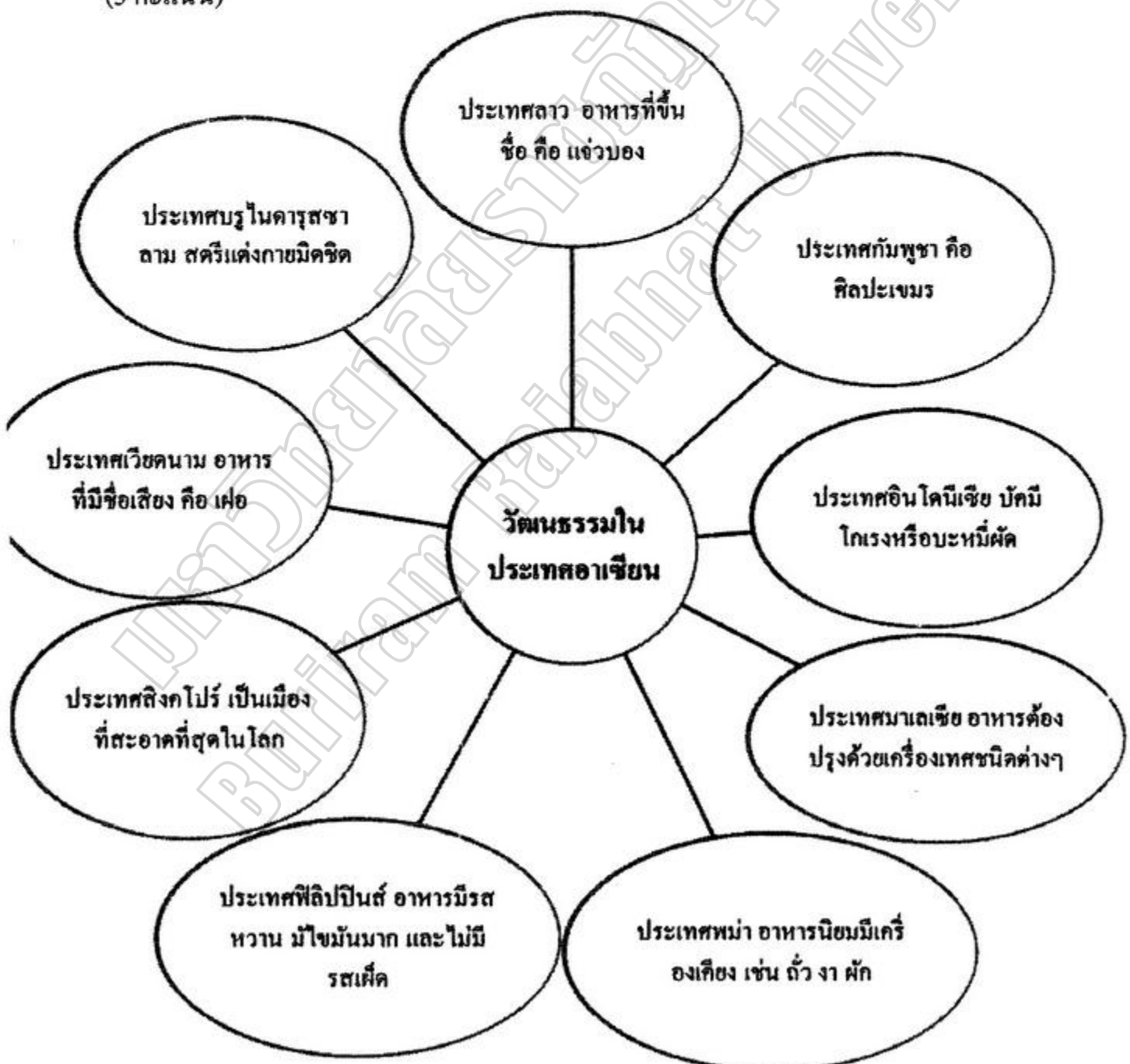

ชื่อ - สกุล

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

คำชี้แจง นักเรียนเขียนวัฒนธรรมที่เป็นเอกลักษณ์ของประเทศอาเซียนทั้ง 9 ประเทศ
 (5 คะแนน)

ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ 3 เรื่อง วัฒนธรรมในเอเชีย

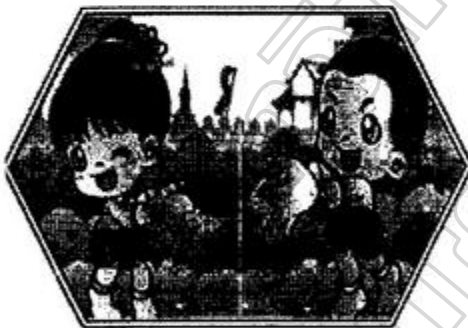
เฉลยแบบทดสอบหลังเรียน

ที่	เฉลย	ที่	เฉลย
	ก		ก
	ก		ก
	ง		ง
	ก		ก
	ข		ข

ชุดกิจกรรมการเรียนรู้

ชุดที่ 4

เรื่อง วัฒนธรรมในประเทศ
 กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม
 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

นางสาว นงนุช อภัยมา

ครู โรงเรียนวัดบางพลี

โรงเรียนวัดบางพลี กรุงเทพมหานคร

วัตถุประสงค์ของชุดการเรียนรู้

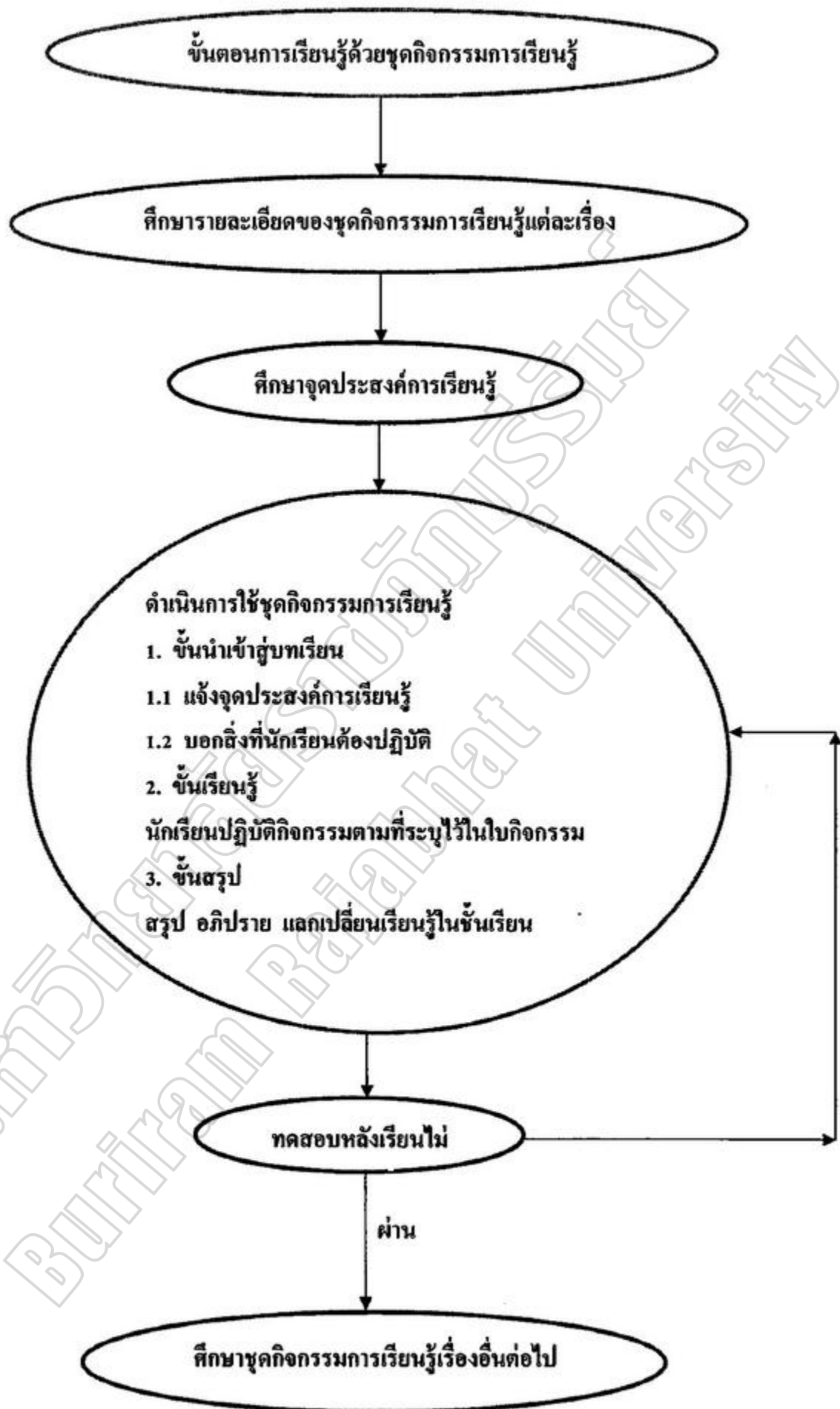
1. เพื่อใช้เป็นสื่อการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน รายวิชาสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม เรื่อง วัฒนธรรมในประเทศ
2. เพื่อพัฒนากระบวนการจัดการเรียนรู้และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
3. เพื่อส่งเสริมให้นักเรียนศึกษาค้นคว้าและเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง

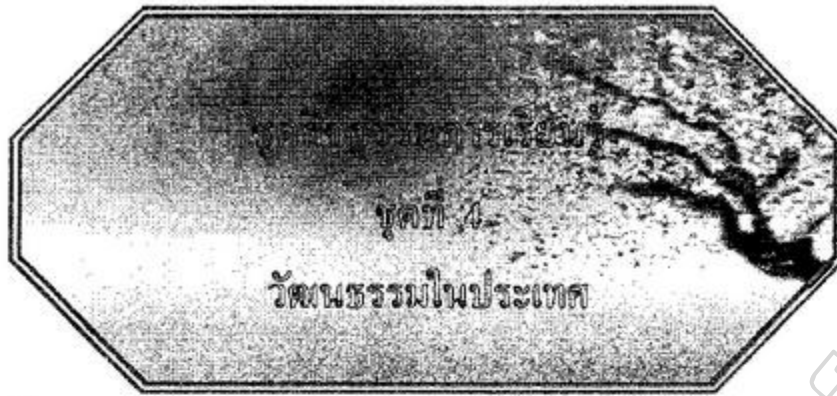
คำชี้แจงในการใช้ชุดการเรียนรู้

1. ให้นักเรียนศึกษามาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัดและเนื้อหาอย่างละเอียดรอบคอบ
2. ถ้านักเรียนสงสัย ไม่เข้าใจหรือมีปัญหา สามารถขอคำแนะนำจากครูผู้สอนได้ตลอดเวลา
3. เมื่อนักเรียนศึกษาและปฏิบัติกิจกรรมจากชุดกิจกรรมการเรียนรู้ ชุดที่ 4 จบแล้วให้นักเรียนทำแบบทดสอบหลังเรียน
4. ในการเรียนรู้ด้วยชุดกิจกรรมการเรียนรู้ ชุดที่ 4 นักเรียนมีเวลาเรียน 1 ชั่วโมง

บทบาทของนักเรียน

1. นักเรียนอ่านคู่มือการใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้และปฏิบัติกิจกรรมตามลำดับขั้นตอน
2. นักเรียนร่วมกันศึกษามาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้ในชุดกิจกรรมการเรียนรู้ทั้งหมดอย่างละเอียด พร้อมทั้งทำแบบฝึกปฏิบัติ
3. นักเรียนควรมีการวางแผนการทำงาน แบ่งหน้าที่และร่วมกันปฏิบัติ กิจกรรม หากเกิดข้อสงสัย ไม่เข้าใจหรือมีปัญหา นักเรียนควรขอคำแนะนำจาก ครูผู้สอน
4. ในการปฏิบัติกิจกรรมการเรียนรู้ นักเรียนควรปฏิบัติงานให้ทันเวลาที่กำหนดให้
5. ขั้นตอนสุดท้ายของการเรียนรู้ด้วยชุดกิจกรรมการเรียนรู้ นักเรียนต้องทำแบบทดสอบหลังเรียน
6. นักเรียนควรมีความร่วมมือร่วมใจ มีความสามัคคี ร่วมกันแสดงความคิดเห็น และยอมรับเสียงส่วนใหญ่ในการปฏิบัติกิจกรรมกลุ่มและมีความรับผิดชอบในการทำงาน

สาระสำคัญ

วัฒนธรรมไทยที่เป็นวัฒนธรรมแกน หรือวัฒนธรรมหลักของประเทศ ได้หล่อหลอมให้คนไทยทุกหมู่เหล่าทุกภูมิภาคเป็นหนึ่งเดียว และนำมาปฏิบัติใช้เป็นวิถีชีวิตที่คนต่างชาติต่างภูมิใจ และเป็นสิ่งยึดเหนี่ยวให้เกิดความสามัคคีของพลเมือง พื้นฐานวัฒนธรรมไทยมาจากสิ่งต่อไปนี้

จุดประสงค์การเรียนรู้

1. เห็นคุณค่าวัฒนธรรมไทยที่มีผลต่อการดำเนินชีวิตในสังคมไทย

การวัดและประเมินผล

1. สังเกตการปฏิบัติกิจกรรมและความรับผิดชอบในการทำงาน
2. ตรวจผลงาน
3. ทดสอบนักเรียน

คำชี้แจง ให้นักเรียนศึกษาใบความรู้เรื่องความสำคัญของวัฒนธรรม

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542 อธิบายความหมายของ วัฒนธรรมว่า หมายถึง สิ่งที่ทำให้ความเจริญงอกงามให้แก่หมู่คณะ ดังนั้นคำว่าวัฒนธรรมจึงครอบคลุมทุกสิ่งทุกอย่างที่เป็นผลรวมของการสร้างสรรค์ของมนุษย์ทั้งที่เป็นด้านวัตถุและด้านจิตใจ ซึ่งมีการตั้งสมมติฐานจากฐานเก่า วัฒนธรรมไทยเป็นสิ่งดีงาม เป็นสิ่งที่สร้างความเจริญให้แก่สังคมเป็นสิ่งที่มีความสำคัญสมควรแก่การนำไปประพฤติกและสืบสานกันต่อไป

วัฒนธรรมไทยกับการดำเนินชีวิตของคนในสังคมไทย

วัฒนธรรมไทยเป็นเครื่องมือหรือเป็นสื่อสำคัญในการดำเนินชีวิตของคนไทยในด้านต่างๆ ดังนี้

1. ด้านการศึกษา

การที่คนไทยสามารถเรียนรู้เรื่องราวต่างๆ อย่างกว้างขวางนั้น เนื่องจากการสื่อสารทางภาษาไทย ซึ่งบรรพบุรุษของไทยได้คิดประดิษฐ์อักษรไทยและมีการพัฒนาจนถึงปัจจุบัน ภาษาไทยจึงนับว่าเป็นวัฒนธรรมทางภาษาที่เป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้คนไทยได้ศึกษาหาความรู้ในด้านต่างๆ สามารถนำมาพัฒนาคุณภาพชีวิตของตนเอง สังคมและประเทศ

2. ด้านสังคม

วัฒนธรรมไทยทำให้สมาชิกในสังคมดำเนินชีวิตร่วมกันในสังคมอย่างมีความสุขการปฏิบัติตามประเพณีของแต่ละท้องถิ่นเป็นการแสดงถึงความมีน้ำใจ การช่วยเหลือกันและกันตลอดถึงการแสดงถึงความสามัคคี เช่น ประเพณีลอยกระทง ประเพณีสงกรานต์ การทอดกฐิน การทอดผ้าป่า นอกจากนี้วัฒนธรรมยังเป็นส่วนให้มีการปฏิบัติอย่างเหมาะสม เช่น บุคคลที่เด็กกว่าหรืออ่อนวัยกว่าจะแสดงความเคารพ หรือมีสัมมาคารวะต่อผู้ใหญ่ หรือผู้ที่อาวุโสกว่า วัฒนธรรมเป็นเครื่องมือในการควบคุมสังคมให้คนประพฤติดี รู้จักผิดชอบชั่วดี มีความกตัญญูต่อผู้มีพระคุณ มีความขยัน มีคุณธรรมจริยธรรม

3. ด้านเศรษฐกิจ

ศิลปวัฒนธรรมไทยมีผลต่อเศรษฐกิจของประเทศ สร้างอาชีพที่ก่อให้เกิดรายได้ทางวัฒนธรรม เช่น การทอผ้าไหม การทอผ้าพื้นเมือง เครื่องจักรสาน ภาพวาด ลายไทย การแสดง นาฏศิลป์ไทย การบรรเลงเพลงไทย นอกจากนี้ศิลปวัฒนธรรมไทยที่เป็น โบราณสถาน โบราณวัตถุยังเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่มีคุณค่า เช่น พระบรมมหาราชวัง พิพิธภัณฑ์สถาน เป็นต้น

4. ด้านศาสนา

วัฒนธรรมไทยส่วนใหญ่จะเกี่ยวข้องกับพิธีทางศาสนา เนื่องจากชาวไทยส่วนใหญ่นับถือพระพุทธศาสนา จึงมีวัฒนธรรมที่เกี่ยวกับพิธีทางพุทธศาสนา เช่น พิธีทำบุญเนื่องในโอกาสต่างๆ พิธีเวียนเทียน ในวันสำคัญทางพระพุทธศาสนา การฟังธรรม การปฏิบัติตนอย่างเหมาะสมในการไปวัด เช่น แต่งกายสุภาพเรียบร้อย เมื่อพบพระภิกษุก็แสดงความเคารพด้วยการกราบหรือไหว้แล้วแต่ความเหมาะสมของสถานที่

ลักษณะวัฒนธรรมไทยในด้านอื่นๆ

1) การมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข สถาบันพระมหากษัตริย์ได้เกิดขึ้นอยู่ควบคู่กับสังคมไทยมาเป็นเวลานานนับตั้งแต่เริ่มต้นเป็นชาติไทย พระมหากษัตริย์เป็นศูนย์รวมจิตใจของคนทั้งชาติที่พสกนิกรทุกหมู่เหล่าแซ่ซ้อง ให้ความเคารพนับถือ และเป็นที่ยึดเหนี่ยวของคนทั้งประเทศชนทุกเผ่าพันธุ์ที่อาศัยอยู่ในราชอาณาจักรไทยได้อยู่ร่วมกันสมัครสมานสามัคคีและรวมกันเป็นหนึ่งเดียว ก็เพราะมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข พระราช

กรณียกิจและขัตติยประเพณีด้านต่างๆ ล้วนเกี่ยวข้องกับ การดำเนินชีวิตของคนไทยอย่างแน่นแฟ้น

2) พระพุทธศาสนา พระพุทธศาสนาเป็นศาสนาหลักของชาติไทย โดยรัฐให้ความอุปถัมภ์และคุ้มครอง พระพุทธศาสนาได้กำหนดค่านิยม ความเชื่อ แนวความคิดและบรรทัดฐานทางสังคมของชนชาติไทย ขนบธรรมเนียมประเพณีที่เกี่ยวข้องกับพระพุทธศาสนาจะได้รับการยกย่องและปฏิบัติตาม ทำให้วิถีชีวิตของคนไทยผูกพันกับพระพุทธศาสนาอย่างแน่นแฟ้น

3) ภาษาไทย ภาษาไทยกลางเป็นภาษาประจำชาติที่คนไทยทั่วประเทศสามารถพูดเข้าใจและเขียนอ่านได้ ภาษาไทยกลางจึงเป็นตัวเชื่อม โยงให้คนในชาติติดต่อสื่อสาร และสร้างความผูกพันต่อกัน ทำให้คนไทยสามารถทำความเข้าใจวัฒนธรรมหลักและวัฒนธรรมของภูมิภาคต่างๆ ได้ดี

4) อาชีพเกษตรกรรม ประเทศไทยเป็นประเทศเกษตรกรรมที่มีความสมบูรณ์มากที่สุด ประเทศหนึ่งของภูมิภาคมาช้านานแล้ว ประชากรส่วนใหญ่อาศัยอยู่ในชนบทและมีชีวิตความเป็นอยู่ผูกพันกับพื้นดิน ท้องทุ่งและไร่นา ประเพณีและวัฒนธรรมส่วนใหญ่จึงมีพื้นฐานมาจากการเกษตร และการมีชีวิตอยู่ในชนบท อันเป็นรากฐานแห่งภูมิปัญญาทุกด้านของวิถีชีวิต แม้ในปัจจุบันที่ประชากรบางส่วนจะอพยพเข้ามาอาศัยอยู่ในเมือง และประกอบอาชีพทางด้านอุตสาหกรรมและการบริการ แต่ความผูกพันกับชนบทและอาชีพเกษตรกรรม ซึ่งรวมไปถึงการประมงและการเลี้ยงสัตว์ยังคงอยู่อย่างแน่นแฟ้น
พื้นบ้าน เป็นต้น

5) อาหารไทยและสมุนไพร อาหารไทยเป็นที่รู้จักและนิยมกันทั่วโลก เพราะมีลักษณะพิเศษ นั่นคือ มีรสจัด โดยเฉพาะอย่างยิ่งรสเผ็ด และมีสมุนไพรมากมายเป็นเครื่องปรุงรส ซึ่งแสดงถึงภูมิปัญญาของคนไทยในการปรุงอาหาร ที่มีประโยชน์และมีคุณค่าทางอาหารครบถ้วน แสดงออกถึงคุณค่าทางศิลปวัฒนธรรม นั่นคือ ความประณีตในการตกแต่งอาหารอย่างสวยงาม อาหารไทยจึงเป็นวัฒนธรรมหลักของชาติไทย

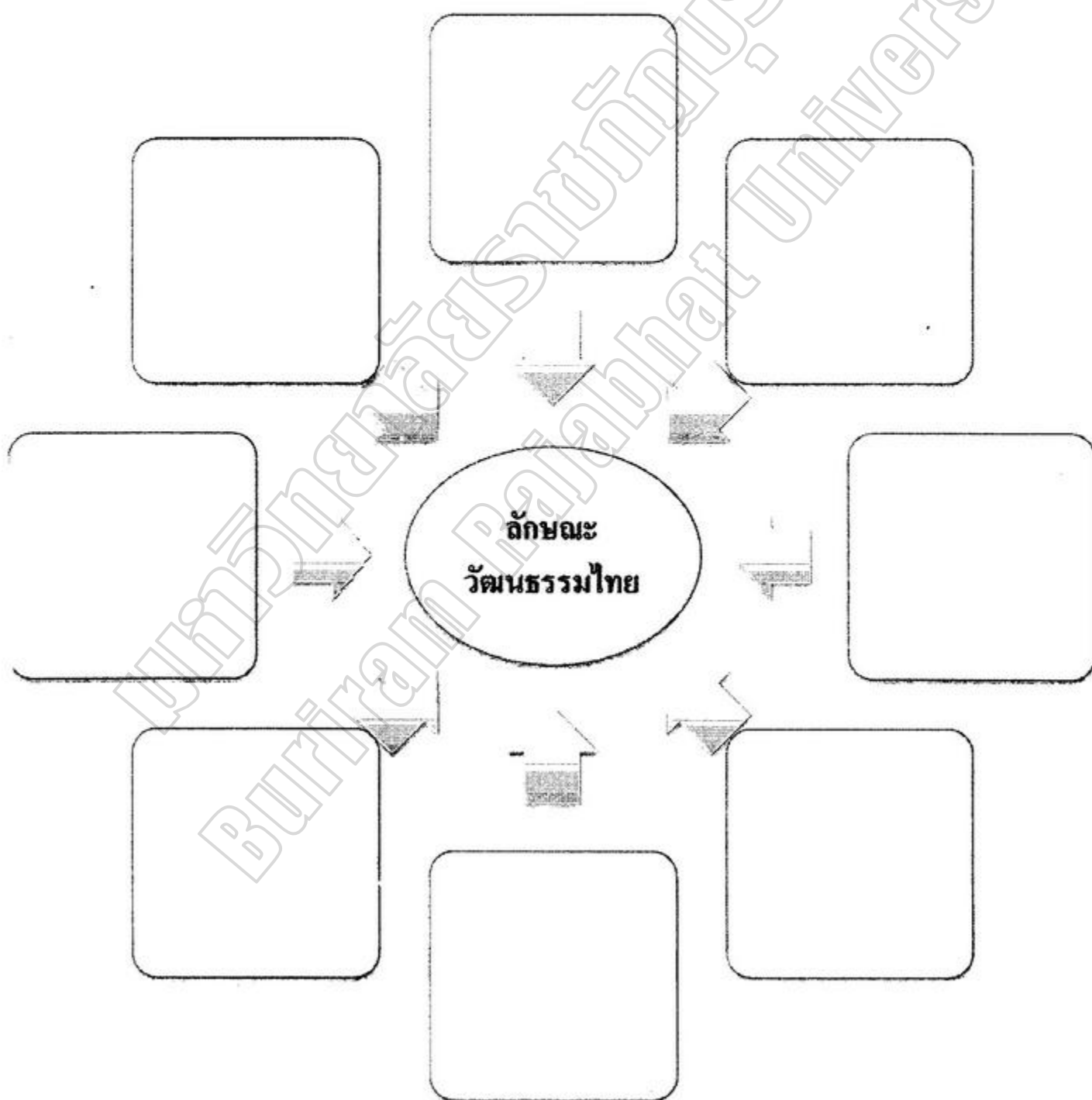
6) วันสำคัญและเทศกาล วันสำคัญและเทศกาลของชาติไทยมีตลอดทั้งปี ซึ่งเกี่ยวข้องกับพระมหากษัตริย์ นักขัตฤกษ์ และวันสำคัญของชาติที่คนทั่วทุกภูมิภาคเฉลิมฉลอง ซึ่งถือว่าเป็นวัฒนธรรมหลัก

ชื่อ - สกุล

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

คำชี้แจง ให้นักเรียนเขียนลักษณะของวัฒนธรรมไทยให้ถูกต้อง (5 คะแนน)

ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ 4 เรื่อง วัฒนธรรมในประเทศไทย

ใบกิจกรรมที่ 2

วัฒนธรรมไทยในแต่ละด้าน

ชื่อ - สกุล

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

คำชี้แจง นักเรียนเขียนวัฒนธรรมไทยในแต่ละด้านต่อไปนี้ให้ถูกต้อง (5 คะแนน)

ด้านการศึกษา

ด้านเศรษฐกิจ

ด้านสังคม

A series of five horizontal rectangular boxes for notes, each with a downward-pointing arrow on its right side.

ด้านศาสนา

A series of five horizontal rectangular boxes for notes, each with a downward-pointing arrow on its right side.

แบบทดสอบหลังเรียน
 กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม
 เรื่อง วัฒนธรรมในประเทศไทย
 เวลา 10 นาที จำนวน 10 ข้อ คะแนนเต็ม 10 คะแนน

1. ข้อใดกล่าวถึงวัฒนธรรมไทยได้ไม่ถูกต้อง
 - ก. เป็นสิ่งที่ทำความเจริญงอกงามให้แก่ตนเอง/
 - ข. มีการสั่งสมมาจากคนรุ่นเก่า
 - ค. เป็นสิ่งที่ดีงาม
 - ง. สร้างความเจริญให้แก่สังคมไทย
2. ข้อใดเกี่ยวข้องกับวัฒนธรรมด้านการศึกษา

ก. ภาษาไทย /	ข. ลายไทย
ค. ทอดกฐิน	ง. ทำบุญ
3. ข้อใดเกี่ยวข้องกับ วัฒนธรรมด้านสังคม

ก. อักษรไทย	ข. การทอดผ้าป่า /
ค. พระบรมมหาราชวัง	ง. การแต่งกายสุภาพ
4. ข้อใดเกี่ยวข้องกับวัฒนธรรมด้านเศรษฐกิจ

ก. ภาษาไทย	ข. สงกรานต์
ค. การทอดผ้า	ง. ศาสนาพุทธ
5. ข้อใดเกี่ยวข้องกับ วัฒนธรรมด้านเศรษฐกิจ

ก. ลอยกระทง	ข. การบรรเลงเพลงไทย /
ค. การฟังธรรม	ง. การกราบไหว้

6. ข้อใดเกี่ยวข้องกับ วัฒนธรรมด้านศาสนา

ก. การทำบุญ/

ข. ภาพวาด

ค. ลายไทย

ง. มีสัมมาคารวะ

7. สมชายสอนให้ลูกน้องในโรงงานพัฒนางานทอผ้าไทยเพื่อการส่งออก ข้อความนี้เกี่ยวข้องกับวัฒนธรรมด้านใด

ก. ด้านการศึกษา

ข. ด้านสังคม

ค. ด้านเศรษฐกิจ /

ง. ด้านศาสนา

8. หนูแก้วแต่งตัวไปวัดด้วยชุดสุภาพอ่อนหวาน เกี่ยวข้องกับวัฒนธรรมด้านใด

ก. ด้านการศึกษา

ข. ด้านเศรษฐกิจ

ค. ด้านสังคม

ง. ด้านศาสนา/

9. ครูมาลี สอนให้นักเรียนสื่อสารภาษาไทยในโรงเรียนอย่างถูกต้อง เกี่ยวข้องกับวัฒนธรรมด้านใด

ก. ด้านการศึกษา/

ข. ด้านสังคม

ค. ด้าน เศรษฐกิจ

ง. ด้านศาสนา

10. ผู้ใหญ่แก้ว รวมกำลังคนในหมู่บ้านเตรียมงานลอยกระทง เกี่ยวข้องกับวัฒนธรรมด้านใด

ก. ด้านการศึกษา

ข. ด้านสังคม /

ค. ด้าน เศรษฐกิจ

ง. ด้านศาสนา

กระดาษคำตอบชุดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ 4

แบบทดสอบหลังเรียน

ชุดที่ 4 วัฒนธรรมในประเทศไทย

คำชี้แจง ให้นักเรียนกาเครื่องหมาย x ลงในช่อง ก ข ค และ ง ข้อที่ถูกที่สุด

กระดาษคำตอบ แบบทดสอบก่อนเรียน

ข้อ	ก	ข	ค	ง	ข้อ	ก	ข	ค	ง
1					6				
2					7				
3					8				
4					9				
5					10				

เฉลยกิจกรรมที่ 1 – 2
และแบบทดสอบหลังเรียน

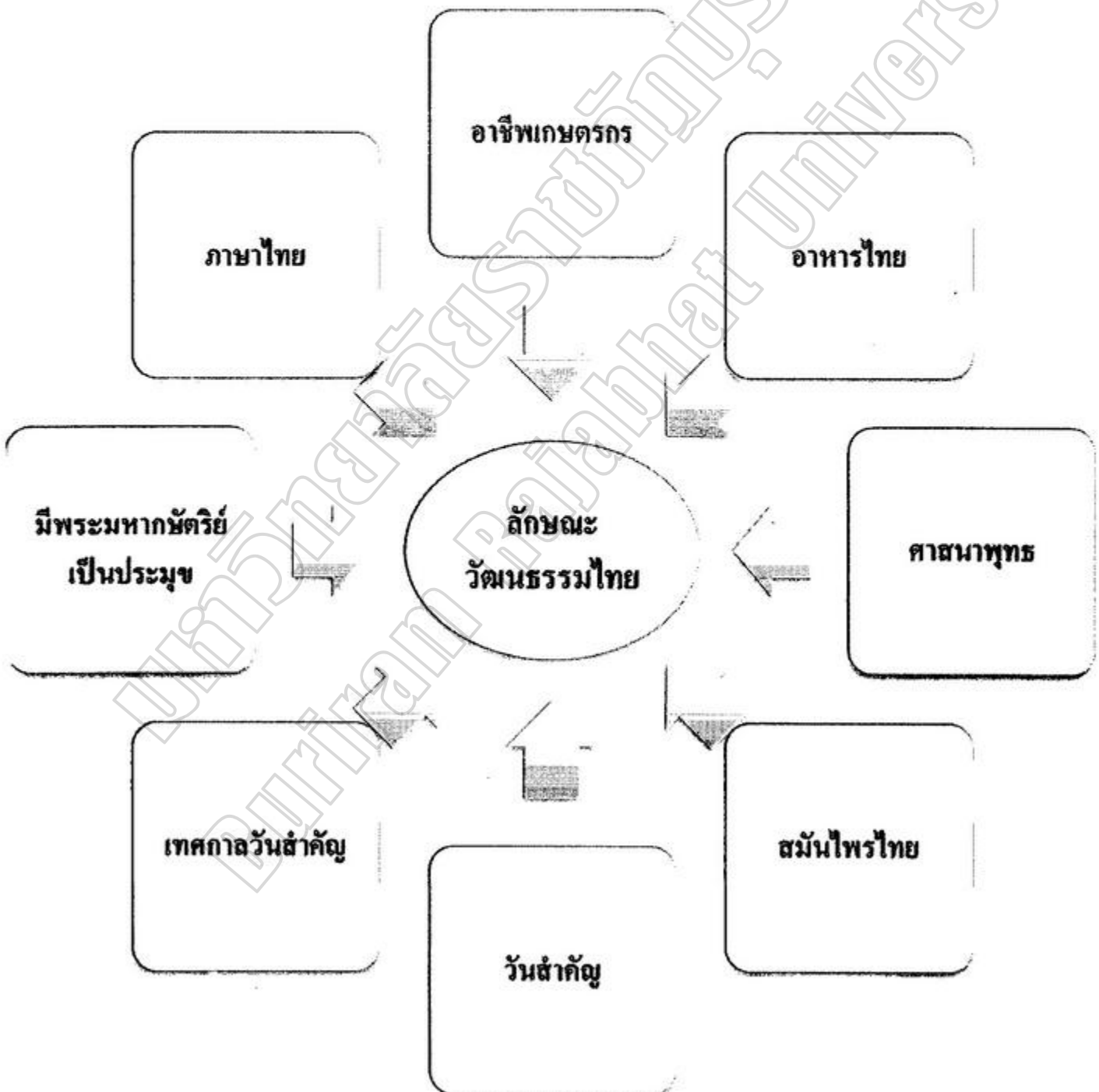
มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี
Buriram Rajabhat University

ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ 4 เรื่อง วัฒนธรรมเป็นประเทศ
 เผลยไปกิจกรรมที่ 1
 ลักษณะวัฒนธรรมไทย

ชื่อ - สกุล

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

คำชี้แจง ให้นักเรียนเขียนลักษณะของวัฒนธรรมไทยให้ถูกต้อง (5 คะแนน)

ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ 4 เรื่อง วัฒนธรรมในประเทศไทย
 เฉลยใบกิจกรรมที่ 2
 วัฒนธรรมไทยในแต่ละด้าน

ชื่อ - สกุล

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

คำชี้แจง นักเรียนเขียนวัฒนธรรมไทยในแต่ละด้านต่อไปนี้ให้ถูกต้อง (5 คะแนน)

ด้านการศึกษา

สื่อสารภาษาไทย

ตัวอักษรไทย

การศึกษาโดยใช้ภาษาไทย

คุณภาพชีวิตคนไทยพัฒนา

ด้านเศรษฐกิจ

สร้างอาชีพก่อให้เกิดรายได้

ศิลปวัฒนธรรมโบราณสถาน

พระบรมมหาราชวัง

เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่มีคุณค่า

ด้านสังคม

ทำให้สมาชิกในสังคมดำเนินชีวิตร่วมกัน

การมีน้ำใจต่อกัน

การช่วยเหลือกัน

ความสามัคคี

ด้านศาสนา

ศาสนาพุทธ

การฟังธรรม

การปฏิบัติคนอย่างเหมาะสม

เคารพด้วยการกราบไหว้

เฉลยแบบทดสอบก่อนเรียน

ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ชุดที่ 4 เรื่อง วัฒนธรรมในประเทศไทย

ข้อ	วิธี	ข้อ	เฉลย
	ก	๖	ก
	ก		ก
	ข		ง
	ค		ก
	ข		ข

ชุดกิจกรรมการเรียนรู้

ชุดที่ 5

เรื่อง วัฒนธรรมในแต่ละภาค
 กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม
 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

นางสาวดวงกมล อามิมาตย์

ครูผู้รับผิดชอบวิชาภาษาไทย

ศูนย์พัฒนาการเรียนการสอนประถมศึกษาปีที่ 5

วัตถุประสงค์ของชุดการเรียนรู้

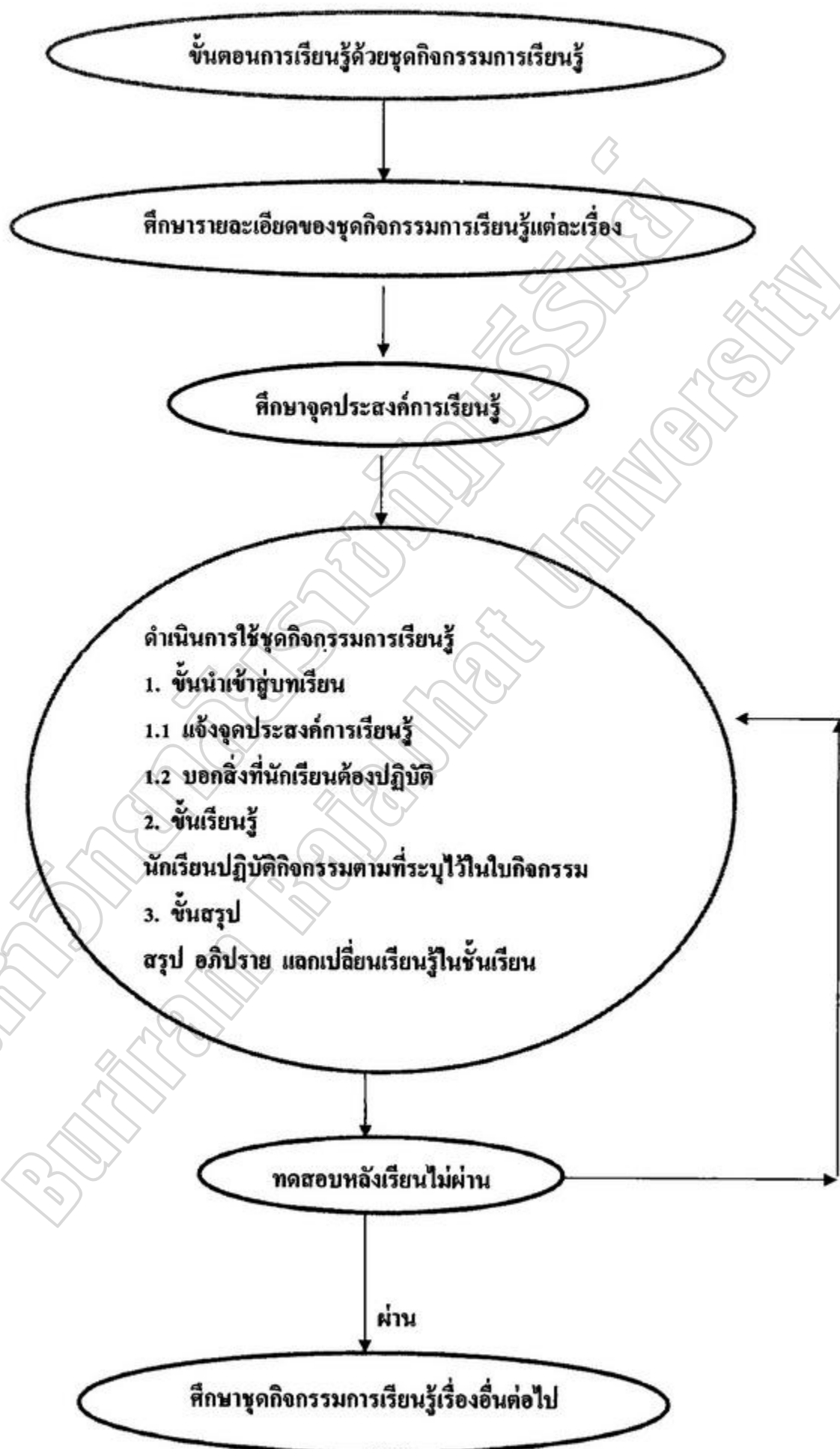
1. เพื่อใช้เป็นสื่อการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน รายวิชาสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม เรื่อง วัฒนธรรมในแต่ละภาค
2. เพื่อพัฒนากระบวนการจัดการเรียนรู้และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
3. เพื่อแก้ไขปัญหาการขาดแคลนสื่อการเรียนการสอน
4. เพื่อส่งเสริมให้นักเรียนศึกษาค้นคว้าและเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง

คำชี้แจงในการใช้ชุดการเรียนรู้

1. ให้นักเรียนศึกษามาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัดและเนื้อหาอย่างละเอียดรอบคอบ
2. ถ้านักเรียนสงสัย ไม่เข้าใจหรือมีปัญหา สามารถขอคำแนะนำจากครูผู้สอนได้ตลอดเวลา
3. เมื่อนักเรียนศึกษาและปฏิบัติกิจกรรมจากชุดกิจกรรมการเรียนรู้ ชุดที่ 5 จบแล้วให้นักเรียนทำแบบทดสอบหลังเรียน
4. ในการเรียนรู้ด้วยชุดกิจกรรมการเรียนรู้ ชุดที่ 5 นักเรียนมีเวลาเรียน 1 ชั่วโมง

บทบาทของนักเรียน

1. นักเรียนอ่านคู่มือการใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้และปฏิบัติกิจกรรมตามลำดับขั้นตอน
2. นักเรียนร่วมกันศึกษามาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้ในชุดกิจกรรมการเรียนรู้ทั้งหมดอย่างละเอียด พร้อมทั้งทำแบบฝึกปฏิบัติ
3. นักเรียนควรมีการวางแผนการทำงาน แบ่งหน้าที่และร่วมกันปฏิบัติ กิจกรรม หากเกิดข้อสงสัย ไม่เข้าใจหรือมีปัญหา นักเรียนควรขอคำแนะนำจาก ครูผู้สอน
4. ในการปฏิบัติกิจกรรมการเรียนรู้ นักเรียนควรปฏิบัติงานให้ทันเวลาที่กำหนดให้
5. ขั้นตอนสุดท้ายของการเรียนรู้ด้วยชุดกิจกรรมการเรียนรู้ นักเรียนต้องทำแบบทดสอบหลังเรียน
6. นักเรียนควรมีความร่วมมือร่วมใจ มีความสามัคคี ร่วมกันแสดงความคิดเห็น และยอมรับเสียงส่วนใหญ่ในการปฏิบัติกิจกรรมกลุ่มและมีความรับผิดชอบในการทำงาน

สาระสำคัญ

ในประเทศไทย แบ่งออกเป็น 4 ภาค คือ ภาคเหนือ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ภาคกลาง และ ภาคใต้ ซึ่งแต่ละภาคก็จะมีวัฒนธรรมที่เป็นเอกลักษณ์ ซึ่งแต่ละภูมิภาคต่างก็ใช้วัฒนธรรมของตนให้เกิดความยั่งยืนในสังคม

จุดประสงค์การเรียนรู้

1. เพื่ออธิบายและศึกษาวัฒนธรรมในแต่ละภาคของประเทศไทย

การวัดและประเมินผล

1. สังเกตการปฏิบัติกิจกรรมและความรับผิดชอบในการทำงาน
2. ตรวจสอบผลงาน
3. ทดสอบนักเรียน

คำชี้แจง ให้นักเรียนศึกษาใบความรู้เรื่องวัฒนธรรมในแต่ละภาค

1) วัฒนธรรมท้องถิ่นภาคเหนือ

วัฒนธรรมท้องถิ่นภาคเหนือเป็นวัฒนธรรมที่มีเอกลักษณ์เฉพาะตัว โดยเฉพาะเป็นวัฒนธรรมประเพณีของชาวล้านนาที่ยังคงยึดมั่นในขนบธรรมเนียมประเพณีของพระพุทธศาสนา แสดงออกถึงมิตรไมตรีและความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ต่อกัน มีการสืบทอดมาเป็นระยะเวลาอันยาวนาน ซึ่งถือเป็นมรดกทางวัฒนธรรมที่สำคัญยิ่งที่คนในท้องถิ่นภาคเหนือยังรักษาไว้จนถึงปัจจุบัน

2) วัฒนธรรมท้องถิ่นภาคกลาง

วัฒนธรรมท้องถิ่นภาคกลางเป็นวัฒนธรรมที่เกี่ยวข้องกับพระพุทธศาสนา เช่นเดียวกับวัฒนธรรมท้องถิ่นภาคเหนือ แต่มีลักษณะที่แตกต่างออกไปบ้างเนื่องจากสภาพแวดล้อมทางธรรมชาติ สังคม และค่านิยมในท้องถิ่นที่แตกต่างกัน ลักษณะวัฒนธรรมและขนบประเพณีโดยรวมมีความเกี่ยวข้องกับพิธีกรรมในพระพุทธศาสนา และพิธีกรรมเกี่ยวกับความเชื่อในการดำเนินชีวิต ซึ่งถือว่าเป็นเอกลักษณ์ที่สำคัญของวัฒนธรรมไทย

3) วัฒนธรรมท้องถิ่นภาคตะวันออกเฉียงเหนือ หรือภาคอีสาน

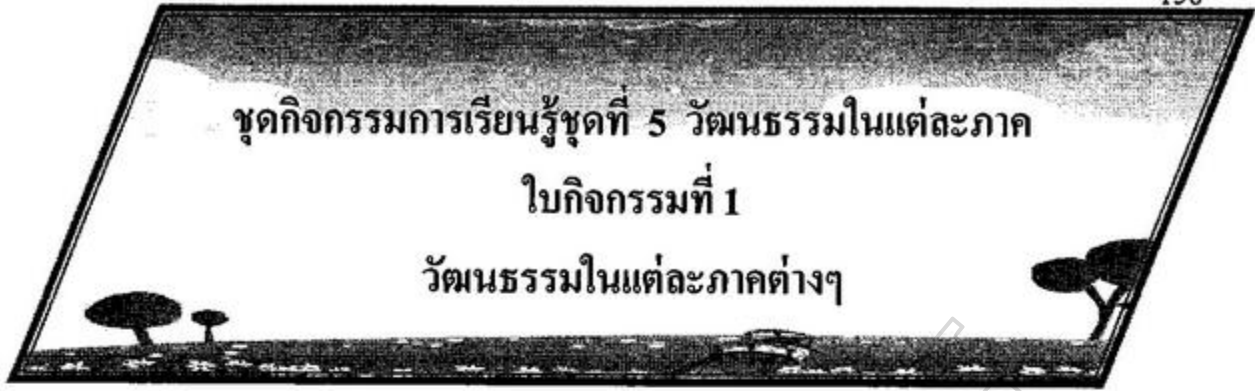
ชนพื้นเมืองถิ่นอีสาน ดำรงชีวิตอย่างเรียบง่าย มีโครงสร้างทางสังคมและวัฒนธรรมเป็นเอกลักษณ์บนพื้นฐานประวัติศาสตร์อันยาวนาน ได้นำแนวความคิด ความศรัทธา และความเชื่อที่ได้สั่งสม และสืบทอดเป็นมรดกต่อกันมา

4) วัฒนธรรมท้องถิ่นภาคใต้

ภาคใต้มีประวัติศาสตร์ความเป็นมาอันยาวนาน เป็นแหล่งรับอารยธรรมจากพระพุทธศาสนา ศาสนาพราหมณ์ – ฮินดู และศาสนาอิสลาม ซึ่งได้หล่อหลอมกับความเชื่อดั้งเดิม ก่อให้เกิดการบูรณาการเป็นวัฒนธรรมท้องถิ่นภาคใต้

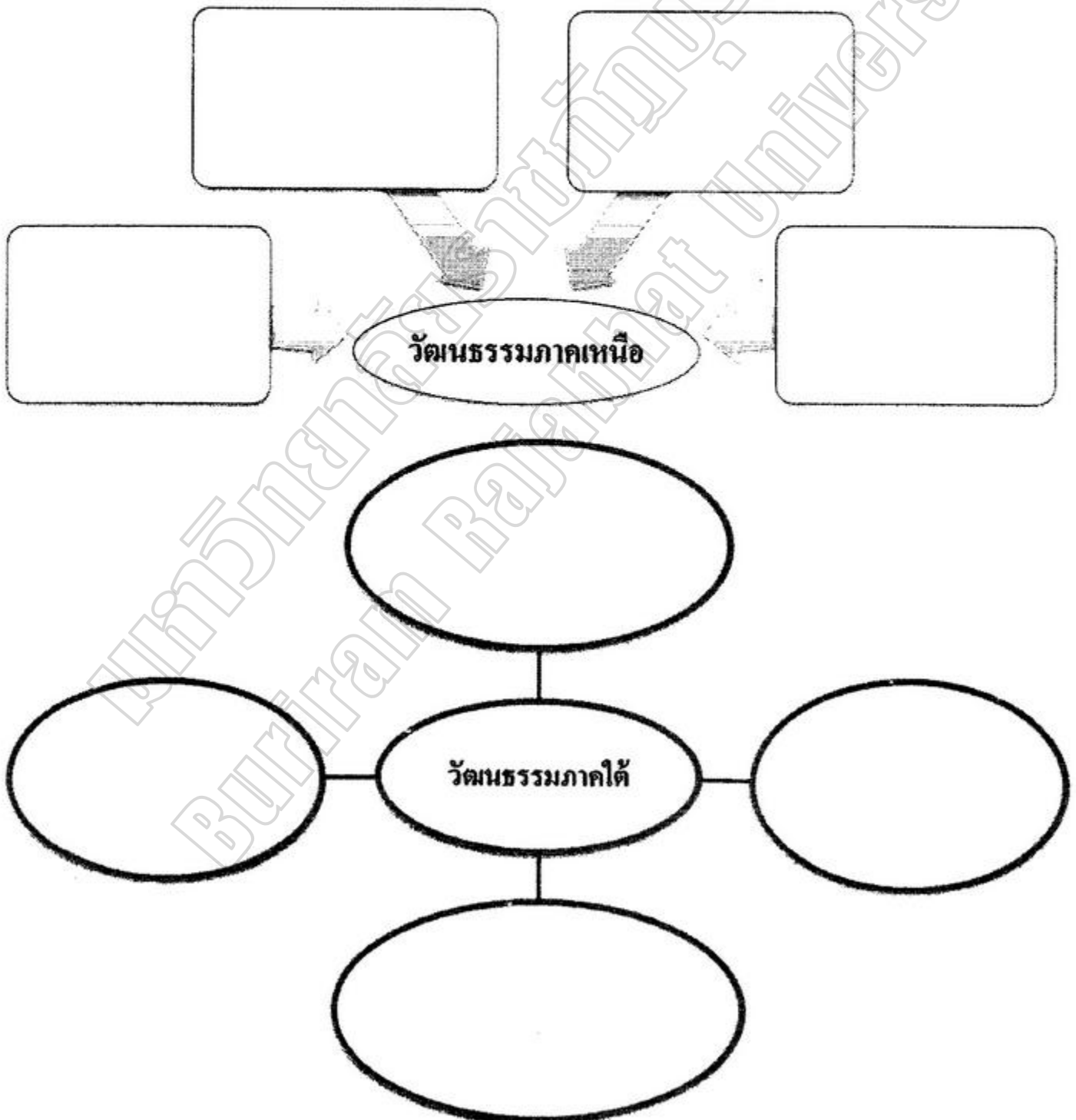

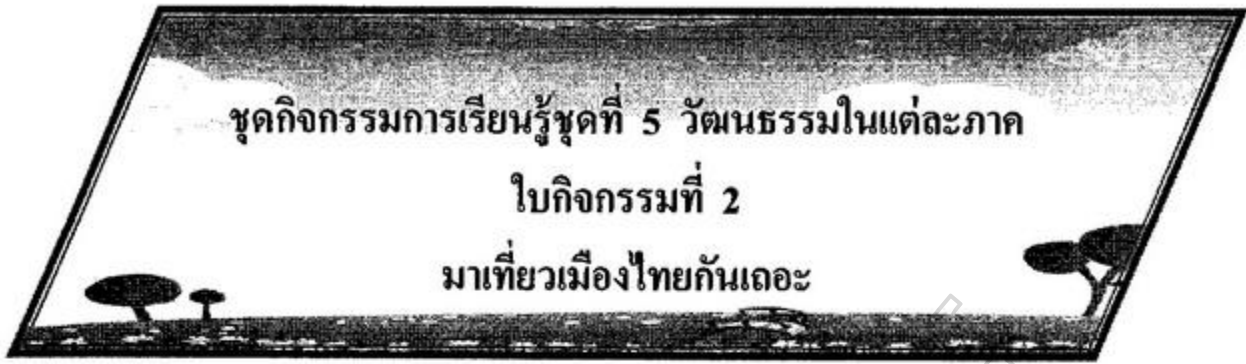

ชื่อ - สกุล

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

คำชี้แจง นักเรียนเขียนวัฒนธรรมแต่ละภาคต่าง ๆ ให้ถูกต้อง (5 คะแนน)

ชื่อ - สกุล

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

คำชี้แจง นักเรียนศึกษาจากใบความรู้ แล้วตอบคำถามต่อไปนี้ให้ถูกต้อง (5 คะแนน)

สมมุติว่านักเรียนมีเพื่อนชาวต่างชาติ และเพื่อนชาวต่างชาติจะมาเที่ยวประเทศไทยให้นักเรียนพาเพื่อนชาวต่างชาติเที่ยวที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือนักเรียนจะพาชมวัฒนธรรมใดบ้างและอธิบายวัฒนธรรมนั้นๆพอสังเขปให้แสดงกิจกรรมหรือวัฒนธรรมที่จะพาชาวต่างชาติเที่ยวผ่านผังกราฟิกโดยกำหนดวันท่องเที่ยว 4 กิจกรรม

กิจกรรม 1

กิจกรรม 2

กิจกรรม 3

กิจกรรม 4

แบบทดสอบหลังเรียน
 กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม
 เรื่อง วัฒนธรรมในแต่ละภาค

เวลา 10 นาที

จำนวน 10 ข้อ

คะแนนเต็ม 10 คะแนน

1. ข้อใดกล่าวถึงวัฒนธรรมในภาคเหนือได้ถูกต้อง
 - ก. เป็นวัฒนธรรมที่แสดงออกถึงมิตรไมตรี
 - ข. การทำบุญทอดผ้าป่าแถว
 - ค. ทำบุญตานก๋วยสลาก
 - ง. ถูกทุกข้อ
2. ข้อใดกล่าวถึงวัฒนธรรมในภาคตะวันออกเฉียงเหนือไม่ถูกต้อง
 - ก. ประเพณีเลี้ยงข้าวแกงขันโตกหรือกินข้าวแกงขันโตก
 - ข. ประเพณีงานบุญคูณลาน
 - ค. ประเพณีบุญบั้งไฟ
 - ง. ประเพณีผีตาโขน
3. ข้อใดกล่าวถึงวัฒนธรรมในภาคกลางได้ถูกต้อง
 - ก. เป็นประเพณีที่เกี่ยวข้องกับพระพุทธศาสนา
 - ข. ประเพณีรับบัวโยนบัว
 - ค. ประเพณีการทำขวัญข้าว
 - ง. ถูกทุกข้อ
4. ข้อใดกล่าวถึงวัฒนธรรมในภาคใต้ได้ไม่ถูกต้อง
 - ก. เป็นแหล่งวัฒนธรรมพราหมณ์-ฮินดู
 - ข. ประเพณีลากพระ
 - ค. ประเพณีสารทเดือนสิบ
 - ง. ประเพณีผีตาโขน

5. การทำขวัญข้าว เป็นประเพณีของภาคอะไร

ก.เหนือ	ข. กลาง
ค.ตะวันออกเฉียงเหนือ	ง. ใต้

6. งานบุญคูณลาน เป็นประเพณีของภาคใด

ก.เหนือ	ข. กลาง
ค.ตะวันออกเฉียงเหนือ	ง. ใต้

7. เทศกาลกินเจ เป็นเทศกาลของภาคใด

ก.เหนือ	ข. กลาง
ค.ตะวันออกเฉียงเหนือ	ง. ใต้

8. การบูชารอยพระพุทธบาท เป็นประเพณีของภาคใด

ก.เหนือ	ข. กลาง
ค.ตะวันออกเฉียงเหนือ	ง. ใต้

9. ประเพณีรับบัวโยนบัว เป็นประเพณีของภาคใด

ก.เหนือ	ข. กลาง
ค.ตะวันออกเฉียงเหนือ	ง. ใต้

10. รำโนรา เป็นวัฒนธรรมภาคใด

ก.เหนือ	ข. กลาง
ค.ตะวันออกเฉียงเหนือ	ง. ใต้

กระดาษคำตอบชุดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ 5

แบบทดสอบหลังเรียน

ชุดที่ 5 วัฒนธรรมแต่ละภาค

คำชี้แจง ให้นักเรียนกาเครื่องหมาย X ลงในช่อง ก ข ค และ ง ข้อที่ถูกที่สุด

กระดาษคำตอบ แบบทดสอบก่อนเรียน

ข้อ	ก	ข	ค	ง	ข้อ	ก	ข	ค	ง
1					6				
2					7				
3					8				
4					9				
5					10				

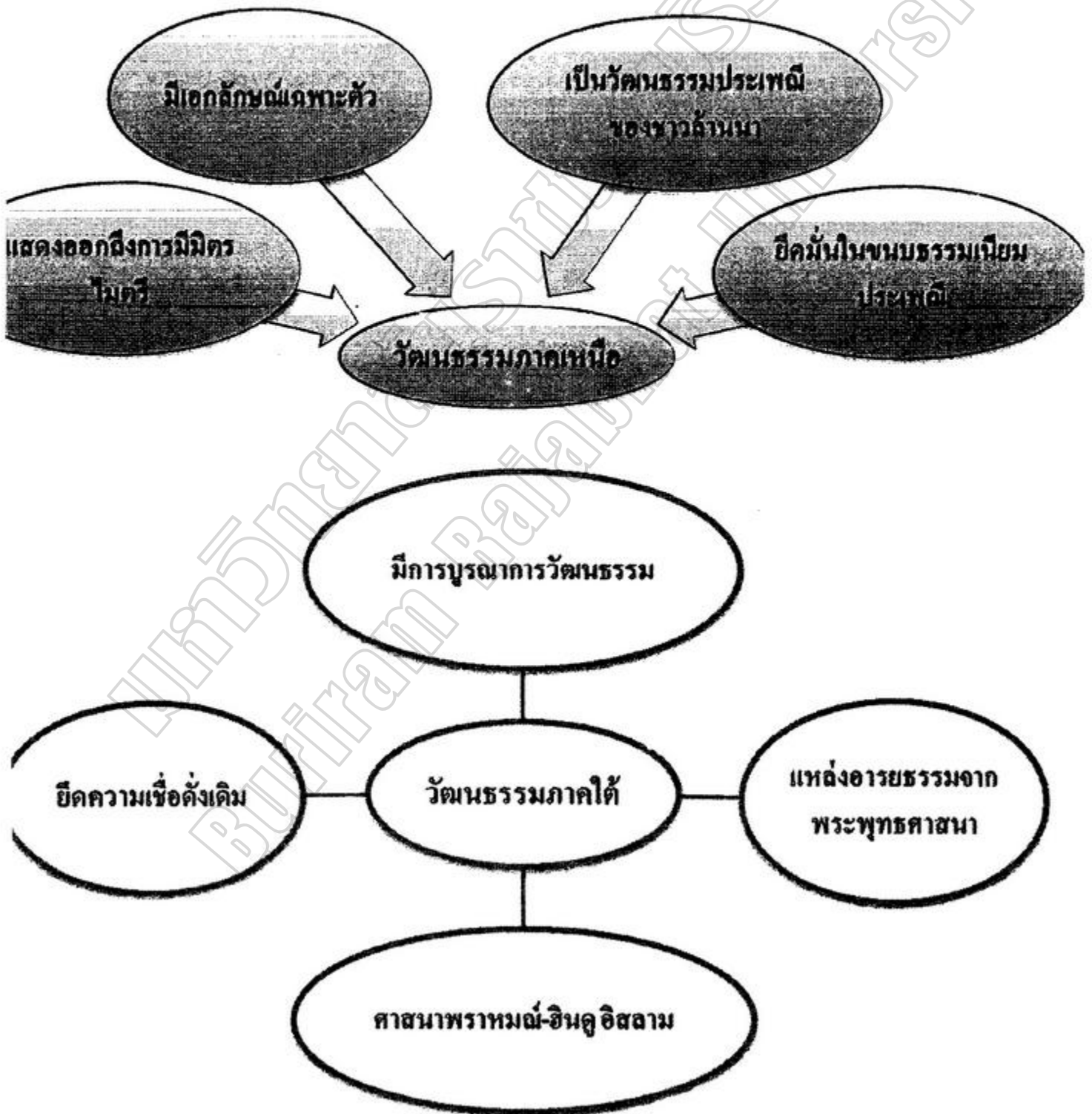
เฉลยกิจกรรมที่ 1 – 2
และแบบทดสอบหลังเรียน

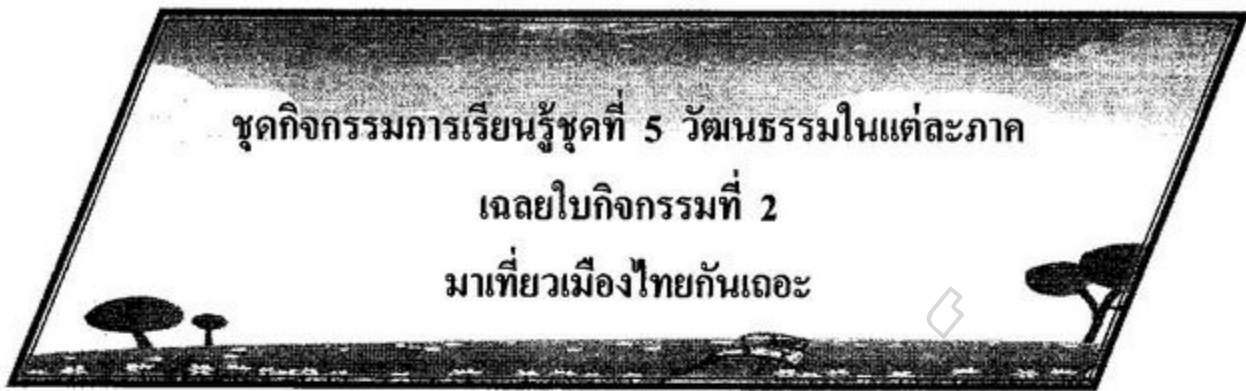

ชื่อ - สกุล

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

คำชี้แจง นักเรียนเขียนวัฒนธรรมแต่ละภาคต่าง ๆ ให้ถูกต้อง (5 คะแนน)

ชื่อ - สกุล

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

คำชี้แจง นักเรียนศึกษาจากใบความรู้ แล้วตอบคำถามต่อไปนี้ให้ถูกต้อง (5 คะแนน)

สมมุติว่านักเรียนมีเพื่อนชาวต่างชาติ และเพื่อนชาวต่างชาติจะมาเที่ยวประเทศไทยให้นักเรียนพาเพื่อนชาวต่างชาติเที่ยวที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือนักเรียนจะพาชมวัฒนธรรมใดบ้างและอธิบายวัฒนธรรมนั้นๆพอสังเขปให้แสดงกิจกรรมหรือวัฒนธรรมที่จะพาชาวต่างชาติเที่ยวผ่านผังกราฟิกโดยกำหนดวันที่ท่องเที่ยว 4 กิจกรรม

กิจกรรม 1

- งานบุญตุงธง เป็นการอัญเชิญขวัญข้าวให้มาอยู่ประจำข้าวเพิ่มความงมั่งมีศรีสุขแก่ตนเองและครอบครัว

กิจกรรม 2

- งานบุญบั้งไฟ เป็นประเพณีที่ขอมสืบทอด ทอดถวาย นิยมทำกันใน เดือนห้าที่หาก

กิจกรรม 3

- ประเพณีผีตาโขนเป็นการรวมเอาบุญประเพณีบางอย่าง ประจำเดือนต่างๆ ในอริยธรรมาของภาคอีสาน คือ บุญพระเวสและบุญบั้งไฟเข้าด้วยกันเป็นบุญเดียวกัน

กิจกรรม 4

- งานบุญพระเวสหรือบุญมหาชาติ ซึ่ง
- กระทำกันหลังออกพรรษาบุญข้าวสาก หรือธาก เป็นการทำบุญอย่างหนึ่งของอีสาน
- สอง มีจุดประสงค์เพื่อมุ่งอุทิศส่วนกุศลให้ญาติสนิทที่ถึงแก่กรรมไปแล้ว

เฉลยแบบทดสอบหลังเรียน

ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ชุดที่ 5 วัฒนธรรมในแต่ละภาค

ภาค	ศิลปะ	ภาค	ศิลปะ
ก	ง	ค	ก
ข	ก	ด	ง
ค	ข	อ	ข
ด	ค	จ	ค
อ	ด	ฉ	ด

ชุดกิจกรรมการเรียนรู้

ชุดที่ 6

เรื่อง วัฒนธรรมแต่ละจังหวัด

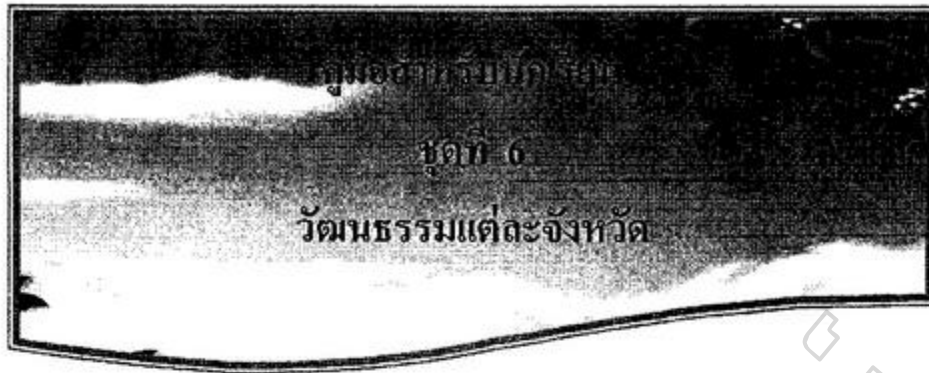
กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และ
วัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

นางสาว อรุณรัตน์ อภิชาติกุล

ครู วิชาสังคมศึกษา ศาสนา และ

วัฒนธรรม โรงเรียนบ้านวังจันทน์ อำเภอวังจันทน์ จังหวัดสกลนคร

วัตถุประสงค์ของชุดการเรียนรู้

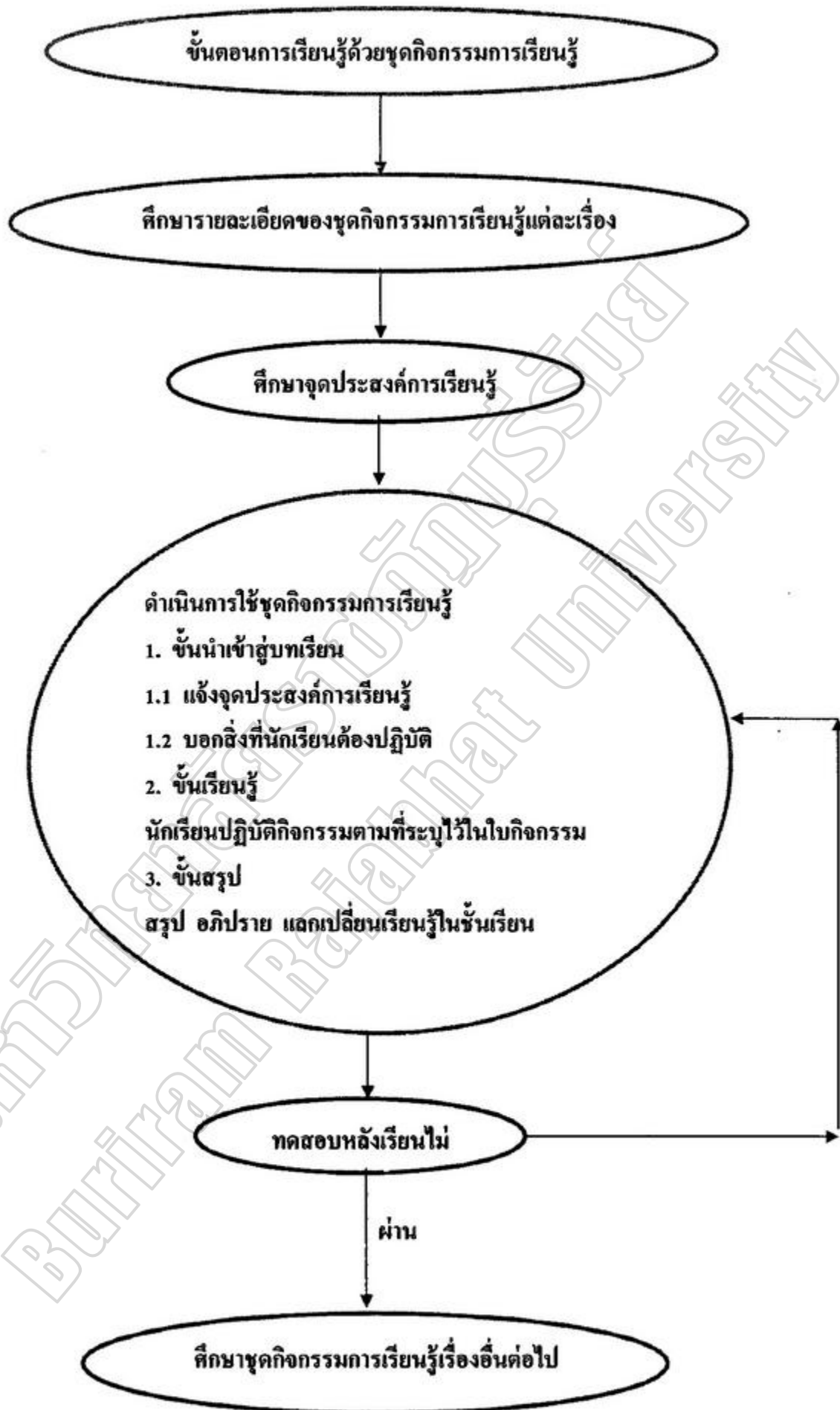
1. เพื่อใช้เป็นที่ถือการจักกิจกรรมการเรียนการสอน รายวิชาสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม เรื่อง วัฒนธรรมแต่ละจังหวัด
2. เพื่อพัฒนากระบวนการจัดการเรียนรู้และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
3. เพื่อแก้ไขปัญหาการขาดแคลนสื่อการเรียนการสอน
4. เพื่อส่งเสริมให้นักเรียนศึกษาค้นคว้าและเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง

คำชี้แจงในการใช้ชุดการเรียนรู้

1. ให้นักเรียนศึกษามาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัดและเนื้อหาอย่างละเอียดรอบคอบ
2. ถ้านักเรียนสงสัย ไม่เข้าใจหรือมีปัญหา สามารถขอคำแนะนำจากครูผู้สอนได้ตลอดเวลา
3. เมื่อนักเรียนศึกษาและปฏิบัติกิจกรรมจากชุดกิจกรรมการเรียนรู้ ชุดที่ 6 จบแล้วให้นักเรียนทำแบบทดสอบหลังเรียน
4. ในการเรียนด้วยชุดกิจกรรมการเรียนรู้ ชุดที่ 6 นักเรียนมีเวลาเรียน 1 ชั่วโมง

บทบาทของนักเรียน

1. นักเรียนอ่านคู่มือการใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้และปฏิบัติกิจกรรมตามลำดับขั้นตอน
2. นักเรียนร่วมกันศึกษามาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้ในชุดกิจกรรมการเรียนรู้ทั้งหมดอย่างละเอียด พร้อมทั้งทำแบบฝึกปฏิบัติ
3. นักเรียนควรมีการวางแผนการทำงาน แบ่งหน้าที่และร่วมกันปฏิบัติ กิจกรรม หากเกิดข้อสงสัย ไม่เข้าใจหรือมีปัญหา นักเรียนควรขอคำแนะนำจาก ครูผู้สอน
4. ในการปฏิบัติกิจกรรมการเรียนรู้ นักเรียนควรปฏิบัติงานให้ทันเวลาที่กำหนดให้
5. ขั้นตอนสุดท้ายของการเรียนรู้ด้วยชุดกิจกรรมการเรียนรู้ นักเรียนต้องทำแบบทดสอบหลังเรียน
6. นักเรียนควรมีความร่วมมือร่วมใจ มีความสามัคคี ร่วมกันแสดงความคิดเห็น และยอมรับเสียงส่วนใหญ่ในการปฏิบัติกิจกรรมกลุ่มและมีความรับผิดชอบในการทำงาน

สาระสำคัญ

ในประเทศไทยมีทั้งหมด 76 จังหวัด ซึ่งในแต่ละจังหวัด แต่ละภาคก็จะมีประเพณี วัฒนธรรม และความเชื่อ ของตนเอง เพื่อสร้างและหล่อหลอมคนในท้องถิ่นให้มีความรักและเห็นคุณค่าในจังหวัดของตน

จุดประสงค์การเรียนรู้

นักเรียนอธิบายและเห็นคุณค่าของวัฒนธรรมในแต่ละจังหวัด

การวัดและประเมินผล

1. สังเกตการปฏิบัติกิจกรรมและความรับผิดชอบในการทำงาน
2. ตรวจสอบผลงาน
3. ทดสอบนักเรียน

คำชี้แจง ให้นักเรียนศึกษาไปความรู้เรื่องวัฒนธรรมแต่ละจังหวัด
การจัดงานประเพณีต่าง ๆ ของแต่ละจังหวัดในประเทศไทย

1. จังหวัดกรุงเทพมหานคร งานเทศกาลไทยเที่ยวไทย จัดขึ้นในปลายเดือนสิงหาคม, ประเพณีสงกรานต์วีรสตรีกษัตริย์ กิจกรรมในงานเริ่มตั้งแต่วันที่ 12 เมษายน , งานว่าวสนามหลวง จัดขึ้น ปีละ 1 ครั้ง ระหว่างกลางเดือนกุมภาพันธ์ - กลางเดือน เมษายน
2. จังหวัดกระบี่ “งานกระบี่เบิกฟ้าอันดามัน” ตั้งแต่วันที่ 15-17 พฤศจิกายน ของทุกปี,งานปีใหม่/ กาศาจังหวัดกระบี่ 28 ธันวาคม – 6 มกราคม,งานแมลิกกลางจังหวัดกระบี่ กลางเดือนกุมภาพันธ์ ทุกปี,งานสงกรานต์จังหวัดกระบี่ กลางเดือนเมษายนทุกปี
3. จังหวัดกาญจนบุรี งานสัปดาห์สะพานข้ามแม่น้ำแคว ปลายเดือน พ.ย. – ต้นเดือน ธ.ค., งานสมโภชน์ ศาลหลักเมืองกาญจนบุรี วันขึ้น 6 ค่ำ เดือน 6 ทุกปี
4. จังหวัดกาฬสินธุ์ งานมหกรรมโปงลาง แพรวา และงานกาชาด จัดขึ้นประมาณปลายเดือนกุมภาพันธ์
5. จังหวัดกำแพงเพชร งานประเพณีบพระ-เล่นเพลง จัดขึ้นระหว่างวันขึ้น 15 ค่ำ เดือน 3 ในช่วงวันมาฆบูชา, งานประเพณีสารทไทยกล้วยไข่เมืองกำแพง จัดขึ้นระหว่างแรม 14 ค่ำ เดือน 10, งานมหกรรมอาหารพื้นบ้านเทศกาลกินกล้วยเดี่ยวที่ขัวเมืองกำแพงเพชร จัดขึ้นระหว่างวันที่ 1-3 ธันวาคม
6. จังหวัดขอนแก่น งานเทศกาลไหม ประเพณีผูกเสี่ยว และงานกาชาดประจำปีช่วงระหว่างวันที่ 29 พฤศจิกายน – 10 ธันวาคมของทุกปี, งานเทศกาลดอกคูณเสียงแคน ช่วงระหว่างวันที่ 12-15 เมษายนของทุกปี
7. จังหวัดจันทบุรี งานสมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราชและงานกาชาด เริ่ม 28ธ.ค.-สัปดาห์แรก ของเดือนมกราคมของทุกปี, งานนมัสการรอยพระพุทธบาทพลวง เริ่มตั้งแต่ตรุษจีน-วันมาฆบูชา (มกราคม-มีนาคม), เทศกาลของดีเมืองจันทร์ วันผลไม้ จัดประมาณปลายเดือนพฤษภาคมของทุกปี

9. จังหวัดชลบุรี งานประเพณีกองข้าว 19-21 เมษายน ของทุกปี, งานบุญกลางบ้าน และ เครื่องจักรสานพนัสนิคม จัดขึ้นในราวเดือน 3(ไทย), งานประเพณีก่อพระทรายวันไหลบางแสน เทศกาลสงกรานต์หรือปีใหม่ของไทย, เทศกาลงานวันไหลพัทยา 18-19 เมษายน ของทุกปี, งานประเพณีวิ่งควาย วันขึ้น 14 ค่ำ เดือน 11 ตรงกับ เดือนตุลาคมของทุกปี, งานเทศกาลพัทยา ต้นเดือนพฤศจิกายน

10. จังหวัดชัยนาท งานหุ่นฟางนก ประมาณ ม.ค. – ก.พ. ของทุกปี, งานส้มโอขาวแดงกว่า ประมาณ ส.ค. – ก.ย. ของทุกปี, งานเกษตรกรและแม่โพสพ ประมาณเดือน พฤษภาคมของทุกปี

11. จังหวัดชัยภูมิ งานประจำปีฉลองอนุสาวรีย์เจ้าพ่อพญาแล ระหว่างวันที่ 12-22 มกราคม ของทุกปี

12. จังหวัดชุมพร งานโลกทะเลชุมพร ระหว่างวันที่ 14 ก.พ. – 15 พ.ค. งานผลไม้หลังสวน วันที่ 10 สิงหาคม, งานประเพณีแข่งเรือชิงถ้วยพระราชทานคลองหัววังพังกัด, งานประเพณีแห่พระ แข่งเรือ โชนชิงธง อ. หลังสวน เริ่มวันแรม 1 ค่ำ เดือน 11 ประมาณ เดือน ตุลาคมของทุกปี, งานเทิดพระเกียรติเสด็จในกรมหลวงชุมพรเขตอุดมศักดิ์ และงานกาชาดจังหวัดชุมพร ระหว่างวันที่ 19-17 ธันวาคม

13. จังหวัดเชียงราย เทศกาลชิมชา,งานพ้อขุนเม็งรายมหาราช 26 ม.ค. – 3 ก.พ., งานดอกเสี้ยวบาน ที่ภูชี้ฟ้า,งานจากคอยสัมพันธ์ 12-14 กุมภาพันธ์,ประเพณีนมัสการและสร้างน้ำพระธาตุเจ้าคอยดุง (ขึ้น 14-15 ค่ำ เดือน 4) มีนาคม,งานอนุรักษ์มรดกไทยล้านนา 2 เมษายน,งานประเพณีมหาสงกรานต์ 13-15 เมษายน,ประเพณีสงกรานต์และแข่งเรือ 4 ชาติ 16-18 เมษายน, ท่องเที่ยวเชิงนิเวศน์ภูเขาน้ำตก น้ำพุร้อน แม่น้ำ 7 สาย(ทุกอำเภอ)มิถุนายน,ประเพณีโล้ชิงช้าอาข่า(อีโก้)กันยายน,งานไหว้สาแม่ฟ้าหลวง ตุลาคม,งานเทศกาลคอกบัวคองบาน,เทศกาลดุงและ โคมไฟ (ขึ้น 15 ค่ำ) พฤศจิกายน,งานมหกรรมวัฒนธรรมลุ่มน้ำโขง (ไทย-จีน-พม่า-ลาว), งานประเพณีปีใหม่ (หมู่บ้านชาวม้ง),งานมหกรรมอาหาร เชียงราย ธันวาคม

14. จังหวัดเชียงใหม่ งานไม้ดอกไม้ประดับ ต้นเดือนกุมภาพันธ์,งานสงกรานต์เดือนเมษายน, งานประเพณีขี้เป็งเชียงใหม่ เดือนพฤศจิกายน,งานฤดูหนาวและงานกาชาดประจำปี เดือนธันวาคม, งานเทศกาลร่มบ่อสร้าง ต้นเดือนกุมภาพันธ์,งานศิลปหัตถกรรมไม้แกะสลัก บ้านดวาย ต้นเดือนมกราคม

15. จังหวัดตรัง งานวิวาส์ได้สมุทร วันที่ 14 กุมภาพันธ์ของทุกปี ณ เกาะกระดาน,งานเทศกาลขนมเค้กเดือนสิงหาคม,งานเทศกาลหมูย่างเดือนกันยายน,งานเทศกาลกินเจเดือนตุลาคม,งานเทศกาลอนุรักษ์หอยตะเภา เดือนพฤศจิกายน ,งานเฉลิมพระชนมพรรษาและงานกาชาด ประจำปี 5-15 ธันวาคมทุกปี

16. จังหวัดตราด งานวันตราดรำลึก 23-27 มีนาคม,งานยุทธนาวีที่เกาะช้าง 17-18 มกราคม, งานวันระกำหวาน 3-7 พฤษภาคม

17. จังหวัดตาก งานประเพณีลอยกระทงสาย ช่วงเดือนพฤศจิกายนของทุกปี,งานตากสินมหาราชานุสรณ์และงานกาชาดจังหวัด ช่วงเดือนธันวาคม-มกราคมของทุกปี,งานประเพณีกินวอ ช่วงเดือนกุมภาพันธ์ของทุกปี, งานเทศกาลอู่มหางแผ่นดินลอยฟ้า ช่วงเดือนพฤศจิกายนของทุกปี

18. จังหวัดนครนายก งานมะพร้าวหวานนครนายก ช่วงเดือนกุมภาพันธ์-มีนาคม ของทุกปี, งานนครนายก มรดกธรรมชาติ ช่วงเดือนกรกฎาคม ของทุกปี,ประเพณีสารทไทยและแข่งเรือ ช่วงเดือนตุลาคมของทุกปี

19. จังหวัดนครปฐม งานนมัสการองค์พระปฐมเจดีย์ วันขึ้น 12 ค่ำ เดือน 12 ถึงวันแรม 5 ค่ำ เดือน 12 ของทุกปี, งานนมัสการปิดทองหลวงพ่อวัดไร่จิง วันขึ้น 13 ค่ำ เดือน 5 ถึง วันแรม 4 ค่ำ เดือน 5 ของทุกปี,งานประเพณีแข่งเรือยาววันที่ 29 ตุลาคม ของทุกปี,งานลอยกระทง วันขึ้น 15 ค่ำ เดือน 12,งานเทศกาลอาหารผลไม้และ ของดีนครปฐม ช่วงตรุษจีน (ปลายมกราคม-กุมภาพันธ์ของทุกปี)

20. จังหวัดนครพนม งานประเพณีไหลเรือไฟ ช่วงวันออกพรรษา ขึ้น 15 ค่ำ เดือน 11, งานนมัสการองค์พระธาตุพนม ขึ้น 12 ค่ำ ถึง วันแรม 1 ค่ำ เดือน 3

21. จังหวัดนครราชสีมา งานฉลองชัยชนะของท้าวสุรนารี ช่วงเดือนมีนาคม-เมษายน ของทุกปี, งานแห่เทียนพรรษา ช่วงเดือนสิงหาคมของทุกปี, งานแข่งเรือพิมาย ช่วงเดือนพฤศจิกายน ของทุกปี

22. จังหวัดศรีธรรมราช ประเพณีแห่ผ้าขึ้นธาตุ ขึ้น 15 ค่ำ เดือน 3, ประเพณีสารทเดือนสิบ เริ่มแรม 9 ค่ำ เดือน 10 ถึงขึ้น 3 ค่ำ เดือน 11, ประเพณีชักพระ แรม 1 ค่ำ เดือน 11

23. จังหวัดนครสวรรค์ งานประเพณีเจ้าพ่อ-เจ้าแม่ปากน้ำโพ เดือนกุมภาพันธ์, เทศกาลพักผ่อน บึงบอระเพ็ด เดือนมีนาคม, งานปีใหม่และงานกาชาดจังหวัดนครสวรรค์เดือนมกราคม, ประเพณีการแข่งเรือยาววัดเกาะหงษ์ เดือนตุลาคม, เทียวทุ่งหินเทิน เดือนกรกฎาคม

24. จังหวัดนนทบุรี งานประเพณีสงกรานต์ชาวมอญ หลังวันที่ 13 เมษายน ประมาณ 1 สัปดาห์, ประเพณีการแข่งขันจุดลูกหนู, ประเพณีเติมน้ำมันตะเกียง วันขึ้น 15 ค่ำ และแรม 1 ค่ำ ของทุกปี, ประเพณีตักบาตรทางเรือ วันออกพรรษา, ประเพณีตักบาตรกลางน้ำ วันขึ้น 15 ค่ำ เดือน 12 ของทุกปี, ประเพณีลอยกระทง วันขึ้น 15 ค่ำ เดือน 12 ของทุกปี

25. จังหวัดนครราชสีมา งานของดีเมืองนรา ระหว่าง 21-25 กันยายน

26. จังหวัดน่าน ประเพณีขึ้นบ่อน้ำทิพย์ วนอุทยานถ้ำผาตูบ, เทศกาลผ้อดอกชมพูภูคา, ท่องป่า มณีพฤกษ์, ประเพณีหกเป็งไหว้พระบรมธาตุแช่แห้งเดือนกุมภาพันธ์ เทศกาลโลกของกว๋าง (นักสู้แห่งขุนเขา) เดือนกันยายน, งานแข่งเรือประเพณีชิงถ้วยพระราชทาน จัดในวันเสาร์-อาทิตย์แรก หลังจากวันออกพรรษา, ประเพณี ตานก๋วยสลาก, สัปดาห์ล่องแก่งน้ำว้า ปีนผาหนอ เดือนพฤศจิกายน

27. จังหวัดบุรีรัมย์ งานเครื่องเคลือบพันปี ประเพณีบ้านกรวด 3-5 เม.ย., งานประเพณีขึ้นเขาพนมรุ้ง 3-4 เม.ย. ,งานแข่งเรือยาว อ.สตึก ช่วงสัปดาห์แรกของเดือนพ.ย., งานมหกรรมว่าวอีสาน ๕.ก.

28. จังหวัดปทุมธานี เป็งสงกรานต์ เป็นประเพณีสงกรานต์ของชาวมอญ, การเล่นสะบ้า เป็นการละเล่นพื้นบ้านในวันสงกรานต์, มอญรำ เป็นประเพณีของชาวมอญโบราณ, การตักบาตรพระน้อย เป็นประเพณีของชาวมอญ ที่ทำในช่วงเทศกาลออกพรรษา, การแข่งลูกหนู จะจัดมีในประเพณีงานเผาศพพระภิกษุสงฆ์, การรำพาข้าวสาร เป็นประเพณีของชาวมอญ นิยมทำกันหลังจากการออกพรรษา เป็นช่วงการทอดกฐินและทอดผ้าป่า

29. จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ประเพณีผีทุ่งใต้, ประเพณีไทยทรงดำ จัดในช่วงเทศกาลสงกรานต์, ประเพณีสลากกัต ช่วงเทศกาลเข้าพรรษา, ประเพณีตักบาตรเทโว ช่วงเทศกาลออกพรรษา, ประเพณีแข่งเรือเทศกาลงานกฐิน

30. จังหวัดปราจีนบุรี เทศกาลกฐินบ้านสร้าง ช่วงเดือนมกราคมของทุกปี, งานบุญบั้งไฟ ช่วงเดือนพฤษภาคมของทุกปี, งานวันเกษตกร ช่วงเดือนมิถุนายนของทุกปี, งานแข่งเรือยาว ช่วงเดือนตุลาคมของทุกปี

31. จังหวัดปัตตานี ประเพณีแห่เจ้าแม่ลิ้มกอเหนี่ยว วันขึ้น 15 ค่ำเดือน 3 ของทุกปี (7 วัน 7 คืน), ประเพณีชักพระ, ประเพณีแห่เจ้าพ่อเล่าเอี้ยก้ง

32. จังหวัดพระนครศรีอยุธยา งานอยุธยาจรดโลก วันที่ 13 ธันวาคมของทุกปี, งานศูนย์ศิลปาชีพบางไทร ปลายเดือนมกราคม, แข่งเรือยาว ศูนย์ศิลปาชีพบางไทรเดือนพฤศจิกายนของทุกปี

33. จังหวัดพังงา งานตรุษจีนและงานกาชาด ปลายเดือนมกราคม หรือต้นเดือนกุมภาพันธ์, เทศกาลอนุรักษ์ เค้าทะเล ระหว่างวันที่ 1-9 มีนาคม, ประเพณีสงกรานต์ 13 เมษายน, งานเทศกาลผลไม้อำเภอท้ายเหมือง ประมาณเดือนกรกฎาคมของทุกปี, งานวันสารทไทย ช่วงระหว่างแรม 15 ค่ำเดือน 10 ของทุกปี, เทศกาลกินเจ ช่วงเดือนตุลาคมของทุกปี

34. จังหวัดพัทลุง เทศกาลล่องเรือแล่นทะเลน้อย วันที่ 14 ก.พ.-15 มี.ค. ของทุกปี, งานประเพณี แข่งโพนลากพระ วันขึ้น 14-15 ค่ำ และวันแรม 1 ค่ำเดือน 11 ซึ่งเป็นวันออกพรรษา

35. จังหวัดพะเยา งานกาชาดและงานฤดูหนาว ปลายเดือนธันวาคม, งานฉลองอนุสรณ์ผู้เสียสละ พลเรือน ตำรวจ ทหาร 2324 ต้นเดือนกุมภาพันธ์ของทุกปี, งานเปิดโลกอุตสาหกรรมอัญมณีและของดีเมืองพะเยา ต้นเดือนกุมภาพันธ์ของทุกปี, งานวันดอกไม้ไต้บ้าน เดือนกุมภาพันธ์ของทุกปี, พิธีบวงสรวงเจ้าพ่อคำแดง, งานบวงสรวงพ่อขุนงำเมือง, งานสืบสานตำนานไทลื้อ, งานประเพณีสงกรานต์, ประเพณีปู้จาพญาลอ(บูชาพระลอ), การเลี้ยงผีเมือง, นมัสการพระเจ้าคนหลวง, ประเพณีขึ้นพระธาตุคอกยหวก, งานเทศกาลลั่นจี่และของดีเมืองพะเยา ต้นเดือนพฤษภาคม , พิธีเลี้ยงผีหนองเล็งทรายงานทำบุญบั้งไฟ, งานแห่เทียนเข้าพรรษา, งานประเพณีสลากภัต, ประเพณีลอยกระทง, งานประเพณีชาวเขา, ประเพณีขึ้นสามพระธาตุ, พิธีบวงสรวงไม้, พิธีปู้จาท่งนา

36. จังหวัดพิจิตร งานแข่งเรือประเพณี ช่วงต้นเดือนกันยายน ตรงกับวันเสาร์-อาทิตย์ สัปดาห์แรกของเดือนกันยายนของทุกปี

37. จังหวัดพิษณุโลก ประเพณีสงกรานต์พระพุทธชินราช ตรงกับวันตรุษสงกรานต์, ประเพณี ย่ำกลองบอกเวลา, ประเพณีปักธงชัย ขึ้น 14 ค่ำเดือน 12 ประเพณีสนเรื่อน, ประเพณีการเล่นคอนหรืออินคอน ราว ๆ เดือน 4-5 , ประเพณีการแต่งงานหรือเรียกว่า " งานกินดอง " , ประเพณี แข่งเรือยาว, การละเล่นพื้นบ้าน

38. จังหวัดเพชรบุรี งานพระนครคีรีเมืองเพชร เริ่มวันศุกร์แรก ของเดือนกุมภาพันธ์ของทุกปี, เทศกาลกินหอย ดูนก ตกหมึก, ประเพณีแห่เรือบก

39. จังหวัดเพชรบูรณ์ งานอัฐมพระค่าน้ำ ประมาณ กันยายน-ตุลาคม (แรม 15 ค่ำเดือน 10) งานมะขามหวาน

40. จังหวัดแพร่ งานไหว้พระธาตุช่อแฮแห่งดงหลวง ขึ้น 9-15 ค่ำ เดือน 4, งานประเพณีเล่นไฟพะเนียงเวียงโกศัย ขึ้น 15 ค่ำ เดือน 12

41. จังหวัดภูเก็ต วันตรุษจีน,วันไหว้เทวดา เทียงคิ่นของวันที่ 8 เดือน 1 ของทุกปี, วันสารทจีน (พื้ดอ่) วันที่ 15 เดือน 7 จีน ของทุกปี,ประเพณีกินผัก เริ่มตั้งแต่ ขึ้น 1 ค่ำ เดือน 9 ถึง ขึ้น 9 เดือนค่ำเดือน9 ของทุกปี,ประเพณีเคินเต่า ระหว่างเดือนตุลาคม ถึงเดือนกุมภาพันธ์ หรือฤดูเต่าวางไข่ของทุกปี,เทศกาลเปิดฤดูท่องเที่ยว 1 พฤศจิกายน

42. จังหวัดมหาสารคาม งานนมัสการพระธาตุนาดูน อำเภอนาดูน กำหนดเวลาจัดงานในช่วง ขึ้น 15 ค่ำเดือน 3 ของทุกปี,งานบุญเบิกฟ้าและงานกาชาด อำเภอเมือง กำหนดเวลาจัดงานในช่วง ขึ้น 3 ค่ำเดือน3 ของทุกปี, งานบุญบั้งไฟ อำเภอพยัคฆภูมิพิสัย กำหนดเวลาจัดงานในช่วงขึ้นเดือน 6 ของทุกปี,งานออนซอนกลองยาว อำเภอวาปีปทุม กำหนดเวลาจัดงานในเดือนมีนาคมของทุกปี

43. จังหวัดมุกดาหาร ประเพณีการแข่งขันเรือมิตรภาพไทย-ลาว ในวันขึ้น 13 ค่ำ – 15 ค่ำ เดือน 11 ของทุกปี, งานเทศกาลอาหาร ไทย-อิน โดจีน เดือนตุลาคม

44. จังหวัดแม่ฮ่องสอน งานปอยเหลินสิบเอ็ด แห่ง “ จองพารา ” ช่วงเดือนตุลาคมของทุกปี, งานปอยสา่งลอง ช่วงเดือนเมษายนของทุกปี,งานเทศกาลดอกบัวตอง ช่วงเดือนพฤศจิกายนของทุกปี,งานเมืองสามหมอก ช่วงเดือนกุมภาพันธ์ของทุกปี

45. จังหวัดยโสธร งานประเพณีบุญบั้งไฟ ช่วงวันหยุดสัปดาห์ที่ 2 ของเดือนพฤษภาคมของทุกปี, งานวันสถาปนาและงานกาชาดจังหวัดระหว่างวันที่ 1-9 เดือนมีนาคมของทุกปี,งานบุญสะเทวด ช่วงเดือนมีนาคม,นมัสการ พระธาตุคู่งาน วันเพ็ญเดือน 3 , งานนมัสการพระธาตุพระอานนท์ ขึ้น 13-15 ค่ำ ช่วงเดือนมีนาคมของทุกปี,งานแข่งเรือยาวชิงถ้วยพระราชทาน สัปดาห์ที่ 2 ของเดือนพฤศจิกายนของทุกปี

46. จังหวัดยะลา งานมหกรรมแข่งขันนกเขาชวาเสียงอาเซียนวันเสาร์-อาทิตย์แรกของเดือนมีนาคมทุกปี,งานสมโภชหลักเมืองยะลา วันที่ 25 พฤษภาคม-4มิถุนายนของทุกปี,งานประเพณีของดีเมืองยะลา วันเสาร์-อาทิตย์แรกของเดือนสิงหาคมของทุกปี

47. จังหวัดร้อยเอ็ด บุญสะเทวด เสาร์-อาทิตย์แรกของเดือนมีนาคม,แห่เทียนเข้าพรรษา ก่อนวัน เข้าพรรษาหนึ่งวันของทุกปี,บุญข้าวจีของดีเมืองโพธิ์ชัย เดือนสามของทุกปี,บุญบั้งไฟ เดือนหกถึงเดือนเจ็ดของทุกปี

48. จังหวัดระนอง ประเพณีงานลอยกระทง กำหนดจัดงานวันเพ็ญเดือน 12 ของทุกปี ,ประเพณี ตักบาตรเทโว กำหนดจัดงานวันแรม 1 ค่ำ เดือน 11 ของทุกปี,ประเพณีงานศาลหลักเมือง กำหนดจัดงานเดือนกุมภาพันธ์ของทุกปี,งานเปิดเมืองระนอง ท่องอันดามัน

49. จังหวัดระยอง งานวันสมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราชและงานกาชาดจังหวัดระยอง 28 ธ.ค.-3ม.ค.งานเทศกาลสงกรานต์และของดีเมืองระยอง 11-16 เมษายน,งานเทศกาลผลไม้และของดีจังหวัดระยอง ประมาณเดือนพฤษภาคม ,งานวันสุนทรภู่ 26 มิถุนายน,การแข่งขันวิ่งระยองครั้งมาราธอน อาทิตยส์สุดท้ายเดือนสิงหาคม, งานวันมะม่วงนอกฤดูกาล บ้านฉาง ตุลาคม, งานประเพณีตักบาตรเทโว วันออกพรรษา,งานเทศกาลลอยกระทงและห่มผ้าเจดีย์กลางน้ำ พุทธศักราช

50. จังหวัดราชบุรี งานประเพณีกินข้าวห่อของชาวกะเหรี่ยง ในเดือนเก้าของทุกปี,งานเทศกาล องุ่นหวานและตลาดน้ำดำเนินสะดวก สัปดาห์สุดท้ายของเดือนมีนาคมของทุกปี,งานเทียวราชบุรีช่วงวันมาฆบูชาปลายเดือนกุมภาพันธ์ของทุกปี

51. จังหวัดลพบุรี งานแผ่นดินสมเด็จพระนารายณ์มหาราช ประมาณสัปดาห์ที่ 3 ของเดือนกุมภาพันธ์, งานทุ่งทานตะวันบาน ประมาณสัปดาห์ที่ 3 ของเดือนพฤศจิกายนงานลอยกระทงย้อนยุค วันขึ้น 15 ค่ำ เดือน 12 ของทุกปี

52. จังหวัดลำปาง งานมหัศจรรย์ก่องปูเจ้าล้านนาไทย 31 มกราคม – 2 กุมภาพันธ์,งานแต่งงาน แบบล้านบนหลังช้าง 14 กุมภาพันธ์, งานพิธีบวงสรวงพระยาสุลลือไชยสงคราม (เจ้าพ่อทิพย์ช้าง) 15-17 กุมภาพันธ์, งานวันรำลึกประวัติศาสตร์รถไฟรถม้าลำปาง 31 มีนาคม – 2 เมษายน,งานประเพณีปีใหม่เมืองลำปาง, งานประเพณีสงกรานต์พระแก้วมรกต 16 เมษายน,ประเพณีรดน้ำและบวงสรวงเจ้าพ่อประตู่ผาและชมภาพเขียนสีโบราณ 26-27 เมษายน, พิธีบวงสรวงเสาหลักเมืองและพิธีสืบชะตาเมือง 5 พฤษภาคม

53. จังหวัดลำพูน งานประเพณีสงกรานต์ 13-15 เมษายน,งานประเพณีสงกรานต์พระบรมธาตุหริภุญชัย ประมาณเดือนพฤษภาคม (เพ็ญเดือนแปด โคนับวันทางจันทรคติ) ,งานเทศกาลลำไยลำพูน ประมาณต้นเดือนสิงหาคมงานฤดูหนาวและงานกาชาด ประมาณต้นเดือนธันวาคม

54. จังหวัดเลย งานสมโภชพระธาตุศรีสองรัก วันเพ็ญเดือน 6 ของทุกปี,งานประเพณีการละเล่น ผีตาโขน ระหว่างเดือนมิถุนายน - กรกฎาคม ของทุกปี,งานแสดง ไม้ดอกเมืองหนาว 31 ธันวาคม -3 มกราคมของทุกปี,งานกาชาดดอกฝ้ายบาน มะขามหวานเมืองเลย 1-9 ของทุกปี,งานประเพณีสงกรานต์ไทย - ลาว อำเภอท่าลี่,นาแห้ว ช่วงวันสงกรานต์,เดินขึ้นเขาสงกรานต์พระพุทธเมตตา อุทยานแห่งชาติภูกระดึง ช่วงวันสงกรานต์ ,งานวันลำไย กิ่งอ.เอราวัณ เดือนกรกฎาคมของทุกปี

55. จังหวัดศรีสะเกษ งานประเพณีบุญบั้งไฟ ริมฝั่งแม่น้ำมูล ด้านทิศใต้ที่ว่าการอำเภอรามิไสล ช่วงเดือนมิถุนายน (2 วัน) ,งานประเพณีแข่งเรือหางยาวลำน้ำมูล ช่วงเดือนพฤศจิกายน

56. จังหวัดสกลนคร งานสมโภชพระธาตุเชิงชุม จัดประมาณเดือนมกราคมของทุกปี, งานประเพณีออกพรรษาแห่ปราสาทผึ้ง จัดในวันออกพรรษาของทุกปี,งานกาชาดและรวมน้ำใจไทสกลนคร จัดประมาณเดือนมกราคม หรือเดือนกุมภาพันธ์,งานประเพณีเซิ้งผีตาโขน จัดในวันขึ้น 14 ค่ำ เดือน 4 ของทุกปี,งานประเพณีโสร้อยกั๊ก จัดในวันขึ้น 4 ค่ำ เดือน 2 ของทุกปี

57. จังหวัดสงขลา งานประจำปีและงานกาชาด ช่วงเดือนมิถุนายน - กรกฎาคม ของทุกปี, งานสงกรานต์,งานประเพณีชักพระ ช่วงเดือนกันยายน - ตุลาคมของทุกปี

58. จังหวัดสตูล เปิดฤดูกาลท่องเที่ยวทางทะเล เทศกาลโรตีสเต็กค์/มกราคม,เทศกาลแข่งขันว่าวประเพณี,งานประจำปีและงานกาชาด,เทศกาลแข่งขันตกปลา/มีนาคม,ประเพณีลอยเรือชาวเลเกาะหลีเป๊ะ / พฤษภาคมและพฤศจิกายน,งานวันจำปาอะและของดีเมืองสตูล-กรกฎาคม,งานเทศกาลอาหารพื้นบ้านถ่อคีตกินเจ/กันยายน,งานลอยกระทง/พฤศจิกายน

59. จังหวัดสมุทรปราการ งานนมัสการองค์พระสมุทรเจดีย์และงานกาชาดประจำปี ตรงกับวันแรม 5 ค่ำ เดือน 11 ของทุกปี,งานประเพณีรับบัว ตรงกับวันออกพรรษา ของทุกปี, งานสงกรานต์ พระประแดง ตรงกับเดือนเมษายนของทุกปี

60. จังหวัดสมุทรสงคราม งานเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระพุทธเลิศหล้านภาลัย เดือนกุมภาพันธ์,งานนมัสการหลวงพ่อบ้านแหลม เดือนเมษายน,งานลั่นจี่และของดีเมือง แม่กลอง เดือนเมษายน,งานตะวันรอนคอนหอยหลอด เดือนเมษายน-พฤษภาคม, งานวันส้มโอขาวใหญ่ เดือนสิงหาคม,งานวันลอยกระทง,งานประจำปีวัดเขายี่สาร เดือนธันวาคม,งานเทศกาลกินปลาทุ เดือนพฤศจิกายน - ธันวาคม,ตลาดน้ำท่าคา ทุกวันขึ้น/แรม 2,7, 12 ค่ำ วันเสาร์ และอาทิตย์

61. จังหวัดสมุทรสาคร งานมหาชัยซีฟู๊ดส์ เดือนมีนาคม,งานเกษตรบ้านแพ้ว เดือนเมษายน , งานแห่เจ้าพ่อหลักเมือง เดือนมิถุนายน,งานนมัสการเจ้าแม่กวนอิม เดือนพฤศจิกายน

62. จังหวัดสระแก้ว งานสืบงานวัฒนธรรมเบ็องบูรพา และงานกาชาดจังหวัดสระแก้ว สัปดาห์ที่ 2 ของเดือนกุมภาพันธ์ ของทุกปี,งานวันแคนดaluป อร์ญุประเทศ ช่วงเดือนเมษายน ของทุกปี, งานดอกแก้วบานเบ็องบูรพา ต้นเดือนธันวาคม ของทุกปี

63. จังหวัดสระบุรี งานเทศกาลนมัสการรอยพระพุทธบาท ช่วงเดือนมกราคม-กุมภาพันธ์ ของทุกปี,งานแข่งขันเรือยาวลุ่มน้ำป่าสัก ปลายเดือนกันยายน ของทุกปี,งานประเพณีตักบาตรดอกไม้ ช่วงวันเข้าพรรษา ของทุกปี งานวัน โคนมแห่งชาติ ช่วงเดือนมกราคม ของทุกปี

64. จังหวัดสิงห์บุรี งานประเพณีกำฟ้า วันขึ้น 3 ค่ำ เดือน 3 ของทุกปี,งานวันวีรชนชาวบ้านบางระจัน 4 กุมภาพันธ์ ของทุกปี, งานประเพณีตีข้าวบิณฑ์ 13-14 เมษายนของทุกปี,งานประเพณีอัญเชิญเจ้า 29 สิงหาคม-3กันยายน ของทุกปี,งานประเพณีกวนข้าวทิพย์ เดือน 12-เดือนอ้ายของทุกปี, งานประเพณีแข่งเรือยาวประจำปี ปลายเดือนกันยายนของทุกปี, เทศกาลงาน กินปลาและงานกาชาด 27-31 ธันวาคม ของทุกปี

65. จังหวัดสุโขทัย งานประเพณีการทำขวัญผึ้ง ขึ้น 3 ค่ำ เดือน 3 ทุกปี,งานวันพ่อขุนรามคำแหงมหาราช และงานฉลอง 10 ปี มรดกโลก จังหวัดสุโขทัย 17-19 มกราคม, งานสักการะพระแม่ย่า-งานกาชาดประจำปี 8-16 กุมภาพันธ์,งานฉลองสมโภชหลวงพ่อดิลก 25-28 กุมภาพันธ์ , งานประเพณีแห่พระหลวงพ่อดิลกที่น่อง วัดบ้านชาน 12-14 มีนาคม,งานประเพณีสงกรานต์ 11-15 เมษายน,งานแห่น้ำโสมสร่งน้ำเจ้าพ่อเมืองดั่ง 19 เมษายน, งานประเพณีบุญบั้งไฟ 20 พฤษภาคม, งานวันภาษาไทยแห่งชาติ 29 กรกฎาคม,งานประเพณีแข่งขันเรือพาย ตุลาคม, งานประเพณีลอยกระทง เผาเทียน เล่นไฟ 15-19 พฤศจิกายน

66. จังหวัดสุพรรณบุรี งานอนุสรณ์ดอนเจดีย์ 25 มกราคม-2กุมภาพันธ์ ,งานทิ้งกระจาดขึ้น 15 ค่ำ เดือน 8, งานนมัสการหลวงพ่อดิลกวัดป่าเลไลยก์วรวิหาร ขึ้น 6 ค่ำ เดือน 5 และเดือน 12

67. จังหวัดสุราษฎร์ธานี งานตาปีศรีสุราษฎร์ และงานกาชาดสุราษฎร์ธานีเมษายนทุกปี, งานประเพณีชักพระ ทางน้ำ,มหกรรมแสดงศิลปและนิทรรศการภูมิปัญญาชาวบ้าน 28-29 กรกฎาคมทุกปี,การแข่งขันเรือยาวประเพณีชิงถ้วยพระราชทานสมเด็จพระรัตนราชสุตาฯ สยามบรมราชกุมารี 30-31 ตุลาคม,เทศกาลของดีเมืองไชยา 9-12 สิงหาคม,เทศกาลออกพรรษา “ ชักพระอำเภอไชยา ” (พระบก)

68. จังหวัดสุรินทร์ งานแสดงช้างระหว่างวันเสาร์-อาทิตย์ที่สามของเดือนพฤศจิกายนของทุกปี, งานประเพณีขึ้นเขาสวาย และจัดงานประเพณีขึ้นเขาในวันขึ้น 1 ค่ำ เดือน 5 ทุกปี,งานบวชนาคช้าง ระหว่างวันที่ 13-15 ค่ำ เดือน 6 ทุกปี, งานประเพณีแข่งเรือยาว ประมาณกลางเดือนตุลาคมของทุกปี

69. จังหวัดหนองคาย งานอนุสาวรีย์ปราบฮ่อเดือนมีนาคม,งานตรุษสงกรานต์เดือน พฤษภาคม, บุญบั้งไฟ,งานแห่เทียนพรรษา,งานดักบาตรเทโว และแข่งขันเรือมิตรภาพไทย-ลาว ช่วงเทศกาลออกพรรษา,งานลอยเรือไฟบูชาพระธาตุกลางน้ำ และชมบั้งไฟพญานาคออกพรรษา

70. จังหวัดหนองบัวลำภู งานนเรศวรมหาราช-กาชาดหนองบัวลำภู ระหว่างวันที่ 25-3 กุมภาพันธ์ ของทุกปี, งานขึ้นเขาไหว้พระถ้ำเอราวัณ ระหว่างวันที่ 12-14 เมษายน ของทุกปี, งานบุญบั้งไฟ ภายในเดือน 6 หรือเดือนพฤษภาคมของทุกปี, งานสัปดาห์เที่ยวหอยหิน กินลำไย ช่วงต้น เดือนสิงหาคมของทุกปี

71. จังหวัดอ่างทอง งานอู่ข้าวอู่น้ำ และงานกาชาดประจำปี มกราคม, งานเทศกาลมะพร้าวหวาน มะขงชิด กุมภาพันธ์, งานปิดทองพระพุทธรูปไสยาสน์ วัดป่าโมกวรวิหาร ตุลาคม, งานนมัสการพระพุทธรูปไสยาสน์ วัดขุนอินทประมูล เมษายน, งานนมัสการหลวงพ่อมหาพุทธพิมพ์ เมษายน, งานพิธีไหว้ครูกลอง สิงหาคม, งานประเพณีแข่งเรือยาว ตุลาคม, งานลอยกระทง พฤศจิกายน

72. จังหวัดอำนาจเจริญ งานประเพณีฮีตสิบสองและงานกาชาดประจำปี ระหว่างวันที่ 1-10 ธันวาคมของทุกปี

73. จังหวัดอุดรธานี งานวันระลึกก่อตั้งเมืองอุดรธานี จัดในวันที่ 18 มกราคม ของทุกปี, งานประจำปีทุ่งศรีเมือง (มหกรรม โสมพาลแลง แคนผ้าไหม-ขิด) จัดระหว่างวันที่ 1-15 ธันวาคม ของทุกปี, งานมรดกโลกของบ้านเชียง จัดระหว่างวันที่ 16-20 มีนาคม ของทุกปี, งานถนนอาหารสงกรานต์ เมืองอุดรธานี จัดระหว่างวันที่ 10-16 เมษายน ของทุกปี

74. จังหวัดอุดรดิษฐ์ งานพิชัยดาบหักและงานกาชาด 7-16 มกราคม, งานนมัสการพระแท่นศิลาอาสน์ พระพุทธรูปธาตุกล วันขึ้น 8-15 ค่ำ เดือน 3, งานเทศกาลวันกระเทียม ต้นเดือน มีนาคม, ประเพณี แห่น้ำขึ้นโรง 14 เมษายน, ประเพณีถวายพระเพลิงพระบรมศพพระพุทธเจ้า (อัฐภูมิบูชา) วันขึ้น 15 ค่ำ เดือน 6, งานเทศกาลกลางสาธหวานและมหกรรมของดีเมืองอุดรดิษฐ์ ปลายเดือนกันยายน, งานดอกฝ้ายบานที่บ้าน โลก กลางเดือนธันวาคม

75. จังหวัดอุทัยธานี งานประเพณีตักบาตรเทโว ในช่วงวันออกพรรษา จัดขึ้นในวันแรม 1 ค่ำ เดือน 11 ของทุกปี ณ วัดสังกัสรัตนคีรี, งานวันมรดกโลกห้วยขาแข้งระหว่างวันที่ 8-9 ธันวาคม ของทุกปี, งานพระชนกจักรีและงานกาชาดจังหวัดอุทัยธานี ในช่วงต้นเดือนเมษายน ของทุกปี

76. จังหวัดอุบลราชธานี งานแห่เทียนพรรษา จัดขึ้นทุกปีในวันอาสาฬหบูชาและวันเข้าพรรษา ที่บริเวณทุ่งศรีเมืองและศาลาจตุรมุข, งานประเพณีมหาสงกรานต์แก่งสะพือ, งานประเพณีสงกรานต์และเทศกาลอาหาร ไทย- อิน โคจีน จัดขึ้นในช่วงเทศกาลสงกรานต์

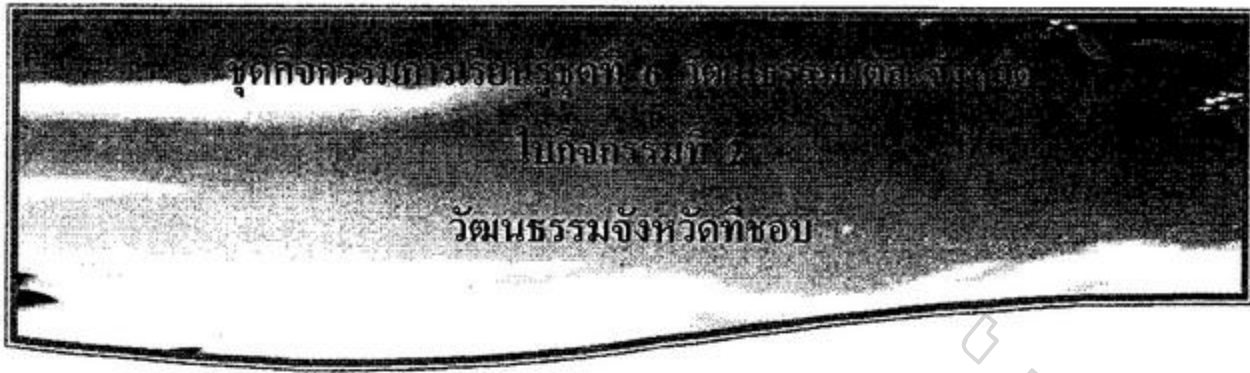
ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่อง 6 มรดกภูมิปัญญาของบรรพบุรุษ
ใบกิจกรรมที่ 1
วัฒนธรรมแต่ละจังหวัดทั้ง 4 ภาค

ชื่อ - สกุล

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

คำชี้แจง นักเรียนเขียนวัฒนธรรมของจังหวัดในภาคนั้นให้ถูกต้อง (5 คะแนน)

<p>วัฒนธรรมจังหวัดภาคเหนือ</p>	<p>วัฒนธรรมจังหวัดภาคใต้</p>
<p>วัฒนธรรมจังหวัด</p>	
<p>วัฒนธรรมจังหวัดภาคกลาง</p>	<p>วัฒนธรรมจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือ</p>

ชื่อ - สกุล

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

คำชี้แจง นักเรียนเขียนบรรยายวัฒนธรรมของจังหวัดที่นักเรียนชอบ มาคนละ 1 จังหวัด

(5 คะแนน)

มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี
Buriram Rajabhat University

แบบทดสอบหลังเรียน

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

เรื่อง วัฒนธรรมแต่ละจังหวัด

เวลา 10 นาที

จำนวน 10 ข้อ

คะแนนเต็ม 10 คะแนน

1. ข้อใดเป็นประเพณีจังหวัดแพร่
 - ก. งานไหว้พระธาตุช่อแฮแห่งดงหลวง
 - ข. งานแข่งเรือประเพณี
 - ค. งานนมัสการพระธาตุนาดูน
 - ง. งานปอยเหลินสิบเอ็ด แห่ง “ จองพารา ”
2. ข้อใดเป็นประเพณีจังหวัดเชียงราย
 - ก. งานพระนครคีรีเมืองเพชร
 - ข. เทศกาลล่องเรือเล่นทะเลน้อย
 - ค. ประเพณีสงกรานต์พระพุทธรชินราช
 - ง. งานพ่อบุญเมืองรวมหาราช
3. ข้อใดเป็นประเพณีจังหวัดแม่ฮ่องสอน
 - ก. งานนมัสการองค์พระปฐมเจดีย์
 - ข. ประเพณีขึ้นบ่อน้ำทิพย์ วนอุทยานถ้ำผาตูบ
 - ค. งานเครื่องเคลือบพันปี ประเพณีบ้านกรวด
 - ง. งานปอยเหลินสิบเอ็ด แห่ง “ จองพารา ”
4. ข้อใดเป็นประเพณีจังหวัดเลย
 - ก. งานมหัศจรรย์ก่องปูจาถ้ำนันทาไทย
 - ข. งานสมโภชพระธาตุเชิงชุม
 - ค. งานนมัสการองค์พระสมุทรเจดีย์
 - ง. งานสมโภชพระธาตุศรีสองรัก
5. ข้อใดเป็นประเพณีในจังหวัดอุบลราชธานี
 - ก. งานสืบงานวัฒนธรรมเบ็องบูร
 - ข. งานประเพณีกำฟ้า
 - ค. งานประเพณีการทำขวัญผึ้ง
 - ง. งานแห่เทียนพรรษา จัดขึ้นทุกปีในวันอาสาฬหบูชาและวันเข้าพรรษา

6. ข้อใดเป็นประเพณีจังหวัดนครพนม
 - ก. งานประเพณีไหลเรือไฟ ช่วงวันออกพรรษา
 - ข. งานประเพณีลอยกระทงสาย
 - ค. งานประเพณีเจ้าพ่อ-เจ้าแม่ปากน้ำโพ
 - ง. ประเพณีไทยทรงดำ
7. ข้อใดเป็นประเพณีจังหวัดอุรุษยา
 - ก. เทศกาลล่องเรือเล่นทะเลน้อย
 - ข. งานอุ้มพระดำน้ำ
 - ค. งานศูนย์ศิลปาชีพบางไทร
 - ง. งานฉลองชัยชนะของท้าวสุรนารี
8. ข้อใดเป็นประเพณีจังหวัดราชบุรี
 - ก. เป็งสงกรานต์ เป็นประเพณีสงกรานต์ของชาวมอญ
 - ข. ประเพณีแห่เจ้าแม่ลิ้มกอเหนี่ยว
 - ค. งานไหว้พระธาตุช่อแฮแห่งดงหลวง
 - ง. งานประเพณีกินข้าวห่อของชาวกะเหรี่ยง/
9. ข้อใดเป็นประเพณีจังหวัดน่าน
 - ก. งานประเพณีบุญบั้งไฟ
 - ข. งานมหัศจรรย์ก่องปูจาล้านนาไทย
 - ค. งานนมัสการองค์พระสมุทรเจดีย์
 - ง. ประเพณีขึ้นบ่อน้ำทิพย์ วนอุทยานถ้ำผาตูบ
10. ข้อใดเป็นประเพณีจังหวัดสิงห์บุรี
 - ก. งานประเพณีเจ้าพ่อ-เจ้าแม่ปากน้ำโพ
 - ข. งานประเพณีกำฟ้า
 - ค. งานประเพณีการทำขวัญผึ้ง
 - ง. งานแสดงช้าง

กระดาษคำตอบชุดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ 2

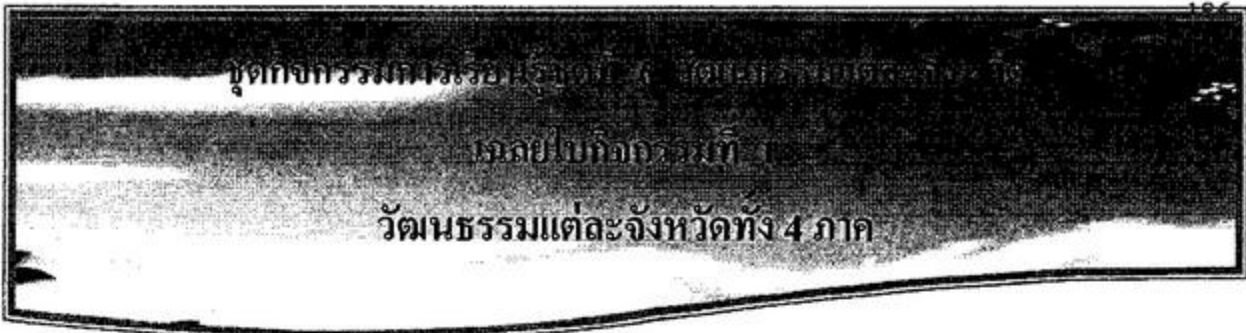
แบบทดสอบหลังเรียน

ชุดที่ 6 วัฒนธรรมแต่ละจังหวัด

คำชี้แจง ให้นักเรียนกาเครื่องหมาย X ลงในช่อง ก ข ค และ ง ข้อที่ถูกที่สุด

กระดาษคำตอบ แบบทดสอบก่อนเรียน

ข้อ	ก	ข	ค	ง	ข้อ	ก	ข	ค	ง
1					6				
2					7				
3					8				
4					9				
5					10				

ชื่อ - สกุล

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

คำชี้แจง นักเรียนเขียนวัฒนธรรมของจังหวัดในภาคนั้นให้ถูกต้อง (5 คะแนน)

วัฒนธรรมจังหวัดภาคเหนือ

จังหวัดแพร่ งานไหว้พระธาตุช่อแฮแห่งดง
หลวง ขึ้น 9-15 ค่ำ เดือน
จังหวัดแม่ฮ่องสอน งานปอยเหลินสิบเอ็ด แห่ง
“จองพารา” ช่วงเดือนตุลาคมของทุกปี

วัฒนธรรมจังหวัดภาคใต้

จังหวัดยะลา งานมหกรรมแข่งขันนกเขาชาว
เสียงอาเซียนวันเสาร์-อาทิตย์แรกของเดือน
มีนาคมทุกปี
จังหวัดปัตตานี ประเพณีแห่เจ้าแม่ลิ้มกอเหนี่ยว
วันขึ้น 15 ค่ำ เดือน 3 ของทุกปี (7 วัน 7 คืน),
ประเพณีชักพระ, ประเพณีแห่เจ้าพ่อเจ้าแม่เอี้ยก้ง

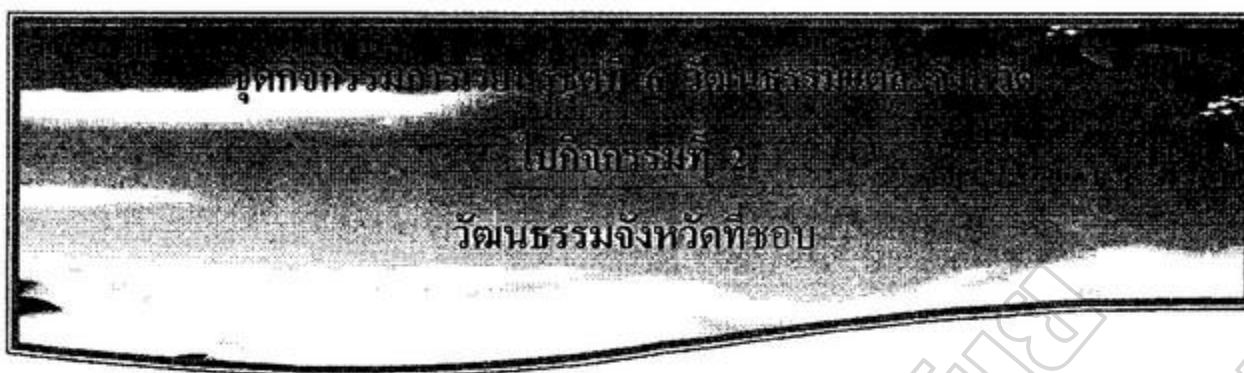

วัฒนธรรมจังหวัดภาคกลาง

จังหวัดนนทบุรี งานประเพณีสงกรานต์ชา
วมัญ หลังวันที่ 13 เมษายน ประมาณ 1
สัปดาห์,
จังหวัดลพบุรี งานแผ่นดินสมเด็จพระนารายณ์
มหาราช ประมาณสัปดาห์ที่ 3 ของเดือน
กุมภาพันธ์

วัฒนธรรมจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

จังหวัดร้อยเอ็ด บุญผะเหวดเสาร์-อาทิตย์แรก
ของเดือนมีนาคมแห่เทียนเข้าพรรษา ก่อนวัน
เข้าพรรษาหนึ่งวันของทุกปี,
จังหวัดเลย งานสมโภชพระธาตุศรีสองรัก วัน
เพ็ญเดือน 6 ของทุกปี,

ชื่อ - สกุล

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

คำชี้แจง นักเรียนเขียนบรรยายวัฒนธรรมของจังหวัดที่นักเรียนชอบ มาคนละ 1 จังหวัด

(5 คะแนน)

มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี
Buriram Rajabhat University

เฉลยแบบทดสอบหลังเรียน

ชุดที่ 6 วัฒนธรรมแต่ละจังหวัด

ข้อ	ถูก	ข้อ	ผิด
1	ก	6	ก
	ง		ก
	ง		ง
	ง		ง
	ง		ข

ชุดกิจกรรมการเรียนรู้

ชุดที่ 7

เรื่อง วัฒนธรรมในท้องถิ่น
กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5
กระทรวงศึกษาธิการ ๒๕๖๓

นางสาวดวงมณี ขันนันทาน
ครู โรงเรียนเทศบาลเมือง
สงขลา กรมส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ เขต ๑ สงขลา ๙๑๑

วัตถุประสงค์ของชุดการเรียนรู้

1. เพื่อใช้เป็นสื่อการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน รายวิชาสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม เรื่อง วัฒนธรรมท้องถิ่น
2. เพื่อพัฒนากระบวนการจัดการเรียนรู้และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
3. เพื่อแก้ไขปัญหาคาดเคลื่อนสื่อการเรียนการสอน
4. เพื่อส่งเสริมให้นักเรียนศึกษาค้นคว้าและเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง

คำชี้แจงในการใช้ชุดการเรียนรู้

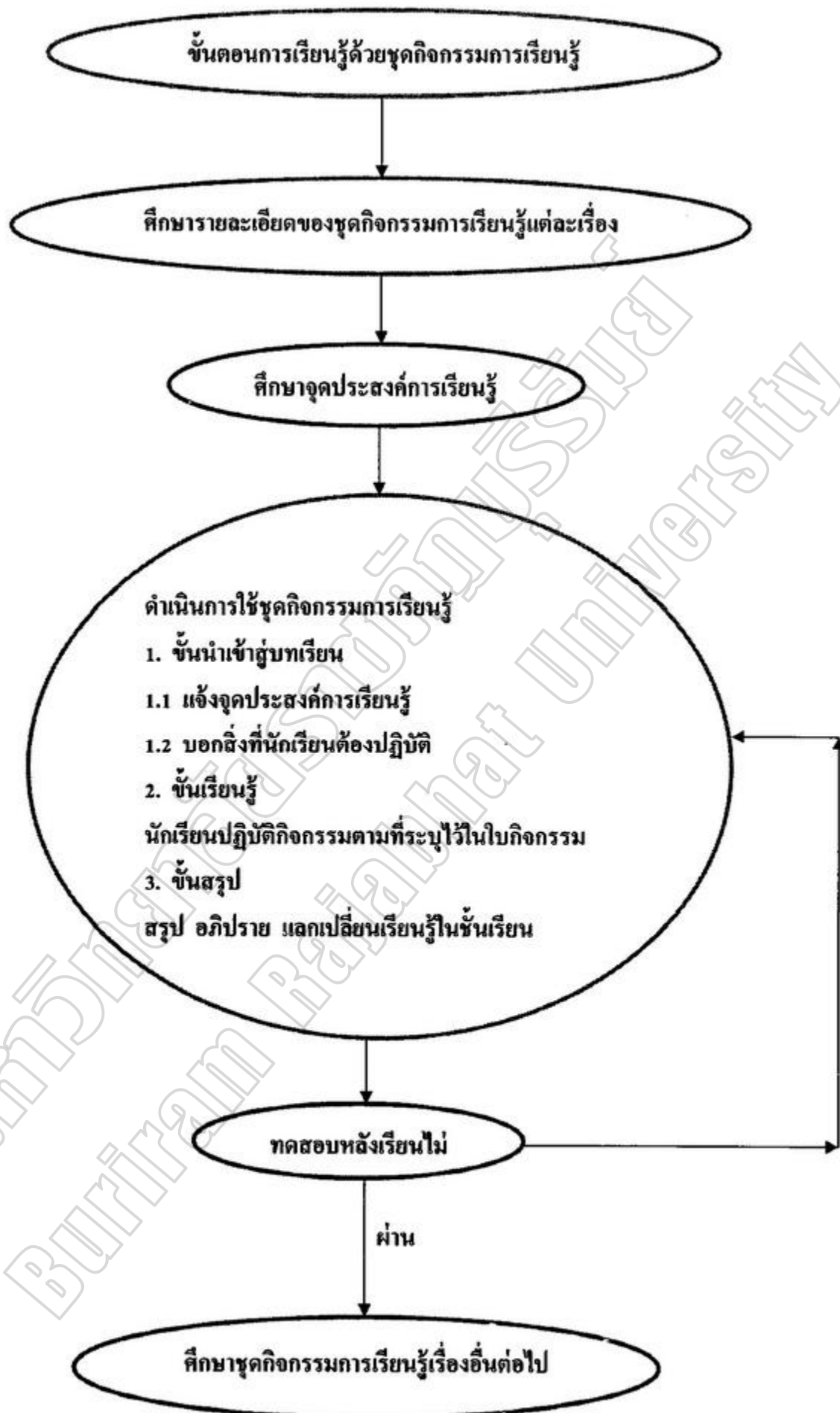
1. ให้นักเรียนศึกษามาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัดและเนื้อหาอย่างละเอียดรอบคอบ
2. ถ้านักเรียนสงสัย ไม่เข้าใจหรือมีปัญหา สามารถขอคำแนะนำจากครูผู้สอนได้

คลอบคลุมเวลา

3. เมื่อนักเรียนศึกษาและปฏิบัติกิจกรรมจากชุดกิจกรรมการเรียนรู้ ชุดที่ 7 จบแล้วให้นักเรียนทำแบบทดสอบหลังเรียน
4. ในการเรียนรู้ด้วยชุดกิจกรรมการเรียนรู้ ชุดที่ 7 นักเรียนมีเวลาเรียน 1 ชั่วโมง

บทบาทของนักเรียน

1. นักเรียนอ่านคู่มือการใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้และปฏิบัติกิจกรรมตามลำดับขั้นตอน
2. นักเรียนร่วมกันศึกษามาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้ในชุดกิจกรรมการเรียนรู้ทั้งหมดอย่างละเอียด พร้อมทั้งทำแบบฝึกปฏิบัติ
3. นักเรียนควรมีการวางแผนการทำงาน แบ่งหน้าที่และร่วมกันปฏิบัติ กิจกรรม หากเกิดข้อสงสัย ไม่เข้าใจหรือมีปัญหา นักเรียนควรขอคำแนะนำจาก ครูผู้สอน
4. ในการปฏิบัติกิจกรรมการเรียนรู้ นักเรียนควรปฏิบัติงานให้ทันเวลาที่กำหนดให้
5. ขั้นตอนสุดท้ายของการเรียนรู้ด้วยชุดกิจกรรมการเรียนรู้ นักเรียนต้องทำแบบทดสอบหลังเรียน
6. นักเรียนควรมีความร่วมมือร่วมใจ มีความสามัคคี ร่วมกันแสดงความคิดเห็น และยอมรับเสียงส่วนใหญ่ในการปฏิบัติกิจกรรมกลุ่มและมีความรับผิดชอบในการทำงาน

สาระสำคัญ

วัฒนธรรมท้องถิ่นเป็นภูมิปัญญา หรือ องค์ความรู้ ความสามารถ และทักษะของคนในท้องถิ่นที่สั่งสมประสบการณ์ที่ผ่านกระบวนการเรียนรู้ เลือกรรปรุงแต่ง พัฒนา และถ่ายทอดสืบต่อกันมา เพื่อใช้แก้ปัญหาและพัฒนาวิถีชีวิตไทย

จุดประสงค์การเรียนรู้

1. เพื่อบอกความสำคัญของวัฒนธรรมท้องถิ่น
2. เพื่ออนุรักษ์และเผยแพร่วัฒนธรรมท้องถิ่นของชุมชน

การวัดและประเมินผล

1. สังเกตการปฏิบัติกิจกรรมและความรับผิดชอบในการทำงาน
2. ตรวจสอบผลงาน
3. ทดสอบนักเรียน

ใบความรู้

เรื่อง วัฒนธรรมท้องถิ่น

คำชี้แจง ให้นักเรียนศึกษาใบความรู้เรื่องวัฒนธรรมท้องถิ่น

วัฒนธรรมภูมิปัญญาท้องถิ่น

ความสำคัญของวัฒนธรรมภูมิปัญญาท้องถิ่นไทย

. อาหาร ชาวบ้านรู้จักเลือกพืชพรรณธรรมชาติที่มีประโยชน์ในท้องถิ่นมารับประทาน เช่น ผักบุ้ง ผักกระเฉด ผักตำลึง ผักหวาน รู้จักปลูกพืชที่สามารถขึ้นได้ในท้องถิ่นของตน รู้จักนำพืชผักที่มีคุณค่าทางอาหารมาประกอบอาหาร เช่น ตะไคร้ ขิง ข่า กระเพรา โหระพา ชาวบ้านรู้จักนำเนื้อสัตว์มาปรุงอาหาร ละมีการถนอมอาหารไว้รับประทาน เช่น น้ำปลา กะปิ ปลาร้า ปลาแห้ง ภูมิปัญญา ท้องถิ่น ได้ถ่ายทอดความรู้เกี่ยวกับการปรุงอาหารชนิดต่างๆ เช่น แกงเผ็ด แกงส้ม คัมข่า อาหารประเภทผัด เครื่องจิ้ม และมีอาหารแต่ละภาคเช่น อาหารภาคใต้มีแกงไตปลา แกงเหลือน้ำบูดู อาหารภาคเหนือมี แกงโฮะ แคนหมู ฝรั่งอ่อง อาหารภาคตะวันออกเฉียงเหนือมี ปลาร้า ส้มตำ เป็นต้น

ยารักษาโรค ในแต่ละท้องถิ่นจะรู้จักเลือกสมุนไพรที่มีอยู่ในท้องถิ่น มาใช้เป็นยารักษาโรค ซึ่งอาจจะมาจากส่วนต่างๆของต้นไม้ เช่น ก้าน ดอก ผล เมล็ด พืชที่เป็นยารักษาโรค ซึ่งเป็นภูมิปัญญาท้องถิ่น ได้แก่ ขมิ้นชัน รักษาโรคผิวหนัง ทองฮึด ทองเพือ ฟ้าทะลายโจร รักษาโรคทางเดินหายใจ แก้เจ็บคอ ขมิ้น รักษาโรคไขข้อ ขั้วปลม ในลำไส้ แก้ปวดฟัน ลดความดัน มะขามแขก รักษาโรคท้องผูก เป็นยาขับ ขี้เหล็ก รักษาโรคหืดหอบ ขับพยาธิ รักษาโรคเหน็บชา

เครื่องนุ่งห่ม แต่ละภูมิภาคจะสร้างสรรค์วิธีการทำเครื่องนุ่งห่มที่แตกต่างกัน เช่น การออกแบบการแต่งตัวของหญิงและชายให้เหมาะสมกับภูมิประเทศและภูมิอากาศ การทอผ้าไว้สำหรับตัดเป็นเสื้อ ซึ่งมีเคลือบสีสันทนสวยงาม การทอผ้าเพื่อเป็นเครื่องแต่งกายในแต่ละภาค เช่น ภาคเหนือ มีผ้าไหมตีนจก ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มีผ้ามัดหมี่ ผ้าแพรวา ภาคใต้ มีผ้าฝ้าย และ ผ้าไหมพุ่มเรียง

ที่อยู่อาศัย รูปทรงของบ้านเรือน จะมีความแตกต่างกันตามลักษณะภูมิประเทศ และ ภูมิอากาศ คนไทยยุคก่อนนิยมสร้างบ้านเรือนไทยมิได้สูงเพื่อถ่ายเทอากาศแล้วยังใช้เป็นที่พักสัตว์เลี้ยง เช่น โค กระบือ เพื่อป้องกันสัตว์ร้าย การขุดใต้ดินสูงช่วยป้องกันน้ำท่วมในฤดูน้ำหลาก บ้านทรงเรือนไทยมักมีความแตกต่างกัน ไปตามลักษณะภูมิอากาศและภูมิประเทศ เช่น บริเวณที่มีฝนตกชุก มักจะสร้างบ้านหลังคาลาดชัน เพื่อให้น้ำไหลผ่านไปได้รวดเร็ว

วัฒนธรรมท้องถิ่นที่ส่งเสริมสุขภาพจิตและนันทนาการ

1. สร้างสรรค์งานดนตรี มีเครื่องดนตรีที่ประดิษฐ์จากวัตถุในท้องถิ่น เช่น แคน โปงกลาง ขอ ซึง
2. การแสดงนาฏศิลป์ มีความแตกต่างกันในแต่ละท้องถิ่น เช่น การรำวง มาตรฐานของภาคกลาง การแสดงมโนราห์ภาคสคใต้ การฟ้อนเล็บภาคเหนือ การรำเซิ้งภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
3. การส่งเสริมการประกอบอาชีพ อาชีพหลักในแต่ละท้องถิ่นของสังคมไทยส่วนใหญ่เป็นอาชีพเกษตรกรรม ดังนั้น จึงมีภูมิปัญญาท้องถิ่นเกี่ยวกับอาชีพ เช่น เครื่องมือสำหรับเกี่ยวข้าว ต่ำข้าว ผัดข้าว จอบ เสียม สำหรับการเพาะปลูก การทำเครื่องมือจับสัตว์น้ำของผู้ที่อยู่ใกล้ทะเล ซึ่งมีอาชีพประมง เครื่องมือเครื่องใช้สำหรับผู้มีอาชีพก่อสร้าง นอกจากนี้ยังมีการทำเครื่องจักรสาน เครื่องปั้นดินเผา เพื่อเป็นเครื่องใช้ในการดำเนินชีวิต
4. ความสามัคคี วัฒนธรรมท้องถิ่นส่งเสริมความสัมพันธ์ที่ดีงามระหว่างสมาชิกของสังคม ผู้ที่มีความรู้ความสามารถในเรื่องใดก็ตามมักจะถ่ายทอดความรู้ความสามารถและประสบการณ์ให้แก่สมาชิกในท้องถิ่นเดียวกัน แสดงถึงน้ำใจที่ดี และเป็นการปลูกฝัง คุณธรรมจริยธรรมผู้ที่ทรงภูมิปัญญาในท้องถิ่น เช่น หมอชาวบ้าน ปราชญ์ชาวบ้าน

ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ชุดที่ 7 วัฒนธรรมท้องถิ่น

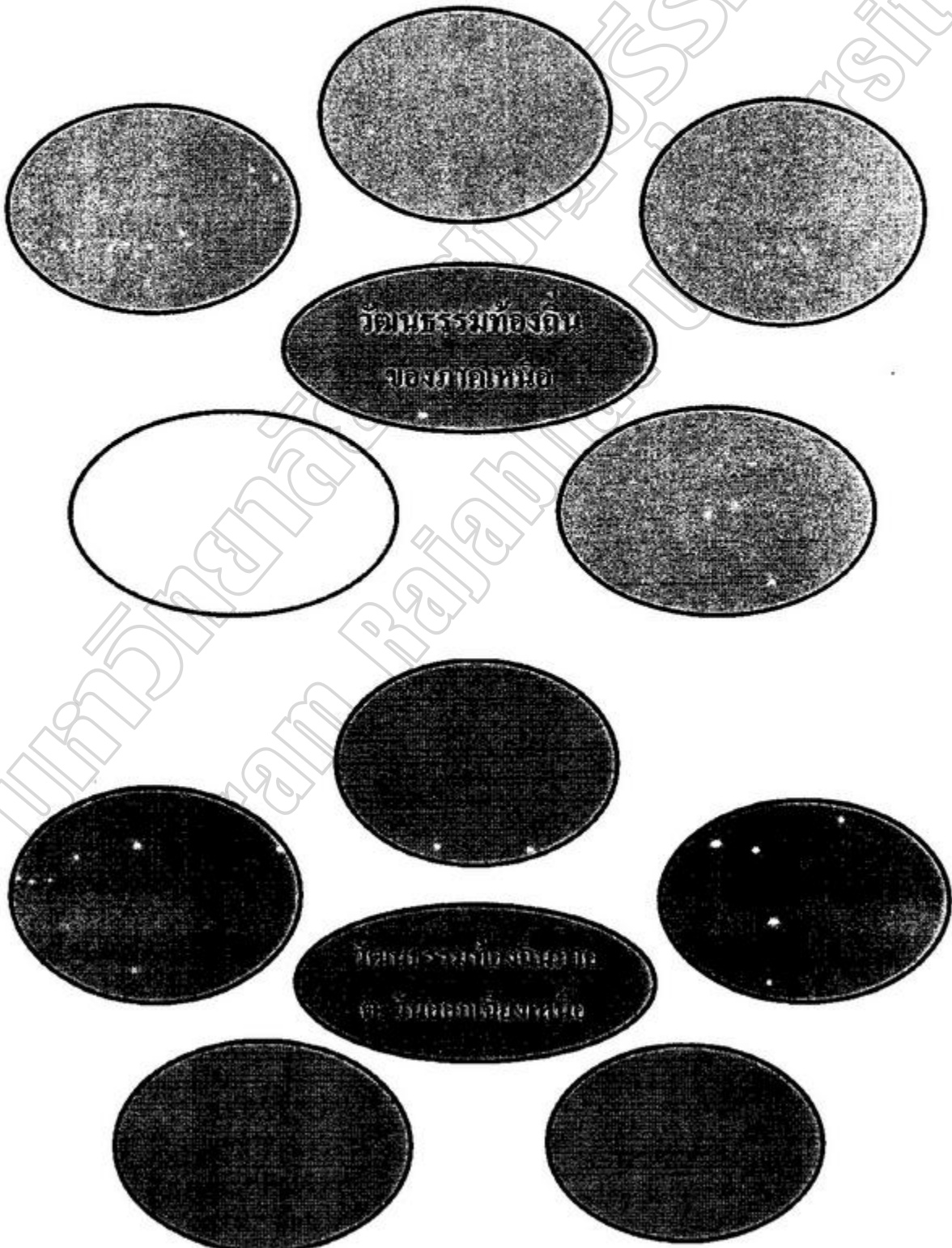
ใบกิจกรรมที่ 1

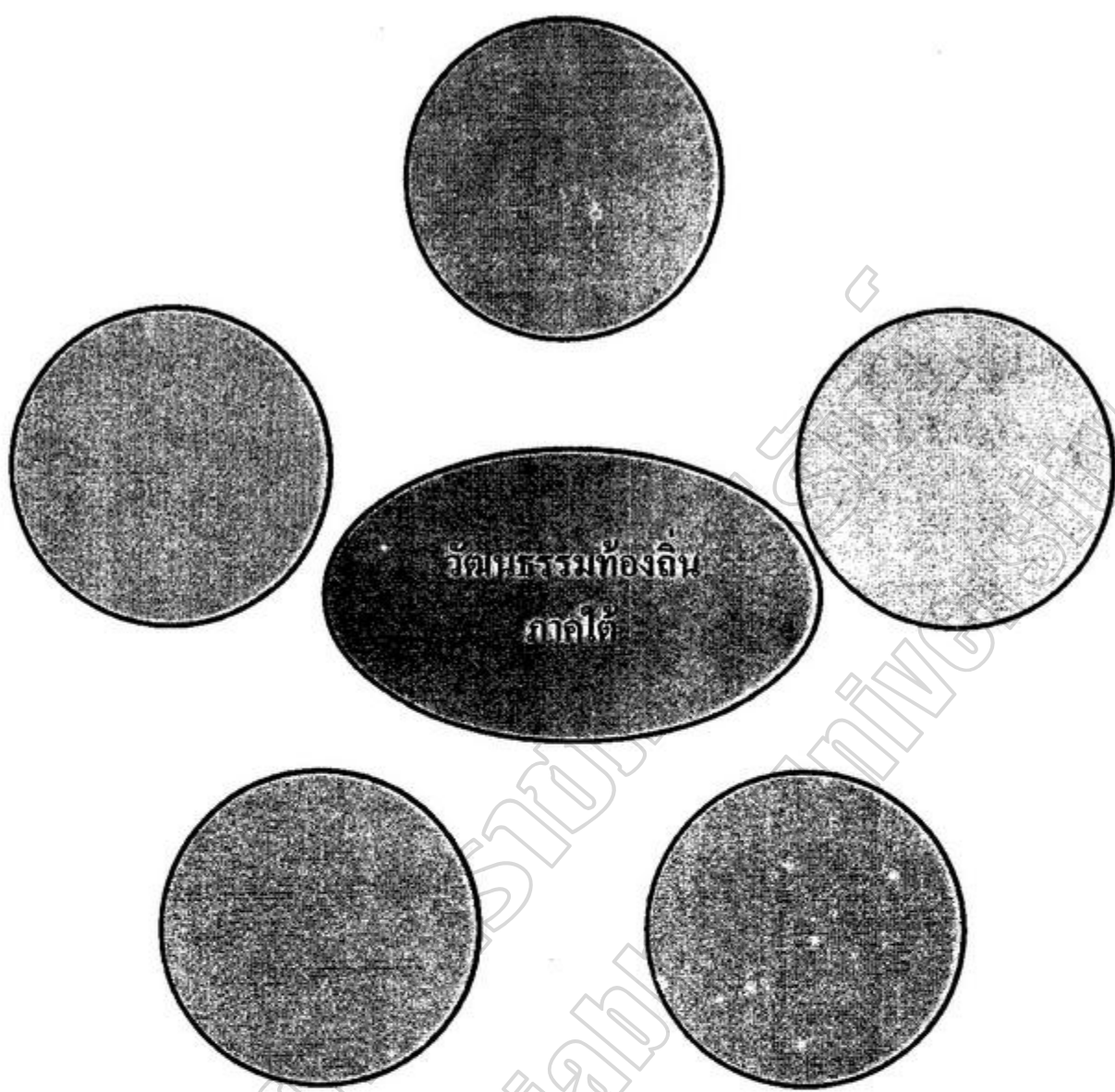
วัฒนธรรมท้องถิ่นแต่ละภาค

ชื่อ - สกุล

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

คำชี้แจง ให้นักเรียนเขียนวัฒนธรรม ท้องถิ่น แต่ละ ภาค (5 คะแนน)

มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี
Buriram Rajabhat University

ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ชุดที่ 7 วัฒนธรรมท้องถิ่น

ใบกิจกรรมที่ 2

วัฒนธรรมท้องถิ่นกับปัจจัย 4

ชื่อ - สกุล

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

คำชี้แจง ให้นักเรียนเขียนวัฒนธรรมท้องถิ่น มีความสำคัญอย่างไรต่อปัจจัย 4

(5 คะแนน)

อาหาร

เครื่องนุ่งห่ม

วัฒนธรรมท้องถิ่น

ที่อยู่อาศัย

นันทนาการ

แบบทดสอบหลังเรียน

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

เรื่อง วัฒนธรรมท้องถิ่น

เวลา 10 นาที

จำนวน 10 ข้อ

คะแนนเต็ม 10 คะแนน

1. ข้อใดเป็นวัฒนธรรมท้องถิ่นเกี่ยวกับเครื่องนุ่งห่มของภาคเหนือ
 - ก. ดินจก
 - ข. มัดหมี่
 - ค. แพรว
 - ง. เกาะขอ
2. ข้อใดเป็นวัฒนธรรมท้องถิ่นเกี่ยวกับ ชาร์กนาโรค ได้ถูกต้อง
 - ก. ขมิ้นชัน แก้วทองฮีด
 - ข. มะรุม แก้วเหน็บชา
 - ค. ขี้เหล็กแก้วทองเพือ
 - ง. มะขามแขก แก้วโรคผิวหนัง
3. ข้อใดกล่าวไม่ถูกต้องเกี่ยวกับการแสดงนาฏศิลป์ท้องถิ่นไทย
 - ก. การรำวงมาตรฐานภาคเหนือ
 - ข. รำเซิ้งภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
 - ค. ฟ้อนเล็บภาคเหนือ
 - ง. มโนราห์ภาคใต้
4. ข้อใดกล่าวถูกต้องเกี่ยวกับวัฒนธรรมท้องถิ่นเกี่ยวกับที่อยู่อาศัยได้ถูกต้อง
 - ก. นิยมสร้างบ้านแบบได้ถุนสูงเพื่อถ่ายเทอากาศ
 - ข. นิยมสร้างบ้านได้ถุนสูงเพื่อใช้ผู้ตัดไม้เลี้ยง
 - ค. บริเวณที่มีฝนตกชุกจะมีหลังคาเตี้ย
 - ง. ถูกทุกข้อ
5. ข้อใดกล่าวไม่ถูกต้องที่สุด
 - ก. อาชีพหลักของสังคมไทยคือ อาชีพเกษตรกรรม
 - ข. บริเวณที่มีฝนตกชุกสร้างบ้านหลังคาเตี้ย ลาดชันเพื่อให้น้ำไหลผ่าน
 - ค. ภาคเหนือมีผ้าไหมตีนจก
 - ง. ขี้เหล็กรักษาโรคหืด

6. ข้อใดกล่าวถึงภูมิปัญญาท้องถิ่น ได้ถูกต้อง
- เป็นสิ่งทีเสริมสร้างความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างสมาชิก
 - แสดงถึงน้ำใจที่ดี
 - หมอชาวบ้าน ปราชญ์ชาวบ้าน
 - ถูกทุกข้อ
7. ข้อใดกล่าวถึงศิลปกรรมไทยไม่ถูกต้อง
- การแข่งขันตีกลองภาคเหนือ
 - เพลงเหย่ยอ ภาคเหนือ
 - เพลงอีแซวภาคกลาง
 - รำรองเง็งภาคใต้
8. ข้อใดกล่าวถูกต้องที่สุด
- การทำบายสีสู่ขวัญเป็นกิจกรรมภาคเหนือ
 - บุญบั้งไฟภาคเหนือ
 - การแข่งขันเรือภาคใต้
 - สงกรานต์ภาคกลาง
9. ข้อใดกล่าวถูกต้องเกี่ยวกับวัฒนธรรมอาหาร
- แกงไตปลาภาคใต้
 - แคบหมู ภาคเหนือ
 - ส้มตำภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
 - ถูกทุกข้อ
10. ข้อใดกล่าวถูกต้องที่สุด
- ภูมิปัญญาท้องถิ่นที่เกี่ยวกับการส่งเสริมอาชีพคือ การทำเครื่องมือสำหรับเกี่ยวข้าว
 - บ้านที่อยู่ริมน้ำจะมีไ้ดุนสูงมากกว่าที่อื่น
 - การรำเซิ้งเป็นประเพณีของภาคเหนือ
 - ถูกทุกข้อ

กระดาษคำตอบชุดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ 2

แบบทดสอบหลังเรียน

ชุดที่ 7 เรื่อง วัฒนธรรมท้องถิ่น

คำชี้แจง ให้นักเรียนกาเครื่องหมาย X ลงในช่อง ก ข ค และ ง ข้อที่ถูกที่สุด

กระดาษคำตอบ แบบทดสอบก่อนเรียน

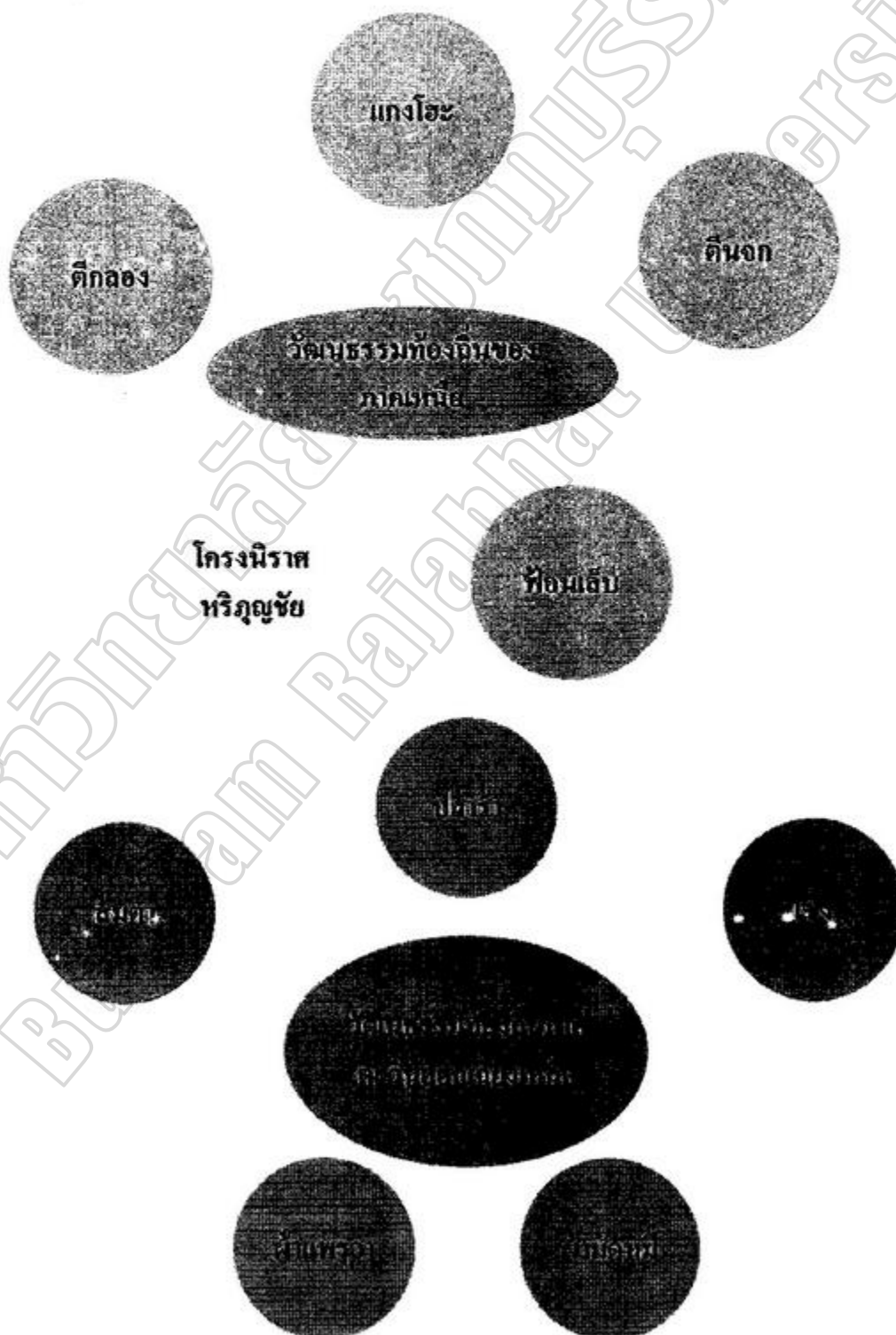
ข้อ	ก	ข	ค	ง	ข้อ	ก	ข	ค	ง
1					6				
2					7				
3					8				
4					9				
5					10				

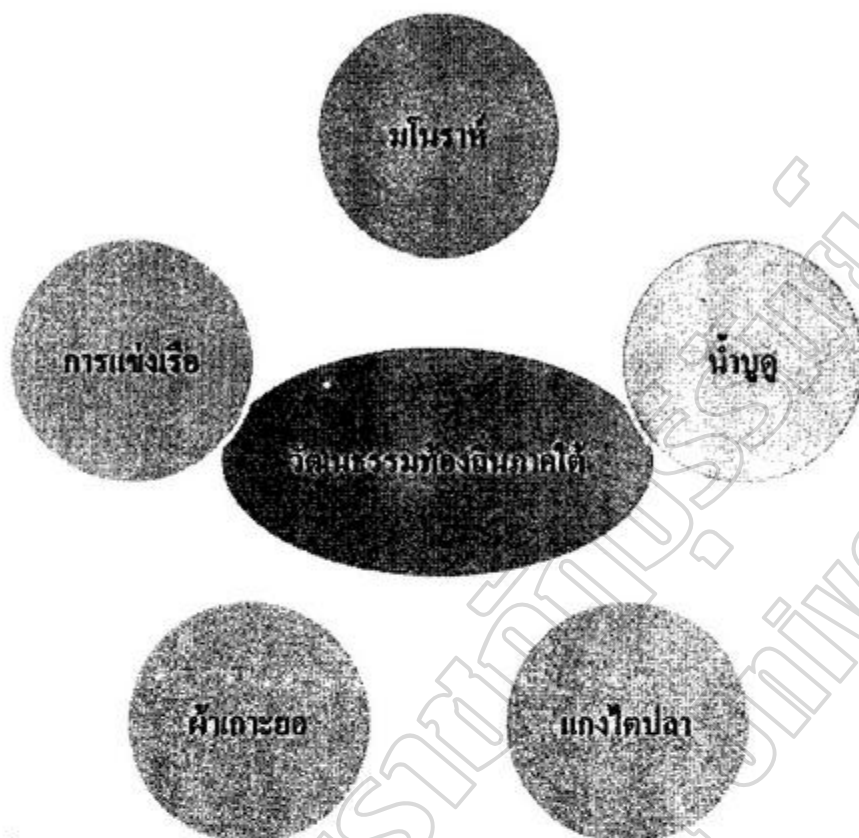
ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ชุดที่ 7 วัฒนธรรมท้องถิ่น
เฉลยใบกิจกรรมที่ 1
วัฒนธรรมท้องถิ่นแต่ละภาค

ชื่อ - สกุล

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

คำชี้แจง ให้นักเรียนเขียนวัฒนธรรม ท้องถิ่น แต่ละ ภาค (5 คะแนน)

มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี
Buriram Rajabhat University

ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ชุดที่ 7 วัฒนธรรมท้องถิ่น
เฉลยใบกิจกรรมที่ 2
วัฒนธรรมท้องถิ่นกับปัจจัย 4

ชื่อ - สกุล

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

คำชี้แจง ให้นักเรียนเขียนวัฒนธรรม ท้องถิ่น มีความสำคัญอย่างไรต่อปัจจัย 4 (5 คะแนน)

วัฒนธรรมท้องถิ่น

เฉลยแบบทดสอบหลังเรียน

ชุดที่ 2 ความสำคัญของวัฒนธรรม

ข้อ	คำตอบ	ข้อ	คำตอบ
1	ก	6	ง
2	ก	7	ข
3	ก	8	ค
4	ง	9	ง
5	ข	10	ง

ชุดกิจกรรมการเรียนรู้

ชุดที่ 8

เรื่อง อนุรักษ์วัฒนธรรมไทยให้คงอยู่ในชุมชนและท้องถิ่น
 กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม
 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

นางสาวดวงใจ อำนวยกุล

ครู โรงเรียนบ้านหนอง...

Copyright © 2015 by ...

คู่มือสำหรับนักเรียน

ชุดที่ 8

การอนุรักษ์วัฒนธรรมไทยให้คงอยู่ในชุมชนและท้องถิ่น

วัตถุประสงค์ของชุดการเรียนรู้

1. เพื่อใช้เป็นสื่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้การสอน รายวิชาสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม เรื่อง การอนุรักษ์วัฒนธรรมไทยให้คงอยู่ในชุมชนและท้องถิ่น
2. เพื่อพัฒนากระบวนการจัดการเรียนรู้และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
3. เพื่อแก้ไขปัญหาการขาดแคลนสื่อการเรียนรู้การสอน
4. เพื่อส่งเสริมให้นักเรียนศึกษาค้นคว้าและเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง

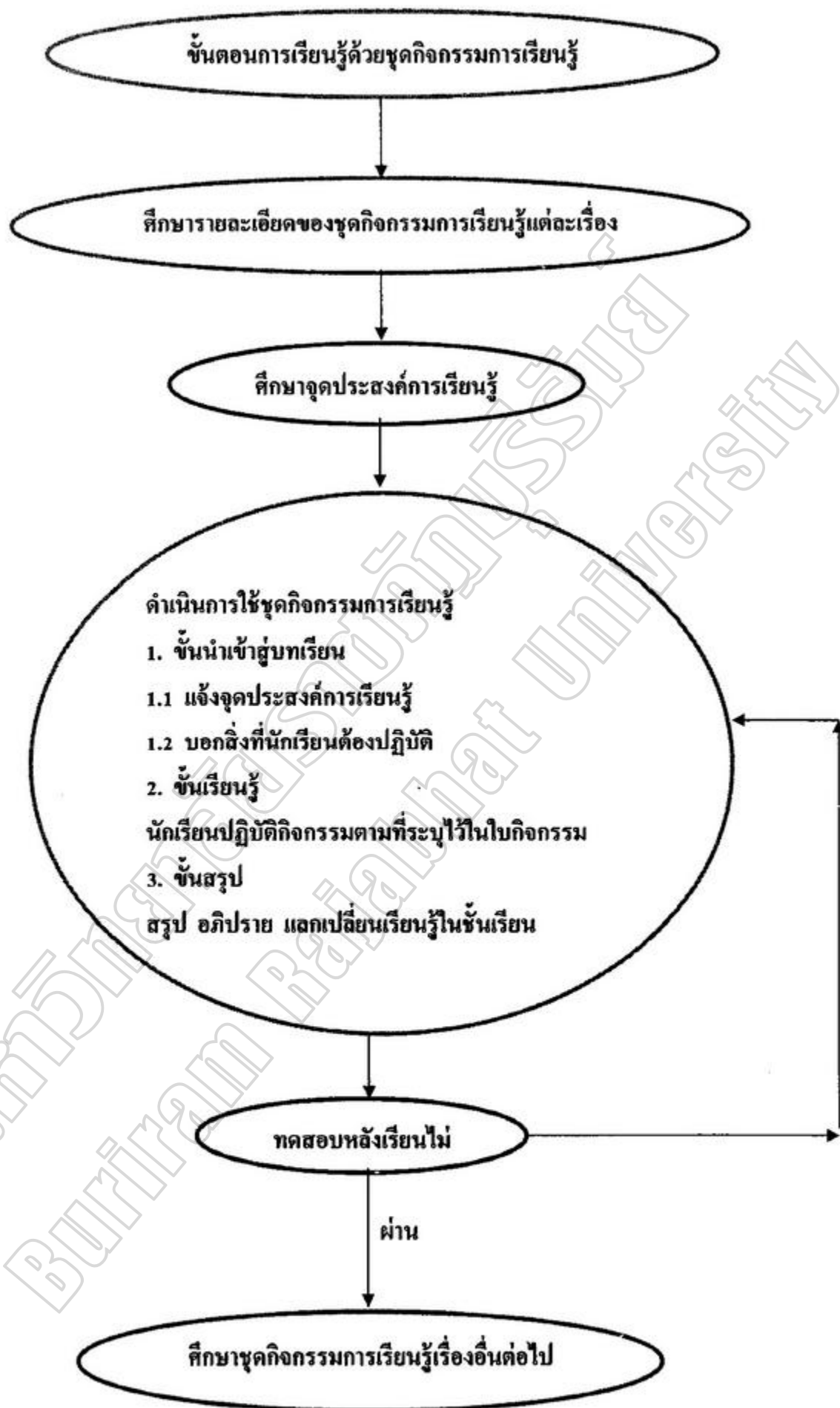
คำชี้แจงในการใช้ชุดการเรียนรู้

1. ให้นักเรียนศึกษามาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัดและเนื้อหาอย่างละเอียดรอบคอบ
2. ถ้านักเรียนสงสัย ไม่เข้าใจหรือมีปัญหา สามารถขอคำแนะนำจากครูผู้สอนได้ตลอดเวลา
3. เมื่อนักเรียนศึกษาและปฏิบัติกิจกรรมจากชุดกิจกรรมการเรียนรู้ ชุดที่ 8 จบแล้วให้นักเรียนทำแบบทดสอบหลังเรียน
4. ในการเรียนรู้ด้วยชุดกิจกรรมการเรียนรู้ ชุดที่ 8 นักเรียนมีเวลาเรียน 1 ชั่วโมง

บทบาทของนักเรียน

1. นักเรียนอ่านคู่มือการใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้และปฏิบัติกิจกรรมตามลำดับขั้นตอน
2. นักเรียนร่วมกันศึกษามาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้ในชุดกิจกรรมการเรียนรู้ทั้งหมดอย่างละเอียด พร้อมทั้งทำแบบฝึกปฏิบัติ
3. นักเรียนควรมีการวางแผนการทำงาน แบ่งหน้าที่และร่วมกันปฏิบัติ กิจกรรม หากเกิดข้อสงสัย ไม่เข้าใจหรือมีปัญหา นักเรียนควรขอคำแนะนำจาก ครูผู้สอน
4. ในการปฏิบัติกิจกรรมการเรียนรู้ นักเรียนควรปฏิบัติงานให้ทันเวลาที่กำหนดให้
5. ขั้นตอนสุดท้ายของการเรียนรู้ด้วยชุดกิจกรรมการเรียนรู้ นักเรียนต้องทำแบบทดสอบหลังเรียน

6. นักเรียนควรมีความร่วมมือร่วมใจ มีความสามัคคี ร่วมกันแสดงความคิดเห็น และยอมรับเสียงส่วนใหญ่ในการปฏิบัติกิจกรรมกลุ่มและมีความรับผิดชอบในการทำงาน

ใบความรู้

เรื่อง การอนุรักษ์วัฒนธรรมไทยให้คงอยู่ในชุมชนและท้องถิ่น

คำชี้แจง ให้นักเรียนศึกษาใบความรู้เรื่องความสำคัญของวัฒนธรรม

การอนุรักษ์และการเผยแพร่วัฒนธรรมท้องถิ่น สามารถทำได้ดังนี้

1. การศึกษาค้นคว้า คนในท้องถิ่นควรศึกษาและรวบรวมข้อมูลในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับวัฒนธรรมท้องถิ่นของตนเพื่อให้รู้ถึงความเป็นมาในอดีตและสภาพปัจจุบัน
2. การอนุรักษ์ การรักษาวัฒนธรรมไม่ให้สูญหายไปจากท้องถิ่น คนในท้องถิ่นจะต้องมีจิตสำนึกตระหนักถึงคุณค่าและความสำคัญของภูมิปัญญาท้องถิ่นของตนเอง และจะต้องมีส่วนร่วมในกิจกรรมตามประเพณีและวัฒนธรรมต่างๆ หรืออาจสร้างแหล่งเรียนรู้หรือพิพิธภัณฑ์ภูมิปัญญาท้องถิ่นขึ้นเพื่อให้คนรุ่นหลังได้เห็นคุณค่าและเกิดความภาคภูมิใจ
3. การฟื้นฟู วัฒนธรรมท้องถิ่น บางอย่างกำลังจะถูกลืมหรืออาจสูญหายไปหากคนในท้องถิ่นตระหนักถึงคุณค่าจึงสมควรอย่างยิ่งที่จะรื้อฟื้นให้กลับมาใหม่ เพื่อแสดงให้เห็นว่าภูมิปัญญาชนิดนี้เป็นของท้องถิ่นของตนเอง
4. การพัฒนา วัฒนธรรมท้องถิ่นดั้งเดิมบางอย่างอาจเปลี่ยนแปลงไปตามยุคสมัย หากนำความรู้ทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีเข้ามาช่วยในการพัฒนาปรับปรุงเพื่อให้เข้ากับวิถีชีวิตประจำวันในยุคปัจจุบัน ก็จะทำให้เกิดมูลค่าเพิ่มเป็นอาชีพและรายได้ให้กับตนเองและท้องถิ่น
5. การถ่ายทอดภูมิปัญญา ส่วนใหญ่เป็นความรู้ของบุคคล ดังนั้น การถ่ายทอดควรเริ่มจากการถ่ายทอดให้กับบุคคลในครอบครัวก่อน แล้วจึงเผยแพร่ไปสู่ชุมชนในท้องถิ่นของตน โดยใช้วิธีการสอน บันทึก หรือเผยแพร่ทางอินเทอร์เน็ต ซึ่งจะทำให้เกิดการรับรู้เรื่องภูมิปัญญาท้องถิ่นอย่างกว้างขวาง

ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ชุดที่ 8 การอนุรักษ์วัฒนธรรมไทยให้คงอยู่ในชุมชนและท้องถิ่น

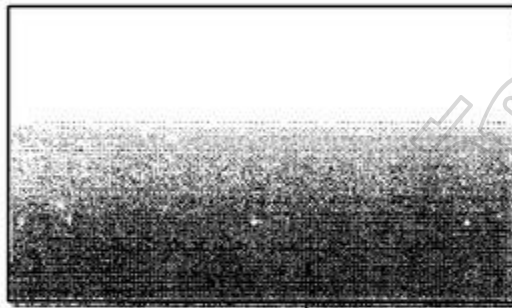
ใบกิจกรรมที่ 1

การอนุรักษ์วัฒนธรรมท้องถิ่น

ชื่อ - สกุล

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

คำชี้แจง ให้นักเรียนเขียนการอนุรักษ์วัฒนธรรมท้องถิ่น (5 คะแนน)

การอนุรักษ์วัฒนธรรมท้องถิ่น

ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ชุดที่ 8 การอนุรักษ์วัฒนธรรมไทยให้คงอยู่ในชุมชนและท้องถิ่น

ใบกิจกรรมที่ 2

การอนุรักษ์วัฒนธรรมท้องถิ่นมีประโยชน์ต่อชุมชนอย่างไร

ชื่อ - สกุล

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

คำชี้แจง ให้นักเรียนเขียนการอนุรักษ์วัฒนธรรมท้องถิ่นมีประโยชน์อย่างไรบ้างต่อ

ชุมชน (5 คะแนน)

Blank boxes for writing answers, connected by arrows indicating a sequence of steps.

แบบทดสอบหลังเรียน

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

เรื่องความสำคัญของวัฒนธรรม

เวลา 10 นาที

จำนวน 10 ข้อ

คะแนนเต็ม 10 คะแนน

1. ข้อใดกล่าวถึงการศึกษาคุณค่าเพื่อการอนุรักษ์วัฒนธรรมได้ผิด
 - ก. ศึกษารวบรวมข้อมูล
 - ข. รวบรวมทั้งแต่อดีต
 - ค. วิเคราะห์คุณค่าความสำคัญ
 - ง. เว็บไซต์ท้องถิ่นของเรา
2. นายแดง สร้างพิพิธภัณฑ์ ภาพศิลปะ แดง ใช้วิธีการอนุรักษ์แบบใด

ก. ศึกษาคุณค่า	ข. การอนุรักษ์
ค. การฟื้นฟู	ง. การเผยแพร่
3. มีนา รวบรวมข้อมูลเรื่องผ้าตีนจก มีนาใช้วิธีการอนุรักษ์แบบใด

ก. ศึกษาคุณค่า	ข. การอนุรักษ์
ค. การฟื้นฟู	ง. การเผยแพร่
4. นายแก้วนำวัว มาช่วย ไถนา แก้วใช้วิธีการอนุรักษ์แบบใด

ก. ศึกษาคุณค่า	ข. การอนุรักษ์
ค. การฟื้นฟู	ง. การเผยแพร่
5. ชุมชนหนองจอก ทำผลิตภัณฑ์ OTOP ชุมชนนี้ใช้วิธีการอนุรักษ์แบบใด

ก. ศึกษาคุณค่า	ข. การอนุรักษ์
ค. การฟื้นฟู	ง. พัฒนา
6. การสร้างเว็บไซต์ Thai ตำบล .com เป็นการอนุรักษ์แบบใด

ก. ศึกษาคุณค่า	ข. การอนุรักษ์
ค. การฟื้นฟู	ง. การถ่ายทอดภูมิปัญญาท้องถิ่น

7. เราสามารถมีส่วนร่วมในวัฒนธรรมท้องถิ่นได้อย่างไร
- ก. ประชาสัมพันธ์ด้วยวิธีการต่างๆ
 - ข. ใช้ผลิตภัณฑ์ของท้องถิ่น
 - ค. เห็นคุณค่าวัฒนธรรมในท้องถิ่น
 - ง. ถูกทุกข้อ
8. ข้อใดกล่าวถึงการอนุรักษ์วัฒนธรรมท้องถิ่น ได้ถูกต้อง
- ก. คนในท้องถิ่นจะต้องมีจิตสำนึกถึงคุณค่า
 - ข. มีส่วนร่วมในกิจกรรมประเพณีท้องถิ่น
 - ค. สร้างแหล่งเรียนรู้
 - ง. ถูกทุกข้อ
9. ข้อใดกล่าวถึงการพัฒนาวัฒนธรรมท้องถิ่น ได้ถูกต้อง
- ก. นำความรู้วิทยาศาสตร์มาช่วย
 - ข. นำเทคโนโลยีเข้ามาช่วย
 - ค. ปรับปรุงให้เข้ากับชีวิตประจำวัน
 - ง. ถูกทุกข้อ
10. ข้อใดกล่าวถึงการถ่ายทอดภูมิปัญญา ได้ไม่ถูกต้อง
- ก. เป็นความรู้ของบุคคล
 - ข. ควรเริ่มถ่ายทอดให้กับบุคคลในชุมชนก่อน
 - ค. เผยแพร่ผ่านทางอินเทอร์เน็ต
 - ง. ใช้วิธีการสอน บันทึก เผยแพร่

กระดาษคำตอบชุดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ 8

แบบทดสอบหลังเรียน

ชุดที่ 8 การอนุรักษ์วัฒนธรรมไทยให้คงอยู่ในชุมชนและท้องถิ่น

คำชี้แจง ให้นักเรียนกาเครื่องหมาย × ลงในช่อง ก ข ค และ ง ข้อที่ถูกที่สุด

กระดาษคำตอบ แบบทดสอบก่อนเรียน

ข้อ	ก	ข	ค	ง	ข้อ	ก	ข	ค	ง
1					6				
2					7				
3					8				
4					9				
5					10				

ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ชุดที่ 8 การอนุรักษ์วัฒนธรรมไทยให้คงอยู่ในชุมชนและท้องถิ่น

ใบกิจกรรมที่ 1

การอนุรักษ์วัฒนธรรมท้องถิ่น

ชื่อ - สกุล

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

คำชี้แจง ให้นักเรียนเขียนการอนุรักษ์วัฒนธรรมท้องถิ่น (5 คะแนน)

การอนุรักษ์วัฒนธรรมท้องถิ่น

ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ชุดที่ 8 การอนุรักษ์วัฒนธรรมไทยให้คงอยู่ในชุมชนและท้องถิ่น

ใบกิจกรรมที่ 2

การอนุรักษ์วัฒนธรรมท้องถิ่นมีประโยชน์ต่อชุมชนอย่างไร

ชื่อ - สกุล

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

คำชี้แจง ให้นักเรียนเขียนการอนุรักษ์วัฒนธรรมท้องถิ่นมีประโยชน์อย่างไรบ้าง

ต่อชุมชน (5 คะแนน)

The diagram consists of eight empty rectangular boxes arranged in two columns of four. The boxes are connected by arrows in a specific sequence:

- Top-left box points right to the top-right box.
- Top-right box points down to the middle-right box.
- Middle-right box points left to the middle-left box.
- Middle-left box points down to the bottom-left box.
- Bottom-left box points right to the bottom-right box.
- Bottom-right box points up to the top-right box.

เฉลยแบบทดสอบหลังเรียน

ชุดที่ 8 การอนุรักษ์วัฒนธรรมไทยให้คงอยู่ในชุมชนและท้องถิ่น

ข้อ	คำตอบ	ข้อ	คำตอบ
	ง		ง
	ข		ง
	ก		ง
	ค		ง
	ง		ข

ภาคผนวก ข

แผนการจัดการเรียนรู้

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
Buriram Rajabhat University

แผนการจัดการเรียนรู้ ชุดที่ 1

เรื่อง	ความหมายของวัฒนธรรม	จำนวน 1 ชั่วโมง
กลุ่มสาระการเรียนรู้	สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม	ชั้น ประถมศึกษาปีที่ 5
มาตรฐานการเรียนรู้		

สาระที่ 4 ประวัติศาสตร์

มาตรฐาน ส 4.1 เข้าใจความหมาย ความสำคัญของเวลาและยุคสมัยทางประวัติศาสตร์ สามารถใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์มาวิเคราะห์เหตุการณ์ต่างๆ อย่างเป็นระบบ

มาตรฐาน ส 4.2 เข้าใจพัฒนาการของมนุษยชาติจากอดีตจนถึงปัจจุบัน ในด้านความสัมพันธ์และการเปลี่ยนแปลงของเหตุการณ์อย่างต่อเนื่อง ตระหนักถึงความสำคัญและสามารถวิเคราะห์ผลกระทบที่เกิดขึ้น

มาตรฐาน ส 4.3 เข้าใจความเป็นมาของชาติไทย วัฒนธรรม ภูมิปัญญาไทย มีความรัก ความภูมิใจและธำรงความเป็นไทย

สาระสำคัญ

ปัญหาวัยรุ่นที่ไม่เข้าใจวัฒนธรรม ความหมาย ชีวิต ความเป็นอยู่ในสังคมวัฒนธรรม ส่งผลกระทบต่อการดำเนินชีวิตที่ผิดมาโดยตลอด และส่งผลในด้านต่าง ๆ ทำให้เกิดการปัญหาสังคมตามมาหลายด้าน เช่น การเข้าใจผิดเกี่ยวกับประเพณี ปฏิบัติไม่อยู่ในกฎระเบียบข้อบังคับ ในท้องถิ่นนั้นๆ ส่วนใหญ่จะนิยมวัฒนธรรมต่างชาติมากเกินไปทำให้ละเลยวัฒนธรรมท้องถิ่นตนเอง ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง

นักเรียนเข้าใจความหมายของวัฒนธรรมในท้องถิ่นของตนเอง และสามารถปฏิบัติตามได้อย่างเคร่งครัด ถูกต้อง

จุดประสงค์การเรียนรู้

1. นักเรียนบอกความหมายของวัฒนธรรมได้ถูกต้อง
2. นักเรียนอธิบายความแตกต่างระหว่างวัฒนธรรมเมืองกับวัฒนธรรมชนบทได้
3. นักเรียนมีความรักวัฒนธรรมท้องถิ่นของตน

สาระการเรียนรู้

ความหมายของวัฒนธรรมท้องถิ่น

กระบวนการจัดการเรียนรู้

1. ขั้่นนำเสนอเนื้อหา

1.1 แจ้่งจุดประสงค์การเรียนรู้ให้นักเรียนทราบ

1.2 ทบทวนความรู้จากเนื้อหาที่เรียนไปแล้ว เพื่อเชื่อมโยงเนื้อหาเข้าสู่บทเรียน ครูตั้งคำถามเพื่อกระตุ้นให้นักเรียนกระตือรือร้นในการเรียน

2. ขั้่นจัดกิจกรรมการเรียนรู้

2.1 นักเรียนฟังครูอธิบายวิธีการใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ชุดที่ 1 โดยใช้ผังกราฟิก

2.2 นักเรียนรับชุดกิจกรรมการเรียนรู้เป็นรายบุคคล

3. ขั้่นศึกษาเรียนรู้

3.1 ครูแจ้่งวิธีการวัดและประเมินให้นักเรียนทราบ

3.2 ครูแจกชุดกิจกรรมการเรียนรู้ ชุดที่ 1 คนละ 1 ชุด

3.3 นักเรียนศึกษาเกร็ดความรู้สำรับนักเรียน เรื่อง วัฒนธรรมท้องถิ่น ด้วยตนเอง

4. ขั้่นฝึก

4.1 ขั้่นเผชิญปัญหา

นักเรียนทำชุดกิจกรรมการเรียนรู้ ชุดที่ 1 เรื่อง ความหมายของวัฒนธรรมท้องถิ่น แล้วส่งกระดาษคำตอบ

4.2 ขั้่นค้นหาคำตอบ

นักเรียนทำชุดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่อง ความหมายของวัฒนธรรมท้องถิ่น โดยการศึกษาจากใบงาน และห้องเรียนรู้ ห้องสมุด อินเทอร์เน็ต ฯ

4.3 ขั้่นสรุป

4.3.1 นักเรียนช่วยกันสรุปความรู้ท้ายบทเรียน โดยมีครูสรุปความรู้เพิ่มเติม

4.3.2 นักเรียนทำแบบทดสอบหลังเรียน จำนวน 10 ข้อ

5. ขั้่นประเมินผล

5.1 ครูแจ้่งผลการประเมินกิจกรรมการนำเสนอหน้าชั้นให้นักเรียนทราบ

5.2 ครูแจ้่งผลการตรวจชุดกิจกรรมการเรียนรู้ ชุดที่ 1 ให้นักเรียนแต่ละคนทราบ

สื่อและแหล่งเรียนรู้

1. ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ชุดที่ 1

2. แบบทดสอบหลังเรียน

ความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา/ผู้ที่ได้รับมอบหมาย

.....

.....

.....

ลงชื่อ.....

(นายรังสิวุฒิ กลางสวัสดิ์)

ผู้อำนวยการ โรงเรียนบ้านท่าม่วง

บันทึกผลหลังการจัดการเรียนรู้

บันทึกผลการเรียนรู้

.....

.....

.....

ปัญหาและอุปสรรค

.....

.....

.....

แนวทางการแก้ไข

.....

.....

.....

ลงชื่อ.....

(นางสาวดวงกมล อามินทอง)

ครู โรงเรียนบ้านท่าม่วง

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

แบบสังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้รายบุคคล (ต่อ)

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

ประกอบแผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1

ชุดที่ 1 เรื่องความหมายของวัฒนธรรม

คำชี้แจง ให้ผู้สังเกตทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่นักเรียนแสดงพฤติกรรมตามระดับคุณภาพ

เลขที่	ชื่อ - สกุล	ความสนใจ			ความร่วมมือ			การแสดงความคิดเห็น			การตอบคำถาม			รวม
		1	2	3	1	2	3	1	2	3	1	2	3	
24														
25														
26														
27														
28														
29														

คำอธิบายระดับคุณภาพการประเมินพฤติกรรมนักเรียนรายบุคคล

1. คำอธิบายเกณฑ์การประเมินพฤติกรรมนักเรียนรายบุคคล

1.1 ความสนใจ

ระดับ 1 ให้ความสนใจพอใช้

ระดับ 2 ให้ความสนใจดี

ระดับ 3 ให้ความสนใจดีมาก

1.2 ความร่วมมือ

ระดับ 1 ให้ความร่วมมือพอใช้

ระดับ 2 ให้ความร่วมมือดี

ระดับ 3 ให้ความร่วมมือดีมาก

1.3 การตอบคำถาม

ระดับ 1 การตอบคำถามพอใช้ไม่แสดงความคิดเห็น

ระดับ 2 การตอบคำถามตรงประเด็น แสดงความคิดเห็นได้ดี

ระดับ 3 การตอบคำถาม ตรงประเด็น แสดงความคิดเห็นมาก

2. เกณฑ์การประเมิน

2.1 นักเรียนได้ 0-4 คะแนน หมายถึง ไม่ผ่านเกณฑ์

2.2 นักเรียนได้ 5-12 คะแนน หมายถึง ผ่านเกณฑ์

แบบสังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้เป็นกลุ่ม

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

ประกอบแผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1

ชุดที่ 1 เรื่องความหมายของวัฒนธรรม

คำชี้แจง ให้ผู้สังเกตทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่นักเรียนแสดงพฤติกรรมตามระดับคุณภาพ

กลุ่ม.....	การวางแผน			บรรยากาศการทำงาน			การรับฟังความคิดเห็น			การนำเสนอผลงาน			รวม	
	1	2	3	1	2	3	1	2	3	1	2	3		12

เกณฑ์การประเมิน

ระดับ 1 หมายถึง ควรปรับปรุง

ระดับ 2 หมายถึง พอใช้

ระดับ 3 หมายถึง ดี

เกณฑ์การผ่าน

นักเรียนได้ คะแนน 1-5 คะแนน หมายถึง ควรปรับปรุง

นักเรียนได้ คะแนน 6-9 คะแนน หมายถึง พอใช้

นักเรียนได้คะแนน 10-12 คะแนน หมายถึง ดี

ลงชื่อ.....ผู้สังเกต

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

แบบบันทึกผลการปฏิบัติกิจกรรม

ชุดที่ 1 เรื่อง ความหมายของวัฒนธรรม

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

คำชี้แจง ให้นำคะแนนจากการทำกิจกรรม และแบบทดสอบมากรอกลง ตามช่องกิจกรรมให้ครบทุกช่อง

เลขที่	ชื่อ-สกุล	กิจกรรม		ทดสอบ	รวม
		1	2		
		(5)	(5)	(10)	(20)
1					
2					
3					
4					
5					
6					
7					
8					
9					
10					
11					
12					
13					
14					
15					
16					
17					
18					
19					
20					
21					
22					
23					

แบบบันทึกผลการปฏิบัติกิจกรรม (ต่อ)

ชุดที่ 1 เรื่อง ความหมายของวัฒนธรรม

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

คำชี้แจง ให้นำคะแนนจากการทำกิจกรรม และแบบทดสอบมารอกลง ตามช่องกิจกรรมให้ครบทุกช่อง

เลขที่	ชื่อ-สกุล	กิจกรรม		ทดสอบ	รวม
		1	2		
		(5)	(5)	(10)	(20)
24					
25					
26					
27					
28					
29					
รวม					

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน

(นางสาวดวงกมล อามินทอง)

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

แผนการจัดการเรียนรู้ ชุดที่ 2

เรื่อง ความสำคัญของวัฒนธรรม จำนวน 1 ชั่วโมง
 กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้น ประถมศึกษาปีที่ 5
 มาตรฐานการเรียนรู้

สาระที่ 4 ประวัติศาสตร์

มาตรฐาน ส 4.3 เข้าใจความเป็นมาของชาติไทย วัฒนธรรม ภูมิปัญญาไทย
 มีความรัก ความภูมิใจและธำรงความเป็นไทย

สาระสำคัญ

วัฒนธรรมเป็นวิถีชีวิตหรือการดำเนินชีวิตของกลุ่มใดกลุ่มหนึ่ง ซึ่งหมายรวมถึง
 ความคิด ศิลปะ วรรณคดี ดนตรี ปรัชญา ศิลกรรม จรรยา ภาษา กฎหมาย
 ความเชื่อ ขนบธรรมเนียมประเพณีและสิ่งต่างๆที่มนุษย์สร้างขึ้น ซึ่งได้ถ่ายทอดให้กับคนรุ่น
 ต่อๆมา เป็นเรื่องของการเรียนรู้จากคนกลุ่มหนึ่งไปยังคนอีกกลุ่มหนึ่ง ซึ่งถ้าสิ่งใดก็เก็บไว้
 สิ่งใดควรแก้อีกแก้ไขกันให้ดีขึ้น เพื่อจะได้ส่งเสริม ให้มีลักษณะที่ดีประจำชาติต่อไป ในลักษณะนี้
 วัฒนธรรมจึงเป็นการแสดงออกซึ่งความเจริญงอกงาม ความเป็นระเบียบเรียบร้อย และศีลธรรมอัน
 ดีงามของประชาชน

ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง

นักเรียนเข้าใจความสำคัญของวัฒนธรรมและสามารถปฏิบัติตามวัฒนธรรมไทยได้
 จุดประสงค์การเรียนรู้

1. นักเรียนบอกความสำคัญของวัฒนธรรมได้ถูกต้อง
2. นักเรียนอธิบายความสำคัญของวัฒนธรรมได้ถูกต้อง

สาระการเรียนรู้

ความสำคัญของวัฒนธรรม

กระบวนการจัดการเรียนรู้

1. ชี้นำเสนอเนื้อหา

1.1 แจงจุดประสงค์การเรียนรู้ให้นักเรียนทราบ

1.2 ทบทวนความรู้จากเนื้อหาที่เรียนไปแล้ว เพื่อเชื่อมโยงเนื้อหาเข้าสู่บทเรียน ครู

ตั้งคำถามเพื่อกระตุ้นให้นักเรียนกระตือรือร้นในการเรียน

2. ชั้นจัดกิจกรรมการเรียนรู้

2.1 นักเรียนฟังครูอธิบายวิธีการใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ชุดที่ 2 โดยใช้ผังกราฟิก

2.2 นักเรียนรับชุดกิจกรรมการเรียนรู้เป็นรายบุคคล

3. ชั้นศึกษาเรียนรู้

3.1 ครูแจ้งวิธีการวัดและประเมินให้นักเรียนทราบ

3.2 ครูแจกชุดกิจกรรมการเรียนรู้ชุดที่ 2 คนละ 1 ชุด

3.3 นักเรียนศึกษาใบความรู้เรื่อง “ความสำคัญของวัฒนธรรม” ด้วยตนเอง

4. ชั้นฝึก

4.1 ชั้นเผชิญปัญหา

นักเรียนทำชุดกิจกรรมการเรียนรู้ ชุดที่ 2 ความสำคัญของวัฒนธรรม แล้วส่ง

กระดาษคำตอบ

4.2 ชั้นค้นหาคำตอบ

นักเรียนค้นหาคำตอบเพื่อตอบคำถาม ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่อง

ความสำคัญของวัฒนธรรม โดยการศึกษาจากใบงาน และห้องเรียนรู้ ห้องสมุด อินเทอร์เน็ต ฯ

4.3 ชั้นสรุป

4.3.1 นักเรียนช่วยกันสรุปความรู้ทำขบพเรียน โดยมีครูสรุปความรู้เพิ่มเติม

4.3.2 นักเรียนทำแบบทดสอบหลังเรียน จำนวน 10 ข้อ

5. ชั้นประเมินผล

5.1 ครูแจ้งผลการประเมินกิจกรรมการนำเสนอหน้าชั้นให้นักเรียนทราบ

5.2 ครูแจ้งผลการตรวจชุดกิจกรรมการเรียนรู้ ชุดที่1 ให้นักเรียนแต่ละคนทราบ

สื่อและแหล่งเรียนรู้

1. ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ ชุดที่ 2

2. แบบทดสอบหลังเรียน

ความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา/ผู้ที่ได้รับมอบหมาย

.....

.....

.....

ลงชื่อ.....

(นายรังสิวุฒิ กลางสวัสดิ์)

ผู้อำนวยการ โรงเรียนบ้านท่าม่วง

บันทึกผลหลังการจัดการเรียนรู้

บันทึกผลการเรียนรู้

.....

.....

.....

ปัญหาและอุปสรรค

.....

.....

.....

แนวทางการแก้ไข

.....

.....

.....

ลงชื่อ.....

(นางสาวดวงกมล อามินทอง)

ครู โรงเรียนบ้านท่าม่วง

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

แบบสังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้รายบุคคล (ต่อ)

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

ประกอบแผนการจัดการเรียนรู้ที่ 2

ชุดที่ 2 เรื่องความสำคัญของวัฒนธรรม

คำชี้แจง ให้ผู้สังเกตทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่นักเรียนแสดงพฤติกรรมตามระดับคุณภาพ

เลขที่	ชื่อ - สกุล	ความสนใจ			ความร่วมมือ			การแสดงความคิดเห็น			การตอบคำถาม			รวม
		1	2	3	1	2	3	1	2	3	1	2	3	
24														
25														
26														
27														
28														
29														

คำอธิบายระดับคุณภาพการประเมินพฤติกรรมนักเรียนรายบุคคล

1. คำอธิบายเกณฑ์การประเมินพฤติกรรมนักเรียนรายบุคคล

1.1 ความสนใจ

ระดับ 1 ให้ความสนใจพอใช้

ระดับ 2 ให้ความสนใจดี

ระดับ 3 ให้ความสนใจดีมาก

1.2 ความร่วมมือ

ระดับ 1 ให้ความร่วมมือพอใช้

ระดับ 2 ให้ความร่วมมือดี

ระดับ 3 ให้ความร่วมมือดีมาก

1.3 การตอบคำถาม

ระดับ 1 การตอบคำถามพอใช้ไม่แสดงความคิดเห็น

ระดับ 2 การตอบคำถามตรงประเด็น แสดงความคิดเห็นได้ดี

ระดับ 3 การตอบคำถาม ตรงประเด็น แสดงความคิดเห็นมาก

2. เกณฑ์การประเมิน

2.1 นักเรียนได้ 0-4 คะแนน หมายถึง ไม่ผ่านเกณฑ์

2.2 นักเรียนได้ 5-12 คะแนน หมายถึง ผ่านเกณฑ์

แบบสังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้เป็นกลุ่ม

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

ประกอบแผนการจัดการเรียนรู้ที่ 2

ชุดที่ 2 เรื่องความสำคัญของวัฒนธรรม

คำชี้แจง ให้ผู้สังเกตทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่นักเรียนแสดงพฤติกรรมตามระดับคุณภาพ

กลุ่ม.....	การวางแผน			บรรยากาศการทำงาน			การรับฟังความคิดเห็น			การนำเสนอผลงาน			รวม	
	1	2	3	1	2	3	1	2	3	1	2	3		12

เกณฑ์การประเมิน

ระดับ 1 หมายถึง ควรปรับปรุง

ระดับ 2 หมายถึง พอใช้

ระดับ 3 หมายถึง ดี

เกณฑ์การผ่าน

นักเรียนได้ คะแนน 1-5 คะแนน หมายถึง ควรปรับปรุง

นักเรียนได้ คะแนน 6-9 คะแนน หมายถึง พอใช้

นักเรียนได้คะแนน 10-12 คะแนน หมายถึง ดี

ลงชื่อ.....ผู้สังเกต

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

แบบบันทึกผลการปฏิบัติกิจกรรม

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

ประกอบแผนการจัดการเรียนรู้ที่ 2 ชุดที่ 2 เรื่องความสำคัญของวัฒนธรรม

คำชี้แจง ให้นำคะแนนจากการทำกิจกรรม และแบบทดสอบกรอกลง ตามช่องกิจกรรมให้ครบ

เลขที่	ชื่อ-สกุล	กิจกรรม		ทดสอบ	รวม
		1	2		
		(5)	(5)	(10)	(20)
1					
2					
3					
4					
5					
6					
7					
8					
9					
10					
11					
12					
13					
14					
15					
16					
17					
18					
19					
20					
21					
22					
23					

แบบบันทึกผลการปฏิบัติกิจกรรม (ต่อ)

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

ประกอบแผนการจัดการเรียนรู้ที่ 2

ชุดที่ 2 เรื่องความสำคัญของวัฒนธรรม

คำชี้แจง ให้นำคะแนนจากการทำกิจกรรม และแบบทดสอบกรอกลง ตามช่องกิจกรรมให้ครบ

เลขที่	ชื่อ-สกุล	กิจกรรม		ทดสอบ	รวม
		1	2		
		(5)	(5)	(10)	(20)
24					
25					
26					
27					
28					
29					
	รวม				

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน

(นางสาวดวงกมล อามินทอน)

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

แผนการจัดการเรียนรู้ ชุดที่ 3

เรื่อง วัฒนธรรมในเอเชีย

จำนวน 1 ชั่วโมง

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม

ชั้น ประถมศึกษาปีที่ 5

สาระสำคัญ

วัฒนธรรมเอเชียมีความหลากหลาย ที่จำเป็นต้องเรียนรู้ไม่ว่าจะเป็น ประเทศใน เอเชีย 10 ประเทศและประเทศในเอเชีย เช่น จีน เกาหลี ญี่ปุ่น

ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง

รู้และเข้าใจเกี่ยวกับความเป็นมาของอาเซียน และเข้าใจถึงวัฒนธรรมประเทศอาเซียน 10 ประเทศ รวมถึงประเทศมหาอำนาจ เช่น จีน เกาหลี และ ญี่ปุ่น

จุดประสงค์การเรียนรู้

1. เพื่อศึกษาและอธิบายวัฒนธรรมในประเทศอาเซียนทั้ง 10 ประเทศ
2. เพื่อศึกษาและอธิบายวัฒนธรรมในประเทศเอเชีย คือ จีน เกาหลี ญี่ปุ่น

สาระการเรียนรู้

ศึกษาวัฒนธรรมการดำเนินชีวิต เชื้อชาติ ภาษา ศาสนา ของประเทศในแถบอาเซียน และประเทศมหาอำนาจในเอเชีย คือ จีน เกาหลี ญี่ปุ่น

กระบวนการจัดการเรียนรู้

1. ชี้นำเสนอเนื้อหา

1.1 แจกจุดประสงค์การเรียนรู้ให้นักเรียนทราบ

1.2 ทบทวนความรู้จากเนื้อหาที่เรียน ไปแล้ว เพื่อเชื่อมโยงเนื้อหาเข้าสู่บทเรียน

ครูตั้งคำถามเพื่อกระตุ้นให้นักเรียนกระตือรือร้นในการเรียน

2. ชี้นำจัดกิจกรรมการเรียนรู้

2.1 นักเรียนฟังครูอธิบายวิธีการใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ชุดที่ 3 โดยใช้ผังกราฟิก

2.2 นักเรียนรับชุดกิจกรรมการเรียนรู้เป็นรายบุคคล

3. ชี้นำศึกษาเรียนรู้

3.1 ครูแจ้งวิธีการวัดและประเมินให้นักเรียนทราบ

3.2 ครูแจกชุดกิจกรรมการเรียนรู้ชุดที่ 3 คนละ 1 ชุด

3.3 นักเรียนศึกษาเกร็ดความรู้สำหรับนักเรียน เรื่อง วัฒนธรรมในเอเชีย ด้วยตนเอง

4. ชั้นฝึก

4.1 ชั้นเผชิญปัญหา

นักเรียนทำชุดกิจกรรมการเรียนรู้ ชุดที่ 3 เรื่อง วัฒนธรรมเอเชีย แล้วส่ง
กระดาษคำตอบ

4.2 ชั้นค้นหาคำตอบ

นักเรียนทำชุดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่อง วัฒนธรรมเอเชีย โดยการศึกษาจากใบ
งาน และห้องเรียนรู้ ห้องสมุด อินเทอร์เน็ต ฯ

4.3 ชั้นสรุป

4.3.1 นักเรียนช่วยกันสรุปความรู้ท้ายบทเรียน โดยมีครูสรุปความรู้เพิ่มเติม

4.3.2 นักเรียนทำแบบทดสอบหลังเรียน จำนวน 10 ข้อ

5. ชั้นประเมินผล

5.1 ครูแจ้งผลการประเมินกิจกรรมการนำเสนอหน้าชั้นให้นักเรียนทราบ

5.2 ครูแจ้งผลการตรวจชุดกิจกรรมการเรียนรู้ ชุดที่ 3 ให้นักเรียนแต่ละคนทราบ
ชื่อและแหล่งเรียนรู้

1. ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ชุดที่ 3
2. แบบทดสอบหลังเรียน

ความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา/ผู้ที่ได้รับมอบหมาย

.....

.....

.....

ลงชื่อ.....

(นายรังสิวุฒิ กลางสวัสดิ์)

ผู้อำนวยการ โรงเรียนบ้านท่าม่วง

บันทึกผลหลังการจัดการเรียนรู้

บันทึกผลการเรียนรู้

.....

.....

.....

ปัญหาและอุปสรรค

.....

.....

.....

แนวทางการแก้ไข

.....

.....

.....

ลงชื่อ.....

(นางสาวดวงกมล อามินทอง)

ครู โรงเรียนบ้านท่าม่วง

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

แบบสังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้รายบุคคล (ต่อ)

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

ประกอบแผนการจัดการเรียนรู้ที่ 3

ชุดที่ 3 เรื่องวัฒนธรรมในเอเชีย

คำชี้แจง ให้ผู้สังเกตทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่นักเรียนแสดงพฤติกรรมตามระดับคุณภาพ

เลขที่	ชื่อ - สกุล	ความสนใจ			ความร่วมมือ			การแสดงความคิดเห็น			การตอบคำถาม			รวม
		1	2	3	1	2	3	1	2	3	1	2	3	
24														
25														
26														
27														
28														
29														

คำอธิบายระดับคุณภาพการประเมินพฤติกรรมนักเรียนรายบุคคล

1. คำอธิบายเกณฑ์การประเมินพฤติกรรมนักเรียนรายบุคคล

1.1 ความสนใจ

ระดับ 1 ให้ความสนใจพอใช้

ระดับ 2 ให้ความสนใจดี

ระดับ 3 ให้ความสนใจดีมาก

1.2 ความร่วมมือ

ระดับ 1 ให้ความร่วมมือพอใช้

ระดับ 2 ให้ความร่วมมือดี

ระดับ 3 ให้ความร่วมมือดีมาก

1.3 การตอบคำถาม

ระดับ 1 การตอบคำถามพอใช้ไม่แสดงความคิดเห็น

ระดับ 2 การตอบคำถามตรงประเด็น แสดงความคิดเห็นได้ดี

ระดับ 3 การตอบคำถาม ตรงประเด็น แสดงความคิดเห็นมาก

2. เกณฑ์การประเมิน

2.1 นักเรียนได้ 0-4 คะแนน หมายถึง ไม่ผ่านเกณฑ์

2.2 นักเรียนได้ 5-12 คะแนน หมายถึง ผ่านเกณฑ์

แบบสังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้เป็นกลุ่ม
 กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5
 ประกอบแผนการจัดการเรียนรู้ที่ 3 ชุดที่ 3 เรื่องวัฒนธรรมในเอเชีย
 คำชี้แจง ให้ผู้สังเกตทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่นักเรียนแสดงพฤติกรรมตามระดับคุณภาพ

กลุ่ม	การวางแผน			บรรยากาศการทำงาน			การรับฟังความคิดเห็น			การนำเสนอผลงาน			รวม 12
	1	2	3	1	2	3	1	2	3	1	2	3	

เกณฑ์การประเมิน

ระดับ 1 หมายถึง ควรปรับปรุง

ระดับ 2 หมายถึง พอใช้

ระดับ 3 หมายถึง ดี

เกณฑ์การผ่าน

นักเรียนได้ คะแนน 1-5 คะแนน หมายถึง ควรปรับปรุง

นักเรียนได้ คะแนน 6-9 คะแนน หมายถึง พอใช้

นักเรียนได้คะแนน 10-12 คะแนน หมายถึง ดี

ลงชื่อ.....ผู้สังเกต

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

แบบบันทึกผลการปฏิบัติกิจกรรม

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

ประกอบแผนการจัดการเรียนรู้ที่ 3 ชุดที่ 3 เรื่องวัฒนธรรมในเอเชีย

คำชี้แจง ให้นำคะแนนจากการทำกิจกรรม และแบบทดสอบกรอกลง ตามช่องกิจกรรมให้ครบ

เลขที่	ชื่อ-สกุล	กิจกรรม		ทดสอบ	รวม
		1	2		
		(5)	(5)	(10)	(20)
1					
2					
3					
4					
5					
6					
7					
8					
9					
10					
11					
12					
13					
14					
15					
16					
17					
18					
19					
20					
21					
22					
23					

แบบบันทึกผลการปฏิบัติกิจกรรม (ต่อ)

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

ประกอบแผนการจัดการเรียนรู้ที่ 3

ชุดที่ 3 เรื่องวัฒนธรรมในเอเชีย

คำชี้แจง ให้นำคะแนนจากการทำกิจกรรม และแบบทดสอบกรอกลง ตามช่องกิจกรรมให้ครบ

เลขที่	ชื่อ-สกุล	กิจกรรม		ทดสอบ	รวม
		1	2		
		(5)	(5)	(10)	(20)
24					
25					
26					
27					
28					
29					
	รวม				

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน

(นางสาวดวงกมล อามินทอง)

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

แผนการจัดการเรียนรู้ ชุดที่ 4

เรื่อง วัฒนธรรมในประเทศไทย

จำนวน 2 คาบ

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม

ชั้น ประถมศึกษาปีที่ 5

สาระสำคัญ

วัฒนธรรมไทยที่เป็นวัฒนธรรมแกน หรือวัฒนธรรมหลักของประเทศ ได้หล่อหลอมให้คนไทยทุกหมู่เหล่าทุกภูมิภาคเป็นหนึ่งเดียว และนำมาปฏิบัติใช้เป็นวิถีชีวิตที่คนทั้งชาติต่างภูมิใจ และเป็นสิ่งยึดเหนี่ยวให้เกิดความสามัคคีของพลเมือง พื้นฐานวัฒนธรรมไทยมาจากสิ่งต่อไปนี้

ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง

1. นักเรียนสามารถอธิบาย ลักษณะของวัฒนธรรมไทยได้

1. นักเรียนเห็นคุณค่าของวัฒนธรรมไทย

จุดประสงค์การเรียนรู้

1. เห็นคุณค่าวัฒนธรรมไทยที่มีผลต่อการดำเนินชีวิตในสังคมไทย

สาระการเรียนรู้

วัฒนธรรมไทยมีผลต่อการดำเนินชีวิตของคนไทยในสังคม

กระบวนการจัดการเรียนรู้

1. ชี้นำเสนอเนื้อหา

1.1 แจกจุดประสงค์การเรียนรู้ให้นักเรียนทราบ

1.2 ทบทวนความรู้จากเนื้อหาที่เรียนไปแล้ว เพื่อเชื่อมโยงเนื้อหาเข้าสู่บทเรียน ครูตั้งคำถามเพื่อกระตุ้นให้นักเรียนกระตือรือร้นในการเรียน

2. ชั้นจัดกิจกรรมการเรียนรู้

2.1 นักเรียนฟังครูอธิบายวิธีการใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ชุดที่ 4 โดยใช้ผังกราฟิก

2.2 นักเรียนรับชุดกิจกรรมการเรียนรู้เป็นรายบุคคล

3. ชั้นศึกษาเรียนรู้

3.1 ครูแจ้งวิธีการวัดและประเมินให้นักเรียนทราบ

3.2 ครูแจกชุดกิจกรรมการเรียนรู้ชุดที่ 4 คนละ 1 ชุด

3.3 นักเรียนศึกษาเกร็ดความรู้สำหรับนักเรียน เรื่อง วัฒนธรรมในประเทศไทย ด้วย

ตนเอง

4. ชั้นฝึก

4.1 ชั้นเผชิญปัญหา

นักเรียนทำชุดกิจกรรมการเรียนรู้ ชุดที่ 4 เรื่อง วัฒนธรรมไทย แล้วส่ง
กระดาษคำตอบ

4.2 ชั้นค้นหาคำตอบ

นักเรียนทำชุดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่อง ความหมายของวัฒนธรรมท้องถิ่น โดย
การศึกษาจากใบงาน และห้องเรียนรู้ ห้องสมุด อินเทอร์เน็ต ฯ

4.3 ชั้นสรุป

4.3.1 นักเรียนช่วยกันสรุปความรู้ท้ายบทเรียน โดยมีครูสรุปความรู้เพิ่มเติม

4.3.2 นักเรียนทำแบบทดสอบหลังเรียน จำนวน 10 ข้อ

5. ชั้นประเมินผล

5.1 ครูแจ้งผลการประเมินกิจกรรมการนำเสนอหน้าชั้นให้นักเรียนทราบ

5.2 ครูแจ้งผลการตรวจชุดกิจกรรมการเรียนรู้ ชุดที่ 4 ให้นักเรียนแต่ละคนทราบ

สื่อและแหล่งเรียนรู้

1. ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ชุดที่ 4
2. แบบทดสอบหลังเรียน

ความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา/ผู้ที่ได้รับมอบหมาย

.....

.....

.....

ลงชื่อ.....

(นายรังสิวุฒิ กลางสวัสดิ์)

ผู้อำนวยการ โรงเรียนบ้านท่าม่วง

บันทึกผลหลังการจัดการเรียนรู้

บันทึกผลการเรียนรู้

.....

.....

.....

ปัญหาและอุปสรรค

.....

.....

.....

แนวทางการแก้ไข

.....

.....

.....

ลงชื่อ.....

(นางสาวดวงกมล อามินทอง)

ครู โรงเรียนบ้านท่าม่วง

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

แบบสังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้รายบุคคล (ต่อ)

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

ประกอบแผนการจัดการเรียนรู้ที่ 4

ชุดที่ 4 เรื่องวัฒนธรรมในประเทศ

คำชี้แจง ให้ผู้สังเกตทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่นักเรียนแสดงพฤติกรรมตามระดับคุณภาพ

เลขที่	ชื่อ - สกุล	ความสนใจ			ความร่วมมือ			การแสดงความคิดเห็น			การตอบคำถาม			รวม
		1	2	3	1	2	3	1	2	3	1	2	3	
24														
25														
26														
27														
28														
29														

คำอธิบายระดับคุณภาพการประเมินพฤติกรรมนักเรียนรายบุคคล

1. คำอธิบายเกณฑ์การประเมินพฤติกรรมนักเรียนรายบุคคล

1.1 ความสนใจ

ระดับ 1 ให้ความสนใจพอใช้

ระดับ 2 ให้ความสนใจดี

ระดับ 3 ให้ความสนใจดีมาก

1.2 ความร่วมมือ

ระดับ 1 ให้ความร่วมมือพอใช้

ระดับ 2 ให้ความร่วมมือดี

ระดับ 3 ให้ความร่วมมือดีมาก

1.3 การตอบคำถาม

ระดับ 1 การตอบคำถามพอใช้ไม่แสดงความคิดเห็น

ระดับ 2 การตอบคำถามตรงประเด็น แสดงความคิดเห็นได้ดี

ระดับ 3 การตอบคำถาม ตรงประเด็น แสดงความคิดเห็นมาก

2. เกณฑ์การประเมิน

2.1 นักเรียนได้ 0-4 คะแนน หมายถึง ไม่ผ่านเกณฑ์

2.2 นักเรียนได้ 5-12 คะแนน หมายถึง ผ่านเกณฑ์

แบบสังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้เป็นกลุ่ม

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5
 ประกอบแผนการจัดการเรียนรู้ที่ 4 ชุดที่ 4 เรื่องวัฒนธรรมในประเทศ

คำชี้แจง ให้ผู้สังเกตทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่นักเรียนแสดงพฤติกรรมตามระดับคุณภาพ

กลุ่ม.....	การวางแผน			บรรยากาศการทำงาน			การรับฟังความคิดเห็น			การนำเสนอผลงาน			รวม	
	1	2	3	1	2	3	1	2	3	1	2	3		12

เกณฑ์การประเมิน

ระดับ 1 หมายถึง ควรปรับปรุง

ระดับ 2 หมายถึง พอใช้

ระดับ 3 หมายถึง ดี

เกณฑ์การผ่าน

นักเรียนได้ คะแนน 1-5 คะแนน หมายถึง ควรปรับปรุง

นักเรียนได้ คะแนน 6-9 คะแนน หมายถึง พอใช้

นักเรียนได้คะแนน 10-12 คะแนน หมายถึง ดี

ลงชื่อ.....ผู้สังเกต

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

แบบบันทึกผลการปฏิบัติกิจกรรม

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

ประกอบแผนการจัดการเรียนรู้ที่ 4 ชุดที่ เรื่องวัฒนธรรมในประเทศ

คำชี้แจง ให้นำคะแนนจากการทำกิจกรรม และแบบทดสอบกรอกลง ตามช่องกิจกรรมให้ครบ

เลขที่	ชื่อ-สกุล	กิจกรรม		ทดสอบ	รวม
		1	2		
		(5)	(5)	(10)	(20)
1					
2					
3					
4					
5					
6					
7					
8					
9					
10					
11					
12					
13					
14					
15					
16					
17					
18					
19					
20					
21					
22					
23					

แบบบันทึกผลการปฏิบัติกิจกรรม

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

ประกอบแผนการจัดการเรียนรู้ที่ 4

ชุดที่ เรื่องวัฒนธรรมในประเทศ

คำชี้แจง ให้นำคะแนนจากการทำกิจกรรม และแบบทดสอบกรอกลง ตามช่องกิจกรรมให้ครบ

เลขที่	ชื่อ-สกุล	กิจกรรม		ทดสอบ	รวม
		1	2		
		(5)	(5)	(10)	(20)
24					
25					
26					
27					
28					
29					
	รวม				

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน

(นางสาวดวงกมล อามินทอน)

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

แผนการจัดการเรียนรู้ ชุดที่ 5

เรื่อง วัฒนธรรมในแต่ละภาค

จำนวน 2 ชั่วโมง

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม

ชั้น ประถมศึกษาปีที่ 5

สาระสำคัญ

วัฒนธรรมในประเทศไทยมีทั้ง หมด 4 ภาค ด้วยกัน คือวัฒนธรรมในภาคเหนือ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ภาคกลาง และภาคใต้ ซึ่งแต่ละภาคก็จะมีกิจกรรม ประเพณีที่ทำร่วมกัน ต่างๆกันออกไป

ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง

นักเรียนสามารถอธิบายและเห็นคุณค่าวัฒนธรรมในภาคต่างๆ

จุดประสงค์การเรียนรู้

นักเรียนสามารถอธิบายและเห็นคุณค่าวัฒนธรรมในภาคต่างๆได้

สาระการเรียนรู้

วัฒนธรรมทั้ง 4 ภาคของประเทศไทย ได้หล่อหลอมความเป็นไทยให้กับประเทศชาติ ด้วย ประเพณี และวัฒนธรรมต่างๆ

กระบวนการจัดการเรียนรู้

1. ชี้นำสนอเนื้อหา

1.1 แจงจุดประสงค์การเรียนรู้ให้นักเรียนทราบ

1.2 ทบทวนความรู้จากเนื้อหาที่เรียนไปแล้ว เพื่อเชื่อมโยงเนื้อหาเข้าสู่บทเรียน ครู ตั้งคำถามเพื่อกระตุ้นให้นักเรียนกระตือรือร้นในการเรียน

2. ชี้นัดกิจกรรมการเรียนรู้

2.1 นักเรียนฟังครูอธิบายวิธีการใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ชุดที่ 5 โดยใช้ผังกราฟิก

2.2 นักเรียนรับชุดกิจกรรมการเรียนรู้เป็นรายบุคคล

3. ชี้นศึกษาเรียนรู้

3.1 ครูแจ้งวิธีการวัดและประเมินให้นักเรียนทราบ

3.2 ครูแจกชุดกิจกรรมการเรียนรู้ชุดที่ 5 คนละ 1 ชุด

3.3 นักเรียนศึกษาเกร็ดความรู้สำหรับนักเรียน เรื่อง วัฒนธรรมในแต่ละภาคด้วย

ตนเอง

4. ขั้นฝึก

4.1 ขั้นเผชิญปัญหา

นักเรียนทำชุดกิจกรรมการเรียนรู้ ชุดที่ 5 เรื่อง วัฒนธรรมในแต่ละภาค แล้วส่ง
กระดาษคำตอบ

4.2 ขั้นค้นหาคำตอบ

นักเรียนทำชุดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่อง วัฒนธรรมในแต่ละภาค โดยการศึกษาจาก
ใบงาน และห้องเรียนรู้ ห้องสมุด อินเทอร์เน็ต ฯ

4.3 ขั้นสรุป

4.3.1 นักเรียนช่วยกันสรุปความรู้ที่ขบพบโดยมีครูสรุปความรู้เพิ่มเติม

4.3.2 นักเรียนทำแบบทดสอบหลังเรียน จำนวน 10 ข้อ

5. ขั้นประเมินผล

5.1 ครูแจ้งผลการประเมินกิจกรรมการนำเสนอหน้าชั้นให้นักเรียนทราบ

5.2 ครูแจ้งผลการตรวจชุดกิจกรรมการเรียนรู้ ชุดที่ 5 ให้นักเรียนแต่ละคนทราบ

สื่อและแหล่งเรียนรู้

1. ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ชุดที่ 5
2. แบบทดสอบหลังเรียน

ความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา/ผู้ที่ได้รับมอบหมาย

.....

.....

.....

ลงชื่อ.....

(นายรังสิวุฒิ กลางสวัสดิ์)

ผู้อำนวยการ โรงเรียนบ้านท่าม่วง

บันทึกผลหลังการจัดการเรียนรู้

บันทึกผลการเรียนรู้

.....

.....

.....

ปัญหาและอุปสรรค

.....

.....

.....

แนวทางการแก้ไข

.....

.....

.....

ลงชื่อ.....

(นางสาวดวงกมล อามินthon)

ครู โรงเรียนบ้านท่าม่วง

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

แบบสังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้รายบุคคล (ต่อ)

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

ประกอบแผนการจัดการเรียนรู้ที่ 5

ชุดที่ 5 เรื่อง วัฒนธรรมแต่ละภาค

คำชี้แจง ให้ผู้สังเกตทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่นักเรียนแสดงพฤติกรรมตามระดับคุณภาพ

เลขที่	ชื่อ - สกุล	ความสนใจ			ความร่วมมือ			การแสดงความคิดเห็น			การตอบคำถาม			รวม
		1	2	3	1	2	3	1	2	3	1	2	3	
24														
25														
26														
27														
28														
29														

คำอธิบายระดับคุณภาพการประเมินพฤติกรรมนักเรียนรายบุคคล

1. คำอธิบายเกณฑ์การประเมินพฤติกรรมนักเรียนรายบุคคล

1.1 ความสนใจ

ระดับ 1 ให้ความสนใจพอใช้

ระดับ 2 ให้ความสนใจดี

ระดับ 3 ให้ความสนใจดีมาก

1.2 ความร่วมมือ

ระดับ 1 ให้ความร่วมมือพอใช้

ระดับ 2 ให้ความร่วมมือดี

ระดับ 3 ให้ความร่วมมือดีมาก

1.3 การตอบคำถาม

ระดับ 1 การตอบคำถามพอใช้ไม่แสดงความคิดเห็น

ระดับ 2 การตอบคำถามตรงประเด็น แสดงความคิดเห็นได้ดี

ระดับ 3 การตอบคำถาม ตรงประเด็น แสดงความคิดเห็นมาก

2. เกณฑ์การประเมิน

2.1 นักเรียนได้ 0-4 คะแนน หมายถึง ไม่ผ่านเกณฑ์

2.2 นักเรียนได้ 5 - 12 คะแนน หมายถึง ผ่านเกณฑ์

แบบสังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้เป็นกลุ่ม

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

ประกอบแผนการจัดการเรียนรู้ที่ 3

ชุดที่ 3 เรื่องวัฒนธรรมแต่ละภาค

คำชี้แจง ให้ผู้สังเกตทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่นักเรียนแสดงพฤติกรรมตามระดับคุณภาพ

กลุ่ม.....	การวางแผน			บรรยากาศการทำงาน			การรับฟังความคิดเห็น			การนำเสนอผลงาน			รวม	
	1	2	3	1	2	3	1	2	3	1	2	3		12

เกณฑ์การประเมิน

ระดับ 1 หมายถึง ควรปรับปรุง

ระดับ 2 หมายถึง พอใช้

ระดับ 3 หมายถึง ดี

เกณฑ์การผ่าน

นักเรียนได้ คะแนน 1-5 คะแนน หมายถึง ควรปรับปรุง

นักเรียนได้ คะแนน 6-9 คะแนน หมายถึง พอใช้

นักเรียนได้คะแนน 10-12 คะแนน หมายถึง ดี

ลงชื่อ.....ผู้สังเกต

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

แบบบันทึกผลการปฏิบัติกิจกรรม

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

ประกอบแผนการจัดการเรียนรู้ที่ 5 ชุดที่ 5 เรื่องวัฒนธรรมแต่ละภาค

คำชี้แจง ให้นำคะแนนจากการทำกิจกรรม และแบบทดสอบกรอกลงในช่องกิจกรรมให้ครบ

เลขที่	ชื่อ-สกุล	กิจกรรม		ทดสอบ	รวม
		1	2		
		(5)	(5)	(10)	(20)
1					
2					
3					
4					
5					
6					
7					
8					
9					
10					
11					
12					
13					
14					
15					
16					
17					
18					
19					
20					
21					
22					
23					

แบบบันทึกผลการปฏิบัติกิจกรรม (ต่อ)

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

ประกอบแผนการจัดการเรียนรู้ที่ 5

ชุดที่ 5 เรื่องวัฒนธรรมแต่ละภาค

คำชี้แจง ให้นำคะแนนจากการทำกิจกรรม และแบบทดสอบกรอกลง ตามช่องกิจกรรมให้ครบ

เลขที่	ชื่อ-สกุล	กิจกรรม		ทดสอบ	รวม
		1	2		
		(5)	(5)	(10)	(20)
24					
25					
26					
27					
28					
29					
	รวม				

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน

(นางสาวดวงกมล อามินทอง)

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

แผนการจัดการเรียนรู้ ชุดที่ 6

เรื่อง วัฒนธรรมแต่ละจังหวัด	จำนวน 2 คาบ
กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม	ชั้น ประถมศึกษาปีที่ 5

สาระสำคัญ

ในประเทศไทยมีทั้งหมด 76 จังหวัด ซึ่งในแต่ละจังหวัด แต่ละภาคก็จะมีประเพณี วัฒนธรรม และความเชื่อ ของตนเอง เพื่อสร้างและหล่อหลอมคนในท้องถิ่นให้มีความรักและเห็นคุณค่าในจังหวัดของตน

ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง

อธิบายความสำคัญของวัฒนธรรมในจังหวัดต่างๆ

จุดประสงค์การเรียนรู้

นักเรียนสามารถอธิบายวัฒนธรรมในจังหวัดต่างๆ ได้อย่างถูกต้อง

สาระการเรียนรู้

วัฒนธรรมจังหวัดต่างๆ ในแต่ละภาค

กระบวนการจัดการเรียนรู้

1. ขั้นนำเสนอเนื้อหา

1.1 แจกจุดประสงค์การเรียนรู้ให้นักเรียนทราบ

1.2 ทบทวนความรู้จากเนื้อหาที่เรียนไปแล้ว เพื่อเชื่อมโยงเนื้อหาเข้าสู่บทเรียน ครูตั้งคำถามเพื่อกระตุ้นให้นักเรียนกระตือรือร้นในการเรียน

2. ขั้นจัดกิจกรรมการเรียนรู้

2.1 นักเรียนฟังครูอธิบายวิธีการใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ชุดที่ 6 โดยใช้ผังกราฟิก

2.2 นักเรียนรับชุดกิจกรรมการเรียนรู้เป็นรายบุคคล

3. ขั้นศึกษาเรียนรู้

3.1 ครูแจ้งวิธีการวัดและประเมินให้นักเรียนทราบ

3.2 ครูแจกชุดกิจกรรมการเรียนรู้ชุดที่ 6 คนละ 1 ชุด

3.3 นักเรียนศึกษาเกร็ดความรู้สำหรับนักเรียน เรื่อง วัฒนธรรมแต่ละจังหวัด ด้วย

ตนเอง

4. ขั้นฝึก

4.1 ขั้นเผชิญปัญหา

นักเรียนทำชุดกิจกรรมการเรียนรู้ ชุดที่ 6 เรื่อง วัฒนธรรมแต่ละจังหวัด แล้วส่ง
กระดาษคำตอบ

4.2 ขั้นค้นหาคำตอบ

นักเรียนทำชุดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่อง วัฒนธรรมจังหวัดต่างๆ โดยการศึกษา
จากใบงาน และห้องเรียนรู้ ห้องสมุด อินเทอร์เน็ต ฯ

4.3 ขั้นสรุป

4.3.1 นักเรียนช่วยกันสรุปความรู้ที่ขบพบโดยมีครูสรุปความรู้เพิ่มเติม

4.3.2 นักเรียนทำแบบทดสอบหลังเรียน จำนวน 10 ข้อ

5. ขั้นประเมินผล

5.1 ครูแจ้งผลการประเมินกิจกรรมการนำเสนอหน้าชั้นให้นักเรียนทราบ

5.2 ครูแจ้งผลการตรวจชุดกิจกรรมการเรียนรู้ ชุดที่ 6 ให้นักเรียนแต่ละคนทราบ

สื่อและแหล่งเรียนรู้

1. ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ชุดที่ 6
2. แบบทดสอบหลังเรียน

ความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา/ผู้ที่ได้รับมอบหมาย

.....

.....

.....

ลงชื่อ.....

(นายรังสิวุฒิ กลางสวัสดิ์)

ผู้อำนวยการ โรงเรียนบ้านท่าม่วง

บันทึกผลหลังการจัดการเรียนรู้

บันทึกผลการเรียนรู้

.....

.....

.....

ปัญหาและอุปสรรค

.....

.....

.....

แนวทางการแก้ไข

.....

.....

.....

ลงชื่อ.....

(นางสาวดวงกมล อามินทอง)

ครู โรงเรียนบ้านท่าม่วง

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

แบบสังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้รายบุคคล(ต่อ)

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

ประกอบแผนการจัดการเรียนรู้ที่ 6

ชุดที่ 6 วัฒนธรรมแต่ละจังหวัด

คำชี้แจง ให้ผู้สังเกตทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่นักเรียนแสดงพฤติกรรมตามระดับคุณภาพ

เลขที่	ชื่อ - สกุล	ความสนใจ			ความร่วมมือ			การแสดงความ คิดเห็น			การตอบ คำถาม			รวม
		1	2	3	1	2	3	1	2	3	1	2	3	
24														
25														
26														
27														
28														
29														

คำอธิบายระดับคุณภาพการประเมินพฤติกรรมนักเรียนรายบุคคล

1. คำอธิบายเกณฑ์การประเมินพฤติกรรมนักเรียนรายบุคคล

1.1 ความสนใจ

ระดับ 1 ให้ความสนใจพอใช้

ระดับ 2 ให้ความสนใจดี

ระดับ 3 ให้ความสนใจดีมาก

1.2 ความร่วมมือ

ระดับ 1 ให้ความร่วมมือพอใช้

ระดับ 2 ให้ความร่วมมือดี

ระดับ 3 ให้ความร่วมมือดีมาก

1.3 การตอบคำถาม

ระดับ 1 การตอบคำถามพอใช้ไม่แสดงความคิดเห็น

ระดับ 2 การตอบคำถามตรงประเด็น แสดงความคิดเห็นได้ดี

ระดับ 3 การตอบคำถาม ตรงประเด็น แสดงความคิดเห็นมาก

2. เกณฑ์การประเมิน

2.1 นักเรียนได้ 0-4 คะแนน หมายถึง ไม่ผ่านเกณฑ์

2.2 นักเรียนได้ 5-12 คะแนน หมายถึง ผ่านเกณฑ์

แบบสังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้เป็นกลุ่ม

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

ประกอบแผนการจัดการเรียนรู้ที่ 6

ชุดที่ 6 เรื่องวัฒนธรรมแต่ละจังหวัด

คำชี้แจง ให้นำคะแนนจากการทำกิจกรรม และแบบทดสอบกรอกลงในช่องกิจกรรมให้ครบ

เลขที่	ชื่อ-สกุล	กิจกรรม		ทดสอบ	รวม
		1	2		
		(5)	(5)	(10)	(20)
1					
2					
3					
4					
5					
6					
7					
8					
9					
10					
11					
12					
13					
14					
15					
16					
17					
18					
19					
20					
21					
22					
23					

แบบบันทึกผลการปฏิบัติกิจกรรม(ต่อ)

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

ประกอบแผนการจัดการเรียนรู้ที่ 6

ชุดที่ 6 เรื่องวัฒนธรรมแต่ละจังหวัด

คำชี้แจง ให้นำคะแนนจากการทำกิจกรรม และแบบทดสอบกรอกลง ตามช่องกิจกรรมให้ครบ

เลขที่	ชื่อ-สกุล	กิจกรรม		ทดสอบ	รวม
		1	2		
		(5)	(5)	(10)	(20)
24					
25					
26					
27					
28					
29					
	รวม				

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน

(นางสาวดวงกมล อามินทอง)

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

แผนการจัดการเรียนรู้ ชุดที่ 7

เรื่อง วัฒนธรรมท้องถิ่น

จำนวน 2 ชั่วโมง

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม

ชั้น ประถมศึกษาปีที่ 5

สาระสำคัญ

วัฒนธรรมท้องถิ่นเป็นภูมิปัญญา หรือ องค์ความรู้ ความสามารถ และทักษะของคนในท้องถิ่นที่ส่งสม ประสพการณ์ที่ผ่านกระบวนการเรียนรู้ เลือกสรร ปูรังแต่ง พัฒนา และถ่ายทอดสืบต่อกันมา เพื่อใช้แก้ปัญหาและ พัฒนาวิถีชีวิตไทย

ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง

1. อธิบายและบอกวัฒนธรรมท้องถิ่น ได้
2. เห็นคุณค่าวัฒนธรรมท้องถิ่น

จุดประสงค์การเรียนรู้

1. นักเรียนสามารถอธิบายความสำคัญของวัฒนธรรมท้องถิ่น ได้
2. นักเรียนสามารถยกตัวอย่างวัฒนธรรมท้องถิ่น ได้

สาระการเรียนรู้

- ความสำคัญของวัฒนธรรมท้องถิ่น
- ตัวอย่างวัฒนธรรมท้องถิ่น

กระบวนการจัดการเรียนรู้

1. ชี้นำเสนอเนื้อหา

- 1.1 แจงจุดประสงค์การเรียนรู้ให้นักเรียนทราบ
- 1.2 ทบทวนความรู้จากเนื้อหาที่เรียน ไปแล้ว เพื่อเชื่อมโยงเนื้อหาเข้าสู่บทเรียน ครู ตั้งคำถามเพื่อกระตุ้นให้นักเรียนกระตือรือร้นในการเรียน

2. จัดกิจกรรมการเรียนรู้

- 2.1 นักเรียนฟังครูอธิบายวิธีการใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ชุดที่ 7 โดยใช้ผังกราฟิก
- 2.2 นักเรียนรับชุดกิจกรรมการเรียนรู้เป็นรายบุคคล

3. ชั้นศึกษาเรียนรู้

- 3.1 ครูแจ้งวิธีการวัดและประเมินให้นักเรียนทราบ
- 3.2 ครูแจกใบกิจกรรมการเรียนรู้ชุดที่ 1 และ 2 คนละ 1 ชุด
- 3.3 นักเรียนศึกษาเกร็ดความรู้สำหรับนักเรียน เรื่อง วัฒนธรรมท้องถิ่น ด้วยตนเอง

4. ชั้นฝึก

4.1 ชั้นเผชิญปัญหา

นักเรียนทำชุดกิจกรรมการเรียนรู้ ชุดที่ 7 เรื่อง วัฒนธรรมท้องถิ่น แล้วส่ง
กระดาษคำตอบ

4.2 ชั้นค้นหาคำตอบ

นักเรียนทำชุดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่อง ความหมายของวัฒนธรรมท้องถิ่น โดย
การศึกษาจากใบงาน และห้องเรียนรู้ ห้องสมุด อินเทอร์เน็ต ฯ

4.3 ชั้นสรุป

4.3.1 นักเรียนช่วยกันสรุปความรู้ที่ขบถเรียน โดยมีครูสรุปความรู้เพิ่มเติม

4.3.2 นักเรียนทำแบบทดสอบหลังเรียน จำนวน 10 ข้อ

5. ชั้นประเมินผล

5.1 ครูแจ้งผลการประเมินกิจกรรมการนำเสนอหน้าชั้นให้นักเรียนทราบ

5.2 ครูแจ้งผลการตรวจชุดกิจกรรมการเรียนรู้ ชุดที่ 7 ให้นักเรียนแต่ละคน

ทราบ

สื่อและแหล่งเรียนรู้

1. ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ชุดที่ 1
2. แบบทดสอบหลังเรียน

ความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา/ผู้ที่ได้รับมอบหมาย

.....

.....

.....

ลงชื่อ.....

(นายรังสิวุฒิ กลางสวัสดิ์)

ผู้อำนวยการ โรงเรียนบ้านท่าม่วง

บันทึกผลหลังการจัดการเรียนรู้

บันทึกผลการเรียนรู้

.....

.....

.....

ปัญหาและอุปสรรค

.....

.....

.....

แนวทางการแก้ไข

.....

.....

.....

ลงชื่อ.....

(นางสาวดวงกมล อามินทอง)

ครู โรงเรียนบ้านท่าม่วง

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

แบบสังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้รายบุคคล (ต่อ)

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

ประกอบแผนการจัดการเรียนรู้ที่ 7

ชุดที่ 7 เรื่อง วัฒนธรรมท้องถิ่น

คำชี้แจง ให้ผู้สังเกตทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่นักเรียนแสดงพฤติกรรมตามระดับคุณภาพ

เลขที่	ชื่อ - สกุล	ความสนใจ			ความร่วมมือ			การแสดงความ คิดเห็น			การตอบ คำถาม			รวม
		1	2	3	1	2	3	1	2	3	1	2	3	
24														
25														
26														
27														
28														
29														

คำอธิบายระดับคุณภาพการประเมินพฤติกรรมนักเรียนรายบุคคล

1. คำอธิบายเกณฑ์การประเมินพฤติกรรมนักเรียนรายบุคคล

1.1 ความสนใจ

ระดับ 1 ให้ความสนใจพอใช้

ระดับ 2 ให้ความสนใจดี

ระดับ 3 ให้ความสนใจดีมาก

1.2 ความร่วมมือ

ระดับ 1 ให้ความร่วมมือพอใช้

ระดับ 2 ให้ความร่วมมือดี

ระดับ 3 ให้ความร่วมมือดีมาก

1.3 การตอบคำถาม

ระดับ 1 การตอบคำถามพอใช้ไม่แสดงความคิดเห็น

ระดับ 2 การตอบคำถามตรงประเด็น แสดงความคิดเห็นได้ดี

ระดับ 3 การตอบคำถาม ตรงประเด็น แสดงความคิดเห็นมาก

2. เกณฑ์การประเมิน

2.1 นักเรียนได้ 0-4 คะแนน หมายถึง ไม่ผ่านเกณฑ์

2.2 นักเรียนได้ 5-12 คะแนน หมายถึง ผ่านเกณฑ์

แบบสังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้เป็นกลุ่ม

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5
 ประกอบแผนการจัดการเรียนรู้ที่ 7 ชุดที่ 7 เรื่อง วัฒนธรรมท้องถิ่น

คำชี้แจง ให้ผู้สังเกตทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่นักเรียนแสดงพฤติกรรมตามระดับคุณภาพ

กลุ่ม.....	การวางแผน			บรรยากาศการทำงาน			การรับฟังความคิดเห็น			การนำเสนอผลงาน			รวม	
	1	2	3	1	2	3	1	2	3	1	2	3		12

เกณฑ์การประเมิน

ระดับ 1 หมายถึง ควรปรับปรุง

ระดับ 2 หมายถึง พอใช้

ระดับ 3 หมายถึง ดี

เกณฑ์การผ่าน

นักเรียนได้ คะแนน 1-5 คะแนน หมายถึง ควรปรับปรุง

นักเรียนได้ คะแนน 6-9 คะแนน หมายถึง พอใช้

นักเรียนได้คะแนน 10-12 คะแนน หมายถึง ดี

แบบบันทึกผลการปฏิบัติกิจกรรม

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

ประกอบแผนการจัดการเรียนรู้ที่ 7 ชุดที่ 7 เรื่อง วัฒนธรรมท้องถิ่น

คำชี้แจง ให้นำคะแนนจากการทำกิจกรรม และแบบทดสอบมากรอกลง ตามช่องกิจกรรมให้ครบทุกช่อง

เลขที่	ชื่อ-สกุล	กิจกรรม		ทดสอบ	รวม
		1	2		
		(5)	(5)	(10)	(20)
1					
2					
3					
4					
5					
6					
7					
8					
9					
10					
11					
12					
13					
14					
15					
16					
17					
18					
19					
20					
21					
22					
23					

แบบบันทึกผลการปฏิบัติกิจกรรม(ต่อ)

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

ประกอบแผนการจัดการเรียนรู้ที่ 7

ชุดที่ 7 เรื่อง วัฒนธรรมท้องถิ่น

คำชี้แจง ให้นำคะแนนจากการทำกิจกรรม และแบบทดสอบมากรอกลง ตามช่องกิจกรรมให้ครบทุกช่อง

เลขที่	ชื่อ-สกุล	กิจกรรม		ทดสอบ	รวม
		1	2		
		(5)	(5)	(10)	(20)
24					
25					
26					
27					
28					
29					
	รวม				

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน

(นางสาวดวงกมล อามินทอง)

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

แผนการจัดการเรียนรู้ ชุดที่ 8

เรื่อง การอนุรักษ์วัฒนธรรมไทยให้คงอยู่ในชุมชนและท้องถิ่น	จำนวน 1 ชั่วโมง
กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม	ชั้น ประถมศึกษาปีที่ 5

สาระสำคัญ

วัฒนธรรมไทยและแสดงถึงการสร้างสรรค์งานที่มีคุณค่าที่สั่งสมมาจากคนรุ่นเก่า เป็นเอกลักษณ์ที่แสดงถึงความเป็นไทย ก่อให้เกิดความผูกพันระหว่างคนในท้องถิ่น ซึ่งคนไทยทุกคนควรร่วมมือกันอนุรักษ์วัฒนธรรมไทยและภูมิปัญญาท้องถิ่น

ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง

อธิบาย เผยแพร่ วัฒนธรรมไทยให้คงอยู่ในชุมชนและท้องถิ่น

จุดประสงค์การเรียนรู้

อธิบาย เผยแพร่ วัฒนธรรมไทยให้คงอยู่ในชุมชนและท้องถิ่น

สาระการเรียนรู้

ความสำคัญของการอนุรักษ์วัฒนธรรมท้องถิ่น

ตัวอย่างการอนุรักษ์วัฒนธรรมท้องถิ่น

กระบวนการจัดการเรียนรู้

1. ชี้นำเสนอเนื้อหา

1.1 แจกจุดประสงค์การเรียนรู้ให้นักเรียนทราบ

1.2 ทบทวนความรู้จากเนื้อหาที่เรียนไปแล้ว เพื่อเชื่อมโยงเนื้อหาเข้าสู่บทเรียน ครู

ตั้งคำถามเพื่อกระตุ้นให้นักเรียนกระตือรือร้นในการเรียน

2. จัดกิจกรรมการเรียนรู้

2.1 นักเรียนฟังครูอธิบายวิธีการใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ชุดที่ 8 โดยใช้ผังกราฟิก

2.2 นักเรียนรับชุดกิจกรรมการเรียนรู้เป็นรายบุคคล

3. ขั้นศึกษาเรียนรู้

3.1 ครูแจ้งวิธีการวัดและประเมินให้นักเรียนทราบ

3.2 ครูแจกชุดกิจกรรมการเรียนรู้ชุดที่ 8 คนละ 1 ชุด

3.3 นักเรียนศึกษาเกร็ดความรู้สำหรับนักเรียน เรื่อง การอนุรักษ์วัฒนธรรมไทยให้คงอยู่

ในชุมชนและท้องถิ่นด้วยตนเอง

4. ชั้นฝึก

4.1 ชั้นเผชิญปัญหา

นักเรียนทำชุดกิจกรรมการเรียนรู้ ชุดที่ 8 เรื่อง การอนุรักษ์วัฒนธรรมไทยให้คงอยู่ในชุมชนและท้องถิ่น แล้วส่งกระดาษคำตอบ

4.2 ชั้นค้นหาคำตอบ

นักเรียนทำชุดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่อง ความหมายของวัฒนธรรมท้องถิ่น โดยการศึกษาจากใบงาน และห้องเรียนรู้ ห้องสมุด อินเทอร์เน็ต ฯ

4.3 ชั้นสรุป

4.3.1 นักเรียนช่วยกันสรุปความรู้ที่ขบพบโดยมีครูสรุปความรู้เพิ่มเติม

4.3.2 นักเรียนทำแบบทดสอบหลังเรียน จำนวน 10 ข้อ

5. ชั้นประเมินผล

5.1 ครูแจ้งผลการประเมินกิจกรรมการนำเสนอหน้าชั้นให้นักเรียนทราบ

5.2 ครูแจ้งผลการตรวจชุดกิจกรรมการเรียนรู้ ชุดที่ 8 ให้นักเรียนแต่ละคนทราบ

สื่อและแหล่งเรียนรู้

1. ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ชุดที่ 1
2. แบบทดสอบหลังเรียน

ความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา/ผู้ที่ได้รับมอบหมาย

.....

.....

.....

ลงชื่อ.....

(นายรังสิวุฒิ กลางสวัสดิ์)

ผู้อำนวยการ โรงเรียนบ้านท่าม่วง

บันทึกผลหลังการจัดการเรียนรู้

บันทึกผลการเรียนรู้

.....

.....

.....

ปัญหาและอุปสรรค

.....

.....

.....

แนวทางการแก้ไข

.....

.....

.....

ลงชื่อ.....

(นางสาวดวงกมล อามินทอน)

ครู โรงเรียนบ้านท่าม่วง

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

แบบสังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้รายบุคคล(ต่อ)

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

ประกอบแผนการจัดการเรียนรู้ที่ 8 ชุดที่ 8 การอนุรักษ์วัฒนธรรมไทยให้คงอยู่ในชุมชนและท้องถิ่น

คำชี้แจง ให้ผู้สังเกตทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่นักเรียนแสดงพฤติกรรมตามระดับคุณภาพ

เลขที่	ชื่อ - สกุล	ความสนใจ			ความร่วมมือ			การแสดงความคิดเห็น			การตอบคำถาม			รวม
		1	2	3	1	2	3	1	2	3	1	2	3	
24														
25														
26														
27														
28														
29														

คำอธิบายระดับคุณภาพการประเมินพฤติกรรมนักเรียนรายบุคคล

1. คำอธิบายเกณฑ์การประเมินพฤติกรรมนักเรียนรายบุคคล

1.1 ความสนใจ

ระดับ 1 ให้ความสนใจพอใช้

ระดับ 2 ให้ความสนใจดี

ระดับ 3 ให้ความสนใจดีมาก

1.2 ความร่วมมือ

ระดับ 1 ให้ความร่วมมือพอใช้

ระดับ 2 ให้ความร่วมมือดี

ระดับ 3 ให้ความร่วมมือดีมาก

1.3 การตอบคำถาม

ระดับ 1 การตอบคำถามพอใช้ไม่แสดงความคิดเห็น

ระดับ 2 การตอบคำถามตรงประเด็น แสดงความคิดเห็นได้ดี

ระดับ 3 การตอบคำถาม ตรงประเด็น แสดงความคิดเห็นมาก

2. เกณฑ์การประเมิน

2.1 นักเรียนได้ 0-4 คะแนน หมายถึง ไม่ผ่านเกณฑ์

2.2 นักเรียนได้ 5-12 คะแนน หมายถึง ผ่านเกณฑ์

แบบสังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้เป็นกลุ่ม

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

ประกอบแผนการจัดการเรียนรู้ที่ 8 ชุดที่ 8 การอนุรักษ์วัฒนธรรมไทยให้คงอยู่ในชุมชนและท้องถิ่น

คำชี้แจง ให้ผู้สังเกตทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่นักเรียนแสดงพฤติกรรมตามระดับคุณภาพ

กลุ่ม.....	การวางแผน			บรรยากาศการทำงาน			การรับฟังความคิดเห็น			การนำเสนอผลงาน			รวม	
	1	2	3	1	2	3	1	2	3	1	2	3		12

เกณฑ์การประเมิน

ระดับ 1 หมายถึง ควรปรับปรุง

ระดับ 2 หมายถึง พอใช้

ระดับ 3 หมายถึง ดี

เกณฑ์การผ่าน

นักเรียนได้ คะแนน 1-5 คะแนน หมายถึง ควรปรับปรุง

นักเรียนได้ คะแนน 6-9 คะแนน หมายถึง พอใช้

นักเรียนได้คะแนน 10-12 คะแนน หมายถึง ดี

แบบบันทึกผลการปฏิบัติกิจกรรม

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

ประกอบแผนการจัดการเรียนรู้ที่ 8 ชุดที่ 8 การอนุรักษ์วัฒนธรรมไทยให้คงอยู่ในชุมชนและท้องถิ่น

คำชี้แจง ให้นำคะแนนจากการทำกิจกรรม และแบบทดสอบมากรอกลง ตามช่องกิจกรรมให้ครบทุกช่อง

เลขที่	ชื่อ-สกุล	กิจกรรม		ทดสอบ	รวม
		1	2		
		(5)	(5)	(10)	(20)
1					
2					
3					
4					
5					
6					
7					
8					
9					
10					
11					
12					
13					
14					
15					
16					
17					
18					
19					
20					
21					
22					
23					

แบบบันทึกผลการปฏิบัติกิจกรรม(ต่อ)

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

ประกอบแผนการจัดการเรียนรู้ที่ 8 ชุดที่ 8 การอนุรักษ์วัฒนธรรมไทยให้คงอยู่ในชุมชนและท้องถิ่น
คำชี้แจง ให้นำคะแนนจากการทำกิจกรรม และแบบทดสอบมากรอกลง ตามช่องกิจกรรมให้ครบทุกช่อง

เลขที่	ชื่อ-สกุล	กิจกรรม		ทดสอบ	รวม
		1	2		
		(5)	(5)	(10)	(20)
24					
25					
26					
27					
28					
29					
รวม					

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน

(นางสาวดวงกมล อามินthon)

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

ภาคผนวก ก
แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม
เรื่อง วัฒนธรรมท้องถิ่น

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5
เวลา 30 นาที

คำชี้แจง 1. ให้นักเรียนเลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงข้อเดียว แล้วทำเครื่องหมาย (X) ลงบนตัวเลือก

ก ข ค และ ง ลงในกระดาษคำตอบ

2. แบบทดสอบทั้งหมดมี 30 ข้อ คะแนนเต็ม 30 คะแนน เวลา 30 นาที

1. ข้อใด ไม่ จัดเป็นองค์ประกอบสำคัญของวัฒนธรรมทางจิตใจ

ก. ศาสนา

ข. ศิลกรรม

ค. คติธรรม

ง. มนุษยธรรม

2. ข้อใด มิใช่ ลักษณะของวัฒนธรรม

ก. แบบพฤติกรรมของพฤติกรรมของมนุษย์

ข. เกิดจากการเรียนรู้

ค. เป็นมรดกทางสังคม

ง. เป็นสิ่งที่แก้ไขเปลี่ยนแปลงไม่ได้

3. องค์ประกอบของวัฒนธรรมมีกี่ประการ

ก. 4 ประการ

ข. 5 ประการ

ค. 3 ประการ

ง. 6 ประการ

4. ข้อใดเกี่ยวข้องกับ “วัฒนธรรมที่ก่อให้เกิดความสัมพันธ์ที่ติดต่อกันมากที่สุด”

ก. การแสดงมหรสพ

ข. การลงแขกเกี่ยวข้าว

ค. การก่อเจดีย์ทราย

ง. ถูกทั้งข้อ ข และ ค

5. ข้อใดคือ ความสำคัญของวัฒนธรรม

ก. วัฒนธรรมช่วยสร้างความเจริญงอกงามแก่สังคม

ข. วัฒนธรรมแสดงเอกลักษณ์ของชาติ

ค. วัฒนธรรมแสดงถึงการสืบทอดสิ่งดีงาม

ง. ถูกทุกข้อ

6. กล่าวภาษาไทยได้อย่างชัดเจน สอดคล้องกับความสำคัญของวัฒนธรรมในข้อใด
- วัฒนธรรมทำให้สังคมมีระเบียบ
 - วัฒนธรรมสร้างความเจริญแก่สังคม
 - วัฒนธรรมเป็นเครื่องแสดงเอกลักษณ์ของชาติ
 - วัฒนธรรมเป็นตัวกำหนดรูปแบบของสถาบัน
7. ข้อใดกล่าวถึงวัฒนธรรมกัมพูชาได้ถูกต้อง
- ส่วนใหญ่นับถือศาสนาพุทธนิกายมหายาน
 - ใช้ภาษาอังกฤษเป็นภาษาราชการ
 - ชุดประจำชาตินุ่งโจงกระเบน เสื้อคอปิด กระดุม 5 เม็ด
 - ผ้าถุงเรียกว่าผ้าปาเตะ
8. ข้อใดกล่าวถึงวัฒนธรรมอินโดนีเซียไม่ถูกต้อง
- ส่วนใหญ่เป็นชาวจา哇
 - มีภาษาชวาอินโดนีเซียเป็นภาษาราชการ
 - มีวงมโหรีที่ใช้ในการแสดงเรียกว่า ตมิลัน
 - การนุ่งโสร่งของอินโดเรียกว่า พิททิจ
9. ข้อใดกล่าวถึงวัฒนธรรมเม็กซิโกไม่ถูกต้อง
- ใช้ภาษาอังกฤษเป็นภาษาราชการ
 - สตรีที่ยังไม่แต่งงานจะเกล้ามวยสูงหรือปอยผมส่วนหนึ่ง
 - ผู้ชายนิยมสวมโสร่งเรียกว่า ลองซี
 - อาหารนิยมมีเครื่องเคียง เช่น ถั่ว งา
10. ข้อใดกล่าวถึงวัฒนธรรมในประเทศเวียดนามไม่ถูกต้อง
- ใช้ภาษาเวียดนามเป็นภาษาราชการ
 - การทักทายจะเป็นการยกมือไหว้
 - อาหารที่มีชื่อเสียงคือ เฟอ
 - มีวิธีการดำรงชีวิตคล้ายชาวพม่า
11. ข้อใดเกี่ยวข้องกับวัฒนธรรมด้านการศึกษา
- ภาษาไทย
 - ลายไทย
 - ทอดกฐิน
 - ทำบุญ

27. ชุมชนหนองจอก ทำผลิตภัณฑ์ OTOP ชุมชนนี้ใช้วิธีการอนุรักษ์แบบใด
 ก. ศึกษาค่าตัว
 ข. การอนุรักษ์
 ค. การฟื้นฟู
 ง. พัฒนา
28. ข้อใดกล่าวถึงการอนุรักษ์วัฒนธรรมท้องถิ่น ได้ถูกต้อง
 ก. คนในท้องถิ่นจะต้องมีจิตสำนึกถึงคุณค่า
 ข. มีส่วนร่วมในกิจกรรมประเพณีท้องถิ่น
 ค. สร้างแหล่งเรียนรู้
 ง. ถูกทุกข้อ
29. ข้อใดกล่าวถึงการพัฒนาวัฒนธรรมท้องถิ่น ได้ถูกต้อง
 ก. นำความรู้วิทยาศาสตร์มาช่วย
 ข. นำเทคโนโลยีเข้ามาช่วย
 ค. ปรับปรุงให้เข้ากับชีวิตประจำวัน
 ง. ถูกทุกข้อ
30. ข้อใดกล่าวถึงการถ่ายทอดภูมิปัญญา ได้ไม่ถูกต้อง
 ก. เป็นความรู้ของบุคคล
 ข. ควรเริ่มถ่ายทอดให้กับบุคคลในชุมชนก่อน
 ค. เผยแพร่ผ่านทางอินเทอร์เน็ต
 ง. ใช้วิธีการสอน บันทึก เผยแพร่

เฉลยแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
 กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม
 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 จำนวน 30 ข้อ 30 คะแนน

ข้อ	เฉลย	ข้อ	เฉลย
1	ง	16	ข
2	ข	17	ง
3	ก	18	ง
4	ง	19	ง
5	ง	20	ข
6	ก	21	ง
7	ค	22	ง
8	ง	23	ข
9	ก	24	ก
10	ค	25	ง
11	ก	26	ก
12	ค	27	ง
13	ง	28	ง
14	ง	29	ง
15	ง	30	ข

ภาคผนวก ง

- แบบประเมินความเหมาะสมของชุดกิจกรรมการเรียนรู้
- แบบประเมินความเหมาะสมของแผนการจัดการเรียนรู้ สำหรับผู้เชี่ยวชาญ
- แบบประเมินความสอดคล้อง (IOC) ระหว่างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกับจุดประสงค์การเรียนรู้
- แบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่เรียนด้วยชุดกิจกรรมการเรียนรู้

ตาราง 5.1 แบบประเมินความเหมาะสมของผู้เชี่ยวชาญต่อชุดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่องวัฒนธรรมท้องถิ่น โดยใช้แผนผังกราฟิก สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

คำชี้แจง

กรุณาแสดงความคิดเห็นต่อข้อความแต่ละรายการว่ามีความเหมาะสมกับระดับคุณภาพใด ด้วยการทำเครื่องหมาย ✓ ในช่องที่ตรงกับความคิดเห็นของท่าน ซึ่งมีระดับความคิดเห็น

3 ระดับ ดังนี้

ระดับ + 1	หมายถึง	เมื่อท่านแน่ใจว่าเหมาะสม
ระดับ 0	หมายถึง	เมื่อท่านไม่แน่ใจ
ระดับ - 1	หมายถึง	เมื่อท่านแน่ใจว่าไม่เหมาะสม

รายการประเมิน	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ				การแปลความหมาย
	+ 1	0	- 1	รวม	
1. มีกิจกรรมให้ผู้เรียนได้ทบทวนความรู้และประสบการณ์เดิม					
2. ผู้เรียนทำงานเป็นกลุ่ม					
3. กิจกรรมเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ					
4. ผู้เรียนมีโอกาสนำเสนอผลงานของตนเองและของกลุ่ม					
5. ผู้เรียนมีโอกาสวิพากษ์วิจารณ์ผลงานของผู้อื่น					
6. ผู้เรียนสร้างองค์ความรู้และสรุปความรู้ด้วยตนเอง					
7. มีกิจกรรมพัฒนาทักษะครบทุกด้าน					
8. ผู้เรียนและเพื่อน ๆ ร่วมกัน ของกลุ่ม					
9. ผู้เรียนสามารถใช้ทักษะในการเรียนรู้เป็นของตนเอง					
10. เปิดโอกาสให้ผู้เรียนการทำงานด้วยตนเอง					

ตาราง 5.1 (ต่อ)

รายการประเมิน	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ				การแปล ความหมาย
	+ 1	0	- 1	รวม	
11. ผู้เรียนได้เรียนรู้จากสื่อที่ทันสมัย					
12. ใช้สื่อในการเรียนที่ผู้เรียนมีส่วนร่วม ในการฝึกปฏิบัติกิจกรรม					
13. ใช้วิธีการวัดหลายวิธี และวัดได้ ครอบคลุมจุดประสงค์การเรียนรู้					
14. ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการวัดและ ประเมินผล					
15. สนับสนุนให้ผู้เรียนนำผลการประเมินมา ปรับปรุงและพัฒนาการเรียนของผู้เรียน					

กิจกรรมเสนอแนะ

.....

.....

.....

.....

.....

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน
(.....)

ตาราง 5.2 แบบประเมินความเหมาะสมของแผนการจัดการเรียนรู้ สำหรับผู้เชี่ยวชาญ
เรื่องวัฒนธรรมท้องถิ่น โดยใช้แผนผังกราฟิก สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

คำชี้แจง

โปรดกาเครื่องหมาย ✓ ที่ตรงกับความคิดเห็นของท่านมากที่สุด โดยให้ระดับคะแนน
การประเมิน ดังนี้

ระดับ 5	หมายถึง	เหมาะสมมากที่สุด
ระดับ 4	หมายถึง	เหมาะสมมาก
ระดับ 3	หมายถึง	เหมาะสมปานกลาง
ระดับ 2	หมายถึง	เหมาะสมน้อย
ระดับ 1	หมายถึง	เหมาะสมน้อยที่สุด

รายการประเมิน	ระดับความคิดเห็น				
	5	4	3	2	1
1. สารสำคัญ					
1.1 ข้อความเข้าใจชัดเจน					
1.2 สอดคล้องกับมาตรฐานการเรียนรู้ และตัวชี้วัด					
1.3 สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้					
1.4 สอดคล้องกับวัยของผู้เรียน					
2. มาตรฐานการเรียนรู้ และตัวชี้วัด					
2.1 สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้					
2.2 สอดคล้องกับสาระการเรียนรู้					
3. จุดประสงค์การเรียนรู้					
3.1 ข้อความชัดเจนเข้าใจง่าย					
3.2 สอดคล้องกับสาระการเรียนรู้					
3.3 สอดคล้องกับตัวชี้วัด					

ตาราง 5.2 (ต่อ)

รายการประเมิน	ระดับความคิดเห็น				
	5	4	3	2	1
4. สารการเรียนรู้					
4.1 มีความชัดเจนเข้าใจง่าย					
4.2 สอดคล้องกับมาตรฐานการเรียนรู้ และตัวชี้วัด					
4.3 สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้					
4.4 สอดคล้องกับวัยของผู้เรียน					
4.5 เหมาะสมกับเวลา					
5. กระบวนการจัดการเรียนรู้					
5.1 สอดคล้องกับสารการเรียนรู้					
5.2 สอดคล้องกับตัวชี้วัด					
5.3 เหมาะสมกับเวลาเรียน					
5.4 ผู้เรียนมีส่วนร่วมในกระบวนการเรียนรู้					
6. สื่อและแหล่งเรียนรู้					
6.1 สอดคล้องกับสารการเรียนรู้					
6.2 ได้รับความสนใจของผู้เรียน					
6.3 ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการใช้สื่อ					
6.4 ตอบสนองต่อการเรียนของผู้เรียน					
7. การวัดและประเมินผลการเรียนรู้					
7.1 สอดคล้องกับสารการเรียนรู้					
7.2 สอดคล้องกับมาตรฐานการเรียนรู้ และตัวชี้วัด					
7.3 วัดและประเมินผลในสิ่งที่ระบุไว้ได้					
7.4 เครื่องมือที่ใช้เหมาะสมกับวัยของผู้เรียน					

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน

(.....)

ตาราง 5.3 แบบประเมินความสอดคล้องระหว่างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกับจุดประสงค์การเรียนรู้ของผู้เชี่ยวชาญของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่องวัฒนธรรมท้องถิ่น สำหรับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

คำชี้แจง

- โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับความคิดเห็นของท่าน โดยมีเกณฑ์ ดังนี้
- + 1 เมื่อแน่ใจว่า ข้อสอบนั้นวัดตรงตามวัตถุประสงค์การเรียนรู้
- 0 เมื่อไม่แน่ใจว่า ข้อสอบนั้นวัดตรงตามวัตถุประสงค์การเรียนรู้
- 1 เมื่อไม่แน่ใจว่า ข้อสอบนั้นวัดไม่ตรงตามวัตถุประสงค์การเรียนรู้

จุดประสงค์การเรียนรู้	แบบทดสอบข้อที่	ความสอดคล้อง			หมายเหตุ
		+ 1	0	- 1	
บอกองค์ประกอบสำคัญของวัฒนธรรมได้	1. ข้อใด <u>ไม่</u> จัดเป็นองค์ประกอบสำคัญของวัฒนธรรมทางจิตใจ ก. ศาสนา ข. ศิลธรรม ค. คติธรรม ง. มนุษยธรรม				
บอกลักษณะของวัฒนธรรมได้	2. ข้อใด <u>มี</u> ิษณะของวัฒนธรรม ก. แบบพฤติกรรมของพฤติกรรมของมนุษย์ ข. เกิดจากการเรียนรู้ ค. เป็นมรดกทางสังคม ง. เป็นสิ่งที่แก้ไขเปลี่ยนแปลงไม่ได้				

ตาราง 5.3 (ต่อ)

จุดประสงค์ การเรียนรู้	แบบทดสอบข้อที่	ความสอดคล้อง			หมายเหตุ
		+ 1	0	-1	
บอกลักษณะของ วัฒนธรรมได้	3. องค์ประกอบของวัฒนธรรมมีกี่ประการ ก. 4 ประการ ข. 5 ประการ ค. 3 ประการ ง. 6 ประการ				
บอก ความสัมพันธ์ได้	4. ข้อใดเกี่ยวข้องกับ “วัฒนธรรมที่ก่อให้เกิด ความสัมพันธ์ที่ดีต่อกันมากที่สุด” ก. การแสดงมหรสพ ข. การลงแขกเกี่ยวข้าว ค. การก่อเจดีย์ทราย ง. ถูกทั้งข้อ ข และ ค				
บอกความสำคัญ ของวัฒนธรรม ได้	5. ข้อใดคือ ความสำคัญของวัฒนธรรม ก. วัฒนธรรมช่วยสร้างความเจริญงอกงามแก่ สังคม ข. วัฒนธรรมแสดงเอกลักษณ์ของชาติ ค. วัฒนธรรมแสดงถึงการสืบทอดสิ่งดีงาม ง. ถูกทุกข้อ				
บอกความสำคัญ ของวัฒนธรรม ได้	6. ถ้าพูดภาษาไทยได้อย่างชัดเจน สอดคล้อง กับความสำคัญของวัฒนธรรมในข้อใด ก. วัฒนธรรมทำให้สังคมมีระเบียบ ข. วัฒนธรรมสร้างความเจริญแก่สังคม ค. วัฒนธรรมเป็นเครื่องแสดงเอกลักษณ์ของ ชาติ ง. วัฒนธรรมเป็นตัวกำหนดรูปแบบของ สถาบัน				

ตาราง 5.3 (ต่อ)

จุดประสงค์ การเรียนรู้	แบบทดสอบข้อที่	ความสอดคล้อง			หมายเหตุ
		+1	0	-1	
บอกวัฒนธรรม ของแต่ละ ประเทศได้	7. ข้อใดกล่าวถึงวัฒนธรรมกัมพูชาได้ถูกต้อง ก. ส่วนใหญ่นับถือศาสนาพุทธนิกายมหาญาน ข. ใช้ภาษาอังกฤษเป็นภาษาราชการ ค. ชุดประจำชาตินุ่งโจงกระเบน เสื้อคอปิด กระดุม 5 เม็ด ง. ผ้าถุงเรียนว่าผ้าปาเตะ				
บอกวัฒนธรรม ของแต่ละ ประเทศได้	8. ข้อใดกล่าวถึงวัฒนธรรมอินโดนีเซียไม่ ถูกต้อง ก. ส่วนใหญ่เป็นชาวจา ข. มีภาษาฮาบาฮาอินโดนีเซียเป็นภาษา ราชการ ค. มิวลมโหรที่ใช้ในการแสดงเรียกว่า ตมิตัน ง. การนุ่งโสร่งของอินโดเรียกว่า พิทิจ				
บอกวัฒนธรรม ของแต่ละ ประเทศได้	9. ข้อใดกล่าวถึงวัฒนธรรมเมียร์มาไม่ถูกต้อง ก. ใช้ภาษาอังกฤษเป็นภาษาราชการ ข. สตรีที่ยังไม่แต่งงานจะเกล้ามวยสูงหรือ ปอยผมส่วนหนึ่ง ค. ผู้ชายนิยมสวมโสร่งเรียกว่า ลองยี ง. อาหารนิยมมีเครื่องเคียง เช่น ถั่ว งา				
บอกวัฒนธรรม ของแต่ละ ประเทศได้	10. ข้อใดกล่าวถึงวัฒนธรรมในประเทศ เวียดนามไม่ถูกต้อง ก. ใช้ภาษาเวียดนามเป็นภาษาราชการ ข. อาหารที่มีชื่อเสียงคือ เฟอ ค. การทักทายจะเป็นการยกมือไหว้ ง. มีวิถีการดำรงชีวิตคล้ายชาวพม่า				

ตาราง 5.3 (ต่อ)

จุดประสงค์ การเรียนรู้	แบบทดสอบข้อที่	ความสอดคล้อง			หมายเหตุ
		+ 1	0	-1	
บอกความสำคัญ ของวัฒนธรรมใน ด้านต่างๆได้	11. ข้อใดเกี่ยวข้องกับวัฒนธรรมด้าน การศึกษา ก. ภาษาไทย ข. ลายไทย ค. ทอดกฐิน ง. ทำบุญ				
บอกความสำคัญ ของวัฒนธรรมใน ด้านต่างๆได้	12. ข้อใดเกี่ยวข้องกับวัฒนธรรมด้าน เศรษฐกิจ ก. ภาษาไทย ข. สงกรานต์ ค. การทอผ้า ง. ศาสนาพุทธ				
บอกความสำคัญ ของวัฒนธรรมใน ด้านต่างๆได้	13. หนูแก้วแต่งตัวไปวัดด้วยชุดสุภาพ อ่อนหวาน เกี่ยวกับวัฒนธรรมด้านใด ก. ด้านการศึกษา ข. ด้านเศรษฐกิจ ค. ด้านสังคม ง. ด้านศาสนา				
บอกความสำคัญ ของวัฒนธรรมใน ภาคต่างๆได้	14. ข้อใดกล่าวถึงวัฒนธรรมใน ภาคเหนือได้ถูกต้อง ก. เป็นวัฒนธรรมที่แสดงออกถึงมิตร ไมตรี ข. การทำบุญทอดผ้าป่าแถว ค. ทำบุญदानถ้วยสลาก ง. ถูกทุกข้อ				

ตาราง 5.3 (ต่อ)

จุดประสงค์ การเรียนรู้	แบบทดสอบข้อที่	ความสอดคล้อง			หมายเหตุ
		+ 1	0	-1	
บอกความสำคัญ ของวัฒนธรรมใน ภาคต่างๆ ได้	15. ข้อใดกล่าวถึงวัฒนธรรมในภาคใต้ได้ ไม่ถูกต้อง ก. เป็นแหล่งวัฒนธรรมพราหมณ์-ฮินดู ข. ประเพณีลากพระ ค. ประเพณีสารทเดือนสิบ ง. ประเพณีศีตาโจน				
บอกความสำคัญ ของวัฒนธรรมใน ภาคต่างๆ ได้	16. ประเพณีรับบัวโยนบัว เป็น ประเพณีของภาคใด ก. เหนือ ข. กลาง ค. ตะวันออกเฉียงเหนือ ง. ใต้				
บอกความสำคัญ ของวัฒนธรรมใน จังหวัดต่างๆ ได้	17. ข้อใดเป็นประเพณีจังหวัดเชียงราย ก. งานพระนครคีรีเมืองเพชร ข. เทศกาลล่องเรือเล่นทะเลน้อย ค. ประเพณีสงกรานต์พระพุทธชินราช ง. งานพ้อขุนเม็งรายมหาราช				
บอกความสำคัญ ของวัฒนธรรมใน จังหวัดต่างๆ ได้	18. ข้อใดเป็นประเพณีจังหวัดแม่ฮ่องสอน ก. งานนมัสการองค์พระปฐมเจดีย์ ข. ประเพณีขึ้นบ่อน้ำทิพย์ วนอุทยานถ้ำ ผาตูบ ค. งานเครื่องเคลือบพันปี ประเพณีบ้าน กรวด ง. งานปอยเหลินสิบเอ็ด แห่ง “ จองพารา ”				

ตาราง 5.3 (ต่อ)

จุดประสงค์ การเรียนรู้	แบบทดสอบข้อที่	ความสอดคล้อง			หมายเหตุ
		+ 1	0	-1	
บอกความสำคัญ ของวัฒนธรรมใน จังหวัดต่างๆได้	19. ข้อใดเป็นประเพณีจังหวัดราชบุรี ก. เปิงสภกราบ เป็นประเพณีสงกรานต์ ของชาวมอญ ข. ประเพณีแห่เจ้าแม่ลิ้มกอเหนี่ยว ค. งานไหว้พระธาตุซ่อแฮแห่งดงหลวง ง. งานประเพณีกินเข้าห่อของชาวกะเหรี่ยง				
บอกความสำคัญ ของวัฒนธรรมใน จังหวัดต่างๆได้	20. ข้อใดเป็นประเพณีจังหวัดสิงห์บุรี ก. งานประเพณีเจ้าพ่อ-เจ้าแม่ปากน้ำโพ ข. งานประเพณีกำฟ้า ค. งานประเพณีการทำขวัญผึ้ง ง. งานแสดงช้าง				
บอกความสำคัญ ของวัฒนธรรมต่อ การดำรงชีวิตได้	21. ข้อใดกล่าวถูกต้องเกี่ยวกับ วัฒนธรรมท้องถิ่นเกี่ยวกับที่อยู่อาศัยได้ ถูกต้อง ก. นิยมสร้างบ้านแบบใต้ถุนสูงเพื่อ ถ่ายเทอากาศ ข. นิยมสร้างบ้านใต้ถุนสูงเพื่อใช้ผู้สัตว์ เลี้ยง ค. บริเวณที่มีฝนตกชุกจะมีหลังคาเตี้ย ง. ถูกทุกข้อ				

ตาราง 5.3 (ต่อ)

จุดประสงค์ การเรียนรู้	แบบทดสอบข้อที่	ความสอดคล้อง			หมายเหตุ
		+ 1	0	-1	
บอกความสำคัญ ของวัฒนธรรมต่อ การดำรงชีวิตได้	22. ข้อใดกล่าวไม่ถูกต้องที่สุด ก. อาชีพหลักของสังคมไทยคือ อาชีพ เกษตรกรรม ข. บริเวณที่มีฝนตกชุกสร้างบ้านหลังคา เตี้ย ลาดชันเพื่อให้น้ำไหลผ่าน ค. ภาคเหนือมีผ้าไหมตีนจก ง. ขี้เหล็กรักษาโรคหืด				
บอกความสำคัญ ของวัฒนธรรมต่อ การดำรงชีวิตได้	23. ข้อใดกล่าวถึงศิลปกรรมไทยไม่ถูกต้อง ก. การแข่งขันตีกลองภาคเหนือ ข. เพลงเหย่อย ภาคเหนือ ค. เพลงอีแซวภาคกลาง ง. รำรองเง็งภาคใต้				
บอกความสำคัญ ของวัฒนธรรมต่อ การดำรงชีวิตได้	24. ข้อใดกล่าวถูกต้องที่สุด ก. การทำบายสีสุโขทัยเป็นกิจกรรมภาคเหนือ ข. บุญบั้งไฟภาคเหนือ ค. การแข่งเรือภาคใต้ ง. สงกรานต์ภาคกลาง				
บอกความสำคัญ ของวัฒนธรรมต่อ การดำรงชีวิตได้	25. ข้อใดกล่าวถูกต้องที่สุด ก. ภูมิปัญญาท้องถิ่นที่เกี่ยวกับการส่งเสริม อาชีพคือ การทำเครื่องมือสำหรับเกี่ยวข้าว ข. บ้านที่อยู่ริมน้ำจะมีได้ทุนสูงมากกว่าที่อื่น ค. การรำเซิ้งเป็นประเพณีของภาคเหนือ ง. ถูกทุกข้อ				

ตาราง 5.3 (ต่อ)

จุดประสงค์ การเรียนรู้	แบบทดสอบข้อที่	ความสอดคล้อง			หมายเหตุ
		+1	0	-1	
บอกความสำคัญ ของวัฒนธรรมต่อ การอนุรักษ์ได้	26. มีนา รวบรวมข้อมูลเรื่องผ้าตีนจก มีนา ใช้วิธีการอนุรักษ์แบบใด ก. ศึกษาค่าคว้า ข. การอนุรักษ์ ค. การฟื้นฟู ง. การเผยแพร่				
บอกความสำคัญ ของวัฒนธรรมต่อ การอนุรักษ์ได้	27. ชุมชนหนองจอก ทำผลิตภัณฑ์ OTOP ชุมชนนี้ใช้วิธีการอนุรักษ์แบบใด ก. ศึกษาค่าคว้า ข. การอนุรักษ์ ค. การฟื้นฟู ง. พัฒนา				
บอกความสำคัญ ของวัฒนธรรมต่อ การอนุรักษ์ได้	28. ข้อใดกล่าวถึงการอนุรักษ์วัฒนธรรม ท้องถิ่นได้ถูกต้อง ก. คนในท้องถิ่นจะต้องมีจิตสำนึกถึงคุณค่า ข. มีส่วนร่วมในกิจกรรมประเพณีท้องถิ่น ค. สร้างแหล่งเรียนรู้ ง. ถูกทุกข้อ				
บอกความสำคัญ ของวัฒนธรรมต่อ การอนุรักษ์ได้	29. ข้อใดกล่าวถึงการพัฒนาวัฒนธรรม ท้องถิ่นได้ถูกต้อง ก. นำความรู้วิทยาศาสตร์มาช่วย ข. นำเทคโนโลยีเข้ามาช่วย ค. ปรับปรุงให้เข้ากับชีวิตประจำวัน ง. ถูกทุกข้อ				

ตาราง 5.3 (ต่อ)

จุดประสงค์การเรียนรู้	แบบทดสอบข้อที่	ความสอดคล้อง			หมายเหตุ
		+ 1	0	-1	
บอกการสืบ ทอควัฒนธรรม ท้องถิ่นให้คง อยู่ได้	30. ข้อใดกล่าวถึงการถ่ายทอดภูมิปัญญา ได้ไม่ถูกต้อง ก. เป็นความรู้ของบุคคล ข. ควรเริ่มถ่ายทอดให้กับบุคคลในชุมชน ก่อน ค. เผยแพร่ผ่านทางอินเทอร์เน็ต ง. ใช้วิธีการสอน บันทึก เผยแพร่				

ข้อเสนอแนะ

.....

.....

.....

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน

(.....)

ตาราง 5.4 แบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่เรียนด้วย
ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่องวัฒนธรรมท้องถิ่น โดยใช้แผนผังกราฟิก สำหรับนักเรียนชั้น
ประถมศึกษาปีที่ 5

คำชี้แจง

ให้นักเรียนทำเครื่องหมาย ✓ ในช่องที่ตรงกับระดับความรู้สึกที่เป็นจริงของนักเรียน
โดยมีเกณฑ์การให้คะแนนตามที่กำหนด ดังนี้

เกณฑ์การให้คะแนน

คะแนน	5	หมายถึง	มากที่สุด
คะแนน	4	หมายถึง	มาก
คะแนน	3	หมายถึง	ปานกลาง
คะแนน	2	หมายถึง	น้อย
คะแนน	1	หมายถึง	น้อยที่สุด

รายการประเมิน	ความพึงพอใจ				
	5	4	3	2	1
1. รูปแบบมีความสวยงาม น่าสนใจ ดึงดูดใจนักเรียน
2. คำแนะนำการใช้มีขั้นตอนชัดเจน สามารถปฏิบัติได้ด้วยตนเอง
3. เนื้อหาเข้าใจง่าย
4. เนื้อหามีความต่อเนื่อง โดยเริ่มจากง่ายไปหายาก
5. การนำเสนอเนื้อหา มีลำดับขั้นตอน
6. ขนาดของภาพประกอบ การวางรูปแบบสวยงาม ชัดเจน
7. ความเหมาะสมด้านเวลาที่ใช้ในการเรียน
8. นักเรียนสามารถเรียนรู้ได้ตรงตามตัวชี้วัด
9. ช่วยสร้างความสนใจ เกิดความภาคภูมิใจในท้องถิ่น
10. ภาษาที่ใช้เข้าใจง่าย
11. นักเรียนเข้าใจเนื้อหาที่เรียนมากขึ้น
12. ทำให้ไม่เบื่อหน่ายในการเรียน
13. เนื้อหาน่าติดตาม ให้เกิดความคิดรวบยอดและสร้าง องค์ความรู้ได้
14. ได้ความรู้และสามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้
15. นักเรียนได้ลงมือปฏิบัติจริง

ตาราง 5.4 (ต่อ)

รายการประเมิน	ความพึงพอใจ				
	5	4	3	2	1
16. มีความเหมาะสมกับกิจกรรมการเรียนรู้
17. การวัดผลประเมินผลตรงตามตัวชี้วัด
18. สามารถประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้
19. ทำให้นักเรียนชอบวิชาสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรมมากขึ้น
20. สร้างบรรยากาศทางการเรียนให้ดีขึ้น

ข้อเสนอแนะ

.....

.....

.....

.....

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน

(.....)

ภาคผนวก จ

- ค่าความเหมาะสมของชุดกิจกรรมการเรียนรู้
- ค่าความเหมาะสมของแผนการจัดการเรียนรู้
- ค่าความสอดคล้อง (IOC) ของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
- ผลการประเมินระดับความพึงพอใจของนักเรียน

ตาราง 5.5 ค่าความเหมาะสมของชุดกิจกรรมการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

รายการประเมิน	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ คนที่				การแปลความหมาย
	1	2	3	\bar{X}	
1. มีกิจกรรมให้ผู้เรียนได้ทบทวน ความรู้และประสบการณ์เดิม	5	5	4	4.67	เหมาะสมมากที่สุด
2. ผู้เรียนทำงานเป็นกลุ่ม	5	5	5	5.00	เหมาะสมมากที่สุด
3. กิจกรรมเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ	5	5	5	5.00	เหมาะสมมากที่สุด
4. ผู้เรียนมีโอกาสนำเสนอผลงานของ ตนเองและของกลุ่ม	5	5	5	5.00	เหมาะสมมากที่สุด
5. ผู้เรียนสร้างองค์ความรู้และสรุป ความรู้ด้วยตนเอง	5	5	4	4.67	เหมาะสมมากที่สุด
6. ผู้เรียนได้เรียนรู้จากสื่อที่ทันสมัย	5	4	5	4.67	เหมาะสมมากที่สุด
7. ใช้สื่อในการเรียนที่ผู้เรียนมีส่วนร่วม ในการฝึกปฏิบัติกิจกรรม	5	5	5	5.00	เหมาะสมมากที่สุด
8. ใช้วิธีการวัดหลายวิธี และวัดได้ ครอบคลุมจุดประสงค์การเรียนรู้	4	5	5	4.67	เหมาะสมมากที่สุด
9. ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการวัดและ ประเมินผล	4	5	5	4.67	เหมาะสมมากที่สุด
10. สนับสนุนให้ผู้เรียนนำผลการ ประเมินมาปรับปรุงและพัฒนา การเรียนรู้ของผู้เรียน	5	5	5	5.00	เหมาะสมมากที่สุด
รวม	48	49	48	48.35	
\bar{X}	4.80	4.90	4.80	4.84	เหมาะสมมากที่สุด
S.D.	0.42	0.32	0.42	0.17	
เฉลี่ยร้อยละ	96.00	98.00	96.00	96.70	

ตาราง 5.6 ค่าความเหมาะสมของแผนการจัดการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

รายการประเมิน	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ				การแปลความหมาย
	1	2	3	\bar{X}	
1. สาระสำคัญ					
1.1 ข้อความเข้าใจชัดเจน	5	5	5	5.00	มากที่สุด
1.2 สอดคล้องกับมาตรฐานการเรียนรู้ และตัวชี้วัด	5	5	5	5.00	มากที่สุด
1.3 สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้	5	5	5	5.00	มากที่สุด
1.4 สอดคล้องกับวัยของผู้เรียน	5	5	5	5.00	มากที่สุด
2. จุดประสงค์การเรียนรู้					
2.1 สอดคล้องกับเนื้อหาสาระ	5	5	5	5.00	มากที่สุด
2.2 เหมาะสมกับวัยของนักเรียน	5	5	5	5.00	มากที่สุด
2.3 เหมาะสมกับเวลา	4	5	5	4.67	มากที่สุด
2.4 ประเมินผลได้	5	5	5	5.00	มากที่สุด
3. เนื้อหาสาระสำคัญ					
3.1 สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้	5	5	5	5.00	มากที่สุด
3.2 มีความชัดเจนไม่สับสน	5	5	5	5.00	มากที่สุด
3.3 เหมาะสมกับเวลาที่สอน	5	4	5	4.67	มากที่สุด
4. การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน					
4.1 สอดคล้องกับเนื้อหาสาระ	5	4	5	4.67	มากที่สุด
4.2 สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้	5	5	5	5.00	มากที่สุด
4.3 เรียงลำดับกิจกรรมชัดเจน	4	5	5	4.67	มากที่สุด

ตาราง 5.6 (ต่อ)

รายการประเมิน	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ				การแปลความหมาย
	คนที่				
	1	2	3	\bar{X}	
4.4 เหมาะสมกับเวลาที่สอน	5	5	5	5.00	มากที่สุด
4.5 เหมาะสมกับวัยของนักเรียน	5	5	4	4.67	มากที่สุด
4.6 นักเรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรม	5	5	5	5.00	มากที่สุด
5. ด้านสื่อการเรียนรู้					
5.1 สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้	5	5	5	5.00	มากที่สุด
5.2 สอดคล้องกับกิจกรรมการเรียนการสอน	5	5	5	5.00	มากที่สุด
5.3 เหมาะสมกับระดับชั้นและวัยของผู้เรียน	5	4	5	4.67	มากที่สุด
5.4 ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการใช้สื่อ	5	5	5	5.00	มากที่สุด
6. ด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้					
6.1 สอดคล้องกับเนื้อหาสาระ	5	5	5	5.00	มากที่สุด
6.2 สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้	5	5	5	5.00	มากที่สุด
6.3 เหมาะสมกับระดับชั้นและวัยของผู้เรียน	4	5	5	4.67	มากที่สุด
รวม	117	117	119	117.69	มากที่สุด
\bar{X}	4.88	4.88	4.96	4.90	
S.D.	0.34	4.88	0.20	0.15	
เฉลี่ยร้อยละ	97.50	97.50	99.17	98.07	

ตาราง 5.7 การหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ข้อที่	คะแนนความคิดเห็น ของผู้เชี่ยวชาญ			ผลรวมของ คะแนน ($\sum R$)	IOC = $\frac{\sum R}{N}$	ผลการวิเคราะห์	
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3			ใช้ได้	ใช้ไม่ได้
1	+1	+1	+1	3	1.00	✓	
2	+1	+1	+1	3	1.00	✓	
3	+1	+1	+1	3	1.00	✓	
4	+1	+1	+1	3	1.00	✓	
5	+1	+1	+1	3	1.00	✓	
6	+1	+1	+1	3	1.00	✓	
7	+1	+1	+1	3	1.00	✓	
8	0	+1	+1	2	0.67	✓	
9	+1	+1	+1	3	1.00	✓	
10	+1	+1	+1	3	1.00	✓	
11	+1	+1	+1	3	1.00	✓	
12	+1	+1	+1	3	1.00	✓	
13	+1	+1	+1	3	1.00	✓	
14	+1	0	+1	2	0.67	✓	
15	+1	+1	+1	3	1.00	✓	
16	+1	+1	+1	3	1.00	✓	
17	+1	+1	+1	3	1.00	✓	
18	+1	+1	+1	3	1.00	✓	
19	+1	+1	0	2	0.67	✓	
20	+1	+1	+1	3	1.00	✓	
21	+1	+1	+1	3	1.00	✓	
22	0	+1	+1	2	0.67	✓	
23	+1	+1	+1	3	1.00	✓	
24	+1	+1	+1	3	1.00	✓	

ตาราง 5.7 (ต่อ)

ข้อที่	คะแนนความคิดเห็น ของผู้เชี่ยวชาญ			ผลรวมของ คะแนน ($\sum R$)	IOC = $\frac{\sum R}{N}$	ผลการวิเคราะห์	
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3			ใช้ได้	ใช้ไม่ได้
25	+1	+1	+1	3	1.00	✓	
26	+1	+1	+1	3	1.00	✓	
27	+1	+1	0	2	0.67	✓	
28	+1	+1	+1	3	1.00	✓	
29	+1	+1	+1	3	1.00	✓	
30	+1	0	+1	2	0.67	✓	
31	+1	+1	+1	3	1.00	✓	
32	+1	+1	+1	3	1.00	✓	
33	+1	+1	+1	3	1.00	✓	
34	+1	+1	+1	3	1.00	✓	
35	+1	+1	0	2	0.67	✓	
36	+1	0	+1	2	0.67	✓	
37	+1	+1	+1	3	1.00	✓	
38	+1	+1	+1	3	1.00	✓	
39	+1	+1	+1	3	1.00	✓	
40	+1	0	+1	2	0.67	✓	
41	+1	+1	+1	3	1.00	✓	
42	+1	+1	+1	3	1.00	✓	
43	+1	+1	+1	3	1.00	✓	
44	+1	+1	+1	3	1.00	✓	
45	0	+1	+1	2	0.67	✓	
46	+1	+1	+1	3	1.00	✓	
47	+1	+1	+1	3	1.00	✓	

ตาราง 5.7 (ต่อ)

ข้อที่	คะแนนความคิดเห็น ของผู้เชี่ยวชาญ			ผลรวมของ คะแนน ($\sum R$)	IOC = $\frac{\sum R}{N}$	ผลการวิเคราะห์	
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3			ใช้ได้	ใช้ไม่ได้
48	0	+1	+1	2	0.67	✓	
49	+1	+1	+1	3	1.00	✓	
50	+1	+1	+1	3	1.00	✓	
51	0	+1	+1	2	0.67	✓	
52	+1	+1	+1	3	1.00	✓	
53	+1	+1	+1	3	1.00	✓	
54	+1	+1	0	2	0.67	✓	
55	+1	+1	+1	3	1.00	✓	
56	+1	+1	+1	3	1.00	✓	
57	+1	+1	+1	3	1.00	✓	
58	+1	0	+1	2	0.67	✓	
59	+1	+1	+1	3	1.00	✓	
60	+1	+1	+1	3	1.00	✓	

ภาคผนวก ก

- ค่าความยากง่าย (P) ค่าอำนาจจำแนก (B) และค่าความเชื่อมั่น (r_{cc}) ของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนทั้งฉบับ
- แสดงค่าประสิทธิภาพของแบบฝึกทักษะ 1 : 100 (ภาคสนาม)
- แสดงของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียน และหลังเรียน
- แสดงผลการหาประสิทธิภาพของชุดกิจกรรมการเรียนรู้

ตาราง 5.9 ค่าความยากง่าย (P) ค่าอำนาจจำแนก (B) และค่าความเชื่อมั่น (r_{cc}) ของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนทั้งฉบับ

ข้อที่	ค่าความยากง่าย (P)	ค่าอำนาจจำแนก (B)	ข้อที่	ค่าความยากง่าย (P)	ค่าอำนาจจำแนก (B)
1.	0.47	0.41	21.	0.47	0.39
2.	0.58	0.24	22.	0.22	0.25
3.	0.72	0.31	23.	0.36	0.38
4.	0.39	0.29	24.	0.53	0.61
5.	0.31	0.27	25.	0.33	0.33
6.	0.28	0.22	26.	0.44	0.56
7.	0.36	0.23	27.	0.47	0.72
8.	0.31	0.45	28.	0.44	0.25
9.	0.36	0.38	29.	0.33	0.33
10.	0.22	0.22	30.	0.53	0.59
11.	0.50	0.44			
12.	0.67	0.44			
13.	0.44	0.33			
14.	0.64	0.39			
15.	0.44	0.33			
16.	0.56	0.33			
17.	0.58	0.24			
18.	0.69	0.28			
19.	0.47	0.72			
20.	0.44	0.25			

ค่าความเชื่อมั่น (r_{cc}) เท่ากับ 0.83

ตาราง 5.10 ประสิทธิภาพของชุดกิจกรรม เรื่องวัฒนธรรมท้องถิ่น โดยใช้แผนผังกราฟิก
 กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5
 ในการทดลองภาคสนาม

คนที่	คะแนนชุดกิจกรรม (80)	คะแนนแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (30)
1	71	26
2	69	27
3	69	25
4	70	26
5	69	25
6	69	25
7	65	26
8	69	27
9	71	25
10	66	26
11	68	26
12	68	27
13	70	26
14	67	25
15	69	26
16	70	27
17	66	26
18	69	25
19	68	25
20	66	26
21	68	24
22	68	25

ตาราง 5.10 (ต่อ)

คนที่	คะแนนชุดกิจกรรม (80)	คะแนนแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (30)
23	68	26
24	72	27
25	68	26
26	73	25
27	65	26
28	68	25
29	71	26
รวม	1990	747
\bar{X}	68.62	25.76
S.D.	1.95	0.79
ร้อยละ	85.78	85.86

ตาราง 5.11 คะแนนทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียนด้วยชุดกิจกรรม เรื่องวัฒนธรรมท้องถิ่น โดยใช้แผนผังกราฟิก กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

เลขที่	คะแนนก่อนเรียน (30 คะแนน)	คะแนนหลังเรียน (30 คะแนน)	D	D ²
1	13	26	13	169
2	14	27	13	169
3	12	25	13	169
4	11	26	15	225
5	15	25	10	100
6	16	25	9	81
7	19	26	7	49
8	17	27	10	100
9	16	25	9	81
10	15	26	11	121
11	14	26	12	144
12	12	27	15	225
13	12	26	14	196
14	11	25	14	196
15	13	26	13	169
16	10	27	17	289
17	13	26	13	169
18	16	25	9	81
19	15	25	10	100
20	20	26	6	36

ตาราง 5.11 (ต่อ)

เลขที่	คะแนนก่อนเรียน (30 คะแนน)	คะแนนหลังเรียน (30 คะแนน)	D	D ²
21	14	24	10	100
22	15	25	10	100
23	15	26	11	121
24	17	27	10	100
25	17	26	9	81
26	18	25	7	49
27	19	26	7	49
28	21	25	4	16
29	12	26	14	196
ΣX	432	747	315	3681
\bar{X}	14.90	25.76		
S.D	2.83	0.79	-	-
ค่าเฉลี่ยร้อยละ	49.66	85.86		

ตาราง 5.12 ประสิทธิภาพของชุดกิจกรรม เรื่องวัฒนธรรมท้องถิ่น โดยใช้แผนผังกราฟิก
กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

เลขที่	คะแนนระหว่างเรียนด้วยชุดกิจกรรม ชุดที่ 1-8								รวม (80)
	1 (10)	2 (10)	3 (10)	4 (10)	5 (10)	6 (10)	7 (10)	8 (10)	
1	9	8	10	8	9	9	9	9	71
2	8	9	9	9	9	9	8	8	69
3	8	9	8	8	8	10	9	9	69
4	8	8	9	10	9	9	9	8	70
5	9	8	8	10	10	8	8	8	69
6	9	8	9	8	8	8	10	9	69
7	8	8	9	8	8	8	8	8	65
8	8	10	8	9	8	9	9	8	69
9	9	10	8	8	10	9	9	8	71
10	6	8	8	9	8	9	8	10	66
11	10	9	9	8	7	9	9	7	68
12	8	8	10	8	8	8	9	9	68
13	10	9	8	9	8	9	8	9	70
14	9	8	9	9	8	8	9	7	67
15	9	9	8	8	9	8	10	8	69
16	8	9	10	8	9	9	8	9	70
17	6	8	8	9	8	9	8	10	66
18	10	9	9	8	7	9	9	8	69
19	8	8	10	8	8	8	9	9	68
20	6	8	8	9	8	9	8	10	66

ตาราง 5.12 (ต่อ) ประสิทธิภาพของชุดกิจกรรม เรื่องวัฒนธรรมท้องถิ่น โดยใช้แผนผังกราฟิก กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

เลขที่	คะแนนระหว่างเรียนด้วยชุดกิจกรรม ชุดที่ 1-8								รวม
	1	2	3	4	5	6	7	8	
	(10)	(10)	(10)	(10)	(10)	(10)	(10)	(10)	(80)
21	10	9	9	8	8	9	7	8	68
22	8	8	10	8	8	8	9	9	68
23	8	8	8	9	8	9	8	10	68
24	10	9	9	8	10	9	9	8	72
25	8	8	10	8	8	8	9	9	68
26	9	10	9	9	8	9	10	9	73
27	7	8	8	10	7	9	8	8	65
28	8	9	8	9	8	8	10	8	68
29	9	8	10	8	10	8	9	9	71
รวม	243	248	256	248	242	251	253	249	1990
\bar{X}	8.38	8.55	8.83	8.55	8.34	8.66	8.72	8.59	68.62
S.D.	1.15	0.69	0.80	0.69	0.86	0.55	0.75	0.82	1.95
ร้อยละ	83.79	85.52	88.28	85.52	83.45	86.55	87.24	85.86	85.78
รวมประสิทธิภาพของกระบวนการ (E_1)									

ภาคผนวก ช

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญ

หนังสือขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญและ
ขอความอนุเคราะห์ทดลองใช้เครื่องมือในการวิจัย

ที่ ศธ ๐๕๔๕.๑๑(๑)/ว๓๖๖

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
ถนนจิระ อำเภอเมืองบุรีรัมย์
จังหวัดบุรีรัมย์ ๓๑๐๐๐

๒๔ กรกฎาคม ๒๕๕๖

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

เรียน นายอำนาจ พุทธชาติ

ด้วย นางสาวดวงกมล อามินทอง นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง การพัฒนาชุดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่อง วัฒนธรรมท้องถิ่น โดยใช้ผังกราฟิก สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕ โดยมี ผศ.ดร.มาลินี จุโทปะมา เป็นที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ พิจารณาแล้วว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถและประสบการณ์ในเรื่องนี้อย่างดียิ่ง จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือในการทำ การวิจัยและศึกษาข้อมูลครั้งนี้ เพื่อให้ผู้ทำการวิจัยจะได้ดำเนินการในขั้นตอนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดอนุเคราะห์และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุเทียบ ละอองทอง)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

สำนักงานคณบดี

โทร ๐ ๔๔๖๑ ๑๒๒๑ ต่อ ๓๘๐๖

โทรสาร ๐ ๔๔๖๑ ๒๘๕๘

ที่ ศธ ๐๕๔๕.๑๑(๑)/ว๓๖๖

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
ถนนจิระ อำเภอเมืองบุรีรัมย์
จังหวัดบุรีรัมย์ ๓๑๐๐๐

๒๔ กรกฎาคม ๒๕๕๖

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

เรียน นายรังสิวดี กลางสวัสดิ์

ด้วย นางสาวดวงกมล อามินทอน นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง การพัฒนาชุดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่อง วัฒนธรรมท้องถิ่น โดยใช้ผังกราฟิก สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕ โดยมี ผศ.ดร.มาลีนี จุฑาปะมา เป็นที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ พิจารณาแล้วว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถและประสบการณ์ในเรื่องนี้อย่างดียิ่ง จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือในการทำ การวิจัยและศึกษาข้อมูลครั้งนี้ เพื่อให้ผู้ทำการวิจัยจะได้ดำเนินการในขั้นตอนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดอนุเคราะห์และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุเทียบ ละอองทอง)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

สำนักงานคณบดี

โทร ๐ ๔๕๖๑ ๑๒๒๑ ต่อ ๓๘๐๖

โทรสาร ๐ ๔๕๖๑ ๒๘๕๘

ที่ ศธ ๐๕๔๕.๑๑(๑)/ว๓๖๖

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
ถนนจิระ อำเภอเมืองบุรีรัมย์
จังหวัดบุรีรัมย์ ๓๑๐๐๐

๒๔ กรกฎาคม ๒๕๕๖

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

เรียน นายวีระชัย รุ่งรพีพรพงษ์

ด้วย นางสาวดวงกมล อ่ามिनทอน นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง การพัฒนาชุดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่อง วัฒนธรรมท้องถิ่น โดยใช้ผังกราฟิก สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕ โดยมี ผศ.ดร.มาลีนี จุฑาปะมา เป็นที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ พิจารณาแล้วว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถและประสบการณ์ในเรื่องนี้อย่างดียิ่ง จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือในการทำ การวิจัยและศึกษาข้อมูลครั้งนี้ เพื่อให้ผู้ทำการวิจัยจะได้ดำเนินการในขั้นตอนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดอนุเคราะห์และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุเทียบ ละอองทอง)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

สำนักงานคณบดี

โทร ๐ ๔๕๖๑ ๑๒๒๓ ต่อ ๓๘๐๖

โทรสาร ๐ ๔๕๖๑ ๒๘๕๘

ที่ ศธ ๐๕๔๕.๑๑/ว๓๗๔

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
ถนนจิระ อำเภอเมืองบุรีรัมย์
จังหวัดบุรีรัมย์ ๓๑๐๐๐

๓๑ กรกฎาคม ๒๕๕๖

เรื่อง ขออนุญาตยืมเครื่องมือในการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการสถานศึกษาโรงเรียนบ้านท่าม่วง

ด้วย นางสาวดวงกมล อามินทอง นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง การพัฒนาชุดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่อง วัฒนธรรมท้องถิ่น โดยใช้ผังกราฟิก สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕ โดยมี ผศ.ดร.มาลินี จุโฑปะมา เป็นที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ในกรณีนี้นักศึกษามีความประสงค์ในการยืมเครื่องมือในการวิจัยที่จะใช้กลุ่มตัวอย่างจริงเพื่อหาประสิทธิภาพของเครื่องมือในการวิจัย

ดังนั้นจึงขออนุญาตให้ นางสาวดวงกมล อามินทอง ใช้เครื่องมือในการวิจัยกับกลุ่มตัวอย่าง สำหรับกำหนดการทำงานผู้ทำการวิจัยจะประสานในรายละเอียดอีกครั้ง มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุเทียบ ละอองทอง)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

สำนักงานคณบดี

โทร ๐ ๔๕๖๑ ๑๒๒๑ ต่อ ๓๘๐๖

โทรสาร ๐ ๔๕๖๑ ๒๘๕๘

ที่ ศธ ๐๕๔๕.๑๑/ว๓๗๔

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
ถนนจิระ อำเภอเมืองบุรีรัมย์
จังหวัดบุรีรัมย์ ๓๑๐๐๐

๓๑ กรกฎาคม ๒๕๕๖

เรื่อง ขออนุญาตเคราะห้ทดลองเครื่องมือในการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการสถานศึกษาโรงเรียนบ้านโนนยาง

ด้วย นางสาวดวงกมล อ่ามินทอน นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง การพัฒนาชุดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่อง วัฒนธรรมท้องถิ่น โดยใช้ผังกราฟิก สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕ โดยมี ผศ.ดร.มาลีนี จุฑาปะมา เป็นที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ในการนี้นักศึกษามีความประสงค์ในการทดลองใช้เครื่องมือในการวิจัยที่จะใช้กลุ่มตัวอย่างจริงเพื่อหาประสิทธิภาพของเครื่องมือในการวิจัย

ดังนั้นจึงขออนุญาตให้ นางสาวดวงกมล อ่ามินทอน ใช้เครื่องมือในการวิจัยกับกลุ่มตัวอย่าง สำหรับกำหนดการทำงานผู้ทำการวิจัยจะประสานในรายละเอียดอีกครั้ง มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุเทียบ ละอองทอง)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

สำนักงานคณบดี

โทร ๐ ๔๔๖๑ ๑๒๒๑ ต่อ ๓๘๐๖

โทรสาร ๐ ๔๔๖๑ ๒๘๕๘

ประวัติย่อผู้วิจัย

ชื่อ - สกุล	นางสาวดวงกมล อามินทอง
วันเดือนปีเกิด	วันจันทร์ ที่ 3 เมษายน พ.ศ. 2532
สถานที่เกิด	บ้านท่าม่วง ตำบลท่าม่วง อำเภอสตึก จังหวัดบุรีรัมย์
ที่อยู่ปัจจุบัน	70 หมู่ 11 ตำบลท่าม่วง อำเภอสตึก จังหวัดบุรีรัมย์
ตำแหน่ง	ครูโรงเรียนบ้านท่าม่วง
สถานที่ทำงานปัจจุบัน	โรงเรียนบ้านท่าม่วง ตำบลท่าม่วง อำเภอสตึก จังหวัดบุรีรัมย์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4
ประวัติการศึกษา	พ.ศ. 2547 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนบ้านท่าม่วง ตำบลท่าม่วง อำเภอสตึก จังหวัดบุรีรัมย์ พ.ศ. 2550 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนสตึก อำเภอสตึก จังหวัดบุรีรัมย์ พ.ศ. 2554 การศึกษาด้านจิต สาขาวิชาเอกการตลาด มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ จังหวัดบุรีรัมย์